

Έκθεση Πεπραγμένων ΕΕΤ 2016

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΕΤ

την 31/3/2017

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος
Νικόλαος Καραμούζης
Πρόεδρος Δ.Σ.
Τράπεζας Eurobank Ergasias A.E.

Αντιπρόεδροι
Γεώργιος Χαντζηνικολάου
Πρόεδρος Δ.Σ.
Τράπεζας Πειραιώς A.E.

Παναγιώτης-Αριστείδης Θωμόπουλος
Πρόεδρος Δ.Σ.
Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος A.E.

Βασίλειος Ράπανος
Πρόεδρος Δ.Σ.
Alpha Bank

Μέλη
Παναγιώτης Ρουμελιώτης
Πρόεδρος Δ.Σ.
Attica Bank A.T.E.

Steve Banner
Chief Executive Officer
HSBC Bank plc

Αιμίλιος Κυριάκου
Διευθύνων Σύμβουλος
Citibank International Limited

Σπυρίδων Παπασπύρου
Πρόεδρος
Εκτελεστικής Επιτροπής ΕΕΤ

Αρτέμης Θεοδωρίδης
Πρόεδρος
Συντονιστικής Επιτροπής Αγορών
και Κεφαλαίων ΕΕΤ

Χαρούλα Απαλαγάκη
Γενική Γραμματέας
Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Εκτελεστική Επιτροπή

Πρόεδρος
Σπυρίδων Παπασπύρου
Ανώτερος Γενικός Διευθυντής
Τράπεζας Πειραιώς A.E.

Αντιπρόεδρος
Νέλλη Τζάκου – Λαμπροπούλου
Γενική Διευθύντρια
Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος A.E.

Μέλη
Γεώργιος Αρώνης
Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Alpha Bank

Σταύρος Ιωάννου
Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Τράπεζας Eurobank Ergasias A.E.

Αθανάσιος Τσάδαρης
Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Attica Bank A.T.E.

Χαρούλα Απαλαγάκη
Γενική Γραμματέας
Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Συντονιστική Επιτροπή Αγορών και Κεφαλαίων

Πρόεδρος

Αρτέμης Θεοδωρίδης

Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος

Καθυστερήσεων και Διαχειρίσεως Διαθεσίμων

Alpha Bank

Αντιπρόεδρος

Κωνσταντίνος Κάμαρης

Head of Global Markets & Treasurer

HSBC Bank plc

Μέλη

Αθανάσιος Αρβανίτης

Γενικός Διευθυντής

Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε.

Δημήτριος Δημόπουλος

Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος

Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Δημοσθένης Αρχοντίδης

Γενικός Διευθυντής

Τράπεζας Eurobank Ergasias Α.Ε.

Χαρούλα Απαλαγάκη

Γενική Γραμματέας

Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Συνοπτικός Πίνακας Περιεχομένων

Ενότητα Πρώτη: Οι εξελίξεις στο θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος

- A. Ετήσια Σύνοδος Κορυφής του G-20
- B. Θέματα λειτουργίας και εποπτείας τραπεζών
- Γ. Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων
- Δ. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών
- Ε. Συστήματα και μέσα πληρωμών
- ΣΤ. Θέματα προστασίας καταναλωτή
- Ζ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, καταπολέμηση χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και φυσική ασφάλεια τραπεζών

Ενότητα Δεύτερη: Οι δραστηριότητες της ΕΕΤ

- A. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων
- B. Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων
- Γ. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών
- Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών
- Ε. Θέματα προστασίας καταναλωτή
- ΣΤ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, καταπολέμηση χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και φυσική ασφάλεια τραπεζών
- Ζ. Νομικά – Φορολογικά – Λογιστικά θέματα
- Η. Αναπτυξιακή δραστηριότητα
- Θ. Επικοινωνιακή δραστηριότητα

Ενότητα Τρίτη: Εκπροσώπηση της ΕΕΤ

- A. Στην Ελλάδα
- B. Στο εξωτερικό

Ενότητα Τέταρτη: Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο

- A. Θεσμική δραστηριότητα
- B. Εκπαιδευτική δραστηριότητα

Αναλυτικός Πίνακας Περιεχομένων

Ενότητα Πρώτη:	15
-----------------------	-----------

Οι εξελίξεις στο θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος:	15
---	-----------

A. Ετήσια Σύνοδος κορυφής του G-20	15
B. Θέματα λειτουργίας και εποπτείας τραπεζών	16
1. Διεθνές επίπεδο	16
1.1 Νέο διεθνές ρυθμιστικό πλαίσιο σχετικά με την εποπτική μεταχείριση των κινδύνων αγοράς	16
1.2 Νέο διεθνές ρυθμιστικό πλαίσιο για την εποπτική μεταχείριση του κινδύνου επιτοκίων για το τραπεζικό χαρτοφυλάκιο	16
1.3 Τροποποίηση του διεθνούς ρυθμιστικού πλαισίου για την εποπτική μεταχείριση των τιτλοποιήσεων	16
1.4 Αναθεώρηση του διεθνούς κανονιστικού πλαισίου για την προσέγγιση IRB	17
1.5 Αναθεώρηση του διεθνούς κανονιστικού πλαισίου για την τυποποιημένη προσέγγιση μέτρησης του λειτουργικού κινδύνου	17
1.6 Αναθεώρηση του διεθνούς ρυθμιστικού πλαισίου για την εποπτική μεταχείριση των προβλέψεων	17
1.7 Καθιέρωση ενιαίων ορισμών για τα μη εξυπηρετούμενα και τα ρυθμισμένα ανοίγματα	18
1.8 Διεθνές ρυθμιστικό πλαίσιο για τον συντελεστή μόχλευσης	18
1.9 Τροποποίηση του διεθνούς κανονιστικού πλαισίου για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών	18
1.10 Επικαιροποίηση του ετήσιου καταλόγου με τις παγκοσμίως συστημικά σημαντικές τράπεζες	18
2. Ευρωπαϊκό επίπεδο	19
2.1 Νομικές πράξεις – Προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	19
2.2 Νομικές πράξεις της ΕΚΤ στο πλαίσιο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού	20
2.3 Άσκηση μικρο-προληπτικής εποπτείας	24
2.4 Ίδια κεφάλαια - Απαιτήσεις συνετής αποτίμησης στο πλαίσιο του CRR	26
2.5 Πιστωτικός κίνδυνος	26
2.6 IFRS 9	30
2.7 Κίνδυνοι αγοράς	31
2.8 Τιτλοποιήσεις - Παροχή έμμεσης υποστήριξης σε τιτλοποιήσεις	32
2.9 Μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα - Προσδιορισμός των ομάδων συνδεδεμένων πελατών	32
2.10 Ρευστότητα	33
2.11 Πολύωνας II (Διαδικασία εποπτικής εξέτασης και αξιολόγησης)	34
2.12 Υποβολή εποπτικών αναφορών	34
2.13 Δημοσιοποίηση πληροφοριών	36
2.14 Εταιρική διακυβέρνηση και πολιτικές αποδοχών	37
2.15 Εγγύηση καταθέσεων	38
2.16 AnaCredit - Κανονισμός της ΕΚΤ για τη σύσταση βάσης αναλυτικών πιστωτικών δεδομένων	39
3. Εθνικό επίπεδο	40
3.1 Ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 2014/49/ΕΕ για τα συστήματα εγγύησης καταθέσεων	40
3.2 Τροποποίηση των ρυθμίσεων σχετικά με την εποπτεία και εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων και την εγγύηση καταθέσεων	40
3.3 Τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου για τη διαχείριση και πώληση απαιτήσεων	41
3.4 Τροποποίηση του πλαισίου υποβολής εποπτικών αναφορών για τα ανοίγματα σε καθυστέρηση και τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα	41
3.5 Εξειδίκευση του πλαισίου ίδρυσης και λειτουργίας εταιρειών διαχείρισης ή απόκτησης απαιτήσεων πιστωτικών ιδρυμάτων από δάνεια σε καθυστέρηση	42
3.6 Ρυθμίσεις σχετικά με την αδειοδότηση, λειτουργία και προληπτική εποπτεία υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε τρίτη χώρα	42

3.7 Ίδρυση από τα πιστωτικά ιδρύματα με έδρα στην Ελλάδα νέων υποκαταστημάτων στην Ελλάδα ή το εξωτερικό	42
Γ. Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων	43
1. Ευρωπαϊκό επίπεδο	43
1.1 Νομοθετική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τροποποίηση του ενωσιακού πλαισίου για την εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων.....	43
1.2 Πρόταση Κανονισμού για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των κεντρικών αντισυμβαλλομένων	43
1.3 Προσδιορισμός των περιστάσεων υπό τις οποίες η εξαίρεση από την άσκηση εξουσιών απομείωσης και μετατροπής είναι αναγκαία	44
1.4 Συμφωνίες χρηματοπιστωτικής στήριξης ομίλου.....	45
1.5 Διαβίβαση πληροφοριών από τις αρμόδιες αρχές και τις αρχές εξυγίανσης.....	45
1.6 Παροχή πληροφοριών για τους σκοπούς των σχεδίων εξυγίανσης.....	45
1.7 Τροποποίηση του πλαισίου υπολογισμού των εισφορών εξυγίανσης.....	46
1.8 Ρυθμίσεις σχετικά με τα σχέδια ανάκαμψης και τα σχέδια εξυγίανσης	46
1.9 Σχέδιο αναδιοργάνωσης πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων.....	46
1.10 Μέθοδοι και αρχές αποτίμησης των υποχρεώσεων που προκύπτουν από παράγωγα	46
1.11 Ρυθμίσεις αναφορικά με τα αρχεία χρηματοπιστωτικών συμβάσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων.....	47
1.12 Επενδυτική στρατηγική του Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης.....	47
1.13 Συμφωνίες χρηματοπιστωτικής στήριξης ομίλου.....	47
1.14 Υιοθέτηση της προσέγγισης για τον καθορισμό του MREL.....	47
1.15 Ρυθμίσεις διακυβέρνησης και δείκτες ανάκαμψης στο πλαίσιο της κατάρτισης σχεδίων ανάκαμψης σύμφωνα με την BRRD	48
2. Εθνικό επίπεδο.....	48
2.1 Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο των κατευθυντήριων γραμμών της EBA για τα σχέδια ανάκαμψης.....	48
2.2 Κανονισμός ειδικής εκκαθάρισης πιστωτικών ιδρυμάτων και εποπτευόμενων από την ΤτΕ χρηματοδοτικών ιδρυμάτων.....	49
2.3 Διορισμός ειδικού εκκαθαριστή στα υφιστάμενα υπό ειδική εκκαθάριση ιδρύματα ..	49
2.4 Μεθοδολογία υπολογισμού των εισφορών που πρέπει να καταβάλλουν τα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων τρίτων χωρών	49
2.5 Οριστικός καθορισμός του ύψους της συνεισφοράς του TEKE στην εξυγίανση της Συνεταιριστικής Τράπεζας Πελοποννήσου	49
Δ. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών.....	50
1. Διεθνές επίπεδο	50
1.1 Εναρμόνιση του μοναδικού αναγνωριστικού κωδικού για προϊόντα (UPI – Unique Product Identifier)	50
1.2 Ανθεκτικότητα και ανάκαμψη των κεντρικών αντισυμβαλλομένων (CCPs).....	50
1.3 Εφαρμογή και γνωστοποιήσεις σχετικά με τα νέα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (IFRS).....	50
2. Ευρωπαϊκό επίπεδο	52
2.1 Μετάθεση κατά ένα έτος της προθεσμίας εφαρμογής των MiFID II/MiFIR	52
2.2 Δημοσίευση κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμών για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 600/2014 (MiFIR).....	53
2.3 Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2016/824 της Επιτροπής που συμπληρώνει την Οδηγία 2014/65/ΕΕ.....	53
2.4 Σύνθετοι χρεωστικοί τίτλοι και δομημένες καταθέσεις.....	54
2.5 Υποχρέωση γνωστοποίησης συναλλαγών στο πλαίσιο του Κανονισμού MiFIR και της Οδηγίας MiFID II.....	55
2.6 Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την παρακολούθηση προϊόντων και την «αγορά στόχο»	55
2.7 Δέσμες εντολών (packaged orders) για τις οποίες υπάρχει ρευστή αγορά.....	55
2.8 Κείμενα Ερωτήσεων και Απαντήσεων στο πλαίσιο της εφαρμογής των διατάξεων της MiFID II και του MiFIR	55
2.9 Έναρξη εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 για την κατάχρηση της αγοράς (MAR)	56

2.10 Κατευθυντήριες γραμμές στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 για την κατάχρηση της αγοράς (MAR)	58
2.11 Μετάθεση κατά ένα έτος της εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1286/2014 (PRIIPs).....	59
2.12 Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2365 περί διαφάνειας των συναλλαγών χρηματοδότησης τίτλων και επαναχρησιμοποίησης	60
2.13 Οδηγία 2003/71/ΕΚ για το ενημερωτικό δελτίο	61
2.14 Οδηγία 2009/65/ΕΕ για τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ).....	61
2.15 Συμμόρφωση με τη διαδικασία διακανονισμού που προβλέπεται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 909/2014 για τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων (CSDR)	62
2.16 Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1011 σχετικά με τους δείκτες που χρησιμοποιούνται ως δείκτες αναφοράς σε χρηματοπιστωτικά μέσα.....	63
2.17 Πρόσβαση σε ρυθμιζόμενες πληροφορίες σε επίπεδο Ένωσης στο πλαίσιο της Οδηγίας για τις υποχρεώσεις διαφάνειας των εκδοτών.....	64
2.18 Καθιέρωση απλοποιημένου πλαισίου προληπτικής εποπτείας για τις επιχειρήσεις επενδύσεων	65
2.19 Κανονισμός (ΕΕ) 648/2012 για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών (EMIR)	66
2.20 Ευρωπαϊκή πλατφόρμα αξιολογήσεων (ERP) στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 462/2013 (CRAs)	67
3. Εθνικό επίπεδο.....	67
3.1 Νόμος 4374/2016 για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2013/50/ΕΕ και την τροποποίηση του ν. 3556/2007	67
3.2 Νόμος 4416/2016 «Τροποποίηση του ν. 4099/2012 (Α' 250) (ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/91/ΕΕ/Λ 257) και άλλες διατάξεις».....	69
3.3 Εισαγωγή του θεσμού της συμμετοχικής χρηματοδότησης (Crowdfunding)	69
3.4 Νόμος 4443/2016 για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς	70
3.5 Διάθεση στην Ελλάδα μεριδίων/μετοχών ΟΣΕΚΑ άλλου κράτους μέλους σύμφωνα με το άρθρο 89 του ν. 4099/2012.....	71
3.6 Τροποποίηση του Κανονισμού Χρηματιστηρίου Αθηνών Α.Ε.....	71
3.7 Απόφαση Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σχετικά με την κατανομή ομολογιών που διατίθενται με δημόσια προσφορά	72
Ε. Συστήματα και μέσα πληρωμών	72
1. Διεθνές επίπεδο	72
1.1 Ασφάλεια στον «κυβερνοχώρο» και προστασία των δεδομένων	72
1.2 Εκθέσεις της Επιτροπής Πληρωμών και Υποδομών Αγορών ('CPMI')	72
2. Ευρωπαϊκό επίπεδο	73
2.1 Θέσπιση μέτρων εξασφάλισης κοινού υψηλού επιπέδου ασφάλειας δικτύων και πληροφοριών σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση ('NIS Directive').....	73
2.2 Προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών όσον αφορά τις απαιτήσεις προσβασιμότητας για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες (European Accessibility Act)	74
2.3 Υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά ('PSD 2')	75
2.4 Κανονισμός για τις διατραπεζικές προμήθειες συναλλαγών με κάρτες πληρωμών ('IFR')	77
2.5 Ηλεκτρονική ταυτοποίηση στην εσωτερική αγορά	77
2.6 Νομοθετική δέσμη για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.....	78
2.7 Συστάσεις για την εγκυρότητα των ηλεκτρονικών εξουσιοδοτήσεων σε διασυνοριακό πλαίσιο	78
2.8 Αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές για την προστασία της ακεραιότητας των δεδομένων των χρηστών υπηρεσιών πληρωμών.....	79
2.9 Δημοσίευση του επικαιροποιημένου πλαισίου επίβλεψης των υποδομών του χρηματοπιστωτικού τομέα.....	79
2.10 Συμφωνίες μεταξύ Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ευρωπαϊκών κρατών για τη φορολόγηση των υπό μορφή τόκων εισοδημάτων από αποταμιεύσεις.....	80
2.11 Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: "A Digital Single Market for Europe".....	80
2.12 Πράσινη Βίβλος για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες λιανικής	81
2.13 Πλαίσιο Ενιαίας Αγοράς Μετρητών σε Ευρώ (SECA – Single Euro Cash Area) ..82	

2.14 Διακοπή της παραγωγής και της έκδοσης του τραπεζογραμματίου ονομαστικής αξίας 500 ευρώ.....	83
2.15 Τραπεζογραμματίο ονομαστικής αξίας 50 ευρώ της νέας σειράς «Ευρώπη».....	83
2.16 Νέος αρμόδιος φορέας έκδοσης και επικαιροποίησης του επίσημου καταλόγου των εγκεκριμένων μηχανημάτων επεξεργασίας για τον έλεγχο πλαστότητας κερμάτων ευρώ.....	83
2.17 Απόφαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με την έγκριση της ποσότητας των κερμάτων που πρόκειται να εκδοθούν το 2017.....	84
2.18 Προσδοκίες του Ευρωσυστήματος για τις υποδομές εκκαθάρισης των συναλλαγών σε περιβάλλον ‘instant payments’	84
2.19 Δημοσίευση του SEPA Instant Credit Transfer Rulebook.....	85
2.20 Πλαίσιο επίβλεψης για τα συστήματα πληρωμών μικρής αξίας.....	85
2.21 Δημοσίευση Κατευθυντήριας Γραμμής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με το Διερωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων και Διακανονισμού σε Συνεχή Χρόνο (TARGET2).....	85
2.22 Αξιοποίηση της Distributed Ledger Technology (DLT) στις αγορές κινητών αξιών.....	86
2.23 Στρατηγική του Ευρωσυστήματος ‘Vision 2020 report’	86
2.24 Euro Retail Payments Board (‘ERPB’)	86
2.25 Χρήση δεδομένων “big data” από φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.....	87
2.26 Δημοσίευση των επικαιροποιημένων εκδόσεων των SEPA Credit Transfer και SEPA Core και B2B Direct Debit Rulebooks.....	88
3. Εθνικό επίπεδο.....	88
3.1 Ημέρες γενικής αργίας για το έτος 2017.....	88
3.2 Ειδική αργία διατραπεζικών συναλλαγών στο ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα κατά την 28 ^η Μαρτίου 2016	88
3.3 Εθνική τραπεζική αργία την Τρίτη, 3 Μαΐου 2016.....	89
3.4 Λήξη της περιόδου ισχύος των παρεκκλίσεων από τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 260/2012 σχετικά με την καθιέρωση τεχνικών απαιτήσεων για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ (SEPA end-date)	90
3.5 Υιοθέτηση κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με την ασφάλεια των πληρωμών μέσω διαδικτύου	90
3.6 Τροποποίηση των νόμων 3862/2010 για τις υπηρεσίες πληρωμών και 2251/1994 για την προστασία των καταναλωτών	91
3.7 Διακοπή της εξαργύρωσης επιταγών σε δολάρια ΗΠΑ (USD) και περιορισμός στην έκδοση επιταγών σε USD.....	92
3.8 Περιορισμός της καταβολής οφειλών στις Δ.Ο.Υ/Ελεγκτικά Κέντρα με μετρητά.....	92
3.9 Καθορισμός των όρων και των προϋποθέσεων εφαρμογής της πρώτης φάσης του προγράμματος Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης.....	92
3.10 Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής 2015-2016 της Τράπεζας της Ελλάδος	93
3.11 Καταβολή οφειλών στις Δ.Ο.Υ/Ελεγκτικά Κέντρα με επιταγές, χρεωστικές/πιστωτικές κάρτες ή μετρητά	93
3.12 Μεταβολή στον τρόπο συλλογής στατιστικών στοιχείων εξωτερικού τομέα από την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ).....	94
3.13 Μέτρα για την προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών και την καταπολέμηση της απόκρυψης εσόδων - Νόμος 4446/2016 «για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές»	94
3.14 Υποχρεωτική ηλεκτρονική πληρωμή τελωνειακών οφειλών	94
3.15 Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική 2016-2021	95
3.16 Προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κιβδηλεία	95
3.17 Έλεγχος γνησιότητας και καταλληλότητας των τραπεζογραμματίων ευρώ και την εκ νέου θέση αυτών σε κυκλοφορία	95
3.18 Νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά (PSD 2).....	96
ΣΤ. Θέματα προστασίας καταναλωτή	96
1. Διεθνές επίπεδο - Υιοθέτηση προτύπων στους τομείς των πωλήσεων και του υπεύθυνου δανεισμού	96
2. Ευρωπαϊκό επίπεδο	96
2.1 Αυτοματοποίηση στην παροχή συμβουλών αναφορικά με χρηματοπιστωτικά προϊόντα.....	96
2.2 Δημιουργία επιτοκίου αναφοράς στο πλαίσιο της Οδηγίας 2014/17/ΕΕ για τα στεγαστικά δάνεια.....	97

2.3 Μελέτη σχετικά με τους ευάλωτους καταναλωτές σε βασικές αγορές της ΕΕ	97
2.4 Καινοτόμος χρήση των δεδομένων των καταναλωτών από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.....	97
2.5 Ζητήματα συμβάσεων καταναλωτικής και στεγαστικής πίστης στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1011 σχετικά με τους δείκτες αναφοράς.....	98
2.6 Δέσμη προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση της προστασίας των καταναλωτών στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου	98
2.7 EBA Consumer Trends Report 2016.....	98
2.8 Διαβούλευση της ΕΒΑ επί σχεδίου ρυθμιστικών και εκτελεστικών τεχνικών προτύπων σε εφαρμογή των άρθρων 3(4), 4(6) και 5(4) της ΡΑΔ	99
2.9 Πολιτικές αποδοχών και πρακτικές αναφορικά με την πώληση και προμήθεια τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών προς ιδιώτες	99
3. Εθνικό επίπεδο.....	99
3.1 Νόμος 4338/2015-Εναρμόνιση της νομοθεσίας με την Οδηγία 2014/17/ΕΕ σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές για ακίνητα που προορίζονται για κατοικία, και άλλες διατάξεις.....	99
3.2 Δημόσια διαβούλευση επί του σχεδίου νόμου για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/92/ΕΕ.....	100
Ζ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, καταπολέμηση χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και φυσική ασφάλεια τραπεζών	100
1. Διεθνές επίπεδο	100
1.1 Άνοιγμα λογαριασμού	100
1.2 Άρση κυρώσεων των ΗΠΑ έναντι του Ιράν	101
1.3 Οδηγός της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης ('FATF') για τις υπηρεσίες ανταποκριτικής τραπεζικής	101
1.4 Κατευθυντήριες αρχές του G7 στη θεματική της ασφάλειας στον «κυβερνοχώρο» ('cybersecurity') για το χρηματοπιστωτικό σύστημα.....	101
2. Ευρωπαϊκό επίπεδο	102
2.1 Πρόταση Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 «σχετικά με την πρόληψη της χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας».....	102
2.2 Κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών στο πλαίσιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 για την καταπολέμηση, μέσω της χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος, της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.....	103
2.3 Σχέδιο δράσης για την ενίσχυση του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας	103
2.4 Μέτρα δέουσας επιμέλειας που θα πρέπει να εφαρμόζουν τα πιστωτικά και λοιπά χρηματοδοτικά ιδρύματα όταν συνάπτουν επιχειρηματική σχέση με πελάτες που προέρχονται από τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου.....	104
2.5 Δημοσίευση Απόφασης (ΕΕ) 2016/1021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.....	105
2.6 Κατευθυντήριες γραμμές του άρθρου 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/847 «περί στοιχείων που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών»	105
2.7 Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1675 για τη συμπλήρωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 με την επισήμανση των τρίτων χωρών υψηλού κινδύνου που χαρακτηρίζονται από στρατηγικές ανεπάρκειες.....	105
2.8 Οδηγία (ΕΕ) 2016/2258 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2011/16/ΕΕ όσον αφορά την πρόσβαση των φορολογικών αρχών σε πληροφορίες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες	106
2.9 Νομοθετικές πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ενίσχυση του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.....	106
3. Εθνικό επίπεδο.....	107
3.1 Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον Κυβερνοχώρο, του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της, καθώς και τη μεταφορά στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2013/40/ΕΕ	107

3.2 Συγκρότηση της Επιτροπής Επεξεργασίας Στρατηγικής & Πολιτικών για την αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας του αρ. 9 του Ν.3691/2008	107
3.3 Κύρωση της Πολυμερούς Συμφωνίας Αρμοδίων Αρχών για την Αυτόματη Ανταλλαγή Πληροφοριών Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών και διατάξεις εφαρμογής	108

Ενότητα Δεύτερη: 109

Οι δραστηριότητες της EET..... 109

A. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων	109
1. Διεθνές επίπεδο	109
1.1 Ενημέρωση των πιστωτικών ιδρυμάτων για τις ρυθμιστικές εξελίξεις.....	109
2. Ευρωπαϊκό επίπεδο	109
2.1 Συμμετοχή της EET σε δημόσια διαβούλευση της EBA για την εναρμόνιση του ορισμού για την αθέτηση των υποχρεώσεων του πιστούχου	109
2.2 Διαβούλευση της EBA για τις πρακτικές διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου στο πλαίσιο του IFRS 9.....	109
2.3 Συμμετοχή της EET σε δημόσια διαβούλευση της EKT για τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων	110
2.4 Ενημέρωση των πιστωτικών ιδρυμάτων για τις ρυθμιστικές εξελίξεις σε ρυθμιστικό επίπεδο	110
2.5 Ζητήματα που απασχόλησαν τους ευρωπαϊκούς φορείς και αρχές σε θέματα προληπτικής εποπτείας και συμμετοχή της EET.....	111
2.6 Συμμετοχή της EET σε έρευνες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας για θέματα εποπτικού χαρακτήρα.....	111
3. Εθνικό επίπεδο.....	111
3.1 Συμμετοχή της EET σε διαβούλευση της ΤτΕ για την ΠΕΕ 102/30.08.2016	111
3.2 Ενημερωτικό δελτίο καταθετών στο πλαίσιο του νόμου 4370/2016.....	112
3.3 Σύσταση Ομάδας Εργασίας ΤτΕ-EET για το AnaCredit.....	112
B. Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων	113
1. Ευρωπαϊκό επίπεδο	113
1.1 Συμμετοχή της Γενικής Γραμματείας της EET στις συνεδριάσεις του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης με εκπροσώπους του τραπεζικού κλάδου της ΕΕ.....	113
2. Εθνικό επίπεδο.....	113
2.1 Ενημέρωση αναφορικά με τα ρυθμιστικά πρότυπα και τις κατευθυντήριες γραμμές που εκδίδονται δυνάμει της Οδηγίας 2014/59/ΕΕ (BRRD)	113
2.2 Συνεργασία με εθνικές αρχές σε θέματα του ρυθμιστικού πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση.....	113
2.3 Ανάρτηση ενημερωτικού υλικού στην ιστοσελίδα της EET	114
Γ. Λειτουργία και εποπτείας κεφαλαιαγορών	115
1. Ευρωπαϊκό επίπεδο	115
1.1 Ενημέρωση μελών για τις τρέχουσες ρυθμιστικές εξελίξεις στον τομέα της κεφαλαιαγοράς	115
1.2 Συμμετοχή σε δημόσια διαβούλευση αναφορικά με το έγγραφο βασικών πληροφοριών (KID) του Κανονισμού 1268/2014.....	116
1.3 Εναρμόνιση των διαδικασιών για τις γενικές συνελεύσεις	116
1.4 Συμμετοχή σε διαβούλευση του Ευρωσυστήματος στο πλαίσιο λειτουργίας του TARGET2-Securities	117
2. Εθνικό επίπεδο.....	117
2.1 Συμμετοχή στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID II).....	117
2.2 Συμμετοχή στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/91/ΕΕ για τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ)	117
2.3 Δημοσίευση τριμηνιαίων οικονομικών καταστάσεων από τα πιστωτικά ιδρύματα στο πλαίσιο του ν. 3556/2007	118

2.4 Εκπροσώπηση της EET στη Συμβουλευτική Επιτροπή της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς
118

Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών120

1. Ευρωπαϊκό επίπεδο120

1.1 Ενιαίος Χώρος Πληρωμών σε Ευρώ ('SEPA')120

1.2 Euro Retail Payments Board ('ERPB').....121

1.3 Πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας για τον ψηφιακό μετασχηματισμό των τραπεζών.....122

1.4 Έκδοση Τραπεζογραμματίων ευρώ δεύτερης γενιάς (ES2).....122

1.5 Έκθεση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με το πλαίσιο εποπτείας των IT κινδύνων123

2. Εθνικό επίπεδο.....123

2.1 Ενσωμάτωση της Οδηγίας (EE) 2015/2366 «για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά» ('PSD 2')123

2.2 Στατιστικά στοιχεία που δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της EET124

2.3 Οδηγία 2014/92/EE «για τη συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών, την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών και την πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά» ('PAD').....125

2.4 Στατιστικά στοιχεία που αφορούν τις συναλλαγές πληρωμών δίχως τη χρήση μετρητών126

2.8 Αύξηση της χρήσης των ηλεκτρονικών πληρωμών.....126

2.9 Πρακτική υλοποίηση έργων της Γενικής Γραμματείας Πρόνοιας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλειας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.....127

2.10 Έκδοση ηλεκτρονικού παραβόλου μέσω ATM, POS, APS ή άλλων εναλλακτικών καναλιών128

2.11 Διακοπή εξαργύρωσης επιταγών σε δολάρια ΗΠΑ (USD) και περιορισμός στην έκδοση επιταγών σε USD.....128

2.12 Εκσυγχρονισμός του κύκλου των τραπεζογραμματίων στην Ελλάδα.....128

2.13 Ηλεκτρονικές πληρωμές "My Bank" για συναλλαγές σε περιβάλλον ηλεκτρονικού εμπορίου.....129

2.14 Ανάπτυξη διατραπεζικού σχήματος άμεσων πληρωμών ("Instant Payments").....129

2.15 Ανάπτυξη διατραπεζικού σχήματος Mobile Instant Payments130

2.16 Στατιστικά στοιχεία για το Internet Banking, το Mobile Banking και το Phone Banking130

2.17 Συνεργασία EET-Ελληνικής Αστυνομίας130

2.18 Ερωτηματολόγια του EC3 EUROPOL στο πλαίσιο Internet Organised Crime Assessment ("IOCTA") 2016.....132

2.19 Συντονιστική επιτροπή για την αποτροπή και διαχείριση κυβερνοεπιθέσεων στον τραπεζικό χώρο132

2.20 ENISA workshop με τίτλο: «Agency's study on the NIS products and services market landscape »133

2.21 Έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση των πρωτοβουλιών ανταλλαγής πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.....133

2.22 Αξιολόγηση της Ελλάδας στη θεματική της πρόληψης και καταπολέμησης της εγκληματικότητας στον κυβερνοχώρο133

2.23 Εξελίξεις στην αντιμετώπιση του οικονομικού εγκλήματος και συλλογή στατιστικών στοιχείων133

Ε. Θέματα προστασίας καταναλωτή134

1. Ευρωπαϊκό επίπεδο134

1.1 Αντάλλαξη πληροφοριών με την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία και τραπεζικές ενώσεις του εξωτερικού στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Payment Accounts Directive
134

1.2 Θέματα που απασχόλησαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο στον τομέα της προστασίας του καταναλωτή.....134

2. Εθνικό επίπεδο.....135

2.1 Συμμετοχή της EET στη Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή για την ενσωμάτωση της PAD 135

2.2 Υποβολή παρατηρήσεων στη διαβούλευση επί του σχεδίου νόμου για την ενσωμάτωση της PAD135

2.3 Συμμετοχή της EET στο Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτή και Αγοράς (ΕΣΚΑ).....136

2.4 Ολοκλήρωση εργασιών της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής για την ενσωμάτωση της Οδηγίας για τα στεγαστικά δάνεια	136
2.5 Συμμετοχή της ΕΕΤ στη δημόσια διαβούλευση επί του σχεδίου νόμου για την ενσωμάτωση της Οδηγίας για τα στεγαστικά δάνεια	136
2.6 Ενημέρωση των πιστωτικών ιδρυμάτων σχετικά με νέες εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο	137
ΣΤ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, καταπολέμηση χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και φυσική ασφάλεια τραπεζών	138
1. Διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο	138
1.1 Οδηγός της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης ('FATF') για τις υπηρεσίες ανταποκριτικής τραπεζικής	138
1.2 Τρέχουσες ρυθμιστικές εξελίξεις για την ενίσχυση του πλαισίου που διέπει την καταπολέμηση χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.....	138
2. Εθνικό επίπεδο.....	139
2.1 Στατιστικά στοιχεία ληστειών τραπεζικών καταστημάτων και ATM για έτος 2015	139
2.2 Συλλογή στατιστικών στοιχείων βανδαλισμών τραπεζικών καταστημάτων και ATM για το έτος 2016	139
2.3 Λήψη μέτρων πρόληψης των παραβιάσεων offsite ATM με χρήση αερίου.....	140
2.4 Εκπόνηση Εθνικής Έκθεσης Εκτίμησης Κινδύνου ('NRA').....	140
2.5 Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή για την ενσωμάτωση των διατάξεων της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849	140
2.6 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών 4105/10-06-2015.....	140
2.7 Εγκατάσταση και λειτουργία του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών στο πλαίσιο της FATCA	141
2.8 Ενημερωτική παρουσίαση της ACAMS	141
Ζ. Νομικά – Φορολογικά - Λογιστικά θέματα	142
Εθνικό επίπεδο.....	142
1. Νομικά θέματα.....	142
1.1 Εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων	142
1.2 Ζητήματα σχετικά με την τροποποίηση του Ν. 3869/2010 για τη ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων	144
1.3 Προτάσεις βελτίωσης των διατάξεων του Ν. 4354/2015	144
1.4 Παρατηρήσεις επί του σχεδίου απόφασης της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος «Πλαίσιο για την ίδρυση και λειτουργία εταιρειών διαχείρισης ή απόκτησης απαιτήσεων πιστωτικών ιδρυμάτων από δάνεια σε καθυστέρηση (Ν. 4354/2015)».....	145
1.5 Ζητήματα εφαρμογής του Κώδικα Δεοντολογίας του Ν. 4224/2013	146
1.6 Καταγραφή δικαστικών αποφάσεων για τα δάνεια σε ελβετικό φράγκο	146
1.7 Υποβολή γνωστοποιήσεων τήρησης αρχείου προς την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα	147
1.8 Αμοιβές υποθηκοφυλάκων για τα ομολογιακά δάνεια και τις τιτλοποιήσεις απαιτήσεων στο πλαίσιο του Ν. 3156/2003	148
1.9 Παρατηρήσεις επί του σχεδίου νόμου «Αναθεώρηση του Πτωχευτικού Κώδικα»...148	
1.10 Παρατηρήσεις επί του σχεδίου νόμου για τον έλεγχο και την προστασία του δομημένου περιβάλλοντος	148
1.11 Συνεργασία με τη Νομική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας ..149	
1.12 Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις των Οδηγιών 2014/107/ΕΕ και (ΕΕ) 2015/2060	149
2. Φορολογικά θέματα.....	149
2.1 Προτάσεις βελτίωσης των διατάξεων του Ν. 4354/2015	149
2.2 Ζητήματα σχετικά με το άρθρο 27 παρ. 3 και 27Α του Ν. 4172/2013	150
2.3 Συναλλαγματικές διαφορές Τραπεζών	151
2.4 Φορολογικές ζημιές αλλοδαπής	151
2.5 Επιστροφή πιστωτικών υπολοίπων από παρακρατηθέντες φόρους επί ομολόγων, σε συμμόρφωση του Δημοσίου προς την απόφαση ΣτΕ 1463/2014.....	152
Η. Αναπτυξιακή δραστηριότητα	153
1. Συνεργασία ΕΕΤ – Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης	153
1.1 Μέσα Χρηματοοικονομικής Τεχνικής (ΜΧΤ).....	153

1.2	Επενδυτικός (Αναπτυξιακός) Νόμος	153
1.3	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)	153
1.4	Συμμετοχή των τραπεζών στη διαχείριση προγραμμάτων ενίσχυσης ΜμΕ στο πλαίσιο του νέου ΣΕΣ/ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020	154
1.5	Συνεργασία ΕΕΤ με Γενική Γραμματεία ΕΣΠΑ για το Εγγυοδοτικό Ταμείο (Guarantee Fund) της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ)	154
1.6	Συμμετοχή της ΕΕΤ στο Φόρουμ Βιομηχανίας	154
1.7	Συνεργασία ΕΕΤ με τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου για το ΕΣΗΔΗΣ	155
2.	Συνεργασία ΕΕΤ με το Υπουργείο Οικονομικών.....	155
2.1	Παροχή της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου σε δάνεια που χορηγήθηκαν για την ενίσχυση φυσικών προσώπων αλλά και επιχειρήσεων όλων των κλάδων της οικονομίας	155
2.2	Τροποποίηση της διαδικασίας βεβαίωσης ληξιπρόθεσμων δανείων εγγυημένων, από το Ελληνικό Δημόσιο	155
3.	Συνεργασία ΕΕΤ με το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας	156
3.1	Εξοικονόμηση κατ' Οίκον	156
3.2	Χρηματοοικονομική ασφάλεια για την κάλυψη της περιβαλλοντικής ευθύνης	157
4.	Συνεργασία ΕΕΤ με την ΕΤΕΑΝ ΑΕ.....	157
5.	Συνεργασία ΕΕΤ με τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) για τα δάνεια του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ)	157
6.	Συνεργασία ΕΕΤ με Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων - Χρηματοδοτικός μηχανισμός Jessica (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas)	158
7.	Συμμετοχή της ΕΕΤ στη δημόσια διαβούλευση για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ (ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης)	158
8.	Συνεργασία ΕΕΤ με Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (EIF)	158
9.	Συμμετοχή της ΕΕΤ στη δημόσια διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις κατευθυντήριες γραμμές της Οδηγίας 2014/95/ΕΕ (δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών από μεγάλες επιχειρήσεις και ομίλους).....	158
10.	Επενδυτικό Σχέδιο για την Ευρώπη (Investment Plan for Europe)	159
11.	Συνεργασία ΕΕΤ με φορείς εκπροσώπησης των ΜμΕ.....	159
12.	Συμμετοχή της ΕΕΤ στην Πρωτοβουλία “Sustainable Greece 2020”	159
13.	Συμμετοχή της ΕΕΤ σε Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας του Δημοσίου και ευρύτερου Δημόσιου τομέα.....	160
Θ.	Επικοινωνιακή δραστηριότητα.....	161
1.	Συνεντεύξεις – Παρουσιάσεις – Ενημερώσεις.....	161
2.	Έρευνες	161
3.	Οργάνωση και συμμετοχή σε συνέδρια/ημερίδες/εκδηλώσεις κατά το έτος 2016	161
4.	Λοιπές δράσεις επικοινωνίας.....	162
5.	Διεθνείς Δραστηριότητες	162

Ενότητα Τρίτη: 163

Εκπροσώπηση της ΕΕΤ 163

A.	Στην Ελλάδα	163
B.	Στο εξωτερικό	164

Ενότητα Τέταρτη:..... 165

Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο..... 165

A.	Θεσμική δραστηριότητα.....	165
1.	Διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο	165
1.1	Ευρωπαϊκή Ένωση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης για τον Χρηματοπιστωτικό Τομέα (EBTN).....	165
1.2	Διμερείς συνεργασίες.....	166
2.	Εθνικό επίπεδο.....	168
2.1	Πιστοποίηση προσόντων για τον κλάδο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.....	168

2.2 Εξετάσεις - Πιστοποίηση επαγγελματικής επάρκειας για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών	169
3. Χρηματοπιστωτικός Εγγραμματισμός (Financial Literacy).....	169
3.1 ΟΟΣΑ.....	169
3.2 Πρωτοβουλίες EET	170
3.3 Ομάδα έργου της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας και τη Χρηματοπιστωτική Εκπαίδευση και συμμετοχή της EET	171
3.4 Σωματείο Επιχειρηματικότητας Νέων/Junior Achievement Greece (ΣΕΝ/JA Greece)	171
B. Εκπαιδευτική δραστηριότητα.....	173
1. Ανοικτή εκπαίδευση.....	173
2. Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα.....	173
3. Προγράμματα προετοιμασίας για τις εξετάσεις CFA (Chartered Financial Analyst)	175
4. Υπηρεσίες ηλεκτρονικής εκπαίδευσης - Νέα πλατφόρμα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης ETI.....	175

Ενότητα Πρώτη:

Οι εξελίξεις στο θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος

A. Ετήσια Σύνοδος κορυφής του G-20

Στις 4-5 Σεπτεμβρίου 2016, πραγματοποιήθηκε η ετήσια Σύνοδος των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων των G-20 στην πόλη Hangzhou της Κίνας. Μετά το τέλος των εργασιών της Συνόδου εκδόθηκε ανακοινωθέν στο οποίο αναφέρεται ότι: συμμετέχοντες στη Σύνοδο:

- παραμένουν δεσμευμένοι στην ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης του διεθνούς κανονιστικού πλαισίου, περιλαμβανομένων των ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της δυνατότητας εξυγίανσης διασυνοριακών τραπεζικών ομίλων,
- επιβεβαιώνουν τη στήριξή τους στο έργο της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία για την αναθεώρηση έως τα τέλη του 2016 του διεθνούς ρυθμιστικού πλαισίου για την κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών, χωρίς αυτή να συνεπάγεται σημαντική αύξηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων, και
- στηρίζουν την πρωτοβουλία για τη μεταρρύθμιση του πλαισίου για τα εξω-χρηματοπιστωτικά παράγωγα και δεσμεύονται να λάβουν μέτρα για την κατάργηση των νομικών και ρυθμιστικών εμποδίων για την υποβολή σχετικών στοιχείων στα αποθετήρια τίτλων.

Επίσης, κατά τη διάρκεια της Συνόδου συζητήθηκαν, μεταξύ άλλων, τα εξής θέματα:

- η διασφάλιση της απρόσκοπτης εφαρμογής της νέας στρατηγικής της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης ('Financial Action Task Force', 'FATF') σχετικά με την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας,
- η παροχή συνδρομής από το ΔΝΤ και την Παγκόσμια Τράπεζα προς τα κράτη ανά την υφήλιο για την ενίσχυση της συμμόρφωσής τους με τα πρότυπα της FATF αναφορικά με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, και
- η υποβολή προτάσεων πολιτικής σε διεθνές επίπεδο από την FATF και το Παγκόσμιο Forum για την ενίσχυση του πλαισίου που διέπει τη διαφάνεια στις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές.

B. Θέματα λειτουργίας και εποπτείας τραπεζών

1. Διεθνές επίπεδο

1.1 Νέο διεθνές ρυθμιστικό πλαίσιο σχετικά με την εποπτική μεταχείριση των κινδύνων αγοράς

Στις 14 Ιανουαρίου 2016, η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (εφεξής Επιτροπή της Βασιλείας) υιοθέτησε νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για κάλυψη έναντι των κινδύνων αγοράς, με το οποίο αναθεωρείται το υφιστάμενο πλαίσιο τόσο σε σχέση με την τυποποιημένη προσέγγιση όσο και με την προσέγγιση εσωτερικών διαβαθμίσεων.

Επίσης, τροποποιείται η οριοθέτηση μεταξύ χαρτοφυλακίου συναλλαγών (trading book) και τραπεζικού χαρτοφυλακίου (banking book) προκειμένου να αποτραπεί η δυνατότητα μεταφοράς στοιχείων από το ένα χαρτοφυλάκιο στο άλλο για σκοπούς μείωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων.

1.2 Νέο διεθνές ρυθμιστικό πλαίσιο για την εποπτική μεταχείριση του κινδύνου επιτοκίων για το τραπεζικό χαρτοφυλάκιο

Στις 21 Απριλίου 2016, η Επιτροπή της Βασιλείας υιοθέτησε έκθεση για την εποπτική μεταχείριση του κινδύνου επιτοκίων από στοιχεία του τραπεζικού χαρτοφυλακίου (IRRBB). Με την έκθεση της Επιτροπής της Βασιλείας αναθεωρούνται οι αρχές του 2004 (Principles for the management and supervision of interest rate risk) και καθιερώνονται μέθοδοι που πρέπει να χρησιμοποιούνται από τις τράπεζες για τη μέτρηση, διαχείριση, παρακολούθηση και τον έλεγχο του κινδύνου επιτοκίων.

1.3 Τροποποίηση του διεθνούς ρυθμιστικού πλαισίου για την εποπτική μεταχείριση των τιτλοποιήσεων

Τον Ιούλιο του 2015, η Επιτροπή της Βασιλείας σε συνεργασία με τη Διεθνή Οργάνωση Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (εφεξής 'IOSCO') προχώρησε στην τροποποίηση του διεθνούς ρυθμιστικού πλαισίου για τις τιτλοποιήσεις, σε ό,τι αφορά την καθιέρωση μιας νέας κατηγορίας τιτλοποιήσεων, των "Simple, Transparent and Comparable" (STC) τιτλοποιήσεων. Η εν λόγω κατηγορία τιτλοποιήσεων ικανοποιεί μια σειρά κριτηρίων που την καθιστά πιο ελκυστική επιλογή για τους επενδυτές μειώνοντας τους κινδύνους που απορρέουν από τις τιτλοποιήσεις. Στις 11 Ιουλίου 2016, η Επιτροπή της Βασιλείας υιοθέτησε έκθεση για την εποπτική μεταχείριση των STC τιτλοποιήσεων βάσει και των τριών προσεγγίσεων υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων για τιτλοποιήσεις:

- Internal Ratings-Based Approach (SEC-IRBA),
- External Ratings-Based Approach (SEC-ERBA), και
- Standardised Approach (SEC-SA).

1.4 Αναθεώρηση του διεθνούς κανονιστικού πλαισίου για την προσέγγιση IRB

Στις 24 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή της Βασιλείας έθεσε σε διαβούλευση έκθεση για την τροποποίηση του ρυθμιστικού πλαισίου αναφορικά με τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για κάλυψη έναντι του πιστωτικού κινδύνου βάσει της προσέγγισης IRB. Με το κείμενο διαβούλευσης επιδιώκεται η μείωση των αποκλίσεων που παρατηρούνται μεταξύ των τραπεζών σε ό,τι αφορά το ύψος των σταθμισμένων στοιχείων του ενεργητικού για παρόμοιου κινδύνου ανοίγματα. Με το κείμενο διαβούλευσης προτείνονται τροποποιήσεις:

- στο πεδίο εφαρμογής της προσέγγισης IRB,
- στα κατώτατα όρια των παραμέτρων (floor parameters) που λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων, και
- στις πρακτικές που εφαρμόζουν οι τράπεζες κατά τον υπολογισμό των παραμέτρων.

1.5 Αναθεώρηση του διεθνούς κανονιστικού πλαισίου για την τυποποιημένη προσέγγιση μέτρησης του λειτουργικού κινδύνου

Σε συνέχεια της πρώτης διαβούλευσης που έλαβε χώρα στα τέλη του 2014, στις 7 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή της Βασιλείας έθεσε σε διαβούλευση κείμενο αναφορικά με την τυποποιημένη προσέγγιση μέτρησης του λειτουργικού κινδύνου ('Standardised Measurement Approach', 'SMA'). Ο υπολογισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων σύμφωνα με την SMA θα γίνεται βάσει του "Business Indicator", το οποίο λαμβάνει υπόψη μια σειρά οικονομικών στοιχείων της τράπεζας, καθώς επίσης και δεδομένα της τράπεζας για παλαιότερες ζημιές από τον λειτουργικό κίνδυνο.

1.6 Αναθεώρηση του διεθνούς ρυθμιστικού πλαισίου για την εποπτική μεταχείριση των προβλέψεων

Στις 11 Οκτωβρίου 2016, η Επιτροπή της Βασιλείας έθεσε σε διαβούλευση δύο εκθέσεις σχετικά με:

- την υιοθέτηση μεταβατικής ρύθμισης σε ό,τι αφορά την εποπτική μεταχείριση των προβλέψεων, και
- την καθιέρωση ρυθμίσεων σε μακροπρόθεσμη βάση για την εποπτική μεταχείριση των προβλέψεων.

Με το πρώτο κείμενο διαβούλευσης η Επιτροπή της Βασιλείας προτείνει τη διατήρηση για μια μεταβατική περίοδο της υφιστάμενης εποπτικής μεταχείρισης των προβλέψεων βάσει της τυποποιημένης προσέγγισης και της προσέγγισης IRB. Η υιοθέτηση της μεταβατικής ρύθμισης αποσκοπεί στον μετριασμό του αρνητικού αντικτύπου στην κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών από την εφαρμογή των νέων λογιστικών προτύπων (IFRS 9). Με το δεύτερο κείμενο διαβούλευσης προτείνονται από την Επιτροπή της Βασιλείας διάφορες εναλλακτικές για την εποπτική μεταχείριση σε μακροπρόθεσμη βάση των αλλαγών που επέρχονται από την εφαρμογή των νέων λογιστικών κανόνων.

1.7 Καθιέρωση ενιαίων ορισμών για τα μη εξυπηρετούμενα και τα ρυθμισμένα ανοίγματα

Στις 15 Απριλίου 2016, η Επιτροπή της Βασιλείας έθεσε σε διαβούλευση κατευθυντήριες γραμμές για την καθιέρωση ενιαίων ορισμών σχετικά με τα μη εξυπηρετούμενα (non-performing) ανοίγματα και τα ρυθμισμένα (forborne) ανοίγματα. Οι προτεινόμενοι ορισμοί αφορούν την υποβολή εποπτικών αναφορών και τη δημοσιοποίηση πληροφοριών. Οι ρυθμίσεις του κειμένου διαβούλευσης αντανακλούν σε μεγάλο βαθμό τις διατάξεις του εκτελεστικού Κανονισμού 2015/227 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα ρυθμισμένα και τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα.

1.8 Διεθνές ρυθμιστικό πλαίσιο για τον συντελεστή μόχλευσης

Στις 6 Απριλίου 2016, η Επιτροπή της Βασιλείας έθεσε σε διαβούλευση έκθεση για το συντελεστή μόχλευσης, η οποία περιλαμβάνει προτάσεις για την τροποποίηση υφιστάμενων ρυθμίσεων, μεταξύ άλλων, αναφορικά με:

- την μέτρηση των ανοιγμάτων σε παράγωγα,
- την εποπτική μεταχείριση των προβλέψεων, και
- τους συντελεστές πιστωτικής μετατροπής των εκτός ισολογισμού στοιχείων.

Το κείμενο διαβούλευσης δεν περιλαμβάνει αλλαγές σε ό,τι αφορά τον αριθμητή (capital measure) του συντελεστή που είναι τα βασικά ίδια κεφάλαια (Tier 1 capital).

1.9 Τροποποίηση του διεθνούς κανονιστικού πλαισίου για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών

Στις 14 Μαρτίου 2016, η Επιτροπή της Βασιλείας έθεσε σε διαβούλευση έκθεση για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών στο πλαίσιο του Πυλώνα ΙΙΙ. Το κείμενο διαβούλευσης προτείνει νέα υποδείγματα που θα κληθούν να υποβάλλουν τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και τροποποιήσεις σε ορισμένα υφιστάμενα υποδείγματα. Για κάθε υπόδειγμα προβλέπεται διαφορετική συχνότητα δημοσιοποίησης (σε τριμηνιαία, εξαμηνιαία ή ετήσια βάση).

1.10 Επικαιροποίηση του ετήσιου καταλόγου με τις παγκοσμίως συστημικά σημαντικές τράπεζες

Στις 21 Νοεμβρίου 2016, το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (εφεξής “FSB”) δημοσίευσε τον ετήσιο κατάλογο με τις παγκοσμίως συστημικά σημαντικές τράπεζες, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να τηρούν υψηλότερες κεφαλαιακές απαιτήσεις. Ο κατάλογος περιλαμβάνει τις (30) τράπεζες που περιλαμβάνονταν στον κατάλογο του 2015.

2. Ευρωπαϊκό επίπεδο

2.1 Νομικές πράξεις – Προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

2.1.1 Νομοθετική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τροποποίηση του CRR και της CRD IV

Στις 23 Νοεμβρίου 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εφεξής «Επιτροπή») υπέβαλε νομοθετικές προτάσεις για την τροποποίηση του Κανονισμού 575/2013 (εφεξής “CRR”) και της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ (εφεξής “CRD IV”). Ειδικότερα, προτείνεται η τροποποίηση:

- του **πλαίσιου για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για κάλυψη έναντι των κινδύνων αγοράς**, το οποίο συνεπάγεται σημαντική αύξηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων για πιστωτικά ιδρύματα με χαρτοφυλάκιο συναλλαγών μεγαλύτερο των 300 εκατ. ευρώ. Για τον μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων από την εφαρμογή των νέων ρυθμίσεων, προτείνεται τα πρώτα τρία έτη οι κεφαλαιακές απαιτήσεις να υπολογίζονται βάσει των νέων κανόνων για τους κινδύνους αγοράς, μειωμένες, όμως, κατά 35%,
- των **ρυθμίσεων για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα** και, πιο συγκεκριμένα, της βάσης υπολογισμού τους, καθώς πλέον δεν θα υπολογίζεται επί του συνόλου των ιδίων κεφαλαίων, αλλά μόνο ως προς το κεφάλαιο της κατηγορίας 1 (Tier 1 capital),
- των **απαιτήσεων δημοσιοποίησης πληροφοριών**, καθώς τα σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να δημοσιοποιούν πληροφορίες σε συχνότερη βάση (σε τριμηνιαία, εξαμηνιαία και ετήσια βάση),
- των **ρυθμίσεων για την εποπτική μεταχείριση των ανοιγμάτων σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις**, καθώς η υφιστάμενη ευνοϊκή εποπτική μεταχείριση των ανοιγμάτων σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις για ποσά έως 1,5 εκατ. ευρώ (μειωμένες κεφαλαιακές απαιτήσεις κατά 23,81%), προτείνεται να επεκταθεί και για ποσά που υπερβαίνουν το 1,5 εκατ. ευρώ (μείωση κεφαλαιακών απαιτήσεων κατά 15%), και
- ορισμένων ρυθμίσεων της CRD IV για τις πολιτικές αποδοχών.

Επίσης, προτείνεται η καθιέρωση:

- **μεταβατικής ρύθμισης για την εποπτική μεταχείριση των Stage 1 και Stage 2 προβλέψεων βάσει του IFRS 9 για μια πενταετή περίοδο**. Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, ένα σταδιακά μειούμενο ποσοστό (100%, 80%, 60%, 40%, 20%) των εν λόγω προβλέψεων δεν θα αφαιρείται από το κεφάλαιο CET1. Σκοπός της εν λόγω ρύθμισης είναι ο μετριασμός της επίπτωσης των (αυξημένων) λόγω IFRS 9 προβλέψεων στην κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων,
- της υποχρέωσης των πιστωτικών ιδρυμάτων να τηρούν δείκτη μόχλευσης τουλάχιστον 3% του κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (Tier 1 capital),
- της απαίτησης για τα πιστωτικά ιδρύματα να τηρούν **συντελεστή καθαρής σταθερής χρηματοδότησης (NSFR)** υψηλότερο του 100%, και

- **ευνοϊκής εποπτικής μεταχείρισης για τα ανοίγματα πιστωτικών ιδρυμάτων που αφορούν χρηματοδότηση έργων υποδομής, εφόσον πληρούνται αυστηρές προϋποθέσεις. Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τα εν λόγω ανοίγματα προτείνεται να πολλαπλασιάζονται με συντελεστή 0,75.**

2.1.2 Παράταση της περιόδου εξαίρεσης των διαπραγματευτών βασικών εμπορευμάτων από τις απαιτήσεις του CRR

Στις 29 Ιουνίου 2016, δημοσιεύθηκε ο Κανονισμός 2016/1014 με τον οποίο τροποποιείται ο Κανονισμός 575/2013 (CRR) σε ό,τι αφορά τις εξαιρέσεις που ισχύουν για τους διαπραγματευτές βασικών εμπορευμάτων. Συγκεκριμένα, βάσει των άρθρων 493(1) και 498(1) του CRR, οι επιχειρήσεις επενδύσεων η βασική δραστηριότητα των οποίων αφορά αποκλειστικά την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών ή τα χρηματοπιστωτικά μέσα που ορίζονται στο παράρτημα I τμήμα Γ σημεία 5-10 της Οδηγίας 2004/39/EK (MiFID I) και για τις οποίες δεν ίσχυε η Οδηγία 93/22/ΕΟΚ στις 31 Δεκεμβρίου 2006, εξαιρούνται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017 από τις απαιτήσεις για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα και τις κεφαλαιακές απαιτήσεις, αντίστοιχα. Με τον Κανονισμό 2016/1014 (MiFIR) η ανωτέρω περίοδος εξαίρεσης επεκτείνεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020, εκτός εάν νωρίτερα τεθεί σε ισχύ νέα νομοθετική πράξη που θα ρυθμίζει το καθεστώς προληπτικής εποπτείας των επιχειρήσεων επενδύσεων βάσει όσων αναφέρονται στα άρθρα 493(2) και 498(2)-(3) του CRR.

2.2 Νομικές πράξεις της ΕΚΤ στο πλαίσιο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού

2.2.1 Εναρμόνιση από την ΕΚΤ των διακριτικών ευχεριών των CRR/CRD IV

Στις 24 Μαρτίου 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο Κανονισμός 2016/445 της ΕΚΤ σχετικά με την άσκηση των επιλογών και διακριτικών ευχεριών γενικής εφαρμογής που προβλέπονται στον CRR και στον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό 2015/61 της Επιτροπής για τον συντελεστή κάλυψης ρευστότητας. Με τον Κανονισμό της ΕΚΤ καθορίζεται ενιαίος τρόπος εφαρμογής σε όλα τα άμεσα εποπτευόμενα από την ΕΚΤ πιστωτικά ιδρύματα των διακριτικών ευχεριών που αφορούν:

- τα ίδια κεφάλαια (άρθρο 89 CRR),
- τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (άρθρα 178-380 CRR),
- τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα (άρθρα 395-400 CRR),
- τη ρευστότητα, (άρθρα 412-420 CRR και κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός 2015/61 της Επιτροπής), και
- τις μεταβατικές διατάξεις (άρθρα 467-495 CRR).

Την ίδια ημερομηνία, η ΕΚΤ δημοσίευσε Οδηγό (Guide) με τον οποίο παρέχονται κατευθύνσεις στις Μεικτές Εποπτικές Ομάδες σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής επιλογών και διακριτικών ευχεριών για τις οποίες προβλέπεται η κατά περίπτωση (case-by-case) λήψη απόφασης. Το πεδίο

εφαρμογής του εν λόγω Οδηγού περιλαμβάνει επίσης τα άμεσα εποπτευόμενα από την ΕΚΤ πιστωτικά ιδρύματα.

Επίσης, στις 10 Αυγούστου 2016 η ΕΚΤ υιοθέτησε Απόφαση αναφορικά με την εναρμόνιση των υπολειπόμενων (8) διακριτικών ευχερειών που προβλέπονται στις ανωτέρω νομοθετικές πράξεις και για τις οποίες προβλέπεται η κατά περίπτωση λήψη απόφασης.

Τέλος, στις 3 Νοεμβρίου 2016, η ΕΚΤ ξεκίνησε δημόσια διαβούλευση αναφορικά με την εναρμόνιση των διακριτικών ευχερειών που προβλέπονται στον CRR, τη CRD IV και τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό 2015/61 της Επιτροπής για τον συντελεστή κάλυψης ρευστότητας σε ό,τι αφορά τα πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύονται άμεσα από τις εθνικές εποπτικές αρχές. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΚΤ έθεσε σε διαβούλευση:

- *σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών*, με το οποίο επιδιώκεται η εναρμόνιση ορισμένων εκ των γενικής εφαρμογής διακριτικών ευχερειών κατά τρόπο αντίστοιχο αυτού που ισχύει για τα άμεσα εποπτευόμενα από την ΕΚΤ ιδρύματα, και
- *σχέδιο σύστασης* προς τις εθνικές εποπτικές αρχές σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής επιλογών και διακριτικών ευχερειών για τις οποίες λαμβάνεται απόφαση κατά περίπτωση (case-by-case).

2.2.2 Διαβούλευση της ΕΚΤ σχετικά με τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα

Στις 12 Σεπτεμβρίου 2016, η ΕΚΤ έθεσε σε διαβούλευση σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών αναφορικά με τη στρατηγική που πρέπει να υλοποιούν τα άμεσα εποπτευόμενα από την ίδια πιστωτικά ιδρύματα στο πλαίσιο αντιμετώπισης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων. Το κείμενο διαβούλευσης περιλαμβάνει ρυθμίσεις σχετικά με:

- τη στρατηγική που πρέπει να υλοποιούν τα πιστωτικά ιδρύματα για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα,
- τις ρυθμίσεις διακυβέρνησης που αφορούν τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα,
- την πολιτική (βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων) ρυθμίσεων που υιοθετούν τα πιστωτικά ιδρύματα,
- την αναγνώριση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων,
- τον σχηματισμό προβλέψεων και τις διαγραφές δανείων, και
- την αποτίμηση των εξασφαλίσεων, ιδίως σχετικά με τη συχνότητα (τουλάχιστον σε ετήσια βάση) και τη μεθοδολογία της αποτίμησης των εξασφαλίσεων.

2.2.3 Διαβούλευση της ΕΚΤ σχετικά με τη διενέργεια του fit and proper

Στις 14 Νοεμβρίου 2016, η ΕΚΤ έθεσε σε διαβούλευση Οδηγό (Guide) σχετικά με τα κριτήρια και τη διαδικασία αξιολόγησης της καταλληλότητας (εφεξής “fit and proper”) των προτεινόμενων μελών για το Διοικητικό Συμβούλιο (εφεξής «ΔΣ») των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και για τις θέσεις των επικεφαλής ορισμένων διευθύνσεων (π.χ. επικεφαλής διαχείρισης κινδύνων, επικεφαλής κανονιστικής συμμόρφωσης).

Το κείμενο διαβούλευσης παρέχει πληροφόρηση αναφορικά με τις πολιτικές, πρακτικές και διαδικασίες που εφαρμόζονται από την ΕΚΤ κατά τη διαδικασία του fit and proper. Συγκεκριμένα, με τον Οδηγό εξειδικεύονται τα πέντε (5) κριτήρια που εξετάζονται στο πλαίσιο του fit and proper: α) φήμη, β) εμπειρία, γ) σύγκρουση συμφερόντων και ανεξαρτησία σκέψης (independence of mind), δ) αφιέρωση επαρκούς χρόνου, και ε) καταλληλότητα του ΔΣ σε συλλογικό επίπεδο.

2.2.4 Ανοίγματα έναντι αντισυμβαλλομένων με υψηλή μόχλευση

Στις 23 Νοεμβρίου 2016, η ΕΚΤ έθεσε σε διαβούλευση Οδηγίες (guidance) προς τα άμεσα εποπτευόμενα από την ίδια πιστωτικά ιδρύματα σχετικά με τις πολιτικές και διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζουν στο πλαίσιο της διενέργειας συναλλαγών με αντισυμβαλλόμενους με υψηλή μόχλευση (leveraged transactions).

2.2.5 Εποπτικές προτεραιότητες της ΕΚΤ για το 2017

Στις 15 Δεκεμβρίου 2016, η ΕΚΤ εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία δημοσιοποιεί τις εποπτικές προτεραιότητες για το 2017. Συγκεκριμένα, οι τρεις (3) εποπτικές προτεραιότητες για το 2017 αφορούν την αξιολόγηση:

- των επιχειρηματικών μοντέλων και της κερδοφορίας των πιστωτικών ιδρυμάτων,
- του πιστωτικού κινδύνου, κυρίως σε ό,τι αφορά τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα και τη συγκέντρωση ανοιγμάτων, και
- της διαχείρισης κινδύνων.

2.2.6 Διαβούλευση της ΕΚΤ για την αξιολόγηση της σημαντικότητας των αλλαγών στα εσωτερικά μοντέλα IMM-CCR και A-CVA

Στις 16 Δεκεμβρίου 2016, η ΕΚΤ έθεσε σε διαβούλευση Οδηγό (Guide) σχετικά με την αξιολόγηση της σημαντικότητας (materiality assessment) των επεκτάσεων ή αλλαγών στα εσωτερικά μοντέλα υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου (IMM-CCR) και τον κίνδυνο προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης (Advanced-CVA). Σε περίπτωση σημαντικής αλλαγής ή επέκτασης των εσωτερικών μοντέλων απαιτείται η έγκριση της εποπτικής αρχής. Ο προσδιορισμός της σημαντικότητας της αλλαγής ή επέκτασης γίνεται βάσει ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων.

Το κείμενο διαβούλευσης αφορά τα μοντέλα που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου και του κινδύνου

CVA για εξω-χρηματοπιστωτικά παράγωγα (OTC derivatives) και συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων (securities financing transactions).

2.2.7 Προϋποθέσεις για τη διανομή μερισμάτων από τα πιστωτικά ιδρύματα για το οικονομικό έτος 2016

Στις 15 Δεκεμβρίου 2016, δημοσιεύθηκε η Σύσταση της ΕΚΤ (***Σύσταση ΕΚΤ/2016/44***) σχετικά με τις πολιτικές διανομής μερισμάτων που θα υιοθετήσουν τα πιστωτικά ιδρύματα για το οικονομικό έτος 2016. Οι ρυθμίσεις που προβλέπονται στη Σύσταση αφορούν τα άμεσα εποπτευόμενα από την ΕΚΤ πιστωτικά ιδρύματα, καλούνται ωστόσο και οι εθνικές εποπτικές αρχές να την εφαρμόσουν στα πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύουν άμεσα οι ίδιες.

2.2.8 Καθορισμός του ύψους των εποπτικών τελών των πιστωτικών ιδρυμάτων για το έτος 2016

Στις 28 Απριλίου 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η ***Απόφαση 2016/661 της ΕΚΤ*** με την οποία καθορίστηκε το ύψος των εποπτικών τελών για το έτος 2016 στο ποσό των 404.536.022 ευρώ.

2.2.9 Καθορισμός κεφαλαιακών αποθεμάτων για τα εγχωρίως συστημικά σημαντικά ιδρύματα

Στις 15 Δεκεμβρίου 2016, η ΕΚΤ εξέδωσε ανακοίνωση στην οποία αναφέρεται ότι από το 2019 τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα εγχωρίως συστημικά σημαντικά ιδρύματα (O-SIIs) θα πρέπει να τηρούν κεφαλαιακό απόθεμα υψηλότερο του μηδενός βάσει της σχετικής μεθοδολογίας της ΕΚΤ, όπως αυτή περιγράφεται στην ίδια ανακοίνωση. Η μεθοδολογία της ΕΚΤ προβλέπει σταδιακή αύξηση του κεφαλαιακού αποθέματος O-SII για τη (μεταβατική) περίοδο έως το τέλος του 2021.

2.2.10 Κατευθύνσεις της ΕΚΤ σχετικά με τη γνωστοποίηση από τα πιστωτικά ιδρύματα πληροφοριών για κεφαλαιακά μέσα AT1 και Tier 2

Στις 6 Ιουνίου 2016, η ΕΚΤ δημοσιοποίησε κατευθύνσεις προς τα ***άμεσα εποπτευόμενα από την ίδια πιστωτικά ιδρύματα*** σχετικά με τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθούν και τις πληροφορίες που πρέπει να γνωστοποιούν στην ΕΚΤ για τα κεφαλαιακά μέσα που εκδίδουν προκειμένου αυτά να είναι επιλέξιμα στο πρόσθετο κεφάλαιο της κατηγορίας 1 (Additional Tier 1) και στο κεφάλαιο της κατηγορίας 2 (Tier 2).

2.2.11 Αναγνώριση σημαντικής μεταφοράς κινδύνου στο πλαίσιο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού

Στις 24 Μαρτίου 2016, η ΕΚΤ δημοσίευσε *κατευθυντήριες γραμμές* σχετικά με τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθούν τα άμεσα εποπτευόμενα από την ΕΚΤ πιστωτικά ιδρύματα όταν ενεργούν ως μεταβιβάζοντα ιδρύματα (originator institution) σχετικά με την αναγνώριση σημαντικής μεταφοράς κινδύνου δυνάμει των άρθρων 243 και 244 του CRR. Συγκεκριμένα, οι κατευθυντήριες γραμμές καθορίζουν τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθούν τα πιστωτικά ιδρύματα κατά τη γνωστοποίηση στην ΕΚΤ της πρόθεσής τους να προβαίνουν σε τιτλοποίηση, καθώς και τις πληροφορίες που πρέπει να γνωστοποιούν σχετικά στην ΕΚΤ.

2.2.12 Κατευθύνσεις της ΕΚΤ σχετικά με την εταιρική διακυβέρνηση των πιστωτικών ιδρυμάτων και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου

Στις 21 Ιουνίου 2016, η ΕΚΤ δημοσίευσε έκθεση αναφορικά με τη διακυβέρνηση των πιστωτικών ιδρυμάτων και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου (risk appetite). Το 2015 διενεργήθηκε θεματική αξιολόγηση (thematic review) σε 113 άμεσα εποπτευόμενα από την ΕΚΤ πιστωτικά ιδρύματα με αντικείμενο την εσωτερική τους διακυβέρνηση και το πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνων. Στην έκθεση αναφέρονται οι βέλτιστες πρακτικές που διαπιστώθηκαν σε ορισμένα ιδρύματα και εντοπίζονται τα σημεία που χρήζουν βελτίωσης, μεταξύ άλλων, σχετικά με:

- την οργάνωση και τη σύνθεση του ΔΣ,
- την ανεξαρτησία των μελών του ΔΣ,
- τη συλλογική γνώση και ποικιλομορφία των μελών του ΔΣ,
- την ποιότητα του διαλόγου που λαμβάνει χώρα μεταξύ των μελών του ΔΣ,
- το υποστηρικτικό υλικό που παρέχεται στα μέλη του ΔΣ στο πλαίσιο της διαδικασίας λήψης αποφάσεων,
- την επίβλεψη από το ΔΣ κρίσιμων εσωτερικών λειτουργιών του πιστωτικού ιδρύματος, και
- το σχεδιασμό και υλοποίηση του πλαισίου διάθεσης ανάληψης κινδύνων, κυρίως σε ό,τι αφορά την έκταση (δηλ. τους κινδύνους που καλύπτει) και τα όρια που τίθενται.

2.3 Άσκηση μικρο-προληπτικής εποπτείας

2.3.1 Ρυθμίσεις σχετικά με τη λειτουργία των σωμάτων εποπτών

Στις 28 Ιανουαρίου 2016, δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι ακόλουθοι Κανονισμοί:

- ο *κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός 2016/98 της Επιτροπής* για τον καθορισμό των γενικών όρων λειτουργίας των σωμάτων εποπτών δυνάμει των άρθρων 51(4) και 116(4) της CRD IV, και
- ο *εκτελεστικός Κανονισμός 2016/99 της Επιτροπής* για τον προσδιορισμό της επιχειρησιακής λειτουργίας των σωμάτων εποπτών δυνάμει των άρθρων 51(5) και 116(5) της CRD IV.

Ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός 2016/98 της Επιτροπής περιλαμβάνει ρυθμίσεις σχετικά με τη λειτουργία των σωμάτων εποπτών που έχουν συσταθεί στο πλαίσιο του άρθρου 116 της CRD IV (ενοποιημένη αρχή εποπτείας και εποπτικές αρχές θυγατρικών) και του άρθρου 51 (εποπτική αρχή του κράτους-μέλους καταγωγής και εποπτική αρχή σημαντικού υποκαταστήματος). Ο εκτελεστικός Κανονισμός 2016/99 της Επιτροπής ρυθμίζει την επιχειρησιακή λειτουργία των σωμάτων εποπτών που συστήνονται στο πλαίσιο τόσο του άρθρου 116 όσο και του άρθρου 51 της Οδηγίας CRD IV.

2.3.2 Διαδικασία λήψης κοινών αποφάσεων από τις εποπτικές αρχές

Στις 28 Ιανουαρίου 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο **εκτελεστικός Κανονισμός 2016/100 της Επιτροπής** δυνάμει του άρθρου 20(8) του CRR σχετικά με τον καθορισμό της διαδικασίας λήψης κοινής απόφασης από τις εποπτικές αρχές αναφορικά με τη χορήγηση αιτούμενης άδειας για τη χρήση της προσέγγισης εσωτερικών διαβαθμίσεων (IRB approach) από τη μητρική και τις θυγατρικές επιχειρήσεις ενός ομίλου σε σχέση με τον υπολογισμό του πιστωτικού κινδύνου, του κινδύνου αντισυμβαλλομένου, του λειτουργικού κινδύνου και των κινδύνων αγοράς.

2.3.3 Προϋποθέσεις ίδρυσης πιστωτικού ιδρύματος στο πλαίσιο της CRD IV

Το άρθρο 8 του ν. 4261/2014, με τον οποίο ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η CRD IV, περιλαμβάνει ρυθμίσεις σχετικά με τη χορήγηση άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος. Στις 8 Νοεμβρίου 2016, η EBA έθεσε σε διαβούλευση **σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων** σχετικά με την εξειδίκευση των όρων ίδρυσης πιστωτικού ιδρύματος, καθώς και **σχέδιο εκτελεστικών τεχνικών προτύπων** αναφορικά με τον καθορισμό των υποδειγμάτων και των διαδικασιών βάσει των οποίων πρέπει να υποβάλλονται οι πληροφορίες στις εποπτικές αρχές στο πλαίσιο αίτησης για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος.

2.3.4 Πλαίσιο εποπτείας των σημαντικών υποκαταστημάτων

Στις 20 Δεκεμβρίου 2016, η EBA έθεσε σε διαβούλευση **σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών** σχετικά με την εποπτεία των σημαντικών υποκαταστημάτων. Σύμφωνα με το άρθρο 51 της CRD IV, εγκατεστημένο σε άλλο κράτος-μέλος υποκατάστημα πιστωτικού ιδρύματος θεωρείται σημαντικό, εφόσον πληροί ορισμένα κριτήρια, μεταξύ άλλων όταν το μερίδιο αγοράς του υποκαταστήματος ως προς τις καταθέσεις στο κράτος υποδοχής υπερβαίνει το 2%. Το κείμενο διαβούλευσης εξειδίκευσε το πλαίσιο συνεργασίας της αρχής ενοποιημένης εποπτείας και των εποπτικών αρχών του κράτους-μέλους καταγωγής και υποδοχής σε ό,τι αφορά τα «πιο σημαντικά» από τα σημαντικά υποκαταστήματα (significant-plus branches).

2.3.5 Συνεργασία εποπτικών αρχών και εξωτερικών ελεγκτών

Στις 26 Ιουλίου 2016, η EBA υιοθέτησε κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με την επικοινωνία των εποπτικών αρχών και των εξωτερικών ελεγκτών (auditors) στο πλαίσιο του άρθρου 12(2) του Κανονισμού 537/2014 (*'Audit Regulation for the statutory audit of public-interest entities'*). Οι κατευθυντήριες γραμμές περιλαμβάνουν τις γενικές αρχές που θα πρέπει να διέπουν τη συνεργασία εποπτικής αρχής και εξωτερικού ελεγκτή εταιρείας στο πλαίσιο της εποπτείας μεμονωμένου πιστωτικού ιδρύματος, καθώς και τη συνεργασία της εποπτικής αρχής με τους ελεγκτές συνολικά.

2.4 Ίδια κεφάλαια - Απαιτήσεις συνετής αποτίμησης στο πλαίσιο του CRR

Στις 28 Ιανουαρίου 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο **κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός 2016/101 της Επιτροπής** αναφορικά με τις απαιτήσεις συνετής αποτίμησης στο πλαίσιο του άρθρου 105 του CRR. Με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό προβλέπεται ότι για τους σκοπούς υπολογισμού των πρόσθετων προσαρμογών αποτίμησης (additional valuation adjustment) που είναι απαραίτητες για την προσαρμογή των εύλογων αξιών στη συνετή αξία, τα ιδρύματα μπορούν να χρησιμοποιούν:

- την απλουστευμένη προσέγγιση (simplified approach), εφόσον το άθροισμα της απόλυτης αξίας των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού εύλογης αξίας είναι μικρότερο από 15 δισ. ευρώ, ή
- τη βασική προσέγγιση (core approach).

2.5 Πιστωτικός κίνδυνος

2.5.1 Προσδιορισμός του ορίου πάνω από το οποίο θεωρείται ότι είναι ουσιώδης η πιστωτική υποχρέωση σε καθυστέρηση

Στις 28 Σεπτεμβρίου 2016, η EBA υπέβαλε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή **τελικό σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων** δυνάμει του άρθρου 178(6) του CRR σχετικά με τον προσδιορισμό του ορίου πάνω από το οποίο θεωρείται ότι είναι ουσιώδης η σε καθυστέρηση πιστωτική υποχρέωση (materiality threshold of credit obligation past due) για τους σκοπούς του καθορισμού των ανοιγμάτων σε αθέτηση (defaulted exposures). Σύμφωνα με το τελικό σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων, θεωρείται ότι είναι ουσιώδης η σε καθυστέρηση πιστωτική υποχρέωση, εφόσον πληρούνται σωρευτικά:

- το απόλυτο (absolute) όριο, το οποίο ορίζεται ως το απόλυτο μέγεθος του συνόλου των σε καθυστέρηση οφειλών του πιστούχου προς το ίδρυμα, τη μητρική και τις θυγατρικές του, και
- το σχετικό (relative) όριο, το οποίο ορίζεται ως το ποσοστό του συνόλου των σε καθυστέρηση οφειλών του πιστούχου προς το ίδρυμα, τη μητρική και τις θυγατρικές του ως προς το σύνολο των εντός ισολογισμού ανοιγμάτων του ιδρύματος προς τον εν λόγω πιστούχο.

Σε ό,τι αφορά τα ανοίγματα λιανικής, η εποπτική αρχή δεν μπορεί να ορίσει απόλυτο όριο ανώτερο των 100 ευρώ, ενώ το σχετικό όριο θα είναι 1%, εκτός εάν, εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, η εποπτική αρχή κρίνει απαραίτητο να ορίσει υψηλότερο όριο που δεν μπορεί να υπερβαίνει το 2,5%. Αναφορικά με τα υπόλοιπα ανοίγματα, η εποπτική αρχή δεν μπορεί να ορίσει απόλυτο όριο ανώτερο των 500 ευρώ, ενώ το σχετικό όριο θα είναι 1%, εκτός εάν, εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, η εποπτική αρχή κρίνει απαραίτητο να ορίσει υψηλότερο όριο.

2.5.2 Εναρμόνιση του ορισμού για την αθέτηση των υποχρεώσεων του πιστούχου

Στις 28 Σεπτεμβρίου 2016, η EBA υιοθέτησε κατευθυντήριες γραμμές για την εναρμόνιση σε ευρωπαϊκό επίπεδο του ορισμού για την αθέτηση (default) των υποχρεώσεων του πιστούχου δυνάμει του άρθρου 178(7) του CRR. Οι κατευθυντήριες γραμμές εξειδικεύουν, μεταξύ άλλων:

- τις ενδείξεις πιθανής αδυναμίας πληρωμής,
- τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται για την επαναταξινόμηση ανοιγμάτων σε αθέτηση σε καθεστώς ενήμερων ανοιγμάτων,
- την εφαρμογή του ορισμού για την αθέτηση υποχρεώσεων σε εξωτερικά δεδομένα που χρησιμοποιούν ορισμένα ιδρύματα,
- τον ορισμό των “*technical defaults*”, και
- την εφαρμογή του ορισμού για την αθέτηση υποχρεώσεων σε ανοίγματα λιανικής, κυρίως σε ό,τι αφορά τα ιδρύματα που χρησιμοποιούν τον ορισμό της αθέτησης σε επίπεδο μεμονωμένης πιστωτικής υποχρέωσης (individual credit facility) και όχι σε ό,τι αφορά τις συνολικές υποχρεώσεις του δανειολήπτη.

2.5.3 Εναρμόνιση του τρόπου υπολογισμού παραμέτρων της προσέγγισης IRB

Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας που έχει αναλάβει για τη μείωση των αποκλίσεων μεταξύ των κεφαλαιακών απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων που χρησιμοποιούν την προσέγγιση IRB, στις 15 Νοεμβρίου 2016 η EBA έθεσε σε διαβούλευση *σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών* αναφορικά με τον υπολογισμό των PDs και LGD σε ό,τι αφορά τα ενήμερα ανοίγματα (non-defaulted exposures) και των “Best Estimate of Expected Loss” (ELBE) και “LGD in-default” σε ό,τι αφορά τα ανοίγματα σε αθέτηση (defaulted exposures). Επίσης, το σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών εξειδικεύει ορισμένα στοιχεία που είναι κοινά σε όλες τις παραμέτρους, όπως το στοιχείο της υποκειμενικότητας κατά την ανάπτυξη και εφαρμογή των εσωτερικών μοντέλων, το επίπεδο συντηρητικότητας που πρέπει να εφαρμόζεται στις παραμέτρους κινδύνου και την ανάγκη αναθεώρησης των μοντέλων, ώστε να διασφαλίζεται η εφαρμογή των απαραίτητων αλλαγών σε περίπτωση επιδείνωσης της απόδοσης.

2.5.4 Κατάταξη των πιστοληπτικών αξιολογήσεων στο πλαίσιο του CRR

Στις 12 Οκτωβρίου 2016, δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι ακόλουθοι Κανονισμοί της Επιτροπής:

- ο **εκτελεστικός Κανονισμός 2016/1799 της Επιτροπής** δυνάμει των άρθρων 136(1) και 136(3) του CRR σχετικά με την κατάταξη των πιστοληπτικών αξιολογήσεων των εξωτερικών οργανισμών πιστοληπτικών αξιολογήσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο, και
- ο **εκτελεστικός Κανονισμός 2016/1801 της Επιτροπής** δυνάμει του άρθρου 270 του CRR σχετικά με την κατάταξη των πιστοληπτικών αξιολογήσεων των εξωτερικών οργανισμών πιστοληπτικών αξιολογήσεων για την τιτλοποίηση.

2.5.5 Προσδιορισμός των βασικών δεικτών και των αναγνωρισμένων χρηματιστηρίων στα οποία αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης χρεωστικοί τίτλοι επιλέξιμοι ως αποδεκτές εξασφαλίσεις

Στις 14 Σεπτεμβρίου 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο **εκτελεστικός Κανονισμός 2016/1646 της Επιτροπής** δυνάμει του άρθρου 197(10) του CRR αναφορικά με τον προσδιορισμό:

- των βασικών δεικτών στους οποίους διαπραγματεύονται μετοχές ή μετατρέψιμες ομολογίες, και
- των αναγνωρισμένων χρηματιστηρίων στα οποία αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης οι χρεωστικοί τίτλοι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αποδεκτές εξασφαλίσεις.

2.5.6 Προσδιορισμός των τρίτων χωρών με ισοδύναμο ρυθμιστικό καθεστώς με αυτό της ΕΕ στο πλαίσιο του CRR

Σύμφωνα με το άρθρο 107(3) του CRR, τα ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων επενδύσεων και πιστωτικών ιδρυμάτων τρίτων χωρών αντιμετωπίζονται ως ανοίγματα έναντι ιδρύματος που εδρεύει στην ΕΕ, μόνο εάν η τρίτη χώρα εφαρμόζει προληπτικές εποπτικές και ρυθμιστικές απαιτήσεις στην οντότητα, οι οποίες είναι τουλάχιστον ισοδύναμες με αυτές που ισχύουν στην ΕΕ. Στις 18 Φεβρουαρίου 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η **εκτελεστική Απόφαση 2016/230 της Επιτροπής** με την οποία προσδιορίζονται οι τρίτες χώρες των οποίων οι εποπτικές και ρυθμιστικές απαιτήσεις θεωρούνται ισοδύναμες για τους σκοπούς της αντιμετώπισης ανοιγμάτων με αυτές που εφαρμόζονται στην ΕΕ βάσει του CRR.

2.5.7 Παράταση της μεταβατικής περιόδου σε σχέση με τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων για ανοίγματα έναντι κεντρικών αντισυμβαλλομένων

Στις 10 Δεκεμβρίου 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο **εκτελεστικός Κανονισμός 2016/2227 της Επιτροπής** δυνάμει του άρθρου 497(3) του CRR για την παράταση της μεταβατικής περιόδου σε σχέση με τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων των ιδρυμάτων για ανοίγματα έναντι κεντρικών αντισυμβαλλομένων. Με τον εν λόγω Κανονισμό δίνεται πρόσθετη παράταση έως τις **15 Ιουνίου 2017**.

2.5.8 Προσδιορισμός συντελεστών κινδύνου για τα ανοίγματα ειδικού δανεισμού

Στις 13 Ιουνίου 2016, η EBA υπέβαλε στην Επιτροπή **τελικό σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων** δυνάμει του άρθρου 153(9) του CRR αναφορικά με τον προσδιορισμό από τα ιδρύματα που χρησιμοποιούν την προσέγγιση IRB των συντελεστών στάθμισης κινδύνου για τα ανοίγματα ειδικού δανεισμού (specialized lending exposures). Συγκεκριμένα, τα πιστωτικά ιδρύματα, τα οποία δεν μπορούν να εκτιμήσουν την πιθανότητα αθέτησης υποχρεώσεων (PD) ή οι εσωτερικές εκτιμήσεις της πιθανότητας αθέτησης δεν πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις σχετικά με τη χρήση της προσέγγισης IRB, οφείλουν να υπολογίζουν τους συντελεστές κινδύνου για τα ανοίγματα ειδικού σκοπού βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων.

2.5.9 Αξιολόγηση από τις εποπτικές αρχές της συμμόρφωσης των πιστωτικών ιδρυμάτων με την προσέγγιση IRB

Στις 21 Ιουλίου 2016, η EBA υπέβαλε στην Επιτροπή **τελικό σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων** αναφορικά με:

- τον προσδιορισμό της μεθοδολογίας αξιολόγησης από τις εποπτικές αρχές της συμμόρφωσης των ιδρυμάτων με τις απαιτήσεις χρήσης της προσέγγισης IRB δυνάμει του άρθρου 144(2) του CRR,
- την αξιολόγηση από τις εποπτικές αρχές της αρτιότητας της διαδικασίας ταξινόμησης, καθώς και την τακτική και ανεξάρτητη αξιολόγηση των κινδύνων δυνάμει του άρθρου 173(3) του CRR, και
- τον προσδιορισμό της μεθοδολογίας σύμφωνα με την οποία οι εποπτικές αρχές οφείλουν να αξιολογούν τη μεθοδολογία που χρησιμοποιούν τα πιστωτικά ιδρύματα για τον υπολογισμό της πιθανότητας αθέτησης της υποχρέωσης του πιστούχου (PD) δυνάμει του άρθρου 180(3)(β) CRR.

2.5.10 Αξιολόγηση των εσωτερικών προσεγγίσεων που χρησιμοποιούν τα ιδρύματα για τον υπολογισμό των ιδίων κεφαλαίων

Στο πλαίσιο της υποχρέωσης που καθιερώθηκε βάσει του άρθρου 78 της CRD IV (άρθρο 70 ν. 4261/2014) για τη συγκριτική αξιολόγηση από τις εποπτικές αρχές των εσωτερικών προσεγγίσεων που χρησιμοποιούν τα ιδρύματα σχετικά με τον υπολογισμό των ιδίων κεφαλαίων για τον

πιστωτικό κίνδυνο και τους κινδύνους αγοράς, στις 2 Δεκεμβρίου 2016 δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ ο **εκτελεστικός Κανονισμός 2016/2070 της Επιτροπής**.

Με τον εν λόγω Κανονισμό καθορίζονται τα υποδείγματα, οι ορισμοί και οι λύσεις IT που πρέπει να εφαρμόζονται κατά την υποβολή των στοιχείων.

2.5.11 Χρήση αυτόκλητων πιστοληπτικών αξιολογήσεων για σκοπούς υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων

Σύμφωνα με το άρθρο 138 του CRR, στο πλαίσιο υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων, τα ιδρύματα μπορούν να χρησιμοποιούν πιστοληπτικές αξιολογήσεις που πραγματοποιήθηκαν κατόπιν παραγγελίας (solicited credit assessments) σε Εξωτερικό Οργανισμό Πιστοληπτικής Αξιολόγησης (ECAI). Επίσης, τα ιδρύματα μπορούν να χρησιμοποιούν αυτόκλητες πιστοληπτικές αξιολογήσεις (unsolicited credit assessments), εφόσον η ΕΒΑ επιβεβαιώσει ότι οι εν λόγω αυτόκλητες πιστοληπτικές αξιολογήσεις δεν διαφέρουν σε ποιότητα από εκείνες που πραγματοποιήθηκαν κατόπιν παραγγελίας. Στις 17 Μαΐου 2016, η ΕΒΑ έλαβε Απόφαση με την οποία επιβεβαιώνει ότι η ποιότητα των αυτόκλητων πιστοληπτικών αξιολογήσεων των είκοσι δύο (22) ECAIs που αναφέρονται στο Παράρτημά της δεν διαφέρουν σε ποιότητα από τις κατόπιν παραγγελίας πιστοληπτικές αξιολογήσεις.

2.6 IFRS 9

2.6.1 Ενσωμάτωση του IFRS 9 στο ενωσιακό δίκαιο

Στις 29 Νοεμβρίου 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ ο **Κανονισμός 2016/2067 της Επιτροπής** με τον οποίο ενσωματώνεται στο ενωσιακό δίκαιο το IFRS 9. Η εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού θα ξεκινήσει την 1^η Ιανουαρίου 2018.

2.6.2 Πρακτικές διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου στο πλαίσιο του IFRS 9

Στις 26 Ιουλίου 2016, η ΕΒΑ έθεσε σε διαβούλευση **σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών** αναφορικά με τις πρακτικές και διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζουν τα πιστωτικά ιδρύματα σε ό,τι αφορά τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου και τον υπολογισμό των αναμενόμενων ζημιών ενόψει της εφαρμογής του IFRS 9. Το σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών περιλαμβάνει γενικές αρχές οι οποίες αφορούν την υλοποίηση πρακτικών διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου στο πλαίσιο της εφαρμογής των “Expected Credit Loss (ECL)” μοντέλων και έχουν ως αποδέκτες τα πιστωτικά ιδρύματα και τις εποπτικές αρχές.

2.6.3 Δημοσιοποίηση πληροφοριών από τα πιστωτικά ιδρύματα σχετικά με τις επιπτώσεις από το IFRS 9

Στις 10 Νοεμβρίου 2016, η Ευρωπαϊκή Αρχή Αγορών και Κινητών Αξιών (εφεξής “ESMA”) εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με τη δημοσιοποίηση πληροφοριών εκ μέρους των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και των υπόλοιπων εισηγμένων εταιρειών, αναφορικά με την προετοιμασία τους για την εφαρμογή του IFRS 9 και τις επιπτώσεις από την εφαρμογή του. Στην ανακοίνωση αναφέρονται οι πληροφορίες που πρέπει να γνωστοποιηθούν στους επενδυτές με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις 2016 και 2017, καθώς και με τις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις 2017.

2.7 Κίνδυνοι αγοράς

2.7.1 Διόρθωση του υπολογισμού της τροποποιημένης διάρκειας στο πλαίσιο υπολογισμού του κινδύνου επιτοκίων

Στις 11 Οκτωβρίου 2016, η EBA υιοθέτησε *κατευθυντήριες γραμμές* αναφορικά με τη διόρθωση της τροποποιημένης διάρκειας για τίτλους που υπόκεινται σε κίνδυνο προπληρωμής σε ό,τι αφορά πιστωτικά ιδρύματα που χρησιμοποιούν την προσέγγιση της διάρκειας για τον υπολογισμό του γενικού κινδύνου επιτοκίων δυνάμει του άρθρου 340 του CRR.

2.7.2 Ρυθμίσεις σχετικά με τη χρήση εσωτερικών υποδειγμάτων για τους κινδύνους αγοράς

Στις 22 Νοεμβρίου 2016, η EBA υιοθέτησε τελικό σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων δυνάμει του άρθρου 363(4)(σημ. β) και γ)) του CRR αναφορικά με:

- τη μέθοδο αξιολόγησης βάσει της οποίας οι εποπτικές αρχές επιτρέπουν στα ιδρύματα τη χρήση εσωτερικών υποδειγμάτων για τους κινδύνους αγοράς (IMA), και
- τους όρους υπό τους οποίους το τμήμα των θέσεων που καλύπτεται από το εσωτερικό υπόδειγμα εντός μιας κατηγορίας κινδύνου θεωρείται σημαντικό.

2.7.3 Ρυθμίσεις για τον κίνδυνο προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης

Στις 6 Απριλίου 2016, η EBA έθεσε σε διαβούλευση *σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων* για την τροποποίηση του κατ’ εξουσιοδότηση Κανονισμού 526/2014 της Επιτροπής για τον καθορισμό προσεγγιστικού περιθωρίου (proxy spread) αναφορικά με τον κίνδυνο προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης (CVA risk). Με το κείμενο διαβούλευσης προτάθηκαν τροποποιήσεις στον ανωτέρω κατ’ εξουσιοδότηση Κανονισμό σε ό,τι αφορά:

- τον καθορισμό του προσεγγιστικού περιθωρίου σε περίπτωση έλλειψης των απαραίτητων στοιχείων για τις ομοειδείς επιχειρήσεις του αντισυμβαλλόμενου, και
- το LGD_{ΜΚΤ} στο πλαίσιο της προηγμένης μεθόδου (advanced approach).

2.8 Τιτλοποιήσεις - Παροχή έμμεσης υποστήριξης σε τιτλοποιήσεις

Στις 3 Οκτωβρίου 2016, η EBA υιοθέτησε *κατευθυντήριες γραμμές* αναφορικά με την παροχή έμμεσης υποστήριξης σε τιτλοποιήσεις δυνάμει του άρθρου 248 του CRR. Ανάδοχο (sponsor) ή μεταβιβάζον (originator) ίδρυμα, στο πλαίσιο του υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων βάσει του άρθρου 245 του CRR, δεν πρέπει να παρέχει υποστήριξη σε τιτλοποίηση με σκοπό τη μείωση των πραγματικών ή δυνητικών ζημιών των επενδυτών εκτός των όσων προβλέπουν οι συμβατικές του υποχρεώσεις. Η εν λόγω απαίτηση ικανοποιείται όταν η συναλλαγή πραγματοποιείται υπό κανονικές συνθήκες ανταγωνισμού ('at arm's length conditions') και εφόσον η συναλλαγή δεν είναι διαρθρωμένη για την παροχή προστασίας. Σε διαφορετική περίπτωση, το ίδρυμα οφείλει να γνωστοποιεί στην εποπτική αρχή την παροχή έμμεσης υποστήριξης στην τιτλοποίηση και να διατηρεί κεφάλαια για την κάλυψη των κινδύνων που απορρέουν από τα τιτλοποιημένα ανοίγματα σαν να μην είχαν τιτλοποιηθεί. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 90(3) του ν. 4261/2014, αν διαπιστωθεί ότι το ίδρυμα έχει παράσχει πάνω από μια φορά έμμεση υποστήριξη σε τιτλοποίηση, η εποπτική αρχή λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για να αντιμετωπίσει το ενδεχόμενο το ίδρυμα να παράσχει και μελλοντικά υποστήριξη στις τιτλοποιήσεις και ως εκ τούτου να μην μπορέσει να επιτύχει ουσιαστική μεταφορά κινδύνου.

Με τις κατευθυντήριες γραμμές εξειδικεύονται:

- οι κανονικές συνθήκες ανταγωνισμού ('arm's length conditions') υπό τις οποίες πραγματοποιείται η συναλλαγή, και
- τότε μια συναλλαγή είναι δομημένη κατά τρόπο που δεν παρέχεται υποστήριξη.

2.9 Μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα - Προσδιορισμός των ομάδων συνδεδεμένων πελατών

Στις 26 Ιουλίου 2016, η EBA έθεσε σε διαβούλευση *σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών* σχετικά με τον προσδιορισμό των ομάδων συνδεδεμένων πελατών, όπως ορίζονται στο άρθρο 4(1)(39) του CRR για τους σκοπούς των ρυθμίσεων περί μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων. Το σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών καλύπτει τις δύο μορφές διασύνδεσης των συνδεδεμένων πελατών, δηλαδή όταν:

- δύο ή περισσότερα πρόσωπα, φυσικά ή νομικά συνιστούν ενιαίο κίνδυνο διότι το ένα ελέγχει, άμεσα ή έμμεσα, το ένα ή το άλλο,
- μεταξύ των οποίων δεν υπάρχει σχέση ελέγχου, αλλά θεωρούνται ως αποτελούντα έναν ενιαίο κίνδυνο διότι συνδέονται μεταξύ τους κατά τρόπο που, εάν ένα από αυτά αντιμετωπίζει χρηματοοικονομικά προβλήματα, και ιδίως δυσκολίες χρηματοδότησης ή αποπληρωμής, το ένα ή όλα τα άλλα είναι πιθανό να αντιμετωπίσουν επίσης δυσκολίες χρηματοδότησης ή αποπληρωμής.

2.10 Ρευστότητα

2.10.1 Προϋποθέσεις παρέκκλισης από τις απαιτήσεις ρευστότητας στο πλαίσιο του CRR

Στις 13 Μαΐου 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο *κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός 2016/709 της Επιτροπής* δυνάμει του άρθρου 419(5) του CRR σχετικά με τη δυνατότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων να παρεκκλίνουν από τις απαιτήσεις ρευστότητας που προβλέπονται στον CRR, εφόσον οι δικαιολογημένες ανάγκες για υψηλής ρευστότητας στοιχεία του ενεργητικού σύμφωνα με το άρθρο 412 του CRR υπερβαίνουν τη διαθεσιμότητα των εν λόγω στοιχείων σε ένα νόμισμα.

2.10.2 Εξειδίκευση των ρυθμίσεων για τον συντελεστή κάλυψης ρευστότητας

Στις 27 Ιουλίου 2016, η EBA υπέβαλε στην Επιτροπή *τελικό σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων* αναφορικά με:

- τον προσδιορισμό των κριτηρίων βάσει των οποίων οι εποπτικές αρχές μπορούν να χορηγούν άδεια για τη χρήση χαμηλότερου ποσοστού εκροών ρευστότητας δυνάμει του άρθρου 422(10) του CRR, και
- τον προσδιορισμό των κριτηρίων βάσει των οποίων οι εποπτικές αρχές χορηγούν άδεια για τη χρήση υψηλότερου ποσοστού εισροών ρευστότητας δυνάμει του άρθρου 426(6) του CRR.

Οι ανωτέρω ρυθμίσεις ευνοϊκής εποπτικής μεταχείρισης των ενδοομιλικών συναλλαγών ρευστότητας είναι δυνατό να εφαρμοστούν, εφόσον:

- δεν έχει επιτραπεί από τις εποπτικές αρχές η παρέκκλιση από την εφαρμογή των απαιτήσεων για την κάλυψη των κινδύνων ρευστότητας σε ατομική βάση (άρθρο 8 CRR), και
- πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις που προσδιορίζονται στα σημεία α), β) και γ) της παρ. 2 των άρθρων 29 και 34 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού 2015/61 της Επιτροπής: α) ο πάροχος και ο αποδέκτης της ρευστότητας εμφανίζουν χαμηλό προφίλ κινδύνου ρευστότητας, β) υπάρχουν νομικά δεσμευτικές συμφωνίες και δεσμεύσεις μεταξύ των εταιρειών του ομίλου σχετικά με τη μη αναληφθείσα πιστωτική ή ταμειακή διευκόλυνση, και γ) το προφίλ κινδύνου ρευστότητας του αποδέκτη της ρευστότητας λαμβάνεται επαρκώς υπόψη κατά τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας από τον πάροχο της ρευστότητας.

Με το τελικό σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων εξειδικεύονται τα προαναφερθέντα σημεία των άρθρων 29 και 34 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού 2015/61 της Επιτροπής.

2.11 Πυλώνας II (Διαδικασία εποπτικής εξέτασης και αξιολόγησης)

2.11.1 Απόφαση της EBA για τη διενέργεια stress-test το 2018

Στις 21 Δεκεμβρίου 2016, η EBA ανακοίνωσε την Απόφαση που έλαβε το Συμβούλιο Εποπτών στη συνεδρίαση της 6^{ης} Δεκεμβρίου να πραγματοποιήσει την επόμενη πανευρωπαϊκή άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (EU-wide stress-test) εντός του 2018. Το 2017 θα πραγματοποιηθεί άσκηση διαφάνειας (transparency exercise) αντίστοιχη με αυτή που πραγματοποιήθηκε το 2016.

2.11.2 Αξιολόγηση από τις εποπτικές αρχές του κινδύνου ICT

Στις 6 Οκτωβρίου 2016, η EBA έθεσε σε διαβούλευση **σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών** αναφορικά με την αξιολόγηση από τις εποπτικές αρχές του “Information and Communication Technology” κινδύνου (εφεξής “ICT risk”) στο πλαίσιο της διαδικασίας εποπτικής εξέτασης και αξιολόγησης (εφεξής “SREP”). Σύμφωνα με το σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών, ο βαθμός και η έκταση της αξιολόγησης του ICT risk από πλευράς εποπτικών αρχών θα είναι ανάλογος του μεγέθους, και της δομής του ιδρύματος, καθώς και της φύσης και πολυπλοκότητας των δραστηριοτήτων του.

2.11.3 Αξιολόγηση από τις εποπτικές αρχές των ICAAP/ILAAP

Στις 3 Νοεμβρίου 2016, η EBA υιοθέτησε **κατευθυντήριες γραμμές** σχετικά με την αξιολόγηση από τις εποπτικές αρχές των ICAAP/ILAAP στο πλαίσιο της διαδικασίας εποπτικής εξέτασης και αξιολόγησης. Οι κατευθυντήριες γραμμές:

- εξειδικεύουν τις πληροφορίες που πρέπει να συλλέγουν οι εποπτικές αρχές αναφορικά με το ICAAP και το ILAAP στο πλαίσιο διενέργειας του SREP, και
- καθορίζουν κριτήρια σχετικά με τον τρόπο συλλογής των προαναφερθεισών πληροφοριών, καθώς και σχετικά με τη χρήση τους.

2.12 Υποβολή εποπτικών αναφορών

2.12.1 Υποδείγματα για την υποβολή εποπτικών αναφορών σχετικά με τον συντελεστή κάλυψης ρευστότητας

Στις 10 Μαρτίου 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο **εκτελεστικός Κανονισμός 2016/322 της Επιτροπής** για την υποβολή εποπτικών αναφορών σε ό,τι αφορά τον συντελεστή κάλυψης ρευστότητας (LCR). Με τον εκτελεστικό Κανονισμό τροποποιούνται τα υποδείγματα για τον LCR προκειμένου να προσαρμοστούν στις ρυθμίσεις του κατ’ εξουσιοδότηση Κανονισμού 2015/61 της Επιτροπής για τον LCR.

2.12.2 Πρόσθετα μέτρα παρακολούθησης της ρευστότητας

Στις 5 Μαρτίου 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο **εκτελεστικός Κανονισμός 2016/313 της Επιτροπής** για τα πρόσθετα μέτρα παρακολούθησης της ρευστότητας (additional liquidity monitoring tools) δυνάμει του άρθρου 415(3) του CRR.

Στα υποδείγματα που καθιερώθηκαν με τον Κανονισμό 2016/313 της Επιτροπής δεν περιλαμβανόταν το υπόδειγμα για το maturity ladder δεδομένου ότι η Επιτροπή έκρινε ότι το εν λόγω υπόδειγμα έπρεπε να προσαρμοστεί στις ρυθμίσεις του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού 2015/61 για τον συντελεστή κάλυψης ρευστότητας. Στο πλαίσιο αυτό, στις 16 Νοεμβρίου 2016, η EBA έθεσε σε διαβούλευση **σχέδιο εκτελεστικών τεχνικών προτύπων** με το οποίο προτείνεται η καθιέρωση νέου υποδείματος για το maturity ladder, ενώ προτείνονται μικρές αλλαγές στα υποδείγματα του εκτελεστικού Κανονισμού 2016/313.

2.12.3 Νέα υποδείγματα για την υποβολή εποπτικών αναφορών σχετικά με τον συντελεστή μόχλευσης

Στις 31 Μαρτίου 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο **εκτελεστικός Κανονισμός 2016/428 της Επιτροπής** αναφορικά με την υποβολή εποπτικών αναφορών από τα ιδρύματα για τον **συντελεστή μόχλευσης**. Με τον εν λόγω εκτελεστικό Κανονισμό τροποποιούνται ορισμένες διατάξεις του εκτελεστικού Κανονισμού 680/2014 της Επιτροπής, καθώς και σχετικά υποδείγματα που περιλαμβάνονται σε αυτόν.

2.12.4 Τροποποίηση του Κανονισμού 680/2014 της Επιτροπής για την υποβολή εποπτικών αναφορών

Στις 8 Μαρτίου 2016, η EBA υπέβαλε προς έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή **τελικό σχέδιο εκτελεστικών τεχνικών προτύπων**, με το οποίο τροποποιούνται ορισμένα σημεία των υποδειγμάτων COREP και FINREP που υποβάλλουν τα ιδρύματα στην εποπτική αρχή.

Επίσης, στις 14 Νοεμβρίου 2016, η EBA έθεσε σε διαβούλευση **σχέδιο εκτελεστικών τεχνικών προτύπων** (ITS), το οποίο τροποποιεί τον εκτελεστικό Κανονισμό 680/2014 της Επιτροπής σχετικά με την υποβολή εποπτικών αναφορών. Με το σχέδιο εκτελεστικών τεχνικών προτύπων:

- καθιερώνονται νέα υποδείγματα για τα ανοίγματα των πιστωτικών ιδρυμάτων έναντι κυβερνήσεων (sovereign exposures), και
- τροποποιούνται τα υποδείγματα για τον λειτουργικό κίνδυνο.

2.12.5 Υιοθέτηση από την EBA νέων υποδειγμάτων FINREP λόγω της εφαρμογής του IFRS 9

Ενόψει της εφαρμογής από το 2018 του IFRS 9, στις 30 Νοεμβρίου 2016 η EBA υπέβαλε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή **τελικό σχέδιο εκτελεστικών τεχνικών προτύπων** (ITS) με το οποίο τροποποιούνται τα υποδείγματα FINREP που υποβάλλουν τα πιστωτικά ιδρύματα.

2.12.6 Υποβολή εποπτικών αναφορών για τις απαιτήσεις συνετής αποτίμησης

Στις 4 Μαρτίου 2016, η EBA έθεσε σε διαβούλευση **σχέδιο εκτελεστικών τεχνικών προτύπων** για την τροποποίηση του εκτελεστικού Κανονισμού 680/2014 της Επιτροπής σχετικά με την υποβολή εποπτικών αναφορών. Το εν λόγω σχέδιο εκτελεστικών τεχνικών προτύπων περιλαμβάνει τέσσερα υποδείγματα που πρέπει να υποβάλλουν τα ιδρύματα στο πλαίσιο των απαιτήσεων συνετούς αποτίμησης.

2.13 Δημοσιοποίηση πληροφοριών

2.13.1 Ρυθμίσεις σχετικά με τη δημοσιοποίηση πληροφοριών

Στις 14 Δεκεμβρίου 2016, η EBA υιοθέτησε κατευθυντήριες γραμμές για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών ενσωματώνοντας στο ενωσιακό δίκαιο τις ρυθμίσεις για τον Πυλώνα 3 που υιοθέτησε τον Ιανουάριο του 2015 η Επιτροπή της Βασιλείας. Με τις κατευθυντήριες γραμμές εξειδικεύονται οι υφιστάμενες απαιτήσεις που προβλέπονται στα άρθρα 431-451 του CRR και υιοθετούνται ενιαίοι πίνακες και υποδείγματα βάσει των οποίων τα ιδρύματα οφείλουν να δημοσιοποιούν πληροφορίες. Με εξαίρεση ορισμένες ρυθμίσεις που αφορούν όλα τα ιδρύματα, οι κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται μόνο από τα παγκοσμίως συστημικά σημαντικά ιδρύματα (G-SIIs) και τα **εγχωρίως συστημικά σημαντικά ιδρύματα (O-SIIs)** και προβλέπουν τη δημοσιοποίηση πληροφοριών ποιοτικού και ποσοτικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων, αναφορικά με:

- το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων,
- τις κεφαλαιακές απαιτήσεις,
- τον πιστωτικό κίνδυνο (τυποποιημένη προσέγγιση και προσέγγιση IRB),
- τους κινδύνους αγοράς, και
- τον πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου.

2.13.2 Δημοσιοποίηση πληροφοριών για τον συντελεστή μόχλευσης

Στις 16 Φεβρουαρίου 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο **εκτελεστικός Κανονισμός 2016/200 της Επιτροπής** δυνάμει του άρθρου 451(2) του CRR σχετικά με τη δημοσιοποίηση πληροφοριών για τον συντελεστή μόχλευσης. Ο Κανονισμός περιλαμβάνει τέσσερα (4) υποδείγματα βάσει των οποίων τα ιδρύματα οφείλουν να δημοσιοποιούν πληροφορίες για τον συντελεστή μόχλευσης.

2.13.3 Δημοσιοποίηση πληροφοριών για τον συντελεστή κάλυψης ρευστότητας

Στις 11 Μαΐου 2016, η EBA έθεσε σε διαβούλευση **σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών** αναφορικά με τη δημοσιοποίηση πληροφοριών από τα πιστωτικά ιδρύματα για το συντελεστή κάλυψης ρευστότητας (LCR). Συγκεκριμένα, το σχέδιο κατευθυντήριων περιλαμβάνει δύο υποδείγματα βάσει των οποίων τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να δημοσιοποιούν ποιοτικές και ποσοτικές πληροφορίες σχετικά με:

- το πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας, και
- το συντελεστή κάλυψης ρευστότητας.

2.13.4 Δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τα βεβαρημένα στοιχεία του ενεργητικού

Στις 25 Απριλίου 2016, η EBA έθεσε σε διαβούλευση **σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων** δυνάμει του άρθρου 443 του CRR αναφορικά με τα βεβαρημένα (encumbered) και τα μη βεβαρημένα (unencumbered) στοιχεία του ενεργητικού. Το σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων περιλαμβάνει τέσσερα υποδείγματα βάσει των οποίων τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να δημοσιοποιούν πληροφορίες για τη λογιστική και την εύλογη αξία των βεβαρημένων και τα μη βεβαρημένων στοιχείων του ενεργητικού, ανά κατηγορία στοιχείων του ενεργητικού, καθώς και για τις εξασφαλίσεις που λαμβάνουν τα πιστωτικά ιδρύματα.

2.14 Εταιρική διακυβέρνηση και πολιτικές αποδοχών

2.14.1 Διαβούλευση της EBA σχετικά με την εσωτερική διακυβέρνηση των ιδρυμάτων

Στις 28 Οκτωβρίου 2016, η EBA έθεσε σε διαβούλευση:

- **σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών** δυνάμει του άρθρου 74 CRD IV σχετικά με την αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών που εκδόθηκαν το 2011 για την εσωτερική διακυβέρνηση των ιδρυμάτων, και
- **σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών** δυνάμει του άρθρου 91(12) της CRD IV και του άρθρου 9(1) της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ (MIFID) αναφορικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού συμβουλίου (εφεξής ΔΣ) και άλλων κρίσιμων λειτουργιών των ιδρυμάτων.

Το πρώτο σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών εξειδικεύει τις ρυθμίσεις της CRD IV σχετικά με τη διακυβέρνηση των ιδρυμάτων, κυρίως σε ό,τι αφορά:

- τις αρμοδιότητες, τον ρόλο και την οργάνωση του ΔΣ και των επιτροπών του, και
- το πλαίσιο λειτουργίας των διευθύνσεων διαχείρισης κινδύνων, κανονιστικής συμμόρφωσης και εσωτερικού ελέγχου.

Το δεύτερο σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών εξειδικεύει τις απαιτήσεις που οφείλουν να πληρούν τα μέλη του ΔΣ, ο Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών (CFO), καθώς και οι επικεφαλής ελεγκτικών λειτουργιών (διαχείριση κινδύνων, κανονιστική συμμόρφωση, εσωτερικός έλεγχος) σε ό,τι αφορά τα κριτήρια:

- της αφιέρωσης επαρκούς χρόνου για την άσκηση των καθηκόντων τους,
- των επαρκών ατομικών και συλλογικών γνώσεων, δεξιοτήτων και εμπειριών που οφείλουν να διαθέτουν,
- της ειλικρίνειας, ακεραιότητας και ανεξάρτητης βούλησης που οφείλουν να επιδεικνύουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους,
- της ποικιλομορφίας (diversity) που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την επιλογή των μελών του ΔΣ, και
- του επαρκούς προσωπικού και των επαρκών χρηματικών πόρων που πρέπει να αφιερώνονται για την εκπαίδευση των μελών του ΔΣ.

2.14.2 Τροποποίηση του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού 604/2014 της Επιτροπής για τις πολιτικές αποδοχών

Την 1^η Ιουνίου 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ ο *κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός 2016/861 της Επιτροπής* με τον οποίο επήλθαν επουσιώδεις τροποποιήσεις στον *κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό 604/2014 της Επιτροπής* σχετικά με τα ποιοτικά και τα κατάλληλα ποσοτικά κριτήρια εντοπισμού κατηγοριών υπαλλήλων των οποίων οι επαγγελματικές δραστηριότητες έχουν ουσιώδη αντίκτυπο στο προφίλ κινδύνου ενός ιδρύματος δυνάμει του άρθρου 94(2) της CRD IV.

2.15 Εγγύηση καταθέσεων

2.15.1 Γνώμη της ΕΚΤ επί της πρότασης Κανονισμού για τη σύσταση Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Καταθέσεων

Στις 24 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση κανονισμού για τη σύσταση Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Καταθέσεων (European Deposit Insurance Scheme, εφεξής “EDIS”). Σύμφωνα με την πρόταση Κανονισμού, η διαδικασία για τη δημιουργία του EDIS, το οποίο θα καλύπτει όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν σε κράτη-μέλη της Τραπεζικής Ένωσης, θα διαρκέσει έως το 2024 και θα υλοποιηθεί στα ακόλουθα στάδια:

- **στάδιο αντασφάλισης** (re-insurance stage), ,
- **στάδιο συνασφάλισης** (co-insurance stage),
- **πλήρης λειτουργία** από τις 3 Ιουλίου 2024.

Στις 20 Απριλίου 2016, δημοσιεύθηκε Γνώμη της ΕΚΤ επί της πρότασης Κανονισμού. Η ΕΚΤ υποστηρίζει την πρόταση Κανονισμού, καθώς θεωρεί ότι η σύσταση ενιαίου συστήματος ασφάλισης των καταθέσεων αποτελεί απαραίτητο πυλώνα της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ένωσης και θα συμβάλει στην ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Η ΕΚΤ τάσσεται υπέρ της προτεινόμενης από την Επιτροπή διαδικασίας για τη σταδιακή σύσταση του EDIS, καθώς με τον τρόπο αυτό παρέχεται το απαραίτητο

χρονικό περιθώριο για τον σχηματισμό έως το 2024 του ελάχιστου αποθεματικού (0,8% των εγγυημένων καταθέσεων) που πρέπει να έχουν τα εθνικά συστήματα εγγύησης καταθέσεων.

2.15.2 Ρυθμίσεις σχετικά με τη συνεργασία των εθνικών ταμείων εγγύησης καταθέσεων

Στις 15 Φεβρουαρίου 2016, η EBA δημοσίευσε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη συνεργασία των εθνικών ταμείων εγγύησης καταθέσεων και τη σύναψη γραπτών συμφωνιών που θα διέπουν την εν λόγω συνεργασία στο πλαίσιο της Οδηγίας 2014/49/ΕΕ (DGSD). Οι κατευθυντήριες γραμμές καθορίζουν τους στόχους και το ελάχιστο περιεχόμενο των γραπτών συμφωνιών που μπορούν να συνάψουν τα εθνικά ταμεία εγγύησης καταθέσεων είτε σε διμερές είτε σε πολυμερές επίπεδο.

2.15.3 Διενέργεια stress-tests στα συστήματα εγγύησης καταθέσεων

Με το άρθρο 44 του ν. 4370/2016 με τον οποίο ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2014/49/ΕΕ (DGSD), καθιερώνεται η υποχρέωση του ΤΕΚΕ να διενεργεί ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ('stress-tests') τουλάχιστον ανά τριετία. Στις 24 Μαΐου 2016, η EBA εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές με τις οποίες εξειδικεύεται η διαδικασία υλοποίησης των προαναφερθέντων stress-tests.

2.16 AnaCredit - Κανονισμός της ΕΚΤ για τη σύσταση βάσης αναλυτικών πιστωτικών δεδομένων

Στις 20 Μαΐου 2016, η ΕΚΤ υιοθέτησε Κανονισμό αναφορικά με τη σύσταση βάσης αναλυτικών πιστωτικών δεδομένων (εφεξής 'AnaCredit'), καθώς και Απόφαση με την οποία τροποποιείται η Απόφαση ΕΚΤ/2014/6 σχετικά με την οργάνωση των προπαρασκευαστικών μέτρων για τη συλλογή αναλυτικών πιστωτικών δεδομένων από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών. Σε σχέση με το σχέδιο Κανονισμού που είχε τεθεί σε διαβούλευση, ο τελικός Κανονισμός, μεταξύ άλλων, προβλέπει ότι η πρώτη υποβολή στοιχείων θα γίνει με ημερομηνία αναφοράς **30 Σεπτεμβρίου 2018**, για την καλύτερη δε προετοιμασία του συστήματος, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να απαιτήσουν (μερική ή πλήρη) υποβολή στοιχείων από τις **31 Δεκεμβρίου 2017**.

Η συμμετοχή στο AnaCredit είναι υποχρεωτική για τα πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν σε κράτη-μέλη της ευρωζώνης, ενώ τα υπόλοιπα κράτη-μέλη της ΕΕ μπορούν σε εθελοντική βάση να απαιτήσουν από τα πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν στην επικράτεια τους να συμμετέχουν σε αυτό. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του AnaCredit, πρέπει να υποβάλλονται στοιχεία από:

- πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν στην ευρωζώνη, καθώς και τα υποκαταστήματα των εν λόγω πιστωτικών ιδρυμάτων σε χώρες εκτός ευρωζώνης, και

- εγκατεστημένα στην ευρωζώνη υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν εκτός ευρωζώνης.

Τα υποβαλλόμενα στοιχεία πρέπει να αφορούν συμβατικά δανειακά προϊόντα, ενώ δεν θα υποβάλλονται στοιχεία για πιστωτικά παράγωγα ή εκτός ισολογισμού στοιχεία (π.χ. financial guarantees). Επίσης, τα υποβαλλόμενα στοιχεία πρέπει να αφορούν μόνο ανοίγματα έναντι νομικών προσώπων, εφόσον το σύνολο των ανοιγμάτων πιστωτικού ιδρύματος έναντι νομικού προσώπου υπερβαίνει τα **25.000 ευρώ**. Στοιχεία για ανοίγματα έναντι φυσικών προσώπων δεν θα υποβάλλονται.

3. Εθνικό επίπεδο

3.1 Ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 2014/49/ΕΕ για τα συστήματα εγγύησης καταθέσεων

Με τον ν. 4370/2016 «*Συστήματα Εγγύησης Καταθέσεων, Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων και άλλες διατάξεις*» ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2014/49/ΕΕ για τα συστήματα εγγύησης καταθέσεων (DGSD). Ο εν λόγω νόμος περιλαμβάνει διατάξεις αναφορικά με:

- το **Σκέλος Κάλυψης Καταθέσεων**, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην Οδηγία 2014/49/ΕΕ,
- το **Σκέλος Κάλυψης Επενδύσεων**,
- το **Σκέλος Εξυγίανσης**, επιπλέον όσων προβλέπονται στο ν. 4335/2015 με τον οποίο ενσωματώθηκε στο εσωτερικό δίκαιο η Οδηγία 2014/59/ΕΕ για την ανάκαμψη και εξυγίανση ιδρυμάτων ('BRRD'),
- τη διακυβέρνηση του ΤΕΚΕ και τις υποχρεώσεις των μελών του Διοικητικού του Συμβουλίου, και
- την παροχή εξουσιοδότησης στο Υπουργό Οικονομικών για την υπογραφή συμβάσεων με το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης σε ό,τι αφορά τη χορήγηση προσωρινού δανείου προς το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (SRF) για την περίοδο 2016-2023 για τους σκοπούς κάλυψης του κόστους εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων.

3.2 Τροποποίηση των ρυθμίσεων σχετικά με την εποπτεία και εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων και την εγγύηση καταθέσεων

Στις 28 Νοεμβρίου 2016, δημοσιεύθηκε ο ν. **4438/2016** για την ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 2014/17/ΕΕ σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές για ακίνητα που προορίζονται για κατοικία. Με τον ίδιο νόμο τροποποιούνται διατάξεις των ακόλουθων νόμων:

- του ν. 4370/2016 για τα συστήματα εγγύησης καταθέσεων (άρθρο 48),
- του ν. 4335/2015 για την ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 2014/59/ΕΕ για την ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (άρθρο 49), και

- του ν. 4261/2014 για την ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ (άρθρο 50).

3.3 Τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου για τη διαχείριση και πώληση απαιτήσεων

Στις 31 Μαΐου 2016, δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ ο ν. 4389/2016 «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της Συμφωνίας Δημοσιονομικών Στόχων και Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις» στον οποίο περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, διατάξεις αναφορικά με την τροποποίηση του ν. 4354/2015 σχετικά με τις Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (Ε.Δ.Α.Δ.Π.) και τις Εταιρείες Απόκτησης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (Ε.Α.Α.Δ.Π.).

Συγκεκριμένα, στα άρθρα 70-71 του νέου νόμου περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σε ό,τι αφορά:

- το πλαίσιο λειτουργίας και εποπτείας των ανωτέρων εταιρειών,
- τις συμβάσεις ανάθεσης της διαχείρισης απαιτήσεων από συμβάσεις δανείων ή/και πιστώσεων,
- τις συμβάσεις πώλησης και μεταβίβασης απαιτήσεων από συμβάσεις δανείων ή/και πιστώσεων, και
- το φορολογικό πλαίσιο των ανωτέρω ρυθμίσεων.

3.4 Τροποποίηση του πλαισίου υποβολής εποπτικών αναφορών για τα ανοίγματα σε καθυστέρηση και τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα

Στις 5 Σεπτεμβρίου 2016, δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ η **Πράξη 102/30.8.2016 της Εκτελεστικής Επιτροπής (ΠΕΕ) της ΤτΕ** με την οποία τροποποιήθηκε η ΠΕΕ 42/30.5.2014 «Πλαίσιο εποπτικών υποχρεώσεων για τη διαχείριση των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων». Με την ΠΕΕ 102/30.8.2016 επέρχονται τροποποιήσεις τεχνικού χαρακτήρα στα υφιστάμενα υποδείγματα που πρέπει να υποβάλλουν σε τριμηνιαία βάση τα πιστωτικά ιδρύματα σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων. Με τα νέα υποδείγματα παρέχεται η απαραίτητη πληροφόρηση για την παρακολούθηση των λειτουργικών στόχων (operational targets) που έχουν τεθεί για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Επίσης, με την ΠΕΕ 102/30.8.2016, προστέθηκαν υποδείγματα για:

- την παρακολούθηση του τρόπου εφαρμογής του Κώδικα Δεοντολογίας (Υπόδειγμα 8), και
- την παρακολούθηση της εξέλιξης και απόδοσης των (βραχυχρόνιων, μακροχρόνιων, οριστικών) ρυθμίσεων μη εξυπηρετούμενων δανείων στις οποίες έχουν προχωρήσει τα πιστωτικά ιδρύματα (Υπόδειγμα 9).

3.5 Εξειδίκευση του πλαισίου ίδρυσης και λειτουργίας εταιρειών διαχείρισης ή απόκτησης απαιτήσεων πιστωτικών ιδρυμάτων από δάνεια σε καθυστέρηση

Στις 11 Μαρτίου 2016, δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ η **Πράξη 82/8.3.2016 της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΤτΕ** «Πλαίσιο για την ίδρυση και λειτουργία εταιρειών διαχείρισης ή απόκτησης απαιτήσεων πιστωτικών ιδρυμάτων από δάνεια σε καθυστέρηση (Ν. 4354/2015)». Σε συνέχεια της υιοθέτησης του ν. 4389/2016, η εν λόγω Πράξη αντικαταστάθηκε από την ΠΕΕ **95/27.5.2016** με την οποία καθορίζονται:

- η διαδικασία και τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την παροχή άδειας λειτουργίας στην Ελλάδα εταιρειών με αντικείμενο τη διαχείριση απαιτήσεων και την αναχρηματοδότηση απαιτήσεων,
- το πλαίσιο προληπτικής εποπτείας των ανωτέρω εταιρειών, κυρίως σε ό,τι αφορά την απόκτηση συμμετοχής σε αυτές, την αξιολόγηση των φυσικών ή νομικών προσώπων που συνδέονται με τις εν λόγω εταιρείες και τις βασικές αρχές οργάνωσης και εσωτερικής διακυβέρνησης των εταιρειών αυτών,
- η υποβολή εποπτικών αναφορών από τις συγκεκριμένες εταιρείες,
- τα εποπτικά τέλη που πρέπει να καταβάλλουν στην ΤτΕ, και
- οι υποχρεώσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων που αναθέτουν τη διαχείριση ή μεταβιβάζουν απαιτήσεις στις συγκεκριμένες εταιρείες.

3.6 Ρυθμίσεις σχετικά με την αδειοδότηση, λειτουργία και προληπτική εποπτεία υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε τρίτη χώρα

Με το άρθρο 36 του ν. 4261/2014 καθορίζεται το πλαίσιο σχετικά με την αδειοδότηση και λειτουργία στην Ελλάδα υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε τρίτες χώρες. Στις 2 Φεβρουαρίου 2016, δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ η **Πράξη 58/18.1.2016 της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΤτΕ** «Ίδρυση και λειτουργία υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε τρίτη χώρα – Προληπτική εποπτεία – Ανάκληση άδειας αυτών», η οποία εξειδικεύει τους όρους και τις προϋποθέσεις ίδρυσης, λειτουργίας και προληπτικής εποπτείας των υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε τρίτη χώρα.

3.7 Ίδρυση από τα πιστωτικά ιδρύματα με έδρα στην Ελλάδα νέων υποκαταστημάτων στην Ελλάδα ή το εξωτερικό

Στις 5 Φεβρουαρίου 2016, δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ η **Πράξη 57/14.01.2016 της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΤτΕ** αναφορικά με τα κριτήρια και τη διαδικασία εξέτασης από την ΤτΕ αιτημάτων ίδρυσης από τα πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν στην Ελλάδα νέων υποκαταστημάτων στην Ελλάδα ή το εξωτερικό.

Γ. Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων

1. Ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Νομοθετική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τροποποίηση του ενωσιακού πλαισίου για την εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων

Στις 23 Νοεμβρίου 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέλαβε νομοθετική πρωτοβουλία για την τροποποίηση του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει την ανάκαμψη και εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων υποβάλλοντας:

- πρόταση Οδηγίας για την τροποποίηση της Οδηγίας 2014/59/ΕΕ (BRRD) για την ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων,
- πρόταση Κανονισμού για την τροποποίηση του Κανονισμού 806/2014 για τη σύσταση Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης (SRM) και Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης (SRF), και
- πρόταση Οδηγίας για την τροποποίηση του άρθρου 108 της BRRD για τη μερική εναρμόνιση σε ενωσιακό επίπεδο της κατάταξης πιστωτών των πιστωτικών ιδρυμάτων σε ειδική εκκαθάριση.

Οι δύο πρώτες νομοθετικές προτάσεις περιλαμβάνουν τις αλλαγές στο ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο, οι οποίες κρίθηκαν αναγκαίες, ώστε να είναι δυνατή η συμμόρφωση των παγκοσμίως συστημικά σημαντικών ιδρυμάτων με την απαίτηση για το TLAC. Επίσης, τροποποιούνται ορισμένες ρυθμίσεις σχετικά με το MREL. Περαιτέρω, με την πρόταση Οδηγίας για την τροποποίηση του άρθρου 108 της Οδηγίας 2014/59/ΕΕ (BRRD) επιδιώκεται η μερική εναρμόνιση των εθνικών ρυθμίσεων των 28 κρατών-μελών για την κατάταξη πιστωτών των πιστωτικών ιδρυμάτων σε ειδική εκκαθάριση. Ειδικότερα, επιδιώκεται να διασφαλιστεί η δυνατότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων να εκδίδουν μη εξασφαλισμένους τίτλους υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας (senior unsecured liabilities), οι οποίοι είναι απαραίτητοι για την κάλυψη της υποχρέωσης των ιδρυμάτων να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις για το MREL και το TLAC, χωρίς να υπάρχουν νομικοί κίνδυνοι (π.χ. παραβίαση του no-creditor-worse-off principle).

1.2 Πρόταση Κανονισμού για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των κεντρικών αντισυμβαλλομένων

Στις 28 Νοεμβρίου 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε πρόταση Κανονισμού αναφορικά με την ανάκαμψη και την εξυγίανση των κεντρικών αντισυμβαλλομένων και την τροποποίηση των Κανονισμών 1095/2010, 648/2012 (EMIR), και 2015/2365. Βασικά σημεία της εν λόγω πρότασης Κανονισμού είναι τα ακόλουθα:

(α) Σχέδια ανάκαμψης και εξυγίανσης: Σύμφωνα με την πρόταση Κανονισμού, οι κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι θα πρέπει να καταρτίζουν **σχέδια ανάκαμψης** που θα περιλαμβάνουν μέτρα για την αντιμετώπιση οποιασδήποτε οικονομικής δυσχέρειας που θα απαιτούσε περισσότερους πόρους από αυτούς που διαθέτουν για τη διαχείριση αθέτησης υποχρέωσης και για άλλες απαιτήσεις βάσει του κανονισμού EMIR. Τα σχέδια πρέπει να περιλαμβάνουν περιπτώσεις υπερημερίας των εκκαθαριστικών μελών του

κεντρικού αντισυμβαλλομένου, καθώς και περιπτώσεις εμφάνισης άλλων κινδύνων και ζημιών για τον ίδιο τον κεντρικό αντισυμβαλλόμενο, όπως απάτες και επιθέσεις στον κυβερνοχώρο.

(β) Έγκαιρη παρέμβαση: σκοπός της έγκαιρης παρέμβασης είναι η διασφάλιση ότι οι οικονομικές δυσχέρειες θα αντιμετωπίζονται αμέσως μόλις εμφανίζονται και ότι τα προβλήματα θα μπορούν να αποφεύγονται. Στις εποπτικές αρχές των κεντρικών αντισυμβαλλομένων παρέχονται συγκεκριμένες εξουσίες παρέμβασης στις δραστηριότητες των κεντρικών αντισυμβαλλομένων σε περιπτώσεις όπου η βιωσιμότητά τους κινδυνεύει, αλλά πριν φθάσουν σε σημείο πτώχευσης ή σε σημείο που οι πράξεις τους να είναι επιζήμιες για τη συνολική χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Οι εποπτικές αρχές θα μπορούν, επίσης, να απαιτούν από τον κεντρικό αντισυμβαλλόμενο να λαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης, καθώς και να τροποποιεί την επιχειρηματική στρατηγική του ή τη νομική ή λειτουργική του δομή.

(γ) Εξουσίες και εργαλεία εξυγίανσης: Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, ο κεντρικός αντισυμβαλλόμενος θα **τίθεται υπό εξυγίανση** όταν βρίσκεται σε διαδικασία πτώχευσης ή κινδυνεύει να πτωχεύσει, ή όταν καμία εναλλακτική λύση από τον ιδιωτικό τομέα δεν μπορεί να αποτρέψει την πτώχευση και όταν η πτώχευση θα έθετε σε κίνδυνο το δημόσιο συμφέρον και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Επιπλέον, θα μπορούσε να τεθεί υπό εξυγίανση όταν η χρήση περαιτέρω μέτρων ανάκαμψης είναι δυνατό να θέσει σε κίνδυνο τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, ακόμη και αν δεν συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις.

(δ) Συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών: επειδή οι κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι έχουν διασυνοριακό χαρακτήρα και οι μεγαλύτεροι από αυτούς δραστηριοποιούνται σε διεθνές επίπεδο, οι αρχές που συνεργάζονται σε διασυνοριακό επίπεδο είναι σημαντικό να διασφαλίζουν τον αποτελεσματικό σχεδιασμό και την ομαλή εξυγίανση εφόσον χρειαστεί. Στο πλαίσιο αυτό, η πρόταση προβλέπει τη συγκρότηση «σωμάτων εξυγίανσης» για κάθε κεντρικό αντισυμβαλλόμενο, στα οποία προτείνεται να συμμετέχουν, μεταξύ άλλων, η ESMA και η EBA.

1.3 Προσδιορισμός των περιστάσεων υπό τις οποίες η εξαίρεση από την άσκηση εξουσιών απομείωσης και μετατροπής είναι αναγκαία

Την 1^η Ιουνίου 2016, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της ΕΕ ο **κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός 2016/860** της Επιτροπής για τον περαιτέρω προσδιορισμό των περιστάσεων υπό τις οποίες η εξαίρεση από την άσκηση εξουσιών απομείωσης και μετατροπής είναι αναγκαία δυνάμει του άρθρου 44 παρ. 3 της BRRD. Με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό:

- καθορίζονται κοινοί κανόνες οι οποίοι πρέπει να εφαρμόζονται όταν μια αρχή εξυγίανσης εξετάζει το ενδεχόμενο εξαίρεσης μιας υποχρέωσης από το bail-in,
- διευκρινίζεται πότε μπορεί να εξαιρεθεί μια υποχρέωση, λόγω της αδυναμίας απομείωσης ή μετατροπής της εν λόγω υποχρέωσης εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και προβλέπονται τα κριτήρια βάσει των οποίων καθορίζεται το «εύλογο χρονικό διάστημα»,

- διευκρινίζεται πότε μπορεί να εξαιρείται μια υποχρέωση λόγω της ανάγκης να διαφυλαχθούν ορισμένες κρίσιμες λειτουργίες και βασικοί επιχειρηματικοί τομείς,
- διευκρινίζεται πότε μπορεί να εξαιρείται μια υποχρέωση λόγω της ανάγκης να αποφευχθούν φαινόμενα ευρείας μετάδοσης, και
- διευκρινίζεται πότε μπορεί να εξαιρείται μια υποχρέωση, λόγω της ανάγκης να αποφευχθεί καταστροφή αξίας.

1.4 Συμφωνίες χρηματοπιστωτικής στήριξης ομίλου

Στις 10 Ιουνίου 2016, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της ΕΕ ο **εκτελεστικός Κανονισμός 2016/911** της Επιτροπής σχετικά με τη μορφή και το περιεχόμενο της περιγραφής των συμφωνιών χρηματοπιστωτικής στήριξης ομίλου σύμφωνα με τη BRRD.

1.5 Διαβίβαση πληροφοριών από τις αρμόδιες αρχές και τις αρχές εξυγίανσης

Στις 17 Ιουνίου 2016, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της ΕΕ, ο **εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2016/962** της Επιτροπής σχετικά με τον προσδιορισμό και τη διαβίβαση πληροφοριών από τις εποπτικές αρχές και τις αρχές εξυγίανσης. Σύμφωνα με το άρθρο 4 της BRRD, οι εποπτικές αρχές και οι αρχές εξυγίανσης παρέχουν στην ΕΒΑ την προβλεπόμενη από το εν λόγω άρθρο πληροφόρηση. Συγκεκριμένα, οι πληροφορίες που πρέπει να προωθούνται προς την ΕΒΑ περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- τον αριθμό των πιστωτικών ιδρυμάτων που είναι εγκατεστημένα στο κράτος μέλος,
- τον αριθμό και το σύνολο των στοιχείων ενεργητικού των ιδρυμάτων στα οποία εφαρμόζονται απλουστευμένες υποχρεώσεις και άλλα στοιχεία, και
- τον αριθμό και το σύνολο των στοιχείων ενεργητικού των ιδρυμάτων στα οποία έχει χορηγηθεί απαλλαγή βάσει του άρθρου 4 παρ. 8 της BRRD (άρθρο 4 παρ. 7 του ν. 4335/2015).

1.6 Παροχή πληροφοριών για τους σκοπούς των σχεδίων εξυγίανσης

Στις 6 Ιουλίου 2016, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της ΕΕ, ο **εκτελεστικός Κανονισμός 2016/1066** της Επιτροπής σχετικά με τις διαδικασίες, τα τυποποιημένα έντυπα και τα υποδείγματα για την παροχή πληροφοριών για τους σκοπούς των σχεδίων εξυγίανσης πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων.

Ειδικότερα, βάσει του άρθρου 11 της BRRD, τα ιδρύματα υποχρεούνται να συνεργάζονται με την αρχή εξυγίανσης και να παρέχουν τις αναγκαίες πληροφορίες για την κατάρτιση και την εφαρμογή των σχεδίων εξυγίανσης. Με τον εκτελεστικό Κανονισμό προβλέπεται μια σειρά υποδειγμάτων προκειμένου η σχετική πληροφόρηση να παρέχεται προς την αρχή εξυγίανσης με δομημένη μορφή.

1.7 Τροποποίηση του πλαισίου υπολογισμού των εισφορών εξυγίανσης

Στις 30 Αυγούστου 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο **κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός 2016/1434 της Επιτροπής** με τον οποίο επέρχονται ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις στον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό 2015/63 της Επιτροπής για τον υπολογισμό των εκ των προτέρων εισφορών εξυγίανσης που καταβάλλουν τα ιδρύματα.

1.8 Ρυθμίσεις σχετικά με τα σχέδια ανάκαμψης και τα σχέδια εξυγίανσης

Στις 8 Ιουλίου 2016, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της ΕΕ, ο **κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός 2016/1075** της Επιτροπής για τον καθορισμό:

- του περιεχομένου των σχεδίων ανάκαμψης, των σχεδίων εξυγίανσης και των σχεδίων εξυγίανσης ομίλων,
- των ελάχιστων κριτηρίων που πρέπει να αξιολογεί η εποπτική αρχή όσον αφορά τα σχέδια ανάκαμψης και τα σχέδια ανάκαμψης ομίλων,
- των προϋποθέσεων χρηματοπιστωτικής στήριξης ομίλου,
- των απαιτήσεων σε σχέση με τους ανεξάρτητους εκτιμητές,
- της συμβατικής αναγνώρισης των εξουσιών απομείωσης και μετατροπής,
- των διαδικασιών και του περιεχομένου των απαιτήσεων κοινοποίησης και της ειδοποίησης αναστολής, καθώς και
- του τρόπου λειτουργίας των σωμάτων εξυγίανσης.

1.9 Σχέδιο αναδιοργάνωσης πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων

Στις 23 Αυγούστου 2016, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της ΕΕ, ο **κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός 2016/1400** της Επιτροπής σχετικά με τον προσδιορισμό των ελάχιστων στοιχείων ενός σχεδίου αναδιοργάνωσης επιχείρησης και το ελάχιστο περιεχόμενο των εκθέσεων σχετικά με την πρόοδο της υλοποίησής του.

Ο εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός εκδόθηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 52 BRRD, το οποίο προβλέπει ότι, εντός ενός μηνός από την εφαρμογή της αναδιάρθρωσης παθητικού (bail-in), το διοικητικό συμβούλιο του ιδρύματος ή τα πρόσωπα που διορίζονται από την αρχή εξυγίανσης καταρτίζουν και υποβάλλουν στην αρχή εξυγίανσης σχέδιο αναδιοργάνωσης το οποίο πληροί τις απαιτήσεις του εν λόγω άρθρου.

1.10 Μέθοδοι και αρχές αποτίμησης των υποχρεώσεων που προκύπτουν από παράγωγα

Στις 23 Αυγούστου 2016, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της ΕΕ, ο **κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός 2016/1401** της 23ης Μαΐου 2016 σχετικά με τις μεθόδους και τις αρχές αποτίμησης των υποχρεώσεων που προκύπτουν από παράγωγα. Ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός εκδίδεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 49 της BRRD το οποίο προβλέπει ρυθμίσεις

αναφορικά με την απομείωση ή μετατροπή υποχρεώσεων που προκύπτουν από παράγωγα και μέσω αυτού διευκρινίζονται οι μεθοδολογίες και οι αρχές που εφαρμόζονται στο πλαίσιο της αποτίμησης των εν λόγω υποχρεώσεων.

1.11 Ρυθμίσεις αναφορικά με τα αρχεία χρηματοπιστωτικών συμβάσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων

Στις 24 Σεπτεμβρίου 2016, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της ΕΕ ο *κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός 2016/1712* της Επιτροπής για τον καθορισμό ελάχιστου συνόλου πληροφοριών τις οποίες θα πρέπει να περιέχουν τα λεπτομερή αρχεία σχετικά με τις χρηματοπιστωτικές συμβάσεις και των περιστάσεων στις οποίες θα πρέπει να επιβάλλεται η απαίτηση αυτή.

Σύμφωνα, με το άρθρο 71 (7) της BRRD, η εποπτική αρχή ή η αρχή εξυγίανσης μπορεί να απαιτεί από ένα ίδρυμα να τηρεί λεπτομερή αρχεία με τις χρηματοπιστωτικές συμβάσεις που συνάπτει προκειμένου να υπάρχει ευχερώς πρόσβαση στα σχετικά δεδομένα. Κατά το άρθρο 1 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού, η εν λόγω απαίτηση επιβάλλεται εφόσον το σχέδιο εξυγίανσης προβλέπει την ανάληψη δράσεων εξυγίανσης και παράλληλα πληρούνται οι συναφείς προϋποθέσεις εξυγίανσης. Επιπλέον, η σχετική υποχρέωση δύναται να επιβληθεί, εφόσον η αρμόδια αρχή ή η αρχή εξυγίανσης εκτιμά ότι η τήρηση αρχείων είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση ολοκληρωμένου και αποτελεσματικού σχεδιασμού.

1.12 Επενδυτική στρατηγική του Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης

Στις 30 Μαρτίου 2016, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της ΕΕ ο *κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός 2016/451* της Επιτροπής για τον καθορισμό γενικών αρχών και κριτηρίων για την επενδυτική στρατηγική και τη διοίκηση του Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης. Ο παρών κανονισμός καθορίζει κανόνες σχετικά με την επένδυση από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης των ποσών που βρίσκονται στην κατοχή του Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης, σύμφωνα με το άρθρο 75 παρ. 3 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 806/2014.

1.13 Συμφωνίες χρηματοπιστωτικής στήριξης ομίλου

Στις 10 Ιουνίου 2016, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της ΕΕ ο *εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2016/911* της Επιτροπής της 9^{ης} Ιουνίου 2016 σχετικά με τη θέσπιση εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά τη μορφή και το περιεχόμενο της περιγραφής των συμφωνιών χρηματοπιστωτικής στήριξης ομίλου σύμφωνα με την Οδηγία 2014/59/ΕΕ (BRRD).

1.14 Υιοθέτηση της προσέγγισης για τον καθορισμό του MREL

Με το άρθρο 45 της BRRD καθιερώθηκε η υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων να τηρούν μια νέα εποπτική απαίτηση, το MREL (Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities). Σε αντίθεση με την απαίτηση για τον ελάχιστο δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας (8% του

σταθμισμένου ενεργητικού), η οποία στο πλαίσιο του Πυλώνα Ι είναι κοινή για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα, το MREL είναι απαίτηση του Πυλώνα ΙΙ και το ύψος της καθορίζεται κατά περίπτωση από την αρχή εξυγίανσης.

Στις 3 Σεπτεμβρίου 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο *κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός 2016/1450* της Επιτροπής βάσει του οποίου προσδιορίζονται τα κριτήρια που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη οι αρχές εξυγίανσης κατά τον προσδιορισμό του ύψους του MREL.

1.15 Ρυθμίσεις διακυβέρνησης και δείκτες ανάκαμψης στο πλαίσιο της κατάρτισης σχεδίων ανάκαμψης σύμφωνα με την BRRD

Στις 5 Ιουλίου 2016, η ΕΒΑ δημοσίευσε συγκριτική μελέτη σχετικά με τις ρυθμίσεις διακυβέρνησης και τους δείκτες ανάκαμψης (recovery indicators) που περιλαμβάνονται στα σχέδια ανάκαμψης σύμφωνα με την BRRD. Για την κατάρτιση της εν λόγω μελέτης, η ΕΒΑ συνέκρινε τα σχέδια ανάκαμψης 26 ευρωπαϊκών τραπεζικών ομίλων με διασυνοριακή παρουσία με στόχο να διακρίνει τα ουσιώδη στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τα πιστωτικά ιδρύματα κατά την κατάρτιση των σχεδίων ανάκαμψης.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΒΑ για τα σχέδια ανάκαμψης

Στις 18 Αυγούστου 2016, δημοσιεύθηκαν στο ΦΕΚ οι ακόλουθες πράξεις της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΤτΕ αναφορικά με την εκπόνηση σχεδίων ανάκαμψης:

- **Πράξη 98/18.7.2016 της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΤτΕ** «Εξειδίκευση των πληροφοριών που πρέπει να περιλαμβάνονται στα σχέδια ανάκαμψης – εύρος των σεναρίων που χρησιμοποιούνται στα σχέδια ανάκαμψης των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων», και
- **Πράξη 99/18.7.2016 της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΤτΕ** «Εξειδίκευση των πληροφοριών που πρέπει να περιλαμβάνονται στα σχέδια ανάκαμψης - ποιοτικοί και ποσοτικοί δείκτες που χρησιμοποιούνται στα σχέδια ανάκαμψης των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων».

Η **ΠΕΕ 98/18.7.2016** εφαρμόζεται σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν στην Ελλάδα και περιλαμβάνει ρυθμίσεις σχετικά με τα σενάρια που πρέπει να περιλαμβάνονται στα σχέδια ανάκαμψης. Η **ΠΕΕ 99/18.7.2016** εφαρμόζεται **μόνο στα άμεσα εποπτευόμενα από την ΤτΕ πιστωτικά ιδρύματα** και περιλαμβάνει ρυθμίσεις με τις οποίες προσδιορίζονται οι ποιοτικοί και ποσοτικοί δείκτες που πρέπει να περιλαμβάνονται στα σχέδια ανάκαμψης.

2.2 Κανονισμός ειδικής εκκαθάρισης πιστωτικών ιδρυμάτων και εποπτευόμενων από την ΤτΕ χρηματοδοτικών ιδρυμάτων

Στις 17 Μαρτίου 2016, δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ η **Απόφαση 180/3/22.22.2016 της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων** (εφεξής «ΕΠΑΘ») της ΤτΕ «Κανονισμός ειδικής εκκαθάρισης πιστωτικών ιδρυμάτων και εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος χρηματοδοτικών ιδρυμάτων – Κατάργηση της απόφασης ΕΠΑΘ 21/2/4.11.2011». Η Απόφαση της ΕΠΑΘ ρυθμίζει τις διαδικασίες και τις υποχρεώσεις του ειδικού εκκαθαριστή πιστωτικού ιδρύματος, μεταξύ άλλων, αναφορικά με:

- την απογραφή της υπό ειδική εκκαθάριση περιουσίας,
- την αναγγελία απαιτήσεων από τους πιστωτές του ιδρύματος,
- την επαλήθευση των αναγγελθεισών απαιτήσεων,
- την εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων του υπό εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος,
- τη σύνταξη πίνακα διανομής, και
- την υποβολή στοιχείων από τον ειδικό εκκαθαριστή στην ΤτΕ.

2.3 Διορισμός ειδικού εκκαθαριστή στα υφιστάμενα υπό ειδική εκκαθάριση ιδρύματα

Στις 4 Απριλίου 2016, η ΕΠΑΘ εξέδωσε Απόφαση για τον διορισμό της εταιρείας με την επωνυμία «ΡQH Ενιαία Ειδική Εκκαθάριση Ανώνυμη, Ειδικός Εκκαθαριστής Πιστωτικών Ιδρυμάτων» και τον διακριτικό τίτλο «ΡQH Ενιαία Ειδική Εκκαθάριση Α.Ε.», ως ειδικού εκκαθαριστή των υπό ειδική εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων.

2.4 Μεθοδολογία υπολογισμού των εισφορών που πρέπει να καταβάλλουν τα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων τρίτων χωρών

Στις 11 Μαΐου 2016, δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ η **Απόφαση 31/1/19.5.2016 της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης της ΤτΕ** με την οποία καθορίζεται η μεθοδολογία υπολογισμού των εισφορών που θα καταβάλλουν για σκοπούς εξυγίανσης τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε τρίτες χώρες.

2.5 Οριστικός καθορισμός του ύψους της συνεισφοράς του ΤΕΚΕ στην εξυγίανση της Συνεταιριστικής Τράπεζας Πελοποννήσου

Στις 2 Ιουνίου 2016, δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ η **Απόφαση 32/26.5.2016 της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης** της ΤτΕ με την οποία καθορίζεται οριστικά το ύψος του χρηματοδοτικού κενού που προέκυψε από την εξυγίανση του πιστωτικού ιδρύματος «Συνεταιριστική Τράπεζα Πελοποννήσου ΣΥΝ.ΠΕ» βάσει της έκθεσης οριστικής αποτίμησης που διενεργήθηκε από την εταιρεία Grant Thornton και η οποία αποτελεί παράρτημα της ανωτέρω Απόφασης.

Δ. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

1. Διεθνές επίπεδο

1.1 Εναρμόνιση του μοναδικού αναγνωριστικού κωδικού για προϊόντα (UPI – Unique Product Identifier)

Την περίοδο από 16 Αυγούστου έως 30 Σεπτεμβρίου 2016, η Διεθνής Οργάνωση Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (εφεξής IOSCO) από κοινού με την Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (εφεξής BIS) έθεσαν σε δημόσια διαβούλευση κείμενο αναφορικά με την εναρμόνιση του μοναδικού αναγνωριστικού κωδικού για προϊόντα (UPI – Unique Product Identifier). Σκοπός του εν λόγω κωδικού είναι η αναγνώριση και η ταυτοποίηση των εξωχρηματιστηριακών παράγωγων προϊόντων οι συναλλαγές επί των οποίων γνωστοποιούνται σε αρχεία καταγραφής συναλλαγών (trade repositories).

Το κείμενο επικεντρώνεται στη μορφή του UPI, καθώς και στο περιεχόμενο και στα στοιχεία που περιλαμβάνει ο μοναδικός κωδικός. Το εν λόγω κείμενο αποτελεί μέρος των δράσεων που αποτέλεσαν αντικείμενο συμφωνίας μεταξύ των μελών του G20 το 2009 αναφορικά με την υποχρέωση γνωστοποίησης όλων των εξωχρηματιστηριακών παράγωγων συμβολαίων σε αρχεία καταγραφής συναλλαγών, προκειμένου να επιτευχθεί η αναμόρφωση της εξωχρηματιστηριακής αγοράς παραγώγων, να ενισχυθεί το επίπεδο διαφάνειας, και να μειωθεί ο συστημικός κίνδυνος.

1.2 Ανθεκτικότητα και ανάκαμψη των κεντρικών αντισυμβαλλομένων (CCPs)

Την περίοδο από 16 Αυγούστου έως 18 Οκτωβρίου 2016, η IOSCO από κοινού με την BIS έθεσαν σε δημόσια διαβούλευση κείμενο αναφορικά με περαιτέρω οδηγίες ως προς τον τρόπο που οι κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι (CCPs) αναμένεται να εφαρμόσουν τα βασικά σημεία των Αρχών για τις υποδομές των χρηματοπιστωτικών αγορών. Ειδικότερα, το κείμενο παρέχει κατευθυντήριες οδηγίες ως προς τις ακόλουθες θεματικές:

- διακυβέρνηση και διαφάνεια σχετικά με το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων ενός κεντρικού αντισυμβαλλομένου,
- ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων όσον αφορά στο επίπεδο της ρευστότητας και του πιστωτικού κινδύνου,
- το περιθώριο ασφάλισης,
- το επίπεδο συνεισφοράς ιδίων πόρων του κεντρικού αντισυμβαλλομένου για την κάλυψη απωλειών, και
- την υιοθέτηση σχεδίων ανάκαμψης.

1.3 Εφαρμογή και γνωστοποιήσεις σχετικά με τα νέα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (IFRS)

Στις 15 Δεκεμβρίου 2016, η IOSCO προέβη σε ανακοίνωση (statement) αναφορικά με την εφαρμογή των τριών νέων Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής ΔΠΧΑ) επί των «Εσόδων από

συμβάσεις με πελάτες» (ΔΠΧΑ 15), «Χρηματοοικονομικών μέσων» (ΔΠΧΑ 9) και «Μισθώσεων» (ΔΠΧΑ 16).

Τα τρία νέα πρότυπα αναμένεται να επηρεάσουν σε μεγάλο βαθμό τις οικονομικές καταστάσεις των εκδοτών σε διεθνές επίπεδο και έχουν ως στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας των γνωστοποιήσεων από τους εκδότες προκειμένου να μειωθεί ο συστημικός κίνδυνος, να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη των επενδυτών και να ενισχυθεί το διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα. Υπενθυμίζεται ότι η αρχή της πλήρους, ακριβούς και έγκυρης γνωστοποίησης από τους εκδότες καθορίζεται στο κείμενο του κανονισμού της IOSCO για τις γενικές αρχές της ρύθμισης των αγορών κινητών αξιών (*IOSCO – Principles of Securities Regulation (Principle 16)*).

Στη σχετική ανακοίνωση της IOSCO υπογραμμίζεται η σημασία της εφαρμογής των νέων προτύπων τόσο από τους εκδότες όσο και από τις επιτροπές ελέγχου (audit committees), καθώς και επίσης και των γνωστοποιήσεων των ενδεχόμενων συνεπειών από την υιοθέτησή τους. Επιπρόσθετα, η IOSCO προβαίνει σε μία απαρίθμηση ζητημάτων τα οποία θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους οι εκδότες, οι επιτροπές ελέγχου και οι ελεγκτές κατά την υιοθέτηση των νέων αυτών προτύπων.

Τα νέα ΔΠΧΑ αφορούν τα εξής:

(α) Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες (ΔΠΧΑ 15)

Το νέο πρότυπο παρέχει μεγαλύτερη διαφάνεια και λεπτομερή πληροφόρηση για την εκτίμηση των εσόδων. Στόχος του είναι η βελτίωση της χρηματοοικονομικής αναφορά των εσόδων και της συγκρισιμότητας του μικτού κέρδους στις οικονομικές καταστάσεις σε παγκόσμιο επίπεδο.

(β) Χρηματοοικονομικά μέσα (ΔΠΧΑ 9)

Το νέο πρότυπο εισάγει τροποποιήσεις αναφορικά με τη μέθοδο υπολογισμού από τα πιστωτικά ιδρύματα των ζημιών από την απομείωση χορηγήσεων. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, ο υπολογισμός θα γίνεται με βάση τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές, ενώ κατά το ΔΛΠ 39 ο υπολογισμός γίνεται με βάση τις ζημιές που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί.

(γ) Μισθώσεις (ΔΠΧΑ 16)

Το νέο πρότυπο αλλάζει το προϊσχύσαν (ΔΛΠ 17) έχοντας ως στόχο κάθε μισθωτής να αντικατοπτρίζει μέσω του ισολογισμού του τις απαιτήσεις και τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τις μισθώσεις. Εισάγει, επιπλέον, νέες απαιτήσεις σχετικά με τις γνωστοποιήσεις των μισθώσεων.

Τα νέα πρότυπα ΔΠΧΑ 15 και ΔΠΧΑ 9 αναμένεται να εφαρμοστούν από 1.1.2018, ενώ το πρότυπο ΔΠΧΑ 16 αναμένεται να εφαρμοστεί από 1.1.2019.

2. Ευρωπαϊκό επίπεδο

2.1 Μετάθεση κατά ένα έτος της προθεσμίας εφαρμογής των MiFID II/MiFIR

Στις 10 Φεβρουαρίου 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε πρόταση Κανονισμού και πρόταση Οδηγίας αναφορικά με τη μετάθεση κατά ένα έτος της προθεσμίας εφαρμογής της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ (εφεξής MiFID II) και του Κανονισμού 600/2014 (εφεξής MiFIR). Ως νέα ημερομηνία εφαρμογής προτείνεται η **3^η Ιανουαρίου 2018**. Επιπροσθέτως, η πρόταση Κανονισμού περιλαμβάνει τροποποιήσεις ως προς την ημερομηνία εφαρμογής συγκεκριμένων διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 για την κατάχρηση της αγοράς (MAR), κυρίως όσον αφορά νέα προϊόντα και τόπους διαπραγμάτευσης, καθώς και του Κανονισμού (ΕΕ) 909/2014 σχετικά με τη βελτίωση του διακανονισμού αξιογράφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων (CSDR)

Παράλληλα, η Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (εφεξής ECON Committee), στις 16 Φεβρουαρίου 2016, εξέδωσε σχέδια εκθέσεων αναφορικά με τις ανωτέρω νομοθετικές προτάσεις με τα οποία **αποδέχεται τις προτάσεις της Επιτροπής** κρίνοντας τη μετάθεση της ημερομηνίας έναρξης εφαρμογής κατά ένα έτος, δηλαδή στις 3 Ιανουαρίου 2018, ως εύλογη και αιτιολογημένη. Στο πλαίσιο αυτό, η ECON Committee προτείνει περαιτέρω τη μετάθεση της ημερομηνίας ενσωμάτωσης της Οδηγίας επίσης κατά ένα έτος, ήτοι την 3^η Ιουλίου 2017 αντί της 3^{ης} Ιουλίου 2016.

Περαιτέρω, στις 14 Μαρτίου 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε από την ESMA να επανεξετάσει τα σχέδια ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων που αφορούν:

- τους κανόνες συναλλακτικής διαφάνειας των μη-μετοχικών τίτλων,
- τα όρια θέσεων για τις τοποθετήσεις σε παράγωγα επί εμπορευμάτων, και
- τον προσδιορισμό των κριτηρίων βάσει των οποίων η άσκηση μιας δραστηριότητας σχετικής με παράγωγα επί εμπορευμάτων θεωρείται παρεπόμενη της κύριας επιχειρηματικής δραστηριότητας σε επίπεδο ομίλου.

Στις 18 Μαΐου 2016, η Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων (COREPER) ενέκρινε, εξ ονόματος του Συμβουλίου, συμφωνία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την αναβολή ενός έτους της εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού και της Οδηγίας. Σύμφωνα με την προσέγγιση που συμφωνήθηκε με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο:

- ως καταληκτική ημερομηνία για την **ενσωμάτωση** στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών των διατάξεων της MiFID II θα οριστεί η **3η Ιουλίου 2017**, ενώ
- ως ημερομηνία **εφαρμογής** τόσο της MiFID II όσο και του MiFIR θα οριστεί η **3η Ιανουαρίου 2018**.

Επιπροσθέτως, συμφωνήθηκαν τροποποιήσεις όσον αφορά τη διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό, τις δέσμες συναλλαγών (packaged transactions), την ευθυγράμμιση με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2015/2365 για τη

διαφάνεια των συναλλαγών χρηματοδότησης τίτλων, καθώς και την ημερομηνία εφαρμογής ορισμένων διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 για την κατάχρηση της αγοράς (MAR).

Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω ενεργειών, στις 30 Ιουνίου 2016, δημοσιεύτηκαν στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* οι κάτωθι νομοθετικές πράξεις με τις οποίες τροποποιείται πλέον επίσημα η ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 600/2014 (MiFIR) και της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ (MiFID II):

- **Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1033** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23 Ιουνίου 2016 για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 600/2014 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 για την κατάχρηση της αγοράς, και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 909/2014 σχετικά με τη βελτίωση του διακανονισμού αξιογράφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων, και
- **Οδηγία (ΕΕ) 2016/1034** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23 Ιουνίου 2016 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων.

Ως νέα ημερομηνία έναρξης εφαρμογής ορίζεται η **3η Ιανουαρίου 2018** αντί της 3ης Ιανουαρίου 2017.

2.2 Δημοσίευση κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμών για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 600/2014 (MiFIR)

Στις 19 Νοεμβρίου 2016, δημοσιεύτηκαν στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* οι ακόλουθοι κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμοί που συμπληρώνουν τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 600/2014 (MiFIR):

- *ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2016/2020 της Επιτροπής όσον αφορά στα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα σχετικά με τα κριτήρια για τη διαπίστωση κατά πόσον τα παράγωγα που υπόκεινται στην υποχρέωση εκκαθάρισης πρέπει να υπόκεινται στην υποχρέωση διαπραγμάτευσης,*
- *ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2016/2021 της Επιτροπής όσον αφορά ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για την πρόσβαση σχετικά με δείκτες αναφοράς, και*
- *ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2016/2022 της Επιτροπής όσον αφορά ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα σχετικά με τις πληροφορίες για την εγγραφή επιχειρήσεων τρίτων χωρών στο μητρώο και τη μορφή των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται.*

Οι ανωτέρω Κανονισμοί εφαρμόζονται από την 3^η Ιανουαρίου 2018.

2.3 Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2016/824 της Επιτροπής που συμπληρώνει την Οδηγία 2014/65/ΕΕ

Σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 18 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ, τα κράτη μέλη απαιτούν από τις επιχειρήσεις επενδύσεων και τους διαχειριστές αγοράς που διαχειρίζονται ΠΜΔ ή ΜΟΔ να παρέχουν στην αρμόδια

εποπτική αρχή λεπτομερή περιγραφή της λειτουργίας του ΠΜΔ ή του ΜΟΔ. Στο πλαίσιο αυτό, και με βάση την εξουσιοδοτική διάταξη της παρ. 11 του ίδιου άρθρου, στις 26 Μαΐου 2016, δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ο Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2016/824 της Επιτροπής, ο οποίος περιλαμβάνει διατάξεις, μεταξύ άλλων, αναφορικά με:

- τις πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται σε σχέση με τους ΠΜΔ και τους ΜΟΔ από τους οικείους διαχειριστές,
- τις πρόσθετες πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται σε σχέση με τους ΠΜΔ για την καταχώρισή τους ως αγορά ανάπτυξης ΜΜΕ, και
- τις ειδικές πληροφορίες για τις κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού.

Στο ίδιο πλαίσιο, η ESMA δημοσίευσε στις 4 Μαΐου 2016, **τελική έκθεση** αναφορικά με την τροποποίηση του σχεδίου ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων σχετικά με την υποχρέωση γνωστοποίησης των συναλλαγών στις αρμόδιες αρχές (RTS 22) σύμφωνα με το άρθρο 26 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 600/2014 (MiFIR). Ειδικότερα, η τροποποίηση αφορά την εξαίρεση από την υποχρέωση γνωστοποίησης των συναλλαγών που αφορούν την παροχή ασφαλειών.

2.4 Σύνθετοι χρεωστικοί τίτλοι και δομημένες καταθέσεις

Στις 4 Φεβρουαρίου 2016, η ESMA εξέδωσε κείμενο κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με τους σύνθετους χρεωστικούς τίτλους και τις δομημένες καταθέσεις στο πλαίσιο της Οδηγίας MiFID II. Σύμφωνα με τις υποπαραγράφους ii), iii) και ν) του στοιχείου α) της παρ. 4 του άρθρου 25 της Οδηγίας, η ESMA καταρτίζει και επικαιροποιεί περιοδικά, κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση:

- των χρηματοπιστωτικών μέσων στα οποία έχουν ενσωματωθεί μέσα που καθιστούν δύσκολη για τον πελάτη την κατανόηση του συναφούς κινδύνου, και
- των δομημένων καταθέσεων στις οποίες έχουν ενσωματωθεί δομές που καθιστούν δύσκολη για τον πελάτη την κατανόηση του κινδύνου από την απόδοση ή το κόστος πρόωρης εξόδου από το προϊόν.

Επιπροσθέτως, οι ως άνω κατευθυντήριες γραμμές αποσαφηνίζουν την έννοια των «ενσωματωμένων παραγώγων» με σκοπό την παροχή ενός συνολικού πλαισίου για την εφαρμογή του άρθρου 25 παρ. 4 στοιχείο α) της Οδηγίας MiFID II όσον αφορά τους χρεωστικούς τίτλους.

Η ESMA αναμένει ότι οι κατευθυντήριες γραμμές θα ενισχύσουν την προστασία των επενδυτών και θα προωθήσουν την ευρύτερη σύγκλιση όσον αφορά στην ταξινόμηση των «σύνθετων» ή «μη σύνθετων» χρηματοπιστωτικών μέσων ή δομημένων καταθέσεων για τους σκοπούς του ελέγχου συμβατότητας του πελάτη σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 3-4 της Οδηγίας MiFID II.

2.5 Υποχρέωση γνωστοποίησης συναλλαγών στο πλαίσιο του Κανονισμού MiFIR και της Οδηγίας MiFID II

Στις 10 Οκτωβρίου 2016, η ESMA δημοσίευσε κείμενο κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με την υποχρέωση γνωστοποίησης συναλλαγών στο πλαίσιο του Κανονισμού MiFIR και της Οδηγίας MiFID II. Ειδικότερα, το κείμενο διαβούλευσης αναφέρεται στην εφαρμογή των ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων που σχετίζονται με τη γνωστοποίηση στοιχείων συναλλαγών (market data reporting) και αφορούν:

- στην υποχρέωση γνωστοποίησης συναλλαγών,
- στην υποχρέωση παροχής στοιχείων αναφοράς για χρηματοπιστωτικά μέσα,
- στην υποχρέωση τήρησης αρχείων, και
- στον συγχρονισμό των ρολογιών εργασίας.

2.6 Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την παρακολούθηση προϊόντων και την «αγορά στόχο»

Στις 5 Οκτωβρίου 2016, η ESMA προέβη στην έκδοση σχεδίου κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά στην «αγορά στόχο» (target market) στο πλαίσιο των γενικών υποχρεώσεων που θέτουν τα άρθρα 16 παρ. 3 και 24 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ και κυρίως σε σχέση με την καθιέρωση διαδικασιών διακυβέρνησης των επιχειρήσεων επενδύσεων που σχεδιάζουν ή/και κατασκευάζουν προϊόντα αλλά και για τους διανομείς αυτών των προϊόντων (product governance).

2.7 Δέσμες εντολών (packaged orders) για τις οποίες υπάρχει ρευστή αγορά

Στις 10 Νοεμβρίου 2016, η ESMA εξέδωσε κείμενο διαβούλευσης αναφορικά με το σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων για τις δέσμες εντολών (packaged orders) για τις οποίες υπάρχει ρευστή αγορά. Σύμφωνα με το αναθεωρημένο άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 600/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/1033, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να απαλλάσσουν τους διαχειριστές αγοράς και τις επιχειρήσεις επενδύσεων που διαχειρίζονται τόπο διαπραγμάτευσης από τις υποχρεώσεις προ-συναλλακτικής διαφάνειας μη μετοχικών τίτλων όσον αφορά στις δέσμες εντολών που πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, η ESMA οφείλει να καταρτίσει σχέδια ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων προκειμένου να καθορίσει τη μεθοδολογία προσδιορισμού αυτών των δεσμών εντολών για τις οποίες υπάρχει ρευστή αγορά.

2.8 Κείμενα Ερωτήσεων και Απαντήσεων στο πλαίσιο της εφαρμογής των διατάξεων της MiFID II και του MiFIR

Η ESMA, εντός του 2016, εξέδωσε και επικαιροποίησε μια σειρά κειμένων Ερωτήσεων και Απαντήσεων (Q&As) αναφορικά με θέματα που αφορούν:

- την προστασία του επενδυτή,

- την παροχή CFDs και άλλων σύνθετων κερδοσκοπικών προϊόντων σε ιδιώτες επενδυτές υπό το καθεστώς της MiFID,
- τη δομή της αγοράς, και ειδικότερα την υποχρέωση διάθεσης προ-συναλλακτικών και μετα-συναλλακτικών στοιχείων χωριστά και το βήμα τιμής,
- τη διαφάνεια και το καθεστώς του συστηματικού εσωτερικοποιητή,
- την υποχρέωση παροχής στοιχείων αναφοράς για τα χρηματοπιστωτικά μέσα υπό τον MiFIR, και
- τα παράγωγα επί εμπορευμάτων.

2.9 Έναρξη εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 για την κατάχρηση της αγοράς (MAR)

Ενόψει της έναρξης εφαρμογής, **στις 3 Ιουλίου 2016**, του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16^{ης} Απριλίου 2014, για την κατάχρηση της αγοράς (κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς) και την κατάργηση της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των Οδηγιών της Επιτροπής 2003/24/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ (MAR), δημοσιεύτηκαν εντός του 2016 στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* οι κάτωθι νομοθετικές πράξεις:

- **Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2016/523** της Επιτροπής, της 10ης Μαρτίου 2016, για τον καθορισμό εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά τον μορφότυπο και το υπόδειγμα για τη γνωστοποίηση και τη δημοσιοποίηση των συναλλαγών προσώπων που ασκούν διευθυντικά καθήκοντα σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου,
- **Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2016/522** της Επιτροπής, της 17ης Δεκεμβρίου 2015, για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την εξαίρεση ορισμένων δημόσιων φορέων και κεντρικών τραπεζών τρίτων χωρών, τις ενδείξεις χειραγώγησης της αγοράς, τα όρια δημοσιοποίησης, την αρμόδια αρχή για τις γνωστοποιήσεις των καθυστερήσεων, την άδεια για τη διενέργεια συναλλαγών κατά τη διάρκεια κλειστών περιόδων και τα είδη των κοινοποιήσιμων συναλλαγών διευθυντικών στελεχών,
- **Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2016/378** της Επιτροπής, της 11ης Μαρτίου 2016, για τον καθορισμό εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά το χρονοδιάγραμμα, τον μορφότυπο και το υπόδειγμα για την υποβολή των κοινοποιήσεων στις αρμόδιες αρχές σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου,
- **Εκτελεστική Οδηγία (ΕΕ) 2015/2392** της Επιτροπής, της 17ης Δεκεμβρίου 2015, για τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την υποβολή αναφορών στις αρμόδιες αρχές σχετικά με πραγματικές ή πιθανές παραβάσεις του εν λόγω Κανονισμού,

- **Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2016/908** της Επιτροπής, της 26ης Φεβρουαρίου 2016 για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον καθορισμό ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων σχετικά με τα κριτήρια, τη διαδικασία και τις απαιτήσεις για την καθιέρωση μιας αποδεκτής πρακτικής αγοράς και τις απαιτήσεις για τη διατήρησή της, τον τερματισμό της ή την τροποποίηση των προϋποθέσεων για την αποδοχή της,
- **Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2016/909** της Επιτροπής, της 1ης Μαρτίου 2016 σχετικά με τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για το περιεχόμενο των κοινοποιήσεων που πρέπει να υποβάλλονται στις αρμόδιες αρχές και για την κατάρτιση, τη δημοσίευση και την τήρηση του καταλόγου των κοινοποιήσεων,
- **Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2016/957** της Επιτροπής, της 9ης Μαρτίου 2016, για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα που αφορούν τις κατάλληλες ρυθμίσεις, συστήματα και διαδικασίες, καθώς και υποδείγματα κοινοποίησης που θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αναφορά καταχρηστικών πρακτικών ή ύποπτων εντολών ή συναλλαγών,
- **Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2016/958** της Επιτροπής, της 9ης Μαρτίου 2016, για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με σχέδια ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων για τις τεχνικές ρυθμίσεις που αφορούν την αντικειμενική παρουσίαση των επενδυτικών συστάσεων ή άλλων πληροφοριών που συνιστούν ή προτείνουν μια επενδυτική στρατηγική και τη δημοσιοποίηση συγκεκριμένων συμφερόντων ή ενδείξεων συγκρούσεων συμφερόντων,
- **Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2016/959** της Επιτροπής, της 17ης Μαΐου 2016, σχετικά με τη θέσπιση εκτελεστικών τεχνικών προτύπων για τις βολιδοσκοπήσεις της αγοράς, όσον αφορά τα συστήματα και τα υποδείγματα γνωστοποιήσεων που πρέπει να χρησιμοποιούνται από συμμετέχοντες στην αγορά οι οποίοι αποκαλύπτουν πληροφορίες, καθώς και τη μορφή των αρχείων σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου,
- **Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2016/960** της Επιτροπής, της 17ης Μαΐου 2016, για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τις κατάλληλες ρυθμίσεις, τα συστήματα και τις διαδικασίες που εφαρμόζουν στις βολιδοσκοπήσεις της αγοράς οι συμμετέχοντες στην αγορά οι οποίοι αποκαλύπτουν πληροφορίες,

- **Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1052** της Επιτροπής, της 8ης Μαρτίου 2016, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τις προϋποθέσεις που εφαρμόζονται σε προγράμματα επαναγοράς και μέτρα σταθεροποίησης, και
- **Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1055 της Επιτροπής**, της 29ης Ιουνίου 2016, για τον καθορισμό εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά τα τεχνικά μέσα για την κατάλληλη δημοσιοποίηση των εμπιστευτικών πληροφοριών και την καθυστέρηση της δημοσιοποίησης εμπιστευτικών πληροφοριών σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

2.10 Κατευθυντήριες γραμμές στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 για την κατάχρηση της αγοράς (MAR)

Στις 28 Ιανουαρίου 2016, η ESMA έθεσε σε δημόσια διαβούλευση, έως τις 31 Μαρτίου 2016, κείμενο κατευθυντήριων γραμμών στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 για την κατάχρηση της αγοράς (MAR).

(α) Βολιδοσκοπήση της αγοράς

Σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 11, η ESMA οφείλει να εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές για τα πρόσωπα που προβαίνουν σε βολιδοσκοπήση της αγοράς, όσον αφορά:

- τους παράγοντες τους οποίους τα εν λόγω πρόσωπα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη όταν τους αποκαλύπτεται πληροφορία στο πλαίσιο μιας βολιδοσκοπήσης της αγοράς, ώστε να κρίνουν κατά πόσο η εν λόγω πληροφορία συνιστά προνομιακή πληροφορία,
- τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνουν τα εν λόγω πρόσωπα, εάν τους έχει αποκαλυφθεί προνομιακή πληροφορία, για να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του Κανονισμού, και
- τα αρχεία που πρέπει να τηρούν τα εν λόγω πρόσωπα, για να καταδείξουν ότι έχουν συμμορφωθεί με τις διατάξεις του Κανονισμού

Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 11: «Μια βολιδοσκοπήση της αγοράς περιλαμβάνει τη διαβίβαση πληροφοριών, πριν από την ανακοίνωση μιας συναλλαγής, με σκοπό την εκτίμηση του ενδιαφέροντος δυνητικών επενδυτών για πιθανή συναλλαγή και των συνθηκών που σχετίζονται με αυτήν, όπως το ενδεχόμενο μέγεθος ή η τιμολόγησή της, σε έναν ή περισσότερους δυνητικούς επενδυτές από: α) εκδότη, β) δευτερογενώς προσφέροντα χρηματοπιστωτικό μέσο, σε ποσότητα ή αξία με την οποία η συναλλαγή καθίσταται διακριτή από τη συνήθη συναλλακτική δραστηριότητα και περιλαμβάνει μέθοδο πώλησης η οποία βασίζεται στην εκ των προτέρων εκτίμηση του ενδεχόμενου ενδιαφέροντος δυνητικών επενδυτών, γ) συμμετέχοντα σε αγορά δικαιωμάτων εκπομπής, ή δ) οιονδήποτε τρίτο ο οποίος ενεργεί εξ ονόματος ή για λογαριασμό προσώπου που αναφέρεται στα στοιχεία α), β) ή γ)».

(β) Αναβολή δημοσιοποίησης προνομιακής πληροφορίας

Περαιτέρω, στην παρ. 4, του άρθρου 17 του ως άνω Κανονισμού, προβλέπεται η παροχή δυνατότητας σε εκδότη ή σε συμμετέχοντα σε αγορά δικαιωμάτων εκπομπής, υπ' ευθύνη του, να αναβάλει τη δημοσιοποίηση προνομιακής πληροφορίας, εφόσον:

- η άμεση δημοσιοποίηση ενδέχεται να βλάψει τα νόμιμα συμφέροντά του,
- η αναβολή της δημοσιοποίησης δεν ενδέχεται να παραπλανήσει το κοινό, και
- ο εκδότης ή ο συμμετέχων σε αγορά δικαιωμάτων εκπομπής μπορεί να διασφαλίσει την εμπιστευτικότητα της εν λόγω πληροφορίας.

Οι κατευθυντήριες γραμμές οριστικοποιήθηκαν εντός του 2016 και στις 20 Οκτωβρίου 2016, δημοσιεύτηκαν και στην ελληνική γλώσσα. Η ημερομηνία έναρξης εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών είναι η 20^η Δεκεμβρίου 2016.

Περαιτέρω, στις 25 Μαΐου 2016, η ESMA εξέδωσε **Ανακοίνωση** σε σχέση με την υποχρέωση της υποβολής στοιχείων αναφοράς των χρηματοπιστωτικών μέσων στις αρμόδιες αρχές (άρθρο 4, MAR). Ειδικότερα, η πολιτική συμφωνία που επιτεύχθηκε ανάμεσα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την αναβολή της εφαρμογής της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ και του Κανονισμού (ΕΕ) 600/2014 κατά ένα χρόνο, είχε ως αποτέλεσμα και την αναβολή της ημερομηνίας εφαρμογής ορισμένων διατάξεων του MAR και, συγκεκριμένα, του άρθρου 4 που αφορά ακριβώς την υποχρέωση της υποβολής στοιχείων αναφοράς των χρηματοπιστωτικών μέσων στις αρμόδιες αρχές από τους διαχειριστές ρυθμιζόμενων αγορών, ΠΜΔ ή ΜΟΔ και τις επιχειρήσεις επενδύσεων. Κατά συνέπεια, οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4, παρ. (2) και (3) του MAR θα εφαρμοστούν από την 3^η Ιανουαρίου 2018.

2.11 Μετάθεση κατά ένα έτος της εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1286/2014 (PRIIPs)

Στις 7 Απριλίου 2016, η Κοινή Επιτροπή (“Joint Committee”) των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών (EBA, ESMA και EIOPA) δημοσίευσε το τελικό σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων σχετικά με το έγγραφο βασικών πληροφοριών (Key Information Document - KID), το οποίο πρέπει να καταρτίζεται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1286/2014. Η έκδοση σχεδίων ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων προβλέπεται από συγκεκριμένες διατάξεις του Κανονισμού για την εξειδίκευση, μεταξύ άλλων, των ακόλουθων στοιχείων του KID:

- των πληροφοριών αναφορικά με τον κίνδυνο, τα σενάρια απόδοσης και τα στοιχεία κόστους που πρέπει να περιλαμβάνονται στο KID (**άρθρο 8** παρ. 5 του Κανονισμού),
- των προϋποθέσεων που πρέπει να πληρούνται για την αναθεώρηση και επανεξέταση των πληροφοριών που περιέχονται στο KID (**άρθρο 10 παρ. 2** του Κανονισμού), και

- των προϋποθέσεων που πρέπει να πληρούνται ώστε να διασφαλίζεται ότι τα υπόχρεα πρόσωπα διαθέτουν το KID στον ιδιώτη επενδυτή εγκαίρως πριν ο τελευταίος δεσμευτεί συμβατικά (άρθρο 13 παρ. 5 του Κανονισμού).

Τα εν λόγω σχέδια ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων υποβλήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο προς υιοθέτηση πριν δημοσιευτούν στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τεθούν σε ισχύ.

Ωστόσο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά τη συνεδρίαση της ολομέλειας στις 14 Σεπτεμβρίου 2016, και κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής (ECON Committee), ψήφισε υπέρ τη απόρριψης του ανωτέρω κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού της Επιτροπής. Τα μέλη της ολομέλειας του Κοινοβουλίου θεώρησαν, μεταξύ άλλων, ότι «η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδόθηκε από την Επιτροπή περιέχει σφάλματα στη μεθοδολογία υπολογισμού των σεναρίων μελλοντικών επιδόσεων και, συνεπώς, δεν πληροί την απαίτηση βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1286/2014 να παρέχει πληροφορίες που είναι «ακριβείς, δίκαιες, σαφείς και δεν είναι παραπλανητικές» και, συγκεκριμένα, δεν δείχνει για ορισμένα PRIIP, ακόμα και στην περίπτωση του δυσμενούς σεναρίου, και ακόμα και για προϊόντα που έχουν σταθερά καταγράψει απώλειες κατά τη διάρκεια της ελάχιστης συνιστώμενης περιόδου διακράτησης, ότι οι επενδυτές θα μπορούσαν να χάσουν χρήματα».

Σε συνέχεια της απόρριψης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αλλά και του αιτήματος της πλειοψηφίας των μελών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε πρόταση Κανονισμού αναφορικά με τη μετάθεση κατά ένα έτος της ημερομηνίας εφαρμογής του εν θέματι Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1286/2014. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/2340 για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1286/2014 δημοσιεύτηκε στις 23 Δεκεμβρίου 2016 στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Η νέα ημερομηνία έναρξης εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού είναι η 1^η Ιανουαρίου 2018.

2.12 Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2365 περί διαφάνειας των συναλλαγών χρηματοδότησης τίτλων και επαναχρησιμοποίησης

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2365 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί διαφάνειας των συναλλαγών χρηματοδότησης τίτλων και επαναχρησιμοποίησης, και περί τροποποίησεως του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012, προβλέπει, μεταξύ άλλων, την καθιέρωση:

- ενός υποχρεωτικού πλαισίου γνωστοποιήσεων σε αρχεία καταγραφής συναλλαγών (trade repositories) των συναλλαγών χρηματοδότησης τίτλων, όπως είναι οι συμφωνίες επαναγοράς (repos) και η δανειοδοσία/δανειοληψία τίτλων και εμπορευμάτων (securities or commodities lending/ securities or commodities borrowing),
- κανόνων για την ενίσχυση της προ-συναλλακτικής διαφάνειας όσον αφορά τις συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων και άλλων χρηματοδοτικών συναλλαγών που είναι παρεμφερείς με τις

ανωτέρω, στις οποίες προβαίνουν οι διαχειριστές Οργανισμών Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες (ΟΣΕΚΑ) και οι διαχειριστές των Οργανισμών Εναλλακτικών Επενδύσεων (ΟΕΕ), και

- κανόνων για την ενίσχυση της διαφάνειας όσον αφορά την επαναχρησιμοποίηση ασφαλειών (re-use of collateral).

Σε ό,τι αφορά στην έκδοση των τεχνικών προτύπων που συμπληρώνουν τον Κανονισμό, η ESMA στις 11 Μαρτίου 2016, έθεσε σε δημόσια διαβούλευση κείμενο σχεδίου ρυθμιστικών και εκτελεστικών προτύπων κατ' εξουσιοδότηση του ανωτέρω Κανονισμού σε ό,τι αφορά τις ακόλουθες θεματικές:

- τις διαδικασίες που απαιτούνται και τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται για την καταχώριση ενός αρχείου καταγραφής συναλλαγών (άρθρο 5 του Κανονισμού),
- τον καθορισμό του μορφοτύπου και της συχνότητας υποβολής αναφορών στο πλαίσιο της υποχρέωσης γνωστοποίησης των ΣΧΤ (άρθρο 4 του Κανονισμού), και
- τη διαφάνεια και τη διαθεσιμότητα των δεδομένων που τηρούνται σε αρχείο καταγραφής συναλλαγών.

2.13 Οδηγία 2003/71/EK για το ενημερωτικό δελτίο

Στις 24 Μαρτίου 2016, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2016/301 της Επιτροπής της 30ης Νοεμβρίου 2015 για τη συμπλήρωση της Οδηγίας 2003/71/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για την έγκριση και τη δημοσίευση του ενημερωτικού δελτίου και τη διάδοση των σχετικών διαφημίσεων, καθώς επίσης και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 809/2004 της Επιτροπής. Με τον Κανονισμό αυτό ρυθμίζονται θέματα τα οποία αφορούν, μεταξύ άλλων:

- την έγκριση του ενημερωτικού δελτίου,
- τη δημοσίευση του ενημερωτικού δελτίου, και
- τις διαφημίσεις.

2.14 Οδηγία 2009/65/ΕΕ για τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ)

Στις 24 Μαρτίου 2016, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2016/438 της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2015 για τη συμπλήρωση της Οδηγίας 2009/65/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις υποχρεώσεις των θεματοφυλάκων, με τον οποίο καθορίζονται τα εξής:

- τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται στη γραπτή σύμβαση για τον διορισμό του θεματοφύλακα,
- τους όρους άσκησης των λειτουργιών του θεματοφύλακα στους οποίους περιλαμβάνονται το είδος των χρηματοπιστωτικών μέσων

που εντάσσονται στο πεδίο των καθηκόντων θεματοφυλακής, οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες ο θεματοφύλακας μπορεί να ασκεί τα καθήκοντα θεματοφυλακής χρηματοπιστωτικών μέσων καταχωρισμένων σε κεντρικό αποθετήριο, και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες ο θεματοφύλακας φυλάσσει τα χρηματοπιστωτικά μέσα που εκδόθηκαν σε ονομαστική μορφή και καταχωρίστηκαν στον εκδότη ή σε φορέα τήρησης μητρώου,

- τα καθήκοντα δέουσας επιμέλειας του θεματοφύλακα,
- τις προϋποθέσεις και τις περιστάσεις υπό τις οποίες τα υπό θεματοφυλακή χρηματοπιστωτικά μέσα θα πρέπει να θεωρούνται απολεσθέντα,
- η έννοια των εξωτερικών γεγονότων που ευλόγως εκφεύγουν των δυνατοτήτων ελέγχου του θεματοφύλακα, οι συνέπειες των οποίων θα ήταν αναπόφευκτες παρ' όλες τις εύλογες προσπάθειες περί του αντιθέτου, και τέλος
- οι προϋποθέσεις που θα πρέπει να τηρούνται σε ό,τι αφορά την κατοχύρωση της ανεξαρτησίας του θεματοφύλακα.

2.15 Συμμόρφωση με τη διαδικασία διακανονισμού που προβλέπεται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 909/2014 για τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων (CSDR)

Την 1^η Φεβρουαρίου 2016, η ESMA εξέδωσε σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων αναφορικά με τα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης της διαδικασίας διακανονισμού στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 909/2014 σχετικά με τη βελτίωση του διακανονισμού αξιογράφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων (CSDR).

Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 6 του Κανονισμού, η ESMA οφείλει να καταρτίσει, σε στενή συνεργασία με τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (εφεξής ΕΣΚΤ), σχέδια ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων προκειμένου να εξειδικεύσει τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται από τις επιχειρήσεις επενδύσεων, τις λεπτομέρειες των διαδικασιών που διευκολύνουν τον διακανονισμό κατά την προβλεπόμενη ημερομηνία διακανονισμού, καθώς και τις λεπτομέρειες των μέτρων για την παρότρυνση και την παροχή κινήτρων για τον έγκαιρο διακανονισμό των συναλλαγών από τους συμμετέχοντες σε αυτό.

Επίσης, σύμφωνα με την παρ. 15 του άρθρου 7 του Κανονισμού, η ESMA καταρτίζει, σε στενή συνεργασία με τα μέλη του ΕΣΚΤ, σχέδια ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων προκειμένου να καθοριστούν τα κατωτέρω:

- α) οι λεπτομέρειες του συστήματος παρακολούθησης των περιπτώσεων αδυναμίας διακανονισμού και των αναφορών για τις περιπτώσεις αδυναμίας διακανονισμού,
- β) οι διαδικασίες είσπραξης και αναδιανομής των χρηματικών ποινών, όπως και κάθε άλλου πιθανού εσόδου που προκύπτει από τις ποινές αυτές,
- γ) οι λεπτομέρειες της λειτουργίας της κατάλληλης διαδικασίας αγοράς κάλυψης «buy-in», περιλαμβανομένων των κατάλληλων χρονικών πλαισίων για την παράδοση του χρηματοπιστωτικού μέσου μετά τη διαδικασία αγοράς κάλυψης (τα χρονικά αυτά πλαίσια προσδιορίζονται

λαμβάνοντας υπόψη το είδος του τίτλου και τη ρευστότητα των χρηματοπιστωτικών μέσων),

δ) οι περιστάσεις υπό τις οποίες μπορεί να επιμηκυνθεί η περίοδος παράτασης, ανάλογα με το είδος του τίτλου και τη ρευστότητα των χρηματοπιστωτικών μέσων, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια εκτίμησης της ρευστότητας σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 σημείο 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 600/2014,

ε) το είδος των πράξεων και τα συγκεκριμένα χρονικά πλαίσια που αναφέρονται στην παρ. 4 στοιχείο β) που καθιστούν την αγορά κάλυψης αναποτελεσματική,

στ) η μεθοδολογία υπολογισμού της χρηματικής αποζημίωσης,

ζ) οι συνθήκες υπό τις οποίες θεωρείται ότι ο συμμετέχων κατ' επανάληψη και συστηματικά δεν παραδίδει τα χρηματοπιστωτικά μέσα, και

η) οι βασικές πληροφορίες για τον διακανονισμό.

Η ημερομηνία έναρξης εφαρμογής των ανωτέρω προτείνεται από την ESMA να είναι 24 μήνες μετά τη δημοσίευση του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2.16 Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1011 σχετικά με τους δείκτες που χρησιμοποιούνται ως δείκτες αναφοράς σε χρηματοπιστωτικά μέσα

Στις 29 Ιουνίου 2016, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8^{ης} Ιουνίου 2016, σχετικά με τους δείκτες που χρησιμοποιούνται ως δείκτες αναφοράς σε χρηματοπιστωτικά μέσα και χρηματοπιστωτικές συμβάσεις ή για τη μέτρηση της απόδοσης επενδυτικών κεφαλαίων, και για την τροποποίηση των Οδηγιών 2008/48/ΕΕ και 2014/17/ΕΕ και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 (MAR). Η εν λόγω πρόταση είχε υποβληθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Σεπτέμβριο του 2013 σε συνέχεια ερευνών που ξεκίνησαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο σχετικά με το ενδεχόμενο χειραγώγησης ορισμένων δεικτών αναφοράς.

Ο Κανονισμός θεσπίζει το κανονιστικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της ακρίβειας και ακεραιότητας των δεικτών που χρησιμοποιούνται ως δείκτες αναφοράς σε χρηματοπιστωτικά μέσα και χρηματοπιστωτικές συμβάσεις. Απώτερος σκοπός των καθιερούμενων ρυθμίσεων είναι η αποφυγή στο μέλλον φαινομένων παραποίησης δεικτών αναφοράς επιτοκίων, όπως των LIBOR-EURIBOR, ή δεικτών αναφοράς συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Επιπλέον, με τον Κανονισμό, μεταξύ άλλων, διασφαλίζεται ότι οι διαχειριστές των δεικτών υπόκεινται σε καθεστώς προέγκρισης και εποπτείας από τις αρμόδιες αρχές ανάλογα με το είδος του κάθε δείκτη. Περαιτέρω, ο Κανονισμός καθιερώνει υποχρεώσεις, αφενός, για τους παρόχους και τους διαχειριστές των δεικτών αναφοράς και, αφετέρου, για τα ιδρύματα που τους χρησιμοποιούν. Η εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού ξεκινά από την **1^η Ιανουαρίου 2018**.

Στο πλαίσιο αυτό, με τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/1368 της Επιτροπής για την κατάρτιση καταλόγου δεικτών αναφοράς κρίσιμης σημασίας που χρησιμοποιούνται στις χρηματοπιστωτικές αγορές σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/1011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ο οποίος δημοσιεύτηκε τον Αύγουστο 2016, θεσπίστηκε το διατραπεζικό επιτόκιο δανεισμού σε ευρώ (Euribor) ως δείκτης αναφοράς κρίσιμης σημασίας σύμφωνα με το άρθρο 20, παρ. 1 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/2011.

Τέλος, στις 29 Σεπτεμβρίου 2016, η ESMA έθεσε σε διαβούλευση σχέδιο ρυθμιστικών και εκτελεστικών τεχνικών προτύπων, το οποίο περιλαμβάνει ρυθμίσεις σχετικά με τα ακόλουθα θέματα:

- τις διαδικασίες και τα χαρακτηριστικά του καθήκοντος εποπτείας των αρμοδίων αρχών,
- την καταλληλότητα και την επαληθευσιμότητα των δεδομένων εισόδου στο πλαίσιο της διαμόρφωσης ενός δείκτη αναφοράς και τη διαφάνεια της ακολουθούμενης μεθοδολογίας,
- τον προσδιορισμό των στοιχείων που περιλαμβάνονται στον κώδικα δεοντολογίας που καταρτίζεται από τον διαχειριστή του δείκτη,
- τις απαιτήσεις διακυβέρνησης και ελέγχου που βαρύνουν τους εποπτευόμενους συνεισφέροντες,
- τον προσδιορισμό ποιοτικών κριτηρίων για τους σημαντικούς δείκτες αναφοράς,
- το περιεχόμενο και το υπόδειγμα της δήλωσης συμμόρφωσης των άρθρων 25 (7) και 26 (3) του Κανονισμού,
- τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην αίτηση αναγνώρισης και δήλωσης των διαχειριστών σε τρίτες χώρες, και
- τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην αίτηση των διαχειριστών για την αδειοδότηση και την εγγραφή τους στο μητρώο.

2.17 Πρόσβαση σε ρυθμιζόμενες πληροφορίες σε επίπεδο Ένωσης στο πλαίσιο της Οδηγίας για τις υποχρεώσεις διαφάνειας των εκδοτών

Στις 31 Αυγούστου 2016, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1437 της Επιτροπής, της 19^{ης} Μαΐου 2016, που συμπληρώνει την Οδηγία 2004/109/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για την πρόσβαση σε ρυθμιζόμενες πληροφορίες σε επίπεδο Ένωσης.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η ταχεία πρόσβαση σε ρυθμιζόμενες πληροφορίες και η διαθεσιμότητα των εν λόγω πληροφοριών στους τελικούς χρήστες, η ESMA υποχρεούται να αναπτύξει και να διαχειρίζεται ένα ευρωπαϊκό σημείο ηλεκτρονικής πρόσβασης (ΕΣΗΠ). Μέσω του ΕΣΗΠ επιδιώκεται η παροχή πρόσβασης σε ρυθμιζόμενες πληροφορίες που αποθηκεύονται από επίσημα καθορισμένους μηχανισμούς, η αποφυγή αλληλοεπικάλυψης της αποθήκευσης δεδομένων, και η ελαχιστοποίηση των κινδύνων για την ασφάλεια της ανταλλαγής δεδομένων. Ο κατ'

εξουσιοδότηση Κανονισμός περιλαμβάνει διατάξεις με τις οποίες καθορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- οι τεχνικές απαιτήσεις αναφορικά με τις τεχνολογίες επικοινωνιών που χρησιμοποιούνται από τους μηχανισμούς κεντρικής αποθήκευσης των ρυθμιζόμενων πληροφοριών,
- οι τεχνικές απαιτήσεις αναφορικά με τη λειτουργία του κεντρικού σημείου πρόσβασης για την αναζήτηση ρυθμιζόμενων πληροφοριών σε επίπεδο Ένωσης,
- οι τεχνικές απαιτήσεις αναφορικά με τη χρήση ενός μοναδικού κωδικού αναγνώρισης για κάθε εκδότη από τους προαναφερθέντες μηχανισμούς,
- ο κοινός μορφότυπος για την παροχή των ρυθμιζόμενων πληροφοριών από τους μηχανισμούς, και
- η κοινή κατάταξη των ρυθμιζόμενων πληροφοριών από τους μηχανισμούς, καθώς και ο κοινός κατάλογος των ειδών ρυθμιζόμενων πληροφοριών.

2.18 Καθιέρωση απλοποιημένου πλαισίου προληπτικής εποπτείας για τις επιχειρήσεις επενδύσεων

Στο τέλος του 2015, η EBA δημοσίευσε έκθεση σχετικά με την καταλληλότητα του συστήματος προληπτικής εποπτείας των επιχειρήσεων επενδύσεων, όπως προκύπτει από τις διατάξεις του Κανονισμού 575/2013 ('CRR') και της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ ('CRD IV'). Στο πλαίσιο της εν λόγω έκθεσης, η EBA υπέβαλε, μεταξύ άλλων, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόταση για την κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων επενδύσεων στις ακόλουθες κατηγορίες:

- συστημικές ('systemic') επιχειρήσεις επενδύσεων: πρόκειται για επιχειρήσεις επενδύσεων που ομοιάζουν με τις τράπεζες ('bank-like investment firms') και οι οποίες θα πρέπει να συμμορφώνονται με το σύνολο των απαιτήσεων που περιλαμβάνονται στον CRR και στη CRD IV,
- μη-συστημικές ('non-systemic'): οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις επενδύσεων θα υπόκεινται σε ένα λιγότερο πολύπλοκο και αυστηρό πλαίσιο εποπτείας κατάλληλο για την κάλυψή τους έναντι του πιστωτικού κινδύνου, του λειτουργικού κινδύνου, των κινδύνων αγοράς και του κινδύνου ρευστότητας, και
- μικρές και μη διασυνδεδεμένες επιχειρήσεις επενδύσεων ('very small firms with non-interconnected services'): οι εν λόγω επιχειρήσεις επενδύσεων θα υπόκεινται σε ακόμα απλούστερες απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας βάσει της αρχής της αναλογικότητας.

Στο πλαίσιο αυτό, στις 4 Νοεμβρίου 2016, η EBA έθεσε σε διαβούλευση έκθεση με την οποία πρότεινε ένα απλοποιημένο πλαίσιο προληπτικής εποπτείας για τις επιχειρήσεις επενδύσεων της δεύτερης και τρίτης κατηγορίας σε ό,τι αφορά:

- τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων,
- τα εποπτικά ίδια κεφάλαια,
- τις απαιτήσεις ρευστότητας, και
- τις απαιτήσεις εταιρικής διακυβέρνησης και πολιτικών αποδοχών.

2.19 Κανονισμός (ΕΕ) 648/2012 για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών (EMIR)

Στις 23 Νοεμβρίου 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο του άρθρου 85, παρ. 1 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών (EMIR), υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση αναφορικά με την αναθεώρηση του εν θέματι Κανονισμού. Στην έκθεση καταγράφονται επιμέρους θέματα που έχουν επισημανθεί από τους συμμετέχοντες φορείς της αγοράς όσον αφορά, μεταξύ άλλων, στη συμμόρφωση με την υποχρέωση της γνωστοποίησης των συναλλαγών σε αρχεία καταγραφής συναλλαγών, καθώς και με την υποχρέωση εκκαθάρισης.

Αν και το βασικό συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει η Επιτροπή είναι ότι δεν προκύπτει ανάγκη για σημαντικές αλλαγές ως προς τις βασικές απαιτήσεις του Κανονισμού, ωστόσο κρίνεται σκόπιμο να αξιολογηθούν περαιτέρω και να εντοπιστούν τυχόν σημεία που επιβαρύνουν υπέρμετρα τους συμμετέχοντες φορείς τόσο ως προς το κόστος συμμόρφωσης όσο και ως προς τη δυσκολία εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού.

Επίσης, η ESMA δημοσίευσε τελική έκθεση με την οποία εισηγείται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την καθυστέρηση της σταδιακής εφαρμογής της υποχρέωσης εκκαθάρισης εξωχρηματιστηριακών παραγώγων σε κεντρικό αντισυμβαλλόμενο για τους αντισυμβαλλομένους που υπάγονται στην Κατηγορία 3 υπό το καθεστώς του EMIR. Οι κατηγορίες στις οποίες υπόκεινται οι αντισυμβαλλόμενοι που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της υποχρέωσης εκκαθάρισης, καθώς και οι ημερομηνίες από τις οποίες παράγει αποτέλεσμα η υποχρέωση εκκαθάρισης προσδιορίζονται στον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2015/2205, στον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2016/592 και στον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2016/1178. Ως νέα ημερομηνία από την οποία η υποχρέωση εκκαθάρισης παράγει αποτελέσματα η ESMA προτείνει την 21^η Ιουνίου 2019 για τους αντισυμβαλλομένους της κατηγορίας αυτής.

Περαιτέρω, στις 15 Δεκεμβρίου 2016, δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2016/2251 της Επιτροπής «όσον αφορά στα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τις τεχνικές μείωσης του κινδύνου για συμβάσεις εξωχρηματιστηριακών παραγώγων που δεν εκκαθαρίζονται από κεντρικό αντισυμβαλλόμενο». Ο Κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ.

Τέλος, στις 16 Δεκεμβρίου 2016, δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ μια σειρά εκτελεστικών αποφάσεων της Επιτροπής αναφορικά με ζητήματα ισοδυναμίας σε διάφορες χώρες (Ινδία, Σιγκαπούρη, Ιαπωνία,

Αυστραλία, Καναδάς, Ν. Ζηλανδία, Βραζιλία, Ντουμπάι και Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα).

2.20 Ευρωπαϊκή πλατφόρμα αξιολογήσεων (ERP) στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 462/2013 (CRAs)

Την 1^η Δεκεμβρίου 2016, η ESMA ανακοίνωσε τη θέση σε ισχύ νέας ηλεκτρονικής πλατφόρμας, με στόχο να παρέχει τη δυνατότητα ελεύθερης και επικαιροποιημένης πληροφόρησης του κοινού αναφορικά με τις αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας. Η ευρωπαϊκή πλατφόρμα αξιολόγησης (εφεξής ERP), τίθεται σε λειτουργία, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 462/2013, ιδίως δυνάμει του άρθρου 11α, προκειμένου να ενισχύσει τις απαιτήσεις διαφάνειας κατά την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας και να συνδράμει τους επενδυτές στη λήψη συνειδητών αποφάσεων.

Η ERP λειτουργεί συμπληρωματικά με την ήδη υπάρχουσα πλατφόρμα της ESMA *CEREP*, συλλέγοντας και δημοσιεύοντας σε καθημερινή βάση τα στατιστικά στοιχεία, ενώ φυλάσσεται στο αρχείο της κάθε εξατομικευμένη αξιολόγηση που προέρχεται από τους εγγεγραμμένους και πιστοποιημένους από την ESMA Οργανισμούς Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας (ΟΑΠΙ), εκτός εκείνων που εκχωρούνται κατά το πρότυπο «ο επενδυτής πληρώνει». Τα πλεονεκτήματα της ευρωπαϊκής πλατφόρμας αξιολόγησης συνίστανται κυρίως στη δυνατότητα ευχερούς σύγκρισης των αξιολογήσεων συγκεκριμένης οντότητας ή χρηματοπιστωτικού μέσου από την πλευρά των επενδυτών, στη μείωση του κόστους που απαιτείται για την πληροφόρησή τους λόγω της συγκέντρωσης στην πλατφόρμα των απαιτούμενων από τους επενδυτές πληροφοριών, καθώς και στην ενίσχυση των νεοεισαχθέντων και μειωμένης ισχύος ΟΑΠΙ στην αγορά.

Η πρόσβαση στην ευρωπαϊκή πλατφόρμα αξιολόγησης καθίσταται δυνατή μέσω του δικτυακού τόπου της ESMA.

3. Εθνικό επίπεδο

3.1 Νόμος 4374/2016 για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2013/50/ΕΕ και την τροποποίηση του ν. 3556/2007

Την 1^η Απριλίου 2016, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο ν. 4374/2016 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας: α) στις διατάξεις της Οδηγίας 2013/50/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2013 και β) στο άρθρο 1 της Οδηγίας 2014/51/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 και άλλες διατάξεις». Με τον εν λόγω νόμο ενσωματώνεται στο ελληνικό δίκαιο η **Οδηγία 2013/50/ΕΕ** για την τροποποίηση της **Οδηγίας 2004/109/ΕΚ** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά, της Οδηγίας 2003/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο που πρέπει να δημοσιεύεται κατά τη δημόσια προσφορά κινητών αξιών ή την εισαγωγή τους προς διαπραγμάτευση και της Οδηγίας 2007/14/ΕΚ της

Επιτροπής σχετικά με τον καθορισμό αναλυτικών κανόνων για την εφαρμογή ορισμένων διατάξεων της Οδηγίας 2004/109/EK.

Οι κυριότερες ρυθμίσεις του ν. 4374/2016, ο οποίος τροποποιεί τον ν. 3556/2007 και τον ν. 3401/2005, αφορούν τα ακόλουθα:

- την κατάργηση της υποχρέωσης δημοσίευσης περιοδικών χρηματοοικονομικών πληροφοριών συχνότερα από τις ετήσιες οικονομικές εκθέσεις και τις εξαμηνιαίες οικονομικές εκθέσεις (με εξαίρεση τα πιστωτικά ιδρύματα),
- την παράταση της προθεσμίας για τη δημοσίευση της ετήσιας και της εξαμηνιαίας οικονομικής έκθεσης σε τέσσερις και σε τρεις μήνες αντίστοιχα από τη λήξη της περιόδου αναφοράς,
- την καθιέρωση της υποχρέωσης των εκδοτών των οποίων οι κινητές αξίες είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά και οι οποίοι ασκούν δραστηριότητες στους κλάδους της εξόρυξης ή της υλοτομίας από πρωτογενή δάση, να γνωστοποιούν σε χωριστή έκθεση, σε ετήσια βάση, τις πληρωμές που καταβάλλουν στις κυβερνήσεις στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιούνται,
- τη διεύρυνση της υποχρέωσης γνωστοποίησης κατοχής χρηματοπιστωτικών μέσων για όλα τα μέσα που έχουν παρόμοια οικονομική επίπτωση με την κατοχή μετοχών και δικαιωμάτων απόκτησης μετοχών,
- την καθιέρωση της υποχρέωσης του κεντρικού μηχανισμού αποθήκευσης να διασυνδέεται με τη δικτυακή πύλη η οποία θα αποτελεί ευρωπαϊκό σημείο ηλεκτρονικής πρόσβασης («σημείο πρόσβασης»),
- την ενίσχυση των εξουσιών της επιβολής κυρώσεων από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς,
- την τροποποίηση του όρου «κράτος μέλος καταγωγής» προκειμένου να προβλέπεται ότι, για τους εκδότες τρίτης χώρας που εκδίδουν χρεωστικούς τίτλους των οποίων η ονομαστική αξία ανά μονάδα είναι μικρότερη των 1.000 ευρώ ή μετοχές, το κράτος μέλος καταγωγής θα πρέπει να είναι το κράτος μέλος που επιλέγουν μεταξύ των κρατών μελών στα οποία οι κινητές αξίες τους έχουν εισαχθεί για διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά, και
- την καθιέρωση υποχρέωσης σύνταξης των ετήσιων οικονομικών εκθέσεων σε ενιαίο ηλεκτρονικό μορφότυπο.

Επίσης, με το **άρθρο 6** του νόμου καθιερώνεται η υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων να δημοσιεύουν ετησίως και σε ενοποιημένη βάση πληροφορίες για όλες τις πληρωμές που έγιναν για λόγους διαφήμισης, προβολής ή προώθησης, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών λόγω χορηγιών κάθε είδους. Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται η δυνατότητα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (για όσα πιστωτικά ιδρύματα έχουν μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο) και της Τράπεζας της Ελλάδος (για τα υπόλοιπα πιστωτικά ιδρύματα) να επιβάλλουν διοικητικό χρηματικό πρόστιμο (έως 1 εκατ. ευρώ) σε περίπτωση σχετικής παράβασης από πιστωτικό ίδρυμα και να προβαίνουν σε δημόσια ανακοίνωση.

3.2 Νόμος 4416/2016 «Τροποποίηση του ν. 4099/2012 (Α' 250) (ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/91/ΕΕ/L 257) και άλλες διατάξεις»

Την 6^η Σεπτεμβρίου 2016, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο ν. 4416/2016 για την τροποποίηση του ν. 4099/2012 και την ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/91/ΕΕ που αφορά τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους ΟΣΕΚΑ για τις λειτουργίες θεματοφύλακα, τις πολιτικές αποδοχών και τις κυρώσεις. Οι κυριότερες ρυθμίσεις που προβλέπει το σχέδιο νόμου είναι οι ακόλουθες:

- θεσπίζεται η υποχρέωση των ΑΕΔΑΚ και ΑΕΕΜΚ να καταρτίζουν και να διατηρούν για τις κατηγορίες του προσωπικού των οποίων οι επαγγελματικές δραστηριότητες έχουν ουσιαστικό αντίκτυπο στο προφίλ κινδύνου των ΟΣΕΚΑ που διαχειρίζονται, πολιτικές και πρακτικές αποδοχών συμβατές με την ορθή και αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου,
- καθορίζονται πρόσθετοι κανόνες σχετικά με τις εργασίες και τα καθήκοντα των θεματοφυλάκων, ορίζονται τα νομικά πρόσωπα που μπορούν να ενεργούν ως θεματοφύλακες και αποσαφηνίζεται η ευθύνη των θεματοφυλάκων σε περιπτώσεις που περιουσιακά στοιχεία του ΟΣΕΚΑ που τελούν υπό θεματοφυλακή απολεσθούν ή σε περίπτωση πλημμελούς εκτέλεσης των καθηκόντων επίβλεψης που αναλαμβάνουν οι θεματοφύλακες,
- θεσπίζονται οι αρμοδιότητες και οι εξουσίες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ως εποπτικής αρχής, η πρόσβαση σε υπάρχοντα αρχεία τηλεφωνικών συνδιαλέξεων και δεδομένα και οι κυρώσεις που μπορεί να επιβάλει η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς σε περιπτώσεις παράβασης της ισχύουσας νομοθεσίας στις ΑΕΔΑΚ, στις ΑΕΕΜΚ και στους θεματοφύλακες, καθώς και η δημοσίευση των σχετικών παραβάσεων, εκτός από τις περιπτώσεις όπου η δημοσίευση θα προκαλούσε δυσανάλογη ζημία στα εμπλεκόμενα μέρη. Τέλος, θεσμοθετείται η ενθάρρυνση των καταγγελιών για ενδεχόμενες παραβάσεις του νόμου, θεσπίζονται δε παράλληλα διαδικασίες για την προστασία όσων υπαλλήλων καταγγέλλουν παραβάσεις που διαπράττονται από ΑΕΔΑΚ, ΑΕΕΜΚ και θεματοφύλακες.

3.3 Εισαγωγή του θεσμού της συμμετοχικής χρηματοδότησης (Crowdfunding)

Με τα άρθρα 23 και 24 του ν. 4416/2016 προστίθενται διατάξεις στον ν. 3401/2005 και στον ν. 3606/2007 με τις οποίες εισάγεται ο θεσμός της συμμετοχικής χρηματοδότησης (εφεξής crowdfunding) στην Ελλάδα. Το crowdfunding αποτελεί έναν τρόπο άντλησης κεφαλαίων από μεγάλο αριθμό ενδιαφερόμενων, κυρίως μέσω του διαδικτύου.

Το crowdfunding υλοποιείται, μέσω μίας ιστοσελίδας, στην οποία φιλοξενείται εφαρμογή (πλατφόρμα) συγκεκριμένων προδιαγραφών. Σε αυτήν παρουσιάζονται στο επενδυτικό κοινό τα υποψήφια προς χρηματοδότηση έργα νεοσύστατων ή υφιστάμενων εταιρειών. Στόχος είναι

η προσέλκυση του επενδυτικού κοινού, προκειμένου να συμμετάσχει στο κεφάλαιο της εταιρείας που παρουσιάζεται.

Ειδικότερα, προβλέφθηκε η εξαίρεση από την προβλεπόμενη υποχρέωση σύνταξης πληροφοριακού δελτίου, ενώ προβλέφθηκε ότι οι ΑΕΠΕΥ, οι ΑΕΔΟΕΕ του άρθρου 6 παρ. 4 του ν. 4209/2013 και τα πιστωτικά ιδρύματα που προτίθενται να λειτουργήσουν ηλεκτρονική πλατφόρμα crowdfunding, πρέπει να γνωστοποιούν στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ή την Τράπεζα της Ελλάδος κατά περίπτωση, την πρόθεσή τους, υποβάλλοντας ταυτόχρονα τα σχετικά με τη δραστηριοποίηση αυτή στοιχεία. Περαιτέρω, καθορίστηκε το περιεχόμενο της πληροφόρησης που πρέπει να παρέχουν στους πελάτες ή τους δυνητικούς πελάτες τους οι ΑΕΠΕΥ, ΑΕΔΟΕΕ και τα πιστωτικά ιδρύματα, που διαχειρίζονται ηλεκτρονικές πλατφόρμες, μέσω των οποίων προσφέρονται κινητές αξίες νέων ή υφιστάμενων εταιρειών.

3.4 Νόμος 4443/2016 για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς

Την 1η Δεκεμβρίου 2016, ψηφίστηκε ο ν. 4443/2016: «[...]II) λήψη αναγκαίων μέτρων συμμόρφωσης με τα άρ. 22, 23, 30, 31 παρ. 1, 32 και 34 του Κανονισμού 596/2014 για την κατάχρηση της αγοράς και την κατάργηση της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των Οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ και ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς και της εκτελεστικής Οδηγίας 2015/2392, [...]» με τον οποίο ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2014/57/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς (Οδηγία για την κατάχρηση αγοράς). Ειδικότερα, το τμήμα του νόμου που αφορά τις ποινικές κυρώσεις για την κατάχρηση αγοράς διακρίνεται στα ακόλουθα τρία μέρη:

(α) Το πρώτο μέρος αφορά την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ και περιλαμβάνει τον σκοπό, το πεδίο εφαρμογής και τους ορισμούς, καθώς και τις διατάξεις για τις ποινικές φύσεως κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση αξιόποινης συμπεριφοράς.

(β) Στο **δεύτερο μέρος** προσδιορίζεται η αρμόδια αρχή και οι αρμοδιότητες που μπορεί αυτή να ασκεί για την εφαρμογή και εποπτεία της τήρησης των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 569/2014, καθιερώνονται διατάξεις που αφορούν τις διοικητικές κυρώσεις και τα μέτρα που μπορεί να επιβάλλει η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς σε περιπτώσεις παράβασης διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, και περιλαμβάνονται εξουσιοδοτικές διατάξεις, καθώς και διατάξεις του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου που καταργούνται ή αντικαθίστανται.

(γ) Στο τρίτο μέρος περιέχονται ρυθμίσεις που είτε αποτελούν μεταφορά υφιστάμενων ρυθμίσεων του ν. 3340/2005 οι οποίες επαναφέρονται στον νέο νόμο ώστε να επιτυγχάνεται συνοχή των ρυθμίσεων, είτε συνιστούν ρυθμίσεις στο πλαίσιο παρεχόμενης από τον Κανονισμό διακριτικής ευχέρειας, είτε αποτελούν ενσωμάτωση διατάξεων της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ.

3.5 Διάθεση στην Ελλάδα μεριδίων/μετοχών ΟΣΕΚΑ άλλου κράτους μέλους σύμφωνα με το άρθρο 89 του ν. 4099/2012

Στις 23 Ιουνίου 2016, δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς η Απόφαση 1/756/18.5.2016 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σχετικά με τη διάθεση στην Ελλάδα μεριδίων/μετοχών ΟΣΕΚΑ άλλου κράτους μέλους σύμφωνα με το άρθρο 89 του ν. 4099/2012.

Με το άρθρο 1 της Απόφασης εισάγονται ορισμοί για τον «Φορέα Πληρωμών (Paying Agent) ΟΣΕΚΑ» και για τον «Φορέα Διάθεσης (Distributor) ΟΣΕΚΑ».

Με το άρθρο 2, εισάγονται διατάξεις που σχετίζονται με τον Φορέα Πληρωμών και τον Φορέα Διάθεσης ΟΣΕΚΑ. Ο Φορέας Πληρωμών δύναται να είναι πιστωτικό ίδρυμα με έδρα είτε στην Ελλάδα είτε σε άλλο κράτος με υποκατάστημα στην Ελλάδα. Ο Φορέας Πληρωμών είναι υπεύθυνος για την πραγματοποίηση των χρηματικών συναλλαγών στην Ελλάδα κατά την εντολή συμμετοχής και εξαγοράς των μεριδίων/μετοχών του ΟΣΕΚΑ, καθώς και οποιαδήποτε άλλη συναλλαγή κατά τη διαδικασία της διάθεσής του.

Ειδικότερα, ο Φορέας Πληρωμών που ορίζεται από τον ΟΣΕΚΑ κατ' ελάχιστον: α) λαμβάνει χρηματικά ποσά για την απόκτηση μεριδίων/μετοχών ΟΣΕΚΑ και καταβάλλει τα χρηματικά ποσά των εξαγορών μεριδίων/μετοχών ΟΣΕΚΑ, β) καταβάλλει χρηματικά ποσά που αφορούν τοκομερίδια, μερίσματα και κάθε άλλη χρηματική καταβολή του ΟΣΕΚΑ προς στους μεριδιούχους/μετόχους, και γ) επιλύει κάθε ζήτημα εκκαθάρισης που προκύπτει κατά την ανταλλαγή επενδυτικών τμημάτων ΟΣΕΚΑ.

Τέλος, με το άρθρο 3, ρυθμίζεται η παύση διάθεσης μεριδίων/μετοχών ΟΣΕΚΑ άλλου κράτους μέλους στην Ελλάδα. Η Απόφαση ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3.6 Τροποποίηση του Κανονισμού Χρηματιστηρίου Αθηνών Α.Ε.

Στις 12 Οκτωβρίου 2016, δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς η Απόφαση 17/766/6.10.2016 του Διοικητικού της Συμβουλίου, με θέμα: «Έγκριση τροποποίησης του Κανονισμού Χρηματιστηρίου Αθηνών Α.Ε.». Σύμφωνα με το άρθρο 1 της Απόφασης, εγκρίνονται οι τροποποιήσεις του Κανονισμού Χρηματιστηρίου Αθηνών, όπως αυτές αποφασίστηκαν στην υπ' αριθμ. 109 συνεδρίαση τη Διοικούσας Επιτροπής Χρηματιστηριακών Αγορών της 14^{ης} Ιουλίου 2016.

3.7 Απόφαση Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σχετικά με την κατανομή ομολογιών που διατίθενται με δημόσια προσφορά

Στις 28 Ιουλίου 2016, δημοσιεύτηκε στον διαδικτυακό τόπο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς η Απόφαση 8/761/21.7.2016 με θέμα: «Κατανομή ομολογιών που διατίθενται με δημόσια προσφορά». Σύμφωνα με το άρθρο 1, η εν λόγω απόφαση εφαρμόζεται στις εξής περιπτώσεις δημόσιας προσφοράς:

- ομολογιών με εισαγωγή σε οργανωμένη αγορά,
- ήδη εισηγμένων σε οργανωμένη αγορά ομολογιών, και
- ομολογιών χωρίς εισαγωγή σε οργανωμένη αγορά.

Στην απόφαση ρυθμίζονται οι τρόποι κατανομής ομολογιών (άρθρο 2), οι κατηγορίες επενδυτών (ειδικών επενδυτών και ιδιωτών επενδυτών) (άρθρο 3) και τα κριτήρια κατανομής των ομολογιών (άρθρο 4).

Ε. Συστήματα και μέσα πληρωμών

1. Διεθνές επίπεδο

1.1 Ασφάλεια στον «κυβερνοχώρο» και προστασία των δεδομένων

Τον Μάιο 2016, η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία (‘ΕΤΟ’), σε στενή συνεργασία με την Παγκόσμια Ένωση για τις Χρηματοπιστωτικές Αγορές (‘Global Financial Markets Association’, ‘GFMA’) και τη Διεθνή Ένωση για τις Συμβάσεις Ανταλλαγής και τα Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα (‘International Swaps and Derivatives Association’, ‘ISDA’), διαμόρφωσε κατευθυντήριες αρχές στη θεματική της ασφάλειας στον «κυβερνοχώρο» (‘cybersecurity’) και της προστασίας των δεδομένων (‘data protection’).

Δεδομένου ότι η ασφάλεια στον «κυβερνοχώρο» συνιστά ζήτημα με διεθνείς διαστάσεις, το οποίο προϋποθέτει τον συντονισμό των ενεργειών μεταξύ των αρμόδιων αρχών για την καθιέρωση αποτελεσματικών μέτρων πολιτικής, οι συγκεκριμένες αρχές αποτέλεσαν κείμενο τεκμηρίωσης της «Ομάδας των 20» (‘G-20’), κατά τη συνάντησή της σε επίπεδο Αρχηγών Κρατών ή Κυβερνήσεων στην Κίνα τον Σεπτέμβριο 2016.

1.2 Εκθέσεις της Επιτροπής Πληρωμών και Υποδομών Αγορών (‘CPMI’)

Τον Ιούνιο, Ιούλιο και Νοέμβριο του 2016 η Επιτροπή Πληρωμών και Υποδομών Αγορών (‘CPMI’) της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (‘BIS’) δημοσίευσε τις ακόλουθες εκθέσεις:

(α) Ανθεκτικότητα των υποδομών στους κινδύνους του «κυβερνοχώρου»

Στο τέλος Ιουνίου 2016 δημοσιεύτηκε η τελική έκδοση της συμβουλευτικής έκθεσης που εξέδωσε η Επιτροπή Πληρωμών και Υποδομών Αγορών (‘CPMI’), σε συνεργασία με τη Διεθνή Οργάνωση Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (‘IOSCO’), με τίτλο: ‘Guidance on cyber resilience for financial market infrastructures’.

Στην εν λόγω έκθεση καθορίζονται, μεταξύ άλλων, τα μέτρα που πρέπει να λάβουν οι συμμετέχοντες φορείς στις υποδομές των χρηματοπιστωτικών αγορών για την ενίσχυση του βαθμού ανθεκτικότητας ('resilience') στους κινδύνους στον «κυβερνοχώρο» ('cyber risks'), συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στη διασφάλιση της σταθερότητας των χρηματοπιστωτικών συστημάτων.

Παράλληλα, καθιερώνονται κατευθυντήριες γραμμές ('guidelines') για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής άσκησης της επίβλεψης της λειτουργίας των εν λόγω υποδομών από τις αρμόδιες εθνικές αρχές.

Τέλος, επισημαίνεται ότι η ως άνω έκθεση δρα συμπληρωματικά ως προς εκείνη που περιλαμβάνει τις αρχές για τις υποδομές των χρηματοπιστωτικών αγορών ('Principles for Financial Market Infrastructures', 'PFMI'), η οποία δημοσιεύθηκε τον Απρίλιο του 2012.

(β) Ανταποκριτική τραπεζική

Εξετάζει τη θεματική της ανταποκριτικής τραπεζικής, η οποία συνιστά βασικό συστατικό στοιχείο των διεθνών συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού, ιδίως δε στις περιπτώσεις των διασυννοριακών συναλλαγών.

(γ) Γρήγορες πληρωμές μικρής αξίας (fast payments)

Εξετάζει την ανάπτυξη και τη σημασία των υπηρεσιών γρήγορων πληρωμών μικρής αξίας (fast payments), και τις προκλήσεις που αυτές δημιουργούν για τα συστήματα πληρωμών.

2. Ευρωπαϊκό επίπεδο

2.1 Θέσπιση μέτρων εξασφάλισης κοινού υψηλού επιπέδου ασφάλειας δικτύων και πληροφοριών σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση ('NIS Directive')

Τον Ιανουάριο 2016, εγκρίθηκε από την Επιτροπή Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών ('IMCO') του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το τελικό συμβιβαστικό κείμενο της πρότασης Οδηγίας «για τη θέσπιση μέτρων εξασφάλισης κοινού υψηλού επιπέδου ασφάλειας δικτύων και πληροφοριών σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση» ('NIS Directive'), όπως αυτό προέκυψε από την τελευταία συνεδρίαση σε επίπεδο τριμερούς διαλόγου στις 7 Δεκεμβρίου 2015.

Τον Μάιο και τον Ιούλιο 2016, εγκρίθηκε αντίστοιχα από το Συμβούλιο Υπουργών και την Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με τη διαδικασία της Δεύτερης Ανάγνωσης, το τελικό συμβιβαστικό κείμενο της πρότασης Οδηγίας όπως αυτό προέκυψε από την πολιτική συμφωνία που επετεύχθη σε επίπεδο τριμερούς διαλόγου.

Στις 19 Ιουλίου 2016 δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Οδηγία (ΕΕ) 2016/1148 και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 26, τέθηκε σε ισχύ, είκοσι (20) ημερολογιακές ημέρες μετά την ημερομηνία δημοσίευσής της, ήτοι τη Δευτέρα, 8

Αυγούστου 2016. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, έως τις 9 Μαΐου 2018, να την ενσωματώσουν στην εθνική τους έννομη τάξη.

Οι βασικές διατάξεις της Οδηγίας αφορούν:

- τον καθορισμό υποχρεώσεων για όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την πρόληψη, τον χειρισμό και την απόκριση σε κινδύνους και συμβάντα που επηρεάζουν τα συστήματα δικτύων και πληροφοριών,
- τη δημιουργία ενός μηχανισμού συνεργασίας μεταξύ των κρατών-μελών, προκειμένου να διασφαλιστεί ενιαία εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και, εφόσον απαιτηθεί, συντονισμένος και αποτελεσματικός χειρισμός και απόκριση σε κινδύνους και συμβάντα που επηρεάζουν τα συστήματα δικτύων και πληροφοριών,
- τη θέσπιση απαιτήσεων ασφάλειας για τους φορείς παροχής ουσιωδών υπηρεσιών (μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται και τα πιστωτικά ιδρύματα), τους φορείς παροχής ψηφιακών υπηρεσιών (π.χ. υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους) και τη δημόσια διοίκηση,
- τη συγκρότηση ειδικών ομάδων αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών αναφορικά με την ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών, και
- την ανάθεση της αρμοδιότητας παρακολούθησης των συναφών ζητημάτων σε ειδική εθνική αρχή.

2.2 Προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών όσον αφορά τις απαιτήσεις προσβασιμότητας για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες (European Accessibility Act)

Τον Δεκέμβριο 2015 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε πρόταση Οδηγίας¹ για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών όσον αφορά τις απαιτήσεις προσβασιμότητας για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες.

Στόχος της πρότασης Οδηγίας είναι η βελτίωση της διασυννοριακής προσφοράς προϊόντων και υπηρεσιών προς άτομα με αναπηρία ή άτομα τα οποία αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην πρόσβαση λόγω γήρατος ή άλλων σωματικών και πνευματικών αδυναμιών. Στο πεδίο εφαρμογής της πρότασης Οδηγίας περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, και οι τραπεζικές υπηρεσίες.

Όσον αφορά τις παρεχόμενες τραπεζικές υπηρεσίες, προβλέπεται ότι θα πρέπει να πληρούν, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- διασφάλιση προσβασιμότητας σε διαδικτυακούς τόπους, τερματικά αυτοεξυπηρέτησης (συμπεριλαμβανομένων των ΑΤΜ) κατά συνεπή και κατάλληλο τρόπο για την αντίληψη, τον χειρισμό και την κατανόηση των χρηστών,

¹ COM (2015) 615 final.

- παροχή πληροφοριών σχετικά με τη λειτουργία της υπηρεσίας και τα χαρακτηριστικά προσβασιμότητας σε αυτήν, και
- καθιέρωση πολιτικών και διαδικασιών για την αντιμετώπιση των αναγκών των ατόμων με λειτουργικούς περιορισμούς.

Τον Οκτώβριο 2016, στο πλαίσιο της επεξεργασίας της πρότασης Οδηγίας από τις αρμόδιες προς τούτο επιτροπές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου Υπουργών, η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία ('EBF') υπέβαλε στο Συμβούλιο Υπουργών και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κείμενο με τις προτεινόμενες νομοτεχνικές βελτιώσεις επί της πρότασης Οδηγίας, τα κύρια σημεία των οποίων επικεντρώνονται στα ακόλουθα:

- αφενός η πρόταση Οδηγίας θα πρέπει να περιλαμβάνει διατάξεις που ενθαρρύνουν και παρέχουν κίνητρα για καινοτομία στο πεδίο της παροχής τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών προς άτομα με αναπηρία ή άτομα τα οποία αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην πρόσβαση λόγω γήρατος ή άλλων σωματικών και πνευματικών αδυναμιών, και
- αφετέρου θα πρέπει να αποσκοπεί στην περιγραφή των βασικών αρχών, μέσω των οποίων οριοθετείται η προσβασιμότητα των ως άνω ατόμων σε τραπεζικά προϊόντα και υπηρεσίες, καθώς και να καθορίζει το γενικό πλαίσιο για την επίτευξή τους.

2.3 Υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά ('PSD 2')

Τον Ιανουάριο 2016 τέθηκε σε ισχύ η Οδηγία (ΕΕ) 2015/2366 «για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά»² ('PSD 2'), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 116 αυτής.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει εντός 24 μηνών, ήτοι έως τις 13 Ιανουαρίου 2018 να την ενσωματώσουν στην εθνική έννομη τάξη τους. Από την ίδια ημερομηνία καταργείται η ισχύουσα για το ίδιο θέμα Οδηγία 2007/64/ΕΚ ('PSD 1').

Για την πρακτική εφαρμογή συγκεκριμένων διατάξεων της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366 αναμένεται να εκδοθούν νομικές πράξεις (ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών ('ΕΒΑ').

Στο πλαίσιο αυτό η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών ('ΕΒΑ'):

- ολοκλήρωσε τον Οκτώβριο 2016 διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς για τη μελλοντική κατάρτιση σχεδίων ρυθμιστικών προτύπων που απευθύνονται στους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών (στους οποίους συγκαταλέγονται και τα πιστωτικά ιδρύματα) αναφορικά με την αυστηρή εξακρίβωση ταυτοποίησης της πελατείας και την ασφαλή επικοινωνία μεταξύ των χρηστών και φορέων παροχής υπηρεσιών πληρωμών, προκειμένου να τα υποβάλλει προς έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- ολοκλήρωσε τον Νοέμβριο 2016 διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς σχετικά με την κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών που

² ΕΕ L 337, 23.12.2015, σελ. 35-127.

απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές με θέμα τα κριτήρια καθορισμού του ελάχιστου χρηματικού ποσού:

- της ασφαλιστικής επαγγελματικής ευθύνης (“professional indemnity insurance”), ή
- άλλης συγκρίσιμης εγγύησης (“comparable guarantee”),

που οφείλουν να διαθέτουν τόσο οι πάροχοι υπηρεσιών εκκίνησης πληρωμών (“payment initiation service providers”, ‘PISPs’), όσο και οι πάροχοι υπηρεσιών πληροφοριών λογαριασμού (“account information service providers”, ‘AISPs’), ως μια εκ των προϋποθέσεων αδειοδότησης και καταχώρησής τους (αντίστοιχα) ως ιδρύματα πληρωμών, καθώς και για τη διασφάλιση της τήρησης των υποχρεώσεών τους, σε περιπτώσεις όπου:

- οι μεν πρώτοι υπέχουν ευθύνη για μη εγκεκριμένες ή/και εσφαλμένα εκτελεσθείσες συναλλαγές πληρωμών, και
 - οι δε δεύτεροι υπέχουν ευθύνη για μη εξουσιοδοτημένη ή/και δόλια πρόσβαση στις διαθέσιμες πληροφορίες σε λογαριασμό πληρωμών, καθώς και για μη εξουσιοδοτημένη ή/και δόλια χρήση αυτών.
- δημοσίευσε τον Νοέμβριο 2016, κείμενο διαβούλευσης (“consultation paper”) σχετικά με την κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών που απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές αναφορικά με τις πληροφορίες που θα πρέπει να τους παρέχονται:
- αφενός κατά την υποβολή αίτησης για την απόκτηση άδειας λειτουργίας των ιδρυμάτων πληρωμών και ιδρυμάτων έκδοσης ηλεκτρονικού χρήματος, και
 - αφετέρου για την καταχώριση σε δημόσιο μητρώο που τηρούν τα κράτη μέλη της Ε.Ε. των παρόχων υπηρεσιών πληροφοριών λογαριασμών.
- υπέβαλε τον Δεκέμβριο 2016 τα τελικά σχέδια ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή που προσδιορίζουν το πλαίσιο για τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών για τα ιδρύματα πληρωμών που λειτουργούν σε διασυνοριακή βάση.

Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία (ΕΤΟ), δημοσίευσε τον Σεπτέμβριο 2016 την τελική έκδοση του οδηγού που ετοίμασε, προκειμένου να συμβάλει επικουρικά στο έργο των πιστωτικών ιδρυμάτων για την απρόσκοπτη προσαρμογή τους στις διατάξεις της αναθεωρημένης Οδηγίας. Ο Οδηγός αναμένεται να επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, εφόσον κρίνεται σκόπιμο. Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι μία πρώτη επικαιροποίηση του ως άνω Οδηγού αναμένεται να πραγματοποιηθεί όταν εκδοθούν τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (‘European Banking Authority’, ‘EBA’) σχετικά με «την αυστηρή εξακρίβωση ταυτότητας της πελατείας και την ασφαλή επικοινωνία» (‘strong customer authentication and secure communication’), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 98 της εν λόγω Οδηγίας.

2.4 Κανονισμός για τις διατραπεζικές προμήθειες συναλλαγών με κάρτες πληρωμών ('IFR')

Τον Ιούνιο 2016 τέθηκαν σε ισχύ οι συνοδευτικοί κανόνες που εισήγαγε ο Κανονισμός (ΕΕ) 2015/751 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις διατραπεζικές προμήθειες για πράξεις πληρωμών με κάρτες αναφορικά με:

- την υποχρεωτική χρήση του 'co-badging',
- τη μη μείξη των επιβαλλόμενων στους δικαιούχους πληρωμών χρεώσεων ("unblending"),
- τον διαχωρισμό μεταξύ των συστημάτων καρτών και των φορέων επεξεργασίας των συναλλαγών, και
- την κατάργηση του κανόνα υποχρεωτικής αποδοχής όλων των καρτών ενός συστήματος καρτών από τους δικαιούχους (γνωστός ως 'Honor All Cards Rule', 'HACR').

Παράλληλα, η ρυθμιστική αρχή για τα συστήματα πληρωμών ('Payment Systems Regulator', 'PSR') του Ηνωμένου Βασιλείου εξέδωσε Οδηγό, αναφορικά με την επίβλεψη της εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/751 «σχετικά με τις διατραπεζικές προμήθειες για πράξεις πληρωμών με κάρτες».

Ο Οδηγός περιέχει πληροφορίες για την προσέγγιση που προτίθεται να ακολουθήσει η εν λόγω αρχή, προκειμένου να διασφαλίσει την ομαλή εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/751 «σχετικά με τις διατραπεζικές προμήθειες για πράξεις πληρωμών με κάρτες»³ που τέθηκαν σε ισχύ την Τετάρτη, 9 Δεκεμβρίου 2015 καθώς και πληροφορίες για τις συναφείς εξουσίες που της έχουν εκχωρηθεί, περιλαμβανομένης εκείνης της επιβολής κυρώσεων, μεταξύ άλλων, σε φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών (στους οποίους περιλαμβάνονται και τα πιστωτικά ιδρύματα) σε περιπτώσεις καταστρατήγησης ή/και μη συμμόρφωσης με τις διατάξεις του Κανονισμού.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μετά τη δέσμευσή της να παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έκθεση επιπτώσεων από την εφαρμογή του εν λόγω Κανονισμού, προχώρησε σε διεξαγωγή σχετικής έρευνας σε εκδότες και αποδέκτες καρτών πληρωμών ("issuers" και "acquirers"), προκειμένου να διερευνήσει τις επιπτώσεις στην αγορά πληρωμών με κάρτες υπό τη θεωρητική συνθήκη μη εφαρμογής του Κανονισμού (level 0 situation).

2.5 Ηλεκτρονική ταυτοποίηση στην εσωτερική αγορά

Τον Απρίλιο 2016 δημοσιεύθηκε Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπ' αριθ. 2015/650⁴ σχετικά με «τον καθορισμό προτύπων για την αξιολόγηση της ασφάλειας των εγκεκριμένων διατάξεων δημιουργίας υπογραφής και σφραγίδας σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος

³ EE L 123, 19.5.2015, σελ. 1-15.

⁴ EE L 109, 26.04.2016, σελ. 40-42.

3 και το άρθρο 39 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά».

Η εν λόγω Απόφαση τέθηκε σε ισχύ από την Κυριακή, 15 Μαΐου 2016, οπότε και έπαψε να ισχύει η Απόφαση 2003/511/ΕΚ.

2.6 Νομοθετική δέσμη για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Τον Μάιο 2016 δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (...) (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων)»,⁵ και
- η Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (...)».⁶

2.7 Συστάσεις για την εγκυρότητα των ηλεκτρονικών εξουσιοδοτήσεων σε διασυνοριακό πλαίσιο

Τον Μάιο 2016 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών προέβη στη δημοσίευση συστάσεων για την εγκυρότητα των ηλεκτρονικών εξουσιοδοτήσεων σε διασυνοριακό πλαίσιο.

Μέσω των εν λόγω συστάσεων το EPC εφιστά την προσοχή των συμμετεχόντων στα συστήματα άμεσων χρεώσεων σε περιβάλλον SEPA ('SDD Core' και 'SDD B2B') στις κατευθυντήριες γραμμές που έχει εκδώσει η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών ('European Banking Authority', 'EBA') για την ασφάλεια των πληρωμών που διενεργούνται μέσω διαδικτύου.

Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές θεσπίζουν ελάχιστες απαιτήσεις για τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών ('PSPs') αναφορικά με την ασφάλεια των πληρωμών μέσω διαδικτύου, καλύπτοντας παράλληλα το ζήτημα της έκδοσης και συνακόλουθης τροποποίησης ηλεκτρονικών εξουσιοδοτήσεων ('e-mandates') στις υπηρεσίες άμεσων χρεώσεων. Οι διαδικασίες που άπτονται της «αυστηρής εξακρίβωσης της ταυτότητας του πελάτη» ('strong customer authentication') συνιστούν βασική απαίτηση, με την οποία οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών οφείλουν να συμμορφώνονται, σύμφωνα με τον συναφή ορισμό που παρατίθεται στις ως άνω κατευθυντήριες γραμμές.

⁵ EE L 119, 4.5.2016, σελ. 1-88.

⁶ EE L 119, 4.5.2016, σελ. 89-131.

Το EPC συνιστά στους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών να συμβουλευθούν, μεταξύ άλλων, τα κείμενα συχνών ερωτήσεων και απαντήσεων που έχουν εκδώσει οι αρμόδιες εθνικές αρχές των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με τις κατευθυντήριες γραμμές της EBA.⁷ Σε περίπτωση αμφιβολίας της εγκυρότητας ορισμένων τύπων ηλεκτρονικών εξουσιοδοτήσεων, οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών θα πρέπει να απευθύνουν τα ερωτήματά τους στην αρμόδια εθνική αρχή.

2.8 Αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές για την προστασία της ακεραιότητας των δεδομένων των χρηστών υπηρεσιών πληρωμών

Τον Δεκέμβριο 2016 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών δημοσίευσε αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- “Cryptographic algorithms usage and key management”, στο οποίο περιλαμβάνονται μια σειρά από συστάσεις ως προς τη χρήση «κρυπτο-αλγόριθμων», ψηφιακών υπογραφών και πρωτοκόλλων ασφαλείας στα συστήματα πληρωμών για την προστασία της ακεραιότητας των δεδομένων των χρηστών υπηρεσιών πληρωμών και των σχετικών συναλλαγών, και
- “Privacy Shielding for PIN Entry”, στο οποίο καθορίζονται ενιαία κριτήρια για την προστασία των χρηστών υπηρεσιών πληρωμών, όταν αυτοί εισάγουν το PIN τους στα «τερματικά αποδοχής συναλλαγών με κάρτες πληρωμών» (‘POS’) και στις «αυτόματες ταμειολογιστικές μηχανές» (‘ATMs’).

2.9 Δημοσίευση του επικαιροποιημένου πλαισίου επίβλεψης των υποδομών του χρηματοπιστωτικού τομέα

Τον Ιούλιο του 2016 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δημοσίευσε την επικαιροποιημένη έκδοση του πλαισίου επίβλεψης των υποδομών του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Στις υποδομές του χρηματοπιστωτικού τομέα υπάγονται τα συστήματα πληρωμών, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων συμψηφισμού, διακανονισμού και εν γένει εκκαθάρισης πληρωμών, καθώς και τα συστήματα διενέργειας, συμψηφισμού, διακανονισμού χρεογράφων και εν γένει έξω-χρηματιστηριακών συναλλαγών επί τίτλων και άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων.

⁷ Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση της Ελλάδας, οι κατευθυντήριες γραμμές της EBA έχουν υιοθετηθεί με την υπ’ αριθμ. 59/18.1.2016 Πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΤτΕ (σχετική η υπ’ αριθμ. 267/15.2.2016 επιστολή της ΕΕΤ).

2.10 Συμφωνίες μεταξύ Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ευρωπαϊκών κρατών για τη φορολόγηση των υπό μορφή τόκων εισοδημάτων από αποταμιεύσεις

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, στις 19 Αυγούστου και την 1η Οκτωβρίου 2016 δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι Αποφάσεις (ΕΕ) 2015/24698, 2016/13929 και 2016/1751 αντίστοιχα του Συμβουλίου σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των τροποποιητικών πρωτοκόλλων των συμφωνιών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Δημοκρατίας του Αγίου Μαρίνου, του Πριγκιπάτου του Μονακό και του Πριγκιπάτου της Ανδόρας αντίστοιχα για τη φορολόγηση των υπό μορφή τόκων εισοδημάτων από Αποταμιεύσεις και τα προαναφερόμενα τροποποιητικά πρωτόκολλα.

Μέσω των Αποφάσεων αυτών προβλέπονται μέτρα ισοδύναμα με τα θεσπιζόμενα στην Οδηγία 2003/48/ΕΚ για τη φορολόγηση των – υπό μορφή τόκων – εισοδημάτων από αποταμιεύσεις στον Άγιο Μαρίνο, το Πριγκιπάτο του Μονακό και το Πριγκιπάτο της Ανδόρας.

Περαιτέρω, το Τροποποιητικό Πρωτόκολλο, το οποίο απαιτεί κύρωση ή έγκριση από τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με τις οικείες εθνικές διαδικασίες, τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα που έπεται της τελικής κοινοποίησης. Κατ' εξαίρεση, εφαρμόζεται σε προσωρινή βάση από την 1η Ιανουαρίου 2016 για τον Άγιο Μαρίνο και την 1^η Ιανουαρίου 2017 για το Πριγκιπάτο του Μονακό, εν αναμονή της ολοκλήρωσης των αναγκαίων διαδικασιών για την επικύρωσή του. Αντίθετα, στην περίπτωση του Πριγκιπάτου της Ανδόρας τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του Ιανουαρίου που έπεται της τελικής κοινοποίησης.

2.11 Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: “A Digital Single Market for Europe”

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στις 19 Απριλίου 2016 παρουσίασε, με αντίστοιχο αριθμό ανακοινώσεων της, την πρώτη δέσμη μέτρων σχετικά με:

- την προώθηση επενδύσεων για την ψηφιοποίηση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας,
- την ανάπτυξη μιας πανευρωπαϊκής υπηρεσίας «υπολογιστικού νέφους» (‘European Cloud Computing Service’),
- το σχέδιο δράσης για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση 2016-2020,
- τις προτεραιότητες τυποποίησης στο πεδίο των «τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών» (‘ICT’).

Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία (ΕΤΟ) δημοσίευσε κείμενο καταγραφής των σχετικών ρυθμιστικών εξελίξεων, καθώς και των πρωτοβουλιών που η ίδια έχει αναλάβει το χρονικό διάστημα Δεκεμβρίου 2015-Δεκεμβρίου 2016. Παράλληλα, δημοσίευσε τέσσερα κείμενα για τη συγκεκριμένη θεματική στα οποία αναφέρονται οι ενέργειες της περιλαμβάνοντας συγχρόνως τις πρόσφατες ρυθμιστικές εξελίξεις που

⁸ ΕΕ L 346, 31.12.2015, σελ. 1-2.

⁹ ΕΕ L 225, 19.8.2016, σελ. 1-2.

ελάμβαναν χώρα το χρονικό διάστημα Μάιος – Οκτώβριος 2016, σχετικά με τα ακόλουθα θέματα:

- Digital Single Market (DSM),
- Data (data analytics and privacy),
- Cloud,
- Payments,
- Cyber-security,
- Blockchain technologies,
- Access/E-identification/E-signature/E-archiving,
- Fintech, και
- Digital Skills.

2.12 Πράσινη Βίβλος για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες λιανικής

Τον Δεκέμβριο 2015, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δημοσίευσε και έθεσε προς διαβούλευση έως τον Μάρτιο του 2016 την Πράσινη Βίβλο για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες μικρής αξίας με τίτλο: *‘Better products, more choice, and greater opportunities for consumers and businesses’*.

Έκτοτε, δημοσιεύθηκαν σχετικά κείμενα από τους εμπλεκόμενους φορείς. Ειδικότερα, τον Οκτώβριο 2016:

- Η Επιτροπή για θέματα Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής (‘ECON’) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εξέδωσε σχετική έκθεση για τις λιανικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες (‘retail financial services’).
- Η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία («ΕΤΟ»), εξέδωσε:

(α) συνοπτικό ενημερωτικό σημείωμα με τίτλο *“Update on the action plan on retail financial services”* σχετικό με το περιεχόμενο του επικείμενου σχεδίου δράσης (‘action plan’) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το οποίο αναμένεται να δημοσιευθεί τον Ιανουάριο του 2017.

Στο επικείμενο σχέδιο δράσης θα ληφθούν υπόψη τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τη διεξαγωγή της τρίμηνης δημόσιας διαβούλευσης, στο πλαίσιο του περιεχομένου της εν λόγω «Πράσινης Βίβλου», συνοπτική περίληψη των οποίων (428 απαντήσεις που έλαβε από 29 χώρες – συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας) δημοσίευσε η αρμόδια διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (‘DG FISMA’) την Πέμπτη, 14 Ιουλίου 2016 στην ιστοσελίδα της.

(β) 15σέλιδο κείμενο στο οποίο περιλαμβάνεται μια συνολική θεώρηση των τρεχουσών εξελίξεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο αναφορικά με την «Πράσινη Βίβλο» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο οποίο παρουσιάζονται οι ενέργειες στις οποίες έχουν προβεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο Υπουργών και η ΕΤΟ στο πλαίσιο της θεματικής αυτής, καθώς και εκείνες οι οποίες θα πραγματοποιηθούν το επόμενο χρονικό διάστημα.

Παράλληλα, τον Νοέμβριο 2016, δημοσιεύθηκε κείμενο με τις αλλαγές που προτείνουν οι κοινοβουλευτικές ομάδες των «Πράσινων/Ευρωπαϊκή Ελεύθερη Συμμαχία» (“Greens/European Free Alliance”) και «Συμμαχίας Φιλελεύθερων και Δημοκρατών για την Ευρώπη» (“Alliance of Liberals and Democrats for Europe”) επί της έκθεσης της Επιτροπής για θέματα Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής (‘ECON’) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αναφορικά με την «Πράσινη Βίβλο».

Ανάμεσα στα βασικά σημεία των προτεινόμενων τροποποιήσεων περιλαμβάνονται (μεταξύ άλλων):

- η συγκρότηση μιας ευρωπαϊκής αρχής αρμόδιας για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων του καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών,
- η επέκταση των αρμοδιοτήτων των τριών (3) Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών (‘EBA’, ‘EIOPA’, ‘ESMA’) στο πεδίο της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων του καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών,
- η υποβολή στοχευμένων νομοθετικών προτάσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έως τον Ιούλιο 2017 για την εξάλειψη των εμποδίων που δυσχεραίνουν τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς, και
- η υποβολή στοχευμένων νομοθετικών προτάσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έως τις αρχές του 2018 για τη διασφάλιση της φορητότητας (“portability”) των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών τόσο σε εθνικό, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Επισημαίνεται δε ότι η πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο εν λόγω πεδίο δεν είναι νομικά δεσμευτική και αποσκοπεί στην παροχή προτάσεων πολιτικής και γενικών κατευθύνσεων προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ως εκ τούτου, επαφίεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αποφασίσει για το περιεχόμενο του σχετικού σχεδίου δράσης (“action plan”), το οποίο αναμένεται να δημοσιευθεί τον Μάρτιο 2017.

2.13 Πλαίσιο Ενιαίας Αγοράς Μετρητών σε Ευρώ (SECA – Single Euro Cash Area)

Τον Ιούνιο 2016, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών (‘EPC’) δημοσίευσε το επικαιροποιημένο Πλαίσιο της Ενιαίας Αγοράς Μετρητών σε Ευρώ (SECA framework).

Το Πλαίσιο, το οποίο δημοσιεύθηκε πρώτη φορά το 2006, έτυχε επικαιροποίησης για τέταρτη φορά, από την Ομάδα Εργασίας του EPC για θέματα μετρητών.

Το νέο κείμενο του Πλαισίου έχει επικαιροποιηθεί ώστε να αντικατοπτρίζει την τρέχουσα κατάσταση στη θεματική των μετρητών, καθώς και τις επικείμενες ευρωπαϊκές ρυθμιστικές εξελίξεις στη συγκεκριμένη θεματική.

2.14 Διακοπή της παραγωγής και της έκδοσης του τραπεζογραμματίου ονομαστικής αξίας 500 ευρώ

Τον Μάιο 2016 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μέσω δελτίου τύπου ενημέρωσε για την απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου να διακόψει την παραγωγή και την έκδοση του τραπεζογραμματίου των 500 ευρώ, λαμβάνοντας υπόψη ανησυχίες ότι το εν λόγω τραπεζογραμμάτιο θα μπορούσε να διευκολύνει παράνομες δραστηριότητες.

Η σειρά τραπεζογραμμάτων «Ευρώπη» δεν θα περιλαμβάνει το τραπεζογραμμάτιο των 500 ευρώ.

Το τραπεζογραμμάτιο των 500 ευρώ θα σταματήσει να εκδίδεται κατά το τέλος του 2018, όταν προγραμματίζεται να τεθούν σε κυκλοφορία τα τραπεζογραμμάτια των 100 και των 200 ευρώ της σειράς «Ευρώπη».

Λόγω του διεθνούς ρόλου του ευρώ και της ευρύτατης εμπιστοσύνης στα τραπεζογραμμάτιά του, το τραπεζογραμμάτιο των 500 ευρώ θα εξακολουθήσει να έχει ισχύ νόμιμου χρήματος και συνεπώς θα συνεχίσει να χρησιμοποιείται ως μέσο πληρωμής, καθώς και να ανταλλάσσεται στις εθνικές κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος για απεριόριστο χρονικό διάστημα.

2.15 Τραπεζογραμμάτιο ονομαστικής αξίας 50 ευρώ της νέας σειράς «Ευρώπη»

Στις 4 Απριλίου 2017 κυκλοφόρησε το νέο τραπεζογραμμάτιο ονομαστικής αξίας 50 ευρώ, το τέταρτο της σειράς «Ευρώπη».

Με στόχο τη συλλογή στοιχείων και την απόκτηση συνολικής εικόνας για την πορεία της προσαρμογής των μηχανημάτων επεξεργασίας και των συσκευών ελέγχου γνησιότητας για τα νέα τραπεζογραμμάτια των 50 ευρώ τα οποία είναι τα τραπεζογραμμάτια με την ευρύτερη χρήση, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η Τράπεζα της Ελλάδος προχώρησαν στην πραγματοποίηση έρευνας από το τέλος Οκτωβρίου 2016 έως το τέλος Ιανουαρίου 2017.

Τα τραπεζογραμμάτια των 50 ευρώ της πρώτης σειράς θα εξακολουθήσουν να έχουν ισχύ νόμιμου χρήματος και θα συνεχίσουν να κυκλοφορούν παράλληλα με τα τραπεζογραμμάτια της νέας σειράς.

Τα νέα τραπεζογραμμάτια των 100 και των 200 ευρώ θα εκδοθούν στις αρχές του 2019.

2.16 Νέος αρμόδιος φορέας έκδοσης και επικαιροποίησης του επίσημου καταλόγου των εγκεκριμένων μηχανημάτων επεξεργασίας για τον έλεγχο πλαστότητας κερμάτων ευρώ

Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1210/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15^{ης} Δεκεμβρίου 2010 σχετικά με την εξακρίβωση της γνησιότητας των κερμάτων ευρώ και τη διαχείριση κερμάτων ευρώ ακατάλληλων για κυκλοφορία *“Η Επιτροπή δημοσιεύει στην ιστοσελίδα της ενοποιημένο κατάλογο του συνόλου των μηχανών επεξεργασίας κερμάτων για τις οποίες*

το ΕΤΕΚ έλαβε ή συνέταξε θετική και έγκυρη συνοπτική έκθεση δοκιμασίας αντίχνευσης.”

Η μονάδα που μέχρι πρότινος ήταν υπεύθυνη για την επεξεργασία του καταλόγου των εγκεκριμένων μηχανημάτων επεξεργασίας για τον έλεγχο πλαστότητας κερμάτων ευρώ δεν εμπίπτει πλέον στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (O.L.A.F) αλλά υπόκειται στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

2.17 Απόφαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με την έγκριση της ποσότητας των κερμάτων που πρόκειται να εκδοθούν το 2017

Τον Δεκέμβριο του 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Απόφαση (ΕΕ) 2016/2164 της ΕΚΤ «σχετικά με την έγκριση της ποσότητας των κερμάτων που πρόκειται να εκδοθούν το 2017».

Όπως προκύπτει από το άρθρο 1 της επισυναπτόμενης Απόφασης, στην περίπτωση της Ελλάδας:

- τα κέρματα που προορίζονται για κυκλοφορία ανέρχονται σε 106,3 εκατ. ευρώ,
- τα συλλεκτικά κέρματα ανέρχονται σε 600 χιλιάδες ευρώ, και
- η ποσότητα των κερμάτων που αναμένεται να εκδοθεί ανέρχεται σε 106,9 εκατ. ευρώ.

2.18 Προσδοκίες του Ευρωσυστήματος για τις υποδομές εκκαθάρισης των συναλλαγών σε περιβάλλον ‘instant payments’

Το πρώτο τρίμηνο του 2016, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δημοσίευσε στην ιστοσελίδα της κείμενο με τις προσδοκίες του Ευρωσυστήματος για τις υποδομές εκκαθάρισης των συναλλαγών σε περιβάλλον ‘άμεσων πληρωμών’, σε συνέχεια και των από τον Νοέμβριο 2015 αποφάσεων του Euro Retail Payments Board (‘ERPB’), για τη δημιουργία ενός πανευρωπαϊκού συστήματος άμεσων πληρωμών σε ευρώ από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών (‘EPC’).

Οι προσδοκίες του Ευρωσυστήματος εστιάζουν στα ακόλουθα σημεία:

- στη διασφάλιση της προσβασιμότητας (‘reachability’) των φορέων παροχής υπηρεσιών πληρωμών (στους οποίους συγκαταλέγονται μεταξύ άλλων τα πιστωτικά ιδρύματα) σε αυτές,
- στη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας (‘interoperability’) αυτών, και
- στην άμβλυνση του πιστωτικού κινδύνου (‘credit risk mitigation’) για τους συμμετέχοντες φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών.

2.19 Δημοσίευση του SEPA Instant Credit Transfer Rulebook

Τον Νοέμβριο του 2016, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών (‘EPC’) δημοσίευσε την πρώτη έκδοση του “Instant Credit Transfer Rulebook” το οποίο θα τεθεί σε εφαρμογή στις 21 Νοεμβρίου 2017.

Μέσω του Instant Credit Transfer Scheme θα καταστεί δυνατή η μεταφορά κεφαλαίων από τους χρήστες υπηρεσιών πληρωμών έως του ποσού των 15.000 ευρώ ανά συναλλαγή σε λιγότερο από δέκα δευτερόλεπτα στις 34 χώρες που απαρτίζουν το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του SEPA.

Η προσχώρηση στο Instant Credit Transfer Scheme από τους φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών (συμπεριλαμβανομένων των πιστωτικών ιδρυμάτων) θα είναι δυνατή από τον Ιανουάριο 2017 και θα είναι προαιρετική.

2.20 Πλαίσιο επίβλεψης για τα συστήματα πληρωμών μικρής αξίας

Τον Φεβρουάριο του 2016 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δημοσίευσε επικαιροποιημένη έκδοση του πλαισίου επίβλεψης για τα συστήματα πληρωμών μικρής αξίας.

Η επικαιροποίηση αυτή αποφασίστηκε από την ΕΚΤ στο πλαίσιο του βασικού της καθήκοντος για την προώθηση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού, λαμβάνοντας υπόψη την καθιέρωση του «Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ» (‘SEPA’), καθώς και τη δημοσίευση των βασικών αρχών της Επιτροπής Πληρωμών και Υποδομών Αγορών (‘CPMI’) και της Διεθνούς Οργάνωσης Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (‘IOSCO’) για τις υποδομές των χρηματοπιστωτικών αγορών (‘Principles for financial market infrastructures’).

Η αναθεωρημένη έκδοση του πλαισίου, αντικαθιστά το προηγούμενο πλαίσιο που ίσχυε από το 2003, ενσωματώνοντας τις απαιτήσεις επίβλεψης που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 795/2014 της ΕΚΤ για τα συστημικά σημαντικά συστήματα πληρωμών.

Το νέο πλαίσιο αφενός προσδιορίζει τις επιμέρους κατηγορίες των συστημάτων πληρωμών μικρής αξίας και αφετέρου αποσαφηνίζει τους εφαρμοστέους κανόνες επίβλεψης για τις εν λόγω κατηγορίες.

2.21 Δημοσίευση Κατευθυντήριας Γραμμής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με το Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων και Διακανονισμού σε Συνεχή Χρόνο (TARGET2)

Τον Μάρτιο 2016, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δημοσίευσε την Κατευθυντήρια Γραμμή (ΕΕ) 2015/930, η οποία τροποποιεί την Κατευθυντήρια Γραμμή ΕΚΤ/2012/27 σχετικά με το Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων και Διακανονισμού σε Συνεχή Χρόνο (TARGET2).

Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών με νόμισμα το ευρώ έλαβαν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα Κατευθυντήρια Γραμμή και να τα εφαρμόζουν από την

Παρασκευή, 15 Απριλίου 2016. Επιπρόσθετα, κοινοποίησαν στην ΕΚΤ τα κείμενα και τα μέσα που αφορούν τα εν λόγω μέτρα το αργότερο μέχρι την 1^η Απριλίου 2016.

2.22 Αξιοποίηση της Distributed Ledger Technology (DLT) στις αγορές κινητών αξιών

Τον Ιούνιο 2016, η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA) έθεσε σε τρίμηνη διαβούλευση κείμενο (discussion paper) αναφορικά με την αξιοποίηση της Distributed Ledger Technology (DLT) στις αγορές κινητών αξιών (*“The Distributed Ledger Technology Applied to Securities Markets”*).

Στο εν λόγω κείμενο, η ESMA επιχειρεί μια καταγραφή των ωφελειών και των κινδύνων που ενδεχομένως να επιφέρει η εφαρμογή της εν λόγω τεχνολογίας στις αγορές κινητών αξιών και κυρίως σε μετασυναλλακτικές δραστηριότητες, όπως η εκκαθάριση και ο διακανονισμός. Η διαβούλευση επί των ευρημάτων που παρατίθενται στο κείμενο αποσκοπεί στην εκ μέρους της ESMA αξιολόγηση τυχόν κανονιστικής παρέμβασης εκ μέρους της.

2.23 Στρατηγική του Ευρωσυστήματος ‘Vision 2020 report’

Το χρονικό διάστημα Φεβρουάριος – Απρίλιος 2016, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έθεσε σε δημόσια διαβούλευση έκθεση με τίτλο: *“Eurosystem’s Vision for the future of Europe’s financial market infrastructure RTGS services-consultative report”*, (την επονομαζόμενη *“Vision 2020 report”*).

Η έκθεση αυτή επικεντρώνεται στη διερεύνηση των συνεργειών μεταξύ του TARGET2 και TARGET2-Securities περιλαμβάνοντας ερωτήσεις σε δυο θεματικές ενότητες για τις λειτουργικές και τις επιχειρηματικές δυνατότητες αντίστοιχα.

Η σύνοψη των απαντήσεων επι αυτής, η οποία δημοσιεύτηκε από την ΕΚΤ, τον Ιούλιο 2016 βασίστηκε στις απαντήσεις 123 ιδρυμάτων/οργανισμών από είκοσι δύο (22) ευρωπαϊκές χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, που συμμετείχαν στη διαβούλευση.

2.24 Euro Retail Payments Board (‘ERPB’)

Μετά και την ολοκλήρωση της μετάβασης στον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ (‘SEPA’) την 1η Αυγούστου 2014, εισήλθε σε νέα φάση η συνεχιζόμενη ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής αγοράς πληρωμών μικρής αξίας σε ευρώ.

Στο πλαίσιο αυτό αποφασίσθηκε η δημιουργία μιας νέας δομής παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων, σε στρατηγικό επίπεδο, για το μέλλον της ευρωπαϊκής αγοράς πληρωμών με τη συγκρότηση του Euro Retail Payments Board (‘ERPB’) το οποίο αντικαθιστά το ‘SEPA Council’, μετά από τρία (3) χρόνια λειτουργίας του.

Στόχος του ERPB, στο οποίο συμμετέχουν φορείς εκπροσώπησης όλων των εμπλεκομένων στην αγορά πληρωμών μικρής αξίας σε ευρώ ('euro retail payments'), αποτελεί η παροχή στρατηγικών κατευθύνσεων για τη δημιουργία μιας καινοτόμου και ανταγωνιστικής αγοράς πληρωμών μικρής αξίας στην Ε.Ε.

Στις 13 Ιουνίου και 28 Νοεμβρίου 2016 πραγματοποιήθηκαν οι δύο (2) καθιερωμένες συνεδριάσεις της Ολομέλειάς του.

Στο πλαίσιο αυτό, έχει προχωρήσει, μέχρι στιγμής, στη συγκρότηση ad hoc ομάδων έργου για την εξέταση:

- (α) των θεμάτων που έχουν ανακύψει μετά την από 1/8/2014 μετάβαση στον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ ('SCT and SDD Post-Migration Issues'),
- (β) της χρήσης σε πανευρωπαϊκό επίπεδο λύσεων ηλεκτρονικής εξουσιοδότησης ('e-mandates') στα συστήματα 'SEPA Direct Debits',
- (γ) των 'person-to-person ('P2P') mobile payments' και των 'mobile and card-based proximity contactless payments',
- (δ) των θεμάτων που αφορούν την προώθηση λύσεων ηλεκτρονικής τιμολόγησης στις πληρωμές μικρής αξίας ('E-Invoicing solutions related to retail payments'), ιδίως σε ό,τι αφορά τα αίτια που εμποδίζουν την υιοθέτηση τέτοιων λύσεων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο,

καθώς και άλλων ζητημάτων που έχουν ανατεθεί στο EPC και στο 'Card Stakeholders Group' ('CSG') καθ' υπόδειξή του, ιδίως δε εκείνων που αφορούν τις άμεσες πληρωμές ('instant payments') και την τυποποίηση των συναλλαγών με κάρτες πληρωμών αντίστοιχα.

Τέλος, στις 26 Ιουλίου 2016 δημοσιεύθηκε η ετήσια έκθεση πεπραγμένων του για τη χρονική περίοδο 2015-2016, εντός της οποίας περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, το επικαιροποιημένο σχέδιο δράσης του ERPB για τη διετία 2014-2016.

2.25 Χρήση δεδομένων "big data" από φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

Τον Δεκέμβριο 2016, η Μεικτή Επιτροπή των τριών (3) Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών (EBA, EIOPA, ESMA) δημοσίευσε κείμενο διαβούλευσης αναφορικά με την αξιοποίηση δεδομένων "big data" από φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (στους οποίους συγκαταλέγονται και τα πιστωτικά ιδρύματα).

Ο απώτερος στόχος του κειμένου διαβούλευσης είναι η διερεύνηση των πιθανών πλεονεκτημάτων και κινδύνων που ενέχει η χρήση των δεδομένων "Big Data" τόσο για τους καταναλωτές, όσο και για τους φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, προκειμένου στη συνέχεια να διαπιστωθεί εάν απαιτείται η ανάληψη ρυθμιστικών ή/και εποπτικών πρωτοβουλιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο στην εν λόγω θεματική. Η διαβούλευση ολοκληρώνεται στις 17 Μαρτίου 2017.

2.26 Δημοσίευση των επικαιροποιημένων εκδόσεων των SEPA Credit Transfer και SEPA Core και B2B Direct Debit Rulebooks

Τον Νοέμβριο του 2016, αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών (‘EPC’), οι επικαιροποιημένες εκδόσεις των SEPA Credit Transfer (Version 1.0) και SEPA Core και B2B Direct Debit Rulebooks (Version 1.0), οι οποίες και θα τεθούν σε εφαρμογή τον Νοέμβριο του 2017.

3. Εθνικό επίπεδο

3.1 Ημέρες γενικής αργίας για το έτος 2017

Τον Ιούλιο του 2016 ανακοινώθηκαν από την Τράπεζα της Ελλάδος οι ημέρες γενικής αργίας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος για το έτος 2017.

Αργίες Τραπεζών για το έτος 2017			
Μήνας	Ημερομηνία	Μέρα	Αιτιολογία
Ιανουάριος	6	Παρασκευή	Τα Άγια Θεοφάνεια
Φεβρουάριος	27	Δευτέρα	Καθαρά Δευτέρα
Απρίλιος	14	Παρασκευή	Μεγάλη Παρασκευή
Απρίλιος	17	Δευτέρα	Δευτέρα του Πάσχα
Ιούνιος	5	Δευτέρα	Αγίου Πνεύματος
Αύγουστος	15	Τρίτη	Κοίμηση της Θεοτόκου
Δεκέμβριος	25	Δευτέρα	Χριστούγεννα
Δεκέμβριος	26	Τρίτη	Δεύτερη ημέρα Χριστουγέννων

Σημειώνεται ότι η αργία της 1^{ης} Μαΐου για το έτος 2017 (ημέρα Δευτέρα) θα τηρηθεί ως είθισται, υπό την προϋπόθεση καθορισμού αυτής ως ημέρας υποχρεωτικής αργίας με την έκδοση της σχετικής απόφασης του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

3.2 Ειδική αργία διατραπεζικών συναλλαγών στο ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα κατά την 28^η Μαρτίου 2016

Το διευρωπαϊκό αυτοματοποιημένο σύστημα ταχείας μεταφοράς κεφαλαίων σε συνεχή χρόνο (σύστημα TARGET2) παρέμεινε κλειστό την Παρασκευή, 25 και τη Δευτέρα, 28 Μαρτίου 2016, Μεγάλη Παρασκευή και δεύτερη ημέρα του Πάσχα των Καθολικών/Διαμαρτυρομένων αντίστοιχα. Από τις ημέρες αυτές η 25η Μαρτίου συνέπεσε με ημέρα γενικής αργίας εντός της Ελληνικής Επικράτειας. Αντίθετα, δεν συνέπεσε με αργία εντός της Ελληνικής Επικράτειας η 28η Μαρτίου 2016 και συνεπώς, σύμφωνα με

το άρθρο 11 του Ν.3336/2005, ήταν ημέρα ειδικής αργίας διατραπεζικών συναλλαγών και ισχύσαν οι διατάξεις του εν λόγω άρθρου.

Κατά την εν λόγω ημερομηνία τα καταστήματα των Τραπεζών παρέμειναν ανοιχτά, καθόσον η ημέρα αυτή είναι εργάσιμη για το προσωπικό. Ωστόσο, παρείχαν περιορισμένη εξυπηρέτηση στο συναλλακτικό κοινό, δεδομένου ότι η μη λειτουργία του Συστήματος TARGET2 δεν επιτρέπει την πραγματοποίηση ορισμένων ηλεκτρονικών διατραπεζικών συναλλαγών.

Κατά την ημέρα ειδικής αργίας, όλες οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις που απορρέουν από υφιστάμενες συμβάσεις μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και της πελατείας τους εκπληρώνονται την επόμενη εργάσιμη ημέρα, δηλαδή την Τρίτη, 29 Μαρτίου, οπότε και αρχίζουν οι συνέπειες της τυχόν μη εκπλήρωσης.

Οι συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στα πιστωτικά ιδρύματα την ημέρα της ειδικής αργίας καταχωρήθηκαν στα συστήματά τους με ημερομηνία της επόμενης εργάσιμης ημέρας, δηλαδή 29 Μαρτίου.

Σύμφωνα δε με όσα προβλέπει η παράγραφος 5 του άρθρου 11 του Ν. 3336/2005, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την εξυπηρέτηση του Δημοσίου Χρέους, δανείων και τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου θα εκπληρώνονται σύμφωνα με τους ειδικούς όρους αυτών την προηγούμενη ή την επόμενη εργάσιμη ημέρα, δηλαδή την 29^η Μαρτίου 2016.

Κατόπιν σχετικής οδηγίας της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, κατά την 28^η Μαρτίου 2016, **γίνονταν αποδεκτές** από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) και τις Τελωνειακές Αρχές της χώρας μας και τραπεζικές επιταγές που προσκομίζονταν με ημερομηνία έκδοσης την 29^η Μαρτίου 2016.

3.3 Εθνική τραπεζική αργία την Τρίτη, 3 Μαΐου 2016

Τη Δευτέρα, 28 Μαρτίου 2016 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως¹⁰, Απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης σχετικά με τον *«Καθορισμός της 1^{ης} Μαΐου 2016, ως ημέρας υποχρεωτικής αργίας και μεταφορά αυτής»*.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την Υ.Α., καθορίστηκε η 1^η Μαΐου 2016 ως ημέρα υποχρεωτικής αργίας για όλα τα καταστήματα, τις βιομηχανίες, βιοτεχνικές επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες γενικά, οι οποίες αργούν κατά τις Κυριακές και μετατέθηκε αυτή για τις 3.5.2016 και ημέρα Τρίτη.

Ως εκ τούτου, το τραπεζικό σύστημα της χώρας μας λειτούργησε την Τρίτη, 3 Μαΐου 2016, υπό καθεστώς εθνικής τραπεζικής αργίας.

¹⁰ ΦΕΚ Β' 826/28.3.2016.

3.4 Λήξη της περιόδου ισχύος των παρεκκλίσεων από τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 260/2012 σχετικά με την καθιέρωση τεχνικών απαιτήσεων για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ (SEPA end-date)

Από την 1^η Φεβρουαρίου 2016 έπαυσαν να ισχύουν οι προβλεπόμενες στην Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 14/10.5.2013 της Τράπεζας της Ελλάδος, τρεις (3) παρεκκλίσεις, οι οποίες είχαν προβλεφθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 260/2012. Οι εν λόγω παρεκκλίσεις ειδικότερα αφορούσαν:

1. Υποχρέωση συμμόρφωσης με τις τεχνικές απαιτήσεις του άρθρου 5 παράγραφοι 1, 2, 4 και των σημείων 1 και 2 του παραρτήματος του Κανονισμού (ΕΕ) 260/2012 εν αναφορά προς τη διενέργεια πράξεων μεταφοράς πίστωσης με χρήση του εθνικού προϊόντος «Μη Αυτόματη Πίστωση», το οποίο υποστηρίζεται από την υπηρεσία DIAS Credit Transfer (DCT) του διατραπεζικού συστήματος πληρωμών ΔΙΑΣ.
2. Υποχρέωση χρησιμοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του Κανονισμού (ΕΕ) 260/2012 της μορφής μηνυμάτων που καθορίζεται στο σημείο 1 στοιχείο β) του παραρτήματος του εν λόγω Κανονισμού από τους χρήστες υπηρεσιών πληρωμών (με την εξαίρεση των καταναλωτών και των πολύ μικρών επιχειρήσεων), εφόσον οι συγκεκριμένοι χρήστες δρομολογούν ή λαμβάνουν μεμονωμένες μεταφορές πίστωσης ή άμεσες χρεώσεις που ομαδοποιούνται προς διαβίβαση. Σε κάθε περίπτωση, οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών υποχρεούνται να συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του ως άνω Κανονισμού, όταν ένας χρήστης υπηρεσιών πληρωμών ζητήσει την ως άνω μορφή μηνυμάτων.
3. Αναφορά ή κοινοποίηση του κωδικού αναγνώρισης της επιχείρησης (BIC) για εθνικές πράξεις πληρωμής, όπως ειδικότερα προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφοι 4, 5 και 7 του Κανονισμού (ΕΕ) 260/2012.

3.5 Υιοθέτηση κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με την ασφάλεια των πληρωμών μέσω διαδικτύου

Τον Φεβρουάριο 2016 δημοσιεύτηκε στο Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως¹¹ η Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος αριθμ. 59/18.1.2016 με τίτλο: «Υιοθέτηση των κατευθυντηρίων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT) σχετικά με την ασφάλεια των πληρωμών μέσω διαδικτύου (EBA/GL/2014/12)».

Οι διατάξεις της Πράξης εφαρμόζονται:

- I..** Σε ατομική και σε ενοποιημένη βάση, από τους ακόλουθους φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών (ΦΠΥΠ):
- (α) τα πιστωτικά ιδρύματα με έδρα στην Ελλάδα,

¹¹ ΦΕΚ Β' 267.

(β) τα υποκαταστήματα των πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε χώρα εκτός του Ε.Ο.Χ. που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος και λειτουργούν στην Ελλάδα,

(γ) τα ιδρύματα πληρωμών με έδρα στην Ελλάδα,

(δ) τα ιδρύματα έκδοσης ηλεκτρονικού χρήματος με έδρα στην Ελλάδα, και

(ε) τις εταιρείες παροχής πιστώσεων με έδρα στην Ελλάδα οι οποίες επιτρέπεται να παρέχουν υπηρεσίες πληρωμών.

II. Στις ακόλουθες πράξεις πληρωμών που διενεργούνται μέσω διαδικτύου ανεξαρτήτως της συσκευής πρόσβασης που χρησιμοποιείται:

(α) εκτέλεση πράξεων πληρωμών με κάρτα στο διαδίκτυο, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών με άυλη κάρτα, καθώς και καταχώριση των στοιχείων για πληρωμή με κάρτα για χρήση σε «λύσεις πορτοφολιού»,

(β) εκτέλεση μεταφορών πίστωσης στο διαδίκτυο,

(γ) έκδοση και τροποποίηση ηλεκτρονικών εξουσιοδοτήσεων άμεσης χρέωσης,

(δ) μεταφορές ηλεκτρονικού χρήματος μεταξύ δύο λογαριασμών ηλεκτρονικού χρήματος μέσω του διαδικτύου.

3.6 Τροποποίηση των νόμων 3862/2010 για τις υπηρεσίες πληρωμών και 2251/1994 για την προστασία των καταναλωτών

Τον Μάρτιο 2016, δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο νόμος 4370/2016.¹²

Με την παρ. 1 του άρθρου 56 του εν λόγω νόμου επέρχονται τροποποιήσεις στο άρθρο 77 του νόμου 3862/2010, με τον οποίο ενσωματώθηκαν, μεταξύ άλλων, στο εθνικό μας δίκαιο οι διατάξεις της Οδηγίας 2007/64/EK «για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά» ('PSD 1').

Ειδικότερα, με την εν λόγω τροποποίηση οι αρμόδιες αρχές δύνανται να επιβάλλουν κυρώσεις σε βάρος τόσο των φορέων παροχής υπηρεσιών πληρωμών, όσο και των δικαιούχων υπηρεσιών πληρωμών, σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τις διατάξεις του νόμου 3862/2010. Υπενθυμίζεται πως σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 49 του ν. 3862/2010: «Ο δικαιούχος δεν δικαιούται να επιβάλλει επιβαρύνσεις στον πληρωτή για την χρήση συγκεκριμένου μέσου πληρωμών».

Με την παρ. 2 του άρθρου 56 του εν λόγω νόμου επέρχονται τροποποιήσεις στο άρθρο 4γ του Νόμου 2251/1994, το οποίο αντικαθίσταται ως εξής: «Ο προμηθευτής δεν δικαιούται να επιβάλλει επιβαρύνσεις στους καταναλωτές για τη χρήση ενός συγκεκριμένου μέσου πληρωμής».

¹² ΦΕΚ Α' 37/7.3.2016.

3.7 Διακοπή της εξαργύρωσης επιταγών σε δολάρια ΗΠΑ (USD) και περιορισμός στην έκδοση επιταγών σε USD

Όλες οι τράπεζες που είναι εγκατεστημένες και λειτουργούν εκτός των ΗΠΑ έλαβαν ενημέρωση να εξαργυρώνουν επιταγές σε δολάρια ΗΠΑ (USD) μέχρι το τέλος Μαΐου 2016.

Συνεπώς, από τον Ιούνιο του 2016, οι τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα δεν είχαν τη δυνατότητα να εξυπηρετούν την πελατεία τους για την εξαργύρωση επιταγών, εκτός εάν αυτές αποστέλλονται στις τράπεζες στις οποίες σύρονται ως αξίες προς είσπραξη (collection), ή επιστρεφόταν εκ μέρους του πελάτη στον εκδότη της επιταγής για συνακόλουθη πίστωση, από πλευράς του, του χρηματικού ποσού σε τραπεζικό του λογαριασμό.

Επίσης, από την ίδια ημερομηνία, ήταν εξαιρετικά δύσκολη και η έκδοση επιταγών σε δολάρια ΗΠΑ αφού ως υπηρεσία προσφέρεται από περιορισμένο αριθμό αμερικανικών τραπεζών.

3.8 Περιορισμός της καταβολής οφειλών στις Δ.Ο.Υ./Ελεγκτικά Κέντρα με μετρητά

Τον Ιούνιο 2016 δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυβέρνησης¹³ η υπ' αριθμ. 1062 απόφαση/ΠΟΛ του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων εσόδων σχετικά με «Καταβολή οφειλών στις Δ.Ο.Υ./Ελεγκτικά Κέντρα με επιταγές, χρεωστικές/πιστωτικές κάρτες ή μετρητά».

Σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 της απόφασης:

1. Οφειλές προς το Δημόσιο, από οποιαδήποτε αιτία, οι οποίες κατ' εξαίρεση εξακολουθούν να εισπράττονται από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.)/Ελεγκτικά Κέντρα, καταβάλλονται υποχρεωτικά με επιταγές ή με τη χρήση χρεωστικών/πιστωτικών καρτών, εφόσον το προς καταβολή - ανά ημέρα - ποσό υπερβαίνει συνολικά τα 100 ευρώ (100 €).
2. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας, παύει να ισχύει η Α.Υ.Ο. ΠΟΛ 1056/2010 (ΦΕΚ 712 Β') «Καταβολή οφειλών στις Δ.Ο.Υ. με επιταγές ή με μετρητά».

3.9 Καθορισμός των όρων και των προϋποθέσεων εφαρμογής της πρώτης φάσης του προγράμματος Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης

Στις 7 Ιουλίου 2016 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η υπ' αριθμ. Δ23/οικ.30299/2377 Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών (ΦΕΚ Β' 2089), μέσω της οποίας καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις εφαρμογής της πρώτης φάσης του προγράμματος «Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης».

Το πιλοτικό πρόγραμμα, συνολικού προϋπολογισμού 70 εκ. ευρώ, θα αφορά περίπου 40.000 δικαιούχους από 30 δήμους της χώρας. Οι αιτήσεις των δικαιούχων του ΚΕΑ στους ανωτέρω δήμους ξεκίνησε εντός του Ιουλίου και θα ολοκληρωθεί στις 31/12/2016. Το πρόγραμμα, στην πλήρη εφαρμογή

¹³ ΦΕΚ Β' 1744/15.6.2016, σελ. 20198-20199

του από το 2017, αναμένεται να ανέλθει στα 900 εκ. ευρώ και θα χρηματοδοτηθεί μέσω της αναδιάρθρωσης των υφιστάμενων προνοιακών επιδομάτων.

Το 50% του ποσού θα πιστώνεται σε τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου και το υπόλοιπο 50% του ποσού θα πιστώνεται σε προπληρωμένη κάρτα έκδοσης της τράπεζας που θα επιλέξει ο δικαιούχος. Η πρώτη πίστωση πραγματοποιήθηκε στο τέλος Σεπτεμβρίου 2016.

3.10 Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής 2015-2016 της Τράπεζας της Ελλάδος

Τον Ιούνιο 2016 δημοσιεύθηκε η Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής 2015-2016 της Τράπεζας της Ελλάδος, στην οποία περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, ειδικό θέμα αναφορικά με τις εξελίξεις στις συνθήκες πληρωμών των εγχώριων οικονομικών μονάδων μετά τη θέσπιση περιορισμών στην ανάληψη μετρητών και τη μεταφορά κεφαλαίων τον Ιούνιο του 2015.

Όπως προκύπτει, καθόλη τη διάρκεια του β' εξαμήνου του 2015 αποτυπώνεται η άνοδος του αριθμού και της αξίας των συναλλαγών με κάρτες πληρωμών (χρεωστικές και πιστωτικές). Πιο συγκεκριμένα, ο αριθμός των συναλλαγών με κάρτες πληρωμών ανήλθε σε 88,2 εκατ., αυξημένος κατά 128% εν συγκρίσει με το α' εξάμηνο του 2015, ενώ η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε σε 5,1 δισ. ευρώ, αυξημένη κατά 110% αντίστοιχα.

Η αύξηση του όγκου των ως άνω συναλλαγών προέρχεται (κυρίως, όχι όμως αποκλειστικά) από τη χρήση χρεωστικών καρτών. Αντίθετα, η χρήση πιστωτικών καρτών παρουσιάζει μεταβολή σε σχέση με την πρακτική του πρόσφατου παρελθόντος, καθώς χρησιμοποιούνται περισσότερο ως μέσα πληρωμών και σε μικρότερο βαθμό ως μέσα δανεισμού των νοικοκυριών.

Περαιτέρω, η διεύρυνση της χρήσης των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών απεικονίζεται και στο βαθμό αξιοποίησης των σχετικών υπηρεσιών και εφαρμογών που παρέχονται από τα πιστωτικά ιδρύματα μέσω διαδικτύου και μέσω κινητού τηλεφώνου, η οποία παρουσιάζει, επίσης, ανοδική πορεία μετά την επιβολή περιορισμών στην ανάληψη μετρητών και τη μεταφορά κεφαλαίων τον Ιούνιο του 2015.

3.11 Καταβολή οφειλών στις Δ.Ο.Υ/Ελεγκτικά Κέντρα με επιταγές, χρεωστικές/πιστωτικές κάρτες ή μετρητά

Τον Ιούνιο 2016 δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η υπ' αριθμ. 1062 απόφαση/ΠΟΛ του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων εσόδων σχετικά με «Καταβολή οφειλών στις Δ.Ο.Υ/Ελεγκτικά Κέντρα με επιταγές, χρεωστικές/πιστωτικές κάρτες ή μετρητά» (ΦΕΚ Β' 1744).

Σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 της απόφασης:

1. Οφειλές προς το Δημόσιο, από οποιαδήποτε αιτία, οι οποίες κατ' εξαίρεση εξακολουθούν να εισπράττονται από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) /Ελεγκτικά Κέντρα, καταβάλλονται υποχρεωτικά με επιταγές ή με τη χρήση χρεωστικών/πιστωτικών καρτών, εφόσον το προς καταβολή - ανά ημέρα - ποσό υπερβαίνει συνολικά τα 100 ευρώ (100 €).

2. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας, παύει να ισχύει η Α.Υ.Ο. ΠΟΛ 1056/2010 (ΦΕΚ 712 Β') «Καταβολή οφειλών στις Δ.Ο.Υ. με επιταγές ή με μετρητά».

Κατά τα λοιπά ισχύει η υπ' αριθμ. 45913 οικ./3-11-2015 απόφαση (ΦΕΚ Β' 2414).

3.12 Μεταβολή στον τρόπο συλλογής στατιστικών στοιχείων εξωτερικού τομέα από την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ)

Η Τράπεζα της Ελλάδος, ζήτησε τη συνέχιση της εκ μέρους των τραπεζών αποστολής στατιστικών στοιχείων και για το έτος 2017 με τη σημερινή μορφή (αρχείο txt), λόγω του ότι σύμφωνα με τα αποτελέσματα του πρώτου εξαμήνου από την έναρξη της διαδικασίας απευθείας αναγγελιών των συναλλαγών εξωτερικού τομέα στην παραγωγή εκ μέρους των φυσικών και νομικών προσώπων στην εφαρμογή DIREQT (Direct Reporting Questionnaire) της ΤτΕ, η συμμετοχή ορισμένων αναγγελλόντων δεν ήταν ικανοποιητική, και συνεπώς «κρίνεται αναγκαία, για την απρόσκοπτη κατάρτιση του Ισοζυγίου Πληρωμών της χώρας, η συνεργασία σας.»

3.13 Μέτρα για την προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών και την καταπολέμηση της απόκρυψης εσόδων - Νόμος 4446/2016 «για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές»

Στις 22 Δεκεμβρίου 2016 δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως¹⁴ ο Νόμος 4446/2016 «Πτωχευτικός Κώδικας, Διοικητική Δικαιοσύνη, Τέλη-Παράβολα, Οικειοθελής αποκάλυψη φορολογητέας ύλης παρελθόντων ετών, Ηλεκτρονικές συναλλαγές, Τροποποιήσεις του ν. 4270/2014 και λοιπές διατάξεις», με τα άρθρα 62-74 του οποίου καθιερώνονται μέτρα για την προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών και την καταπολέμηση της απόκρυψης εσόδων.

3.14 Υποχρεωτική ηλεκτρονική πληρωμή τελωνειακών οφειλών

Στις 20 Δεκεμβρίου 2016 δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Β' 4088) η υπ' αριθμ. ΔΤΔ Δ 1180878 ΕΞ 2016 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων αναφορικά με την υποχρεωτική ηλεκτρονική πληρωμή τελωνειακών οφειλών.

Όπως προκύπτει από το άρθρο 1 της εν λόγω Απόφασης:

- οφειλές προς τις τελωνειακές αρχές από οποιαδήποτε αιτία από εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, καθώς και από φυσικά πρόσωπα, καταβάλλονται υποχρεωτικά ηλεκτρονικά, εφόσον το προς καταβολή ποσό υπερβαίνει συνολικά τα 1.000 ευρώ, με εξαίρεση τα μη μηχανογραφημένα τελωνεία. Ωστόσο, στην περίπτωση μη λειτουργίας του μηχανογραφημένου συστήματος ICISnet, αυτές πραγματοποιούνται με φυσικό τρόπο μέσω τραπεζικών επιταγών.

¹⁴ ΦΕΚ Α' 240, σελ. 9939-

- οφειλές προς τις τελωνειακές αρχές που ανέρχονται από 301-1.000 ευρώ, δύνανται να εξοφλούνται και με τραπεζικές ή προσωπικές επιταγές, και
- οφειλές προς τις τελωνειακές αρχές που ανέρχονται μέχρι 300 ευρώ, δύνανται να εξοφλούνται και με μετρητά ή προσωπικές επιταγές.

Περαιτέρω, στο άρθρο 2 παρατίθενται οι περιπτώσεις που εξαιρούνται από την υποχρεωτική χρήση των ηλεκτρονικών πληρωμών. Η υποχρεωτικότητα του εν λόγω μέτρου αρχίζει να ισχύει από την 1^η Ιανουαρίου 2017.

3.15 Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική 2016-2021

Τον Νοέμβριο 2016, ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση επί της «Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής 2016-2021», η οποία συνιστά το πλαίσιο αναφοράς για την ψηφιακή ανάπτυξη της Ελλάδας με ορίζοντα το 2021.

Ειδικότερα, η Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική, εστιάζει σε επτά τομείς παρέμβασης, με συγκεκριμένες προτεραιότητες για τον κάθε τομέα:

1. Ανάπτυξη υποδομών συνδεσιμότητας νέας γενιάς
2. Επιτάχυνση της ψηφιοποίησης της οικονομίας
3. Ωθηση του κλάδου της τεχνολογίας της πληροφορίας (ΤΠΕ) για την ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας και της απασχόλησης
4. Ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού με ψηφιακές δεξιότητες
5. Ριζική αναθεώρηση του τρόπου παροχής Ψηφιακών Υπηρεσιών του Δημοσίου
6. Άρση των αποκλεισμών και διάχυση των ωφελειών της ψηφιακής οικονομίας
7. Ενίσχυση Ασφάλειας και εμπιστοσύνης

3.16 Προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κιβδηλεία

Τον Δεκέμβριο 2016 δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο Νόμος 4443/2016¹⁵, με τον οποίο ενσωματώνονται, μεταξύ άλλων, στην εθνική έννομη τάξη οι διατάξεις της Οδηγίας 2014/62/ΕΕ «σχετικά με την προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κιβδηλεία μέσω του ποινικού δικαίου και για την αντικατάσταση της Απόφασης-Πλαίσιο 2000/383/ΔΕΥ του Συμβουλίου».

3.17 Έλεγχος γνησιότητας και καταλληλότητας των τραπεζογραμματίων ευρώ και την εκ νέου θέση αυτών σε κυκλοφορία

Τον Νοέμβριο του 2016 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως,¹⁶ η υπ' αριθμ. 399 Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, με θέμα: «*Σύσταση Επιτροπής της πράξης του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής αριθμ. 77/17.12.2010*».

¹⁵ ΦΕΚ Α' 232, σελ. 9819-9821

¹⁶ ΦΕΚ Β' 3834/29.11.2016

Το έργο της εν λόγω Επιτροπής συνίσταται στην επιβολή κυρώσεων σε φορείς που διαχειρίζονται μετρητά, οι οποίοι παραβιάζουν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της Απόφασης 2010/597/ΕΕ της ΕΚΤ «σχετικά με τους ελέγχους γνησιότητας και καταλληλότητας των τραπεζογραμματίων ευρώ και την εκ νέου θέση αυτών σε κυκλοφορία»¹⁷ (ΕΚΤ/2010/14), όπως ισχύει, και της πράξης του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής 77/2010, κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Ταμείων.

3.18 Νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά (PSD 2)

Τον Δεκέμβριο του 2016 δημοσιεύτηκε η Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών σχετικά με τη σύσταση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2015 σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των οδηγιών 2002/65/ΕΚ, 2009/110/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και την κατάργηση της οδηγίας 2007/64/ΕΚ.

Η νομοπαρασκευαστική επιτροπή στις εργασίες της οποίας συμμετέχει η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ, θα πρέπει να έχει ολοκληρώσει το έργο της έως την 30^η Σεπτεμβρίου 2017.

ΣΤ. Θέματα προστασίας καταναλωτή

1. Διεθνές επίπεδο - Υιοθέτηση προτύπων στους τομείς των πωλήσεων και του υπεύθυνου δανεισμού

Τον Δεκέμβριο του 2016, ο διεθνής οργανισμός για την προστασία καταναλωτών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (International Financial Consumer Protection Organization- FinCoNet) δημοσίευσε κατευθυντήριες γραμμές προς τις εποπτικές αρχές των κρατών αναφορικά με την υιοθέτηση ορθών κινήτρων στις πωλήσεις χρηματοπιστωτικών προϊόντων και την θέσπιση προτύπων για τον υπεύθυνο δανεισμό. Μεταξύ των μελών του εν λόγω διεθνούς οργανισμού συγκαταλέγονται εκπρόσωποι κεντρικών τραπεζών και εποπτικών αρχών αρμοδίων για την προστασία των καταναλωτών αρκετών κρατών και οι εργασίες του έχουν τύχει αναγνώρισης από το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Financial Stability Board-FSB) και το G20.

2. Ευρωπαϊκό επίπεδο

2.1 Αυτοματοποίηση στην παροχή συμβουλών αναφορικά με χρηματοπιστωτικά προϊόντα

Στις 4 Δεκεμβρίου 2015, η Κοινή Επιτροπή των ΕΒΑ, ΕΣΜΑ, ΕΙΟΡΑ έθεσε σε διαβούλευση κείμενο συζήτησης σε σχέση με την αυτοματοποίηση στην παρείχα συμβουλών για χρηματοπιστωτικά προϊόντα. Ως «αυτοματοποιημένη παροχή συμβουλών» νοείται η λήψη σύστασης από

¹⁷ ΕΕ L 267, 9.10.2010, σελ. 1-20.

τους καταναλωτές για την αγορά ή την πώληση χρηματοπιστωτικών προϊόντων (τραπεζικών, επενδυτικών, ασφαλιστικών) με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων χωρίς (ή με περιορισμένη) μεσολάβηση ανθρώπινου δυναμικού.

2.2 Δημιουργία επιτοκίου αναφοράς στο πλαίσιο της Οδηγίας 2014/17/ΕΕ για τα στεγαστικά δάνεια

Στις 21 Μαρτίου 2016, η ΕΒΑ δημοσίευσε την τελική της έκθεση σχετικά με τη δημιουργία ενός επιτοκίου αναφοράς (benchmark rate) το οποίο θα μπορεί να χρησιμοποιείται από τους πιστωτικούς φορείς κατά τη συμπλήρωση του Ευρωπαϊκού Τυποποιημένου Δελτίου Πληροφοριών (“ESIS”) στο πλαίσιο της χορήγησης ενυπόθηκων δανείων. Η ΕΒΑ προτείνει τη διαμόρφωση του εν λόγω επιτοκίου βάσει συγκεκριμένου τύπου, ο οποίος λαμβάνει υπόψη το Βασικό Επιτόκιο Αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ.

2.3 Μελέτη σχετικά με τους ευάλωτους καταναλωτές σε βασικές αγορές της ΕΕ

Περί τα τέλη Απριλίου 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε μελέτη σχετικά με τους ευάλωτους καταναλωτές στην ΕΕ η οποία διενεργήθηκε κατά τα έτη 2013-2014 σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Στόχος της μελέτης είναι:

- αφενός μεν ο προσδιορισμός της έννοιας του «ευάλωτου» καταναλωτή σε αντιδιαστολή προς τον «μέσο» καταναλωτή στο πλαίσιο των διατάξεων για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, και
- αφετέρου η κατανόηση των αιτίων που οδηγούν στην εμφάνιση του εν λόγω φαινομένου σε βασικές αγορές της ΕΕ.

Οι αγορές που μελετήθηκαν ήταν ο τομέας της ενέργειας, οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και το περιβάλλον του διαδικτύου.

2.4 Καινοτόμος χρήση των δεδομένων των καταναλωτών από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Στις 4 Μαΐου 2016, η ΕΒΑ έθεσε σε διαβούλευση κείμενο αναφορικά με την καινοτόμο χρήση των δεδομένων των καταναλωτών από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Η καινοτομία στη χρήση των εν λόγω δεδομένων συνίσταται στην χρήση αυτών τόσο κατά την παροχή «παραδοσιακών» τραπεζικών προϊόντων, όπως η παροχή πιστώσεων, όσο και κατά την παροχή «νεοπαγών» υπηρεσιών προσαρμοσμένων στο προφίλ του κάθε καταναλωτή.

2.5 Ζητήματα συμβάσεων καταναλωτικής και στεγαστικής πίστης στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1011 σχετικά με τους δείκτες αναφοράς

Στις 29 Ιουνίου 2016, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της ΕΕ ο Κανονισμός (ΕΕ)2016/1011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2016 σχετικά με τους δείκτες που χρησιμοποιούνται ως δείκτες αναφοράς σε χρηματοπιστωτικά μέσα και χρηματοπιστωτικές συμβάσεις ή για τη μέτρηση της απόδοσης επενδυτικών κεφαλαίων, και για την τροποποίηση των Οδηγιών 2008/48/ΕΚ και 2014/17/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014.

Στην έννοια της χρηματοπιστωτικής σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 2(18) του Κανονισμού, εντάσσονται οι συμβάσεις καταναλωτικής πίστης, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 3 στοιχείο (γ) της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ (Consumer Credit Directive), καθώς και οι συμβάσεις στεγαστικής πίστης σύμφωνα με το άρθρο 4 σημείο (3) της Οδηγίας 2014/17/ΕΕ (Mortgage Credit Directive).

2.6 Δέσμη προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση της προστασίας των καταναλωτών στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου

Περί τα τέλη Μαΐου 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε δέσμη προτάσεων οι οποίες αποσκοπούν στην βελτίωση της προστασίας των καταναλωτών σε συναλλαγές ηλεκτρονικού εμπορίου. Οι εν λόγω προτάσεις, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν:

- **πρόταση Κανονισμού** σχετικά με την αντιμετώπιση του αδικαιολόγητου γεωγραφικού αποκλεισμού και άλλων μορφών διακρίσεων με βάση τον τόπο κατοικίας ή εγκατάστασης ή την ιθαγένεια εντός της ενιαίας αγοράς,
- **πρόταση Κανονισμού** για την αναθεώρηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Οκτωβρίου 2004 σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών, και
- αναθεώρηση των κατευθυντηρίων γραμμών για την εφαρμογή της Οδηγίας 2005/29/ΕΚ για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές.

2.7 EBA Consumer Trends Report 2016

Στις 21 Ιουνίου 2016, η EBA δημοσίευσε την ετήσια έκθεσή της σε σχέση με τα επίκαιρα ζητήματα προστασίας των καταναλωτών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (Consumer Trends Report 2015). Η παρούσα έκθεση αξιολογεί τα βήματα που έχουν ήδη ολοκληρωθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο σε σχέση με την προστασία των καταναλωτών και ανακοινώνει τους τομείς στους οποίους θα στραφεί προσεχώς το ρυθμιστικό ενδιαφέρον των αρμόδιων ευρωπαϊκών φορέων, μεταξύ των οποίων και της EBA.

2.8 Διαβούλευση της ΕΒΑ επί σχεδίου ρυθμιστικών και εκτελεστικών τεχνικών προτύπων σε εφαρμογή των άρθρων 3(4), 4(6) και 5(4) της PAD

Στις 22 Σεπτεμβρίου 2016, η ΕΒΑ έθεσε σε διαβούλευση τα ακόλουθα κείμενα:

- *σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων* που καθορίζει την τυποποιημένη ορολογία της Ένωσης για τις πλέον κοινές υπηρεσίες που συνδέονται με λογαριασμό πληρωμών, σύμφωνα με το άρθρο 3(4) της PAD,
- *σχέδιο εκτελεστικών τεχνικών προτύπων* σχετικά με την τυποποιημένη μορφή παρουσίασης του δελτίου πληροφοριών περί τελών και το κοινό του σύμβολο, σύμφωνα με το άρθρο 4(6) της PAD, και
- *σχέδιο εκτελεστικών τεχνικών προτύπων* σχετικά με την τυποποιημένη μορφή παρουσίασης της δήλωσης τελών και του κοινού συμβόλου της, σύμφωνα με το άρθρο 5(4) της PAD.

2.9 Πολιτικές αποδοχών και πρακτικές αναφορικά με την πώληση και προμήθεια τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών προς ιδιώτες

Στις 28 Σεπτεμβρίου 2016, η ΕΒΑ δημοσίευσε *κατευθυντήριες γραμμές* αναφορικά με την πώληση και προμήθεια τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών προς ιδιώτες. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές καθιερώνουν ρυθμίσεις σχετικά με τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των πολιτικών αποδοχών, ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα των καταναλωτών και να αποφεύγονται περιπτώσεις καταχρηστικής προώθησης προϊόντων οι οποίες, μακροπρόθεσμα, αποβαίνουν σε βάρος τόσο του καταναλωτικού κοινού όσο και του ιδίου του ιδρύματος. Οι αρμόδιες αρχές, στις οποίες απευθύνονται πρωτίστως οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, καλούνται να προσαρμόσουν αναλόγως το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο και τις εποπτικές τους πρακτικές προκειμένου να συμμορφωθούν με το περιεχόμενο των εν λόγω κατευθυντηρίων γραμμών.

3. Εθνικό επίπεδο

3.1 Νόμος 4338/2015-Εναρμόνιση της νομοθεσίας με την Οδηγία 2014/17/ΕΕ σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές για ακίνητα που προορίζονται για κατοικία, και άλλες διατάξεις

Στις 28 Νοεμβρίου 2016, δημοσιεύθηκε ο ν. 4438/2016 με τίτλο «Εναρμόνιση της νομοθεσίας με την Οδηγία 2014/17/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές για ακίνητα που προορίζονται για κατοικία και την τροποποίηση των Οδηγιών 2008/48/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1093/2010, και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών». Σύμφωνα με το άρθρο 2 του εν λόγω νόμου, οι νέες διατάξεις καταλαμβάνουν τις ακόλουθες κατηγορίες συμβάσεων:

- συμβάσεις πίστωσης που εξασφαλίζονται είτε με υποθήκη είτε με προσημείωση υποθήκης είτε βάσει δικαιώματος σχετιζομένου με ακίνητα που προορίζονται για κατοικία, και
- συμβάσεις πίστωσης, σκοπός των οποίων είναι η απόκτηση ή η διατήρηση δικαιωμάτων κυριότητας επί εγγείου ιδιοκτησίας ή επί υπάρχοντος ή υπό κατασκευή κτιρίου.

3.2 Δημόσια διαβούλευση επί του σχεδίου νόμου για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/92/ΕΕ

Στις 2 Νοεμβρίου 2016, αναρτήθηκε προς δημόσια διαβούλευση το σχέδιο νόμου για την εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2014/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014 σχετικά με:

- τη συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών,
- την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών, και
- την πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά.

Οι διατάξεις του σχεδίου νόμου καταλαμβάνουν τους λογαριασμούς πληρωμών μέσω των οποίων οι καταναλωτές είναι σε θέση να προβαίνουν κατ' ελάχιστον στις ακόλουθες ενέργειες:

- να τοποθετούν χρηματικά ποσά σε λογαριασμό πληρωμών,
- να αναλαμβάνουν μετρητά από λογαριασμό πληρωμών, και
- να μετέχουν σε πράξεις πληρωμών, περιλαμβανομένων των μεταφορών πιστώσεων, προς και από τρίτο μέρος, είτε ως πληρωτές είτε ως δικαιούχοι.

Ζ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, καταπολέμηση χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και φυσική ασφάλεια τραπεζών

1. Διεθνές επίπεδο

1.1 Άνοιγμα λογαριασμού

Τον Φεβρουάριο 2016, η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία ('Basel Committee on Banking Supervision', 'BCBS') δημοσίευσε επικαιροποιημένο κείμενο για το άνοιγμα λογαριασμού (*General guide to account opening*).

Η επικαιροποιημένη έκδοση, η οποία συνιστά παράρτημα των κατευθυντήριων γραμμών της Επιτροπής της Βασιλείας για τη χρηστή διαχείριση των κινδύνων που σχετίζονται με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, λαμβάνει υπόψη τις συστάσεις της «Ομάδας Χρηματοπιστωτικής Δράσης» ('Financial Action Task Force', 'FATF').

1.2 Άρση κυρώσεων των ΗΠΑ έναντι του Ιράν

Τον Ιούνιο 2016, το Γραφείο Ελέγχου Περιουσιακών Στοιχείων στο Εξωτερικό (‘OFAC’) του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ εξέδωσε επικαιροποιημένο κείμενο ερωτήσεων και απαντήσεων σχετικά με την άρση συγκεκριμένων κυρώσεων έναντι του Ιράν σε συνέχεια της εφαρμογής της σχετικής συμφωνίας που επετεύχθη στη Βιέννη στις 14 Ιουλίου 2015 για το πυρηνικό του πρόγραμμα.

1.3 Οδηγός της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης (‘FATF’) για τις υπηρεσίες ανταποκριτικής τραπεζικής

Τον Οκτώβριο 2016, η Ολομέλεια της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (‘Financial Action Task Force’, ‘FATF’) υιοθέτησε Οδηγό για τις υπηρεσίες ανταποκριτικής τραπεζικής.

Μέσω του εν λόγω Οδηγού επιχειρείται η διευθέτηση των δυσμενών επιπτώσεων που επιφέρει η υιοθέτηση πολιτικών απομείωσης κινδύνων (‘derisking’) των διεθνών ανταποκριτριών τραπεζών, μέσω της αποσαφήνισης του τρόπου εφαρμογής των προτύπων της FATF στις υπηρεσίες ανταποκριτικής τραπεζικής.

1.4 Κατευθυντήριες αρχές του G7 στη θεματική της ασφάλειας στον «κυβερνοχώρο» (‘cybersecurity’) για το χρηματοπιστωτικό σύστημα

Τον Οκτώβριο 2016, η αρμόδια ομάδα έργου για την ασφάλεια στον «κυβερνοχώρο», η οποία τελεί υπό τη λειτουργία της «Ομάδας των 7» (‘G-7’) διαμόρφωσε κείμενο με οκτώ (8) κατευθυντήριες αρχές στη θεματική της ασφάλειας στον «κυβερνοχώρο» (‘cybersecurity’) εντός του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Δεδομένου ότι η ασφάλεια στον «κυβερνοχώρο» συνιστά ζήτημα με διεθνείς διαστάσεις, οι οκτώ (8) κατευθυντήριες αρχές αποτελούν δομικά στοιχεία (‘building blocks’), βάσει των οποίων οι φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών είναι σε θέση:

- αφενός να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν τη στρατηγική τους για την ασφάλεια στον «κυβερνοχώρο» και να καθορίσουν το συναφές πλαίσιο λειτουργίας, και
- αφετέρου να επανεξετάσουν την προαναφερθείσα στρατηγική και το σχετικό πλαίσιο λειτουργίας, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τους υφιστάμενους κινδύνους και τις τρέχουσες τεχνολογικές εξελίξεις στο εν λόγω πεδίο.

2. Ευρωπαϊκό επίπεδο

2.1 Πρόταση Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 «σχετικά με την πρόληψη της χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας»

Τον Ιούλιο του 2016 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε πρόταση Οδηγίας με την οποία προτάθηκε μεταξύ άλλων, η τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 «σχετικά με την πρόληψη της χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας».

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αφορούν:

- την εξασφάλιση εγγυήσεων υψηλού επιπέδου όσον αφορά τη ροή κεφαλαίων από τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου,
- την ενίσχυση των εξουσιών των μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη διευκόλυνση της μεταξύ τους συνεργασίας,
- την ταχύτερη και ευκολότερη πρόσβαση των προαναφερθεισών μονάδων στα κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών και λογαριασμών πληρωμών και/ή στα κεντρικά συστήματα ανάκτησης δεδομένων σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και
- την αντιμετώπιση των κινδύνων χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που συνδέονται με τη χρήση «εικονικών νομισμάτων» (‘virtual currencies’) και τα «ανώνυμα εργαλεία πληρωμών» (π.χ. μη επαναφορτιζόμενες, σταθερού ποσού, προπληρωμένες κάρτες).

Τον Οκτώβριο του 2016, δημοσιεύτηκαν τα εξής σχετικά κείμενα:

- Συμβιβαστικό κείμενο της Σλοβακικής Προεδρίας επί της πρότασης Οδηγίας
- Γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας επί της πρότασης Οδηγίας

Στο σχετικό κείμενο της ΕΚΤ περιλαμβάνονται προτάσεις επαναδιατύπωσης συγκεκριμένων εδαφίων της πρότασης Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καθώς και παρατηρήσεις οι οποίες εστιάζονται:

- στη μεταχείριση των πλατφορμών ανταλλαγής εικονικών νομισμάτων (“virtual currency exchange platforms”) και των παρόχων υπηρεσιών πορτοφολιών θεματοφυλακής διαπιστευτηρίων για την πρόσβαση σε εικονικά νομίσματα (“custodian wallet providers”),
- στον ορισμό που δίνεται στα εικονικά νομίσματα, και
- στη λειτουργία των εθνικών συστημάτων μητρώων τραπεζικών λογαριασμών και λογαριασμών πληρωμών (“central registers of bank and payment accounts”).

2.2 Κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών στο πλαίσιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 για την καταπολέμηση, μέσω της χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος, της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας

Τον Ιανουάριο 2016, ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση της Μεικτής Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών ('Joint Committee of the European Supervisory Authorities') για την κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών ('guidelines') σχετικά με:

- τους παράγοντες κινδύνου και τις ενέργειες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τις αρμόδιες αρχές, τα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς σε περιπτώσεις όπου θεωρείται σκόπιμη η λήψη απλουστευμένων μέτρων δέουσας επιμέλειας ('simplified due diligence measures') ως προς τον πελάτη, και
- τους παράγοντες κινδύνου και τις ενέργειες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τις αρμόδιες αρχές, τα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς σε περιπτώσεις όπου θεωρείται σκόπιμη η λήψη ενισχυμένων μέτρων δέουσας επιμέλειας ('enhanced due diligence measures') ως προς τον πελάτη.

Ακολούθως, η Μεικτή Επιτροπή, κατόπιν αξιολόγησης των σχολίων και παρατηρήσεων που έλαβε καθ' όλη τη διάρκεια αυτής, θα προβεί, στην έκδοση των τελικών κατευθυντήριων γραμμών.

2.3 Σχέδιο δράσης για την ενίσχυση του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Τον Φεβρουάριο 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε σχέδιο δράσης για την ενίσχυση του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.¹⁸

Το εν λόγω σχέδιο εστιάζει στους ακόλουθους δύο (2) άξονες:

(α) στον εντοπισμό τρομοκρατών μέσω κινήσεων κεφαλαίων και την παρεμπόδισή τους στη μεταφορά κεφαλαίων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων, και

(β) στην εξάλειψη των πηγών εσόδων που χρησιμοποιούν οι τρομοκρατικές οργανώσεις, στοχεύοντας στην ικανότητά τους να αντλούν κεφάλαια.

Στο πλαίσιο αυτό, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η ανάληψη ρυθμιστικών πρωτοβουλιών από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 «σχετικά με την πρόληψη της χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας» στους ακόλουθους τομείς:

¹⁸ COM (2016) 50 final.

- εξασφάλιση εγγυήσεων υψηλού επιπέδου όσον αφορά τη ροή κεφαλαίων από τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου,
- ενίσχυση των εξουσιών των μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διευκόλυνση της μεταξύ τους συνεργασίας,
- ταχύτερη και ευκολότερη πρόσβαση των προαναφερθεισών μονάδων στα κεντρικά μητρώα τραπεζικών λογαριασμών και λογαριασμών πληρωμών και/ή στα κεντρικά συστήματα ανάκτησης δεδομένων σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και
- αντιμετώπιση των κινδύνων χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που συνδέονται με τη χρήση «εικονικών νομισμάτων» ('virtual currencies') και τα «ανώνυμα εργαλεία πληρωμών» (π.χ. μη επαναφορτιζόμενες, σταθερού ποσού, προπληρωμένες κάρτες).

Επισημαίνεται ότι όλα τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο σχέδιο δράσης θα πρέπει να έχουν τεθεί σε εφαρμογή μέχρι το τέλος του 2017.

2.4 Μέτρα δέουσας επιμέλειας που θα πρέπει να εφαρμόζουν τα πιστωτικά και λοιπά χρηματοδοτικά ιδρύματα όταν συνάπτουν επιχειρηματική σχέση με πελάτες που προέρχονται από τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου

Τον Απρίλιο 2016, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών ('EBA') δημοσίευσε γνώμη με τίτλο: "*Application of customer due diligence measures to customers who are asylum seekers from high-risk third countries or territories*".

Στη γνώμη της EBA, η οποία απευθύνεται στις εθνικές αρμόδιες αρχές, αναλύονται τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ('due diligence measures') που θα πρέπει να εφαρμόζουν τα πιστωτικά και λοιπά χρηματοδοτικά ιδρύματα ('credit and financial institutions') όταν συνάπτουν επιχειρηματική σχέση με πελάτες που προέρχονται από τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου ('high risk third countries') και οι οποίοι αιτούνται άσυλο ('asylum seekers') σε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αντικειμενικός σκοπός των προτεινόμενων από την EBA μέτρων είναι η επίτευξη της σωστής ισορροπίας μεταξύ της παροχής χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών σε πελάτες που προέρχονται από τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου και της συμμόρφωσης των εγκατεστημένων στην ΕΕ πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων προς τις υποχρεώσεις που υπαγορεύονται από το ευρωπαϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει την πρόληψη της χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

2.5 Δημοσίευση Απόφασης (ΕΕ) 2016/1021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Τον Ιούνιο 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Απόφαση (ΕΕ) 2016/1021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου «σχετικά με τη σύσταση, τον καθορισμό αρμοδιοτήτων, την αριθμητική σύνθεση και τη διάρκεια θητείας της εξεταστικής επιτροπής για τη διερεύνηση καταγγελλόμενων παραβιάσεων και περιπτώσεων κακοδιοίκησης κατά την εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας σε σχέση με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τη φοροαποφυγή και τη φοροδιαφυγή».

2.6 Κατευθυντήριες γραμμές του άρθρου 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/847 «περί στοιχείων που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών»

Στις 12 Οκτωβρίου 2016, οι Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές ('ΕΒΑ', 'ΕΙΟΡΑ', 'ΕΣΜΑ') πραγματοποίησαν στα γραφεία της ΕΒΑ συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με φορείς του ιδιωτικού τομέα με θέμα το περιεχόμενο των κατευθυντήριων γραμμών που θα πρέπει να εκδώσουν έως τις 26 Ιουνίου 2017, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/847 «περί στοιχείων που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών».

Πιο συγκεκριμένα, το άρθρο 25 του ως άνω Κανονισμού απαιτεί από τις Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές να εκδώσουν κατευθυντήριες γραμμές για τις διαδικασίες που εφαρμόζουν οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών αφενός για τον εντοπισμό, και αφετέρου τη λήψη των αναγκαίων μέτρων σε περίπτωση που διαπιστώσουν την έλλειψη απαιτούμενων στοιχείων σε μεταφορές κεφαλαίων.

Οι ως άνω κατευθυντήριες γραμμές θα συνδράμουν, επίσης, τις αρμόδιες αρχές στην αξιολόγηση της επάρκειας των σχετικών διαδικασιών που έχουν σε ισχύ οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών.

Ο στόχος της συνάντησης ενόψει της οποίας οι Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές κατάρτισαν και σχετικό ερωτηματολόγιο ήταν:

- αφενός στην ανάδειξη επαρκών και αποτελεσματικών διαδικασιών για τον εντοπισμό και τη διαχείριση περιπτώσεων μεταφοράς κεφαλαίων, στις οποίες διαπιστώνεται έλλειψη στοιχείων για τη διεκπεραίωσή τους, και
- αφετέρου στον καθορισμό του βέλτιστου τρόπου εφαρμογής των εν λόγω διαδικασιών.

2.7 Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1675 για τη συμπλήρωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 με την επισήμανση των τρίτων χωρών υψηλού κινδύνου που χαρακτηρίζονται από στρατηγικές ανεπάρκειες

Τον Σεπτέμβριο 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1675 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στο παράρτημα του οποίου παρατίθεται ο κατάλογος των δικαιοδοσιών τρίτων χωρών που χαρακτηρίζονται από

στρατηγικές ανεπάρκειες όσον αφορά τα εθνικά τους συστήματα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, οι οποίες συνεπάγονται σημαντικές απειλές για το ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό σύστημα.

2.8 Οδηγία (ΕΕ) 2016/2258 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2011/16/ΕΕ όσον αφορά την πρόσβαση των φορολογικών αρχών σε πληροφορίες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες

Τον Δεκέμβριο του 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ η Οδηγία (ΕΕ) 2016/2258, η οποία τροποποιεί την Οδηγία 2011/16/ΕΕ «όσον αφορά την πρόσβαση των φορολογικών αρχών σε πληροφορίες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες».

Μέσω της εν λόγω Οδηγίας, προβλέπεται ότι τα κράτη μέλη της Ε.Ε. θα πρέπει να λάβουν (το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017) τα απαραίτητα μέτρα στην εθνική τους νομοθεσία για την πρόσβαση των φορολογικών αρχών στους μηχανισμούς, τις διαδικασίες, τα έγγραφα και τις πληροφορίες που αναφέρονται σε επιμέρους διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 «σχετικά με την πρόληψη της χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας».

2.9 Νομοθετικές πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ενίσχυση του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Στις 21 Δεκεμβρίου 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε νομοθετικές προτάσεις με σκοπό να ενισχυθεί η ικανότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που προβλέπονται στο Σχέδιο Δράσης για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας του Φεβρουαρίου 2016.

Ειδικότερα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε:

- πρόταση Οδηγίας για την ποινικοποίηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες,
- πρόταση Κανονισμού σχετικά με την επιβολή αυστηρότερων ελέγχων όσον αφορά τη διακίνηση μετρητών που εισέρχονται και εξέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, και
- πρόταση Κανονισμού για την αμοιβαία αναγνώριση των διαταγών δέσμευσης και δήμευσης περιουσιακών στοιχείων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες.

3. Εθνικό επίπεδο

3.1 Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον Κυβερνοχώρο, του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της, καθώς και τη μεταφορά στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2013/40/ΕΕ

Τον Αύγουστο 2016 δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο νόμος 4411/2016: «Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον Κυβερνοχώρο και του Προσθέτου Πρωτοκόλλου της, σχετικά με την ποινικοποίηση πράξεων ρατσιστικής και ξενοφοβικής φύσης, που διαπράττονται μέσω Συστημάτων Υπολογιστών - Μεταφορά στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2013/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών και την αντικατάσταση της απόφασης – πλαισίου 2005/222/ΔΕΥ του Συμβουλίου, ρυθμίσεις σωφρονιστικής και αντεγκληματικής πολιτικής και άλλες διατάξεις». Ο νόμος αποτελείται από τρία (3) μέρη:

- Πρώτο Μέρος - Άρθρο 1

«Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον Κυβερνοχώρο και του Προσθέτου Πρωτοκόλλου της, σχετικά με την ποινικοποίηση πράξεων ρατσιστικής και ξενοφοβικής φύσης, που διαπράττονται μέσω Συστημάτων Υπολογιστών».

- Δεύτερο Μέρος – Άρθρα 2-31

«Μεταφορά στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2013/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών και την αντικατάσταση της απόφασης – πλαισίου 2005/222/ΔΕΥ του Συμβουλίου, ρυθμίσεις σωφρονιστικής και αντεγκληματικής πολιτικής και άλλες διατάξεις».

- Τρίτο μέρος - Άρθρο 32

«Εναρξη ισχύος».

Ο Νόμος το σχέδιο του οποίου είχε τεθεί σε διαβούλευση το χρονικό διάστημα Μάρτιος – Απρίλιος 2016, ενσωματώνει, μεταξύ άλλων, την παρ. 1 του άρθρου 13 της Οδηγίας σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών για τα ποινικά αδικήματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της και τον ορισμό του αρμόδιου εθνικού σημείου επαφής. Πιο συγκεκριμένα, ως τέτοιο ορίζεται η Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Ελληνικής Αστυνομίας υπό την εποπτεία του Εισαγγελέα Εφετών.

3.2 Συγκρότηση της Επιτροπής Επεξεργασίας Στρατηγικής & Πολιτικών για την αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας του αρ. 9 του Ν.3691/2008

Τον Ιούνιο 2016, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυβέρνησης η υπ' αριθμ. Γ.Δ.Ο.Π. 0000820 ΕΞ 2016, απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, με την οποία συγκροτείται η «Επιτροπή Επεξεργασίας Στρατηγικής & Πολιτικών για την αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας του αρ. 9 του Ν.3691/2008» (ΦΕΚ Β'1851).

3.3 Κύρωση της Πολυμερούς Συμφωνίας Αρμόδιων Αρχών για την Αυτόματη Ανταλλαγή Πληροφοριών Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών και διατάξεις εφαρμογής

Τον Οκτώβριο 2016, δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο Νόμος 4428/2016 «*Κύρωση της Πολυμερούς Συμφωνίας Αρμόδιων Αρχών για την Αυτόματη Ανταλλαγή Πληροφοριών Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών και διατάξεις εφαρμογής*» (ΦΕΚ Α' 190 (σελ.9141-9196)), μέσω του οποίου κυρώνεται:

- αφενός η Δήλωση της Αρμόδιας Αρχής για την προσχώρηση της Ελλάδας στην Πολυμερή Συμφωνία Αρμόδιων Αρχών («ΠΣΑΑ») για την Αυτόματη Ανταλλαγή Πληροφοριών Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών του ΟΟΣΑ, και
- αφετέρου η επισυναπτόμενη στην ως άνω Δήλωση Πολυμερής Συμφωνία Αρμόδιων Αρχών για την Αυτόματη Ανταλλαγή Πληροφοριών Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών.

Ενότητα Δεύτερη:

Οι δραστηριότητες της ΕΕΤ

Α. Λειτουργία και εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων

1. Διεθνές επίπεδο

1.1 Ενημέρωση των πιστωτικών ιδρυμάτων για τις ρυθμιστικές εξελίξεις

Κατά τη διάρκεια του 2016 σημειώθηκαν σημαντικές ρυθμιστικές εξελίξεις σε διεθνές επίπεδο. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της αναθεώρησης του διεθνούς ρυθμιστικού πλαισίου για την κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών, τέθηκαν σε διαβούλευση από την Επιτροπή της Βασιλείας εκθέσεις σχετικά με το νέο πλαίσιο υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων για κάλυψη έναντι:

- του πιστωτικού κινδύνου βάσει της τυποποιημένης προσέγγισης,
- του πιστωτικού κινδύνου βάσει της προσέγγισης IRB, και
- του λειτουργικού κινδύνου.

Η ΕΕΤ ενημέρωσε τα πιστωτικά ιδρύματα-μέλη της για τα κείμενα διαβούλευσης, για τα οποία οι τελικές ρυθμίσεις αναμένεται να υιοθετηθούν εντός του 2017. Δεδομένου ότι οι προτεινόμενες αλλαγές εκτιμάται ότι θα έχουν σημαντικό αντίκτυπο στον ευρωπαϊκό τραπεζικό κλάδο, η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία (EBF) ανέλαβε σημαντικές πρωτοβουλίες με αποδέκτες τα μέλη της Επιτροπής της Βασιλείας που προέρχονται από κράτη-μέλη της ΕΕ, καθώς και εκπροσώπους οργάνων της ΕΕ. Με τις εν λόγω πρωτοβουλίες, στις οποίες συμμετείχε η ΕΕΤ, επιδιώχθηκε να επισημανθούν τα ζητήματα που ανακύπτουν από την υιοθέτηση του νέου διεθνούς ρυθμιστικού πλαισίου.

2. Ευρωπαϊκό επίπεδο

2.1 Συμμετοχή της ΕΕΤ σε δημόσια διαβούλευση της ΕΒΑ για την εναρμόνιση του ορισμού για την αθέτηση των υποχρεώσεων του πιστούχου

Στις 21 Ιανουαρίου 2016, ολοκληρώθηκε η διαβούλευση του σχεδίου κατευθυντηρίων γραμμών της ΕΒΑ για την εναρμόνιση σε ευρωπαϊκό επίπεδο του ορισμού για την αθέτηση (default) των υποχρεώσεων του πιστούχου δυνάμει του άρθρου 178(7) του Κανονισμού 575/2013 (CRR). Η ΕΕΤ συμμετείχε στη διαβούλευση της ΕΒΑ υποβάλλοντας σχετικό κείμενο παρατηρήσεων.

2.2 Διαβούλευση της ΕΒΑ για τις πρακτικές διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου στο πλαίσιο του IFRS 9

Στις 26 Ιουλίου 2016, η ΕΒΑ έθεσε σε διαβούλευση σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών αναφορικά με τις πρακτικές και διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζουν τα πιστωτικά ιδρύματα σε ό,τι αφορά τη διαχείριση του

πιστωτικού κινδύνου και τον υπολογισμό των αναμενόμενων ζημιών ενόψει της εφαρμογής από το 2018 του IFRS 9.

Η EET συμμετείχε στη διαβούλευση της EBA υποβάλλοντας σχετικό κείμενο παρατηρήσεων.

2.3 Συμμετοχή της EET σε δημοσία διαβούλευση της ΕΚΤ για τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων

Τον Σεπτέμβριο του 2016 η ΕΚΤ έθεσε σε διαβούλευση κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Δεδομένης της σημασίας του θέματος για τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα, η EET υπέβαλε στην ΕΚΤ κείμενο παρατηρήσεων, κυρίως σε ό,τι αφορά τις ακόλουθες θεματικές του κειμένου διαβούλευσης:

- τη στρατηγική που πρέπει να υλοποιούν τα πιστωτικά ιδρύματα για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια,
- τις ρυθμίσεις διακυβέρνησης που αφορούν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια,
- την πολιτική ρυθμίσεων,
- την αναγνώριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων,
- τον σχηματισμό προβλέψεων και τις διαγραφές δανείων, και
- την αποτίμηση των εξασφαλίσεων.

2.4 Ενημέρωση των πιστωτικών ιδρυμάτων για τις ρυθμιστικές εξελίξεις σε ρυθμιστικό επίπεδο

Κατά τη διάρκεια του 2016 οι ρυθμιστικές εξελίξεις σε ενωσιακό επίπεδο υπήρξαν πολλές και σημαντικές. Αναμφίβολα, ιδιαίτερα σημαντική εξέλιξη αποτέλεσε η νομοθετική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τροποποίηση των βασικών νομοθετικών πράξεων που διέπουν το πλαίσιο ρυθμιστικής παρέμβασης, εποπτείας και εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων (CRR, CRDIV, BRRD, SRMR). Επίσης, η EBA, ως κατεξοχήν ρυθμιστική αρχή σε ευρωπαϊκό επίπεδο, δημοσίευσε πλήθος ρυθμιστικών πράξεων. Συνολικά, κατά τη διάρκεια του 2016 δημοσιεύθηκαν περισσότερες από πενήντα ρυθμιστικές πράξεις στους τομείς της ρυθμιστικής παρέμβασης και εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και της εγγύησης καταθέσεων. Επιπλέον, η ΕΚΤ, με την ιδιότητα της εποπτικής αρχής και το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (SRB), ως η αρχή εξυγίανσης για τα μεγαλύτερα πιστωτικά ιδρύματα της ευρωζώνης, εξέδωσαν πλήθος νομικών πράξεων και κειμένων διαβούλευσης.

Η EET παρακολούθησε στενά το σύνολο των εν λόγω πράξεων και ενημέρωσε σε τακτική βάση τα πιστωτικά ιδρύματα για τις ανωτέρω ρυθμιστικές εξελίξεις προκειμένου εγκαίρως να συμμορφωθούν με τις νέες απαιτήσεις.

2.5 Ζητήματα που απασχόλησαν τους ευρωπαϊκούς φορείς και αρχές σε θέματα προληπτικής εποπτείας και συμμετοχή της EET

Στο πλαίσιο της ιδιότητάς της ως μέλους της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (εφεξής EBF), η EET συμμετείχε ενεργά σε συναντήσεις εκπροσώπων της EBF με στελέχη της EKT, του SRB και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στις συναντήσεις αυτές, στις οποίες η EET εκπροσωπήθηκε από τραπεζικά στελέχη και στελέχη της Γενικής Γραμματείας, συζητήθηκαν μεταξύ άλλων τα εξής θέματα:

- διενέργεια από την EKT της διαδικασίας εποπτικής εξέτασης και αξιολόγησης (SREP),
- αξιολόγηση από την EKT των ICAAP/ILAAP των πιστωτικών ιδρυμάτων,
- υποβολή από τα πιστωτικά ιδρύματα σχεδίων ανάκαμψης,
- εισφορές εξυγίανσης προς το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (SRF), και
- υποδείγματα σχετικά με τις επιλέξιμες για σκοπούς MREL υποχρεώσεις.

2.6 Συμμετοχή της EET σε έρευνες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας για θέματα εποπτικού χαρακτήρα

Μια από τις στρατηγικές προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (EBF) αφορά την ανάπτυξη στενής συνεργασίας με την EKT και τη διασφάλιση ότι αποτελεί αξιόπιστο συνομιλητή της για θέματα που άπτονται της λειτουργίας του SSM.

Στο πλαίσιο αυτό, η EBF πραγματοποίησε εντός του 2016 έρευνες σχετικά με τη διαδικασία υποβολής εποπτικών αναφορών στο πλαίσιο του SSM και τη συνεργασία της EKT με τα άμεσα εποπτευόμενα από αυτήν πιστωτικά ιδρύματα. Η EET συμμετείχε στις εν λόγω έρευνες της EBF, σκοπός των οποίων ήταν η εκπόνηση εκθέσεων για τη γνωστοποίηση στην EKT των θέσεων του ευρωπαϊκού τραπεζικού κλάδου επί συγκεκριμένων θεμάτων.

3. Εθνικό επίπεδο

3.1 Συμμετοχή της EET σε διαβούλευση της ΤτΕ για την ΠΕΕ 102/30.08.2016

Στο πλαίσιο της αναθεώρησης της ΠΕΕ 42/30.05.2014 της ΤτΕ για την υποβολή εποπτικών αναφορών αναφορικά με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, η EET συμμετείχε σε διαβούλευση με την ΤτΕ σχετικά με τον καθορισμό των νέων υποδειγμάτων που θα πρέπει να υποβάλλουν τα πιστωτικά ιδρύματα.

Στις 30 Αυγούστου 2016, η Εκτελεστική Επιτροπή της ΤτΕ υιοθέτησε με την ΠΕΕ 102/30.08.2016 τα νέα υποδείγματα που πρέπει να υποβάλλουν τα πιστωτικά ιδρύματα από τον Φεβρουάριο του 2017. Οι διαβουλεύσεις της EET με την ΤτΕ συνεχίστηκαν έως τα τέλη του 2016 για να

αποσαφηνιστούν θέματα που αφορούν τη συμπλήρωση και υποβολή των υποδειγμάτων.

3.2 Ενημερωτικό δελτίο καταθετών στο πλαίσιο του νόμου 4370/2016

Σε συνέχεια της ενσωμάτωσης της Οδηγίας 2014/49/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα συστήματα εγγύησης καταθέσεων και της ψήφισης του νόμου 4370/2016, η ΕΕΤ συνεργάστηκε εποικοδομητικά με το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ) για την ανάπτυξη του ενημερωτικού δελτίου για τους καταθέτες, προκειμένου να παρέχονται όσο το δυνατόν πληρέστερα οι βασικές πληροφορίες σχετικά με την προστασία των καταθέσεων και των επενδυτικών υπηρεσιών, αντίστοιχα.

Στόχος της εν λόγω πληροφόρησης, σύμφωνα και με το άρθρο 42 του ν. 4370/2016, είναι η παροχή από τα πιστωτικά ιδρύματα προς τους υφιστάμενους και τους μελλοντικούς καταθέτες των αναγκαίων πληροφοριών για τη συμμετοχή των πιστωτικών ιδρυμάτων στο ΤΕΚΕ και η ενημέρωσή τους σχετικά με την παρεχόμενη από το ΤΕΚΕ κάλυψη, τις ισχύουσες εξαιρέσεις από αυτή, την έκταση και το ύψος της κάλυψης, καθώς και το νόμισμα καταβολής της αποζημίωσης.

3.3 Σύσταση Ομάδας Εργασίας ΤτΕ-ΕΕΤ για το AnaCredit

Ενόψει της έναρξης εφαρμογής από το 2018 της εθνικής βάσης αναλυτικών πιστωτικών δεδομένων (AnaCredit) αποφασίστηκε από κοινού με την ΤτΕ η σύσταση Ομάδας Εργασίας για την επεξεργασία θεμάτων κυρίως τεχνικού χαρακτήρα.

B. Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων

1. Ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Συμμετοχή της Γενικής Γραμματείας της EET στις συνεδριάσεις του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης με εκπροσώπους του τραπεζικού κλάδου της ΕΕ

Στις 12 Ιανουαρίου και στις 28 Νοεμβρίου 2016, πραγματοποιήθηκαν στις Βρυξέλλες συνεδριάσεις του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (εφεξής SRB) στις οποίες συμμετείχαν εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της EKT, της EBA, των εθνικών αρχών εξυγίανσης και των ενώσεων τραπεζών των κρατών-μελών της ΕΕ. Η EET εκπροσωπήθηκε από εντεταλμένα στελέχη τραπεζών και στελέχη της Γενικής Γραμματείας. Κατά τις συνεδριάσεις αυτές συζητήθηκαν θέματα συντονισμού της αγοράς προς το νέο ευρωπαϊκό πλαίσιο για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων, το οποίο πανευρωπαϊκά τέθηκε σε πλήρη εφαρμογή από την 1.1.2016. Ειδικότερα, απασχόλησαν τα ακόλουθα ιδίως θέματα:

- εκπόνηση σχεδίων εξυγίανσης,
- προσδιορισμός του ύψους του MREL που πρέπει να τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα, και
- εισφορές εξυγίανσης προς το SRF και εισφορές για την κάλυψη εξόδων λειτουργίας του SRB.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Ενημέρωση αναφορικά με τα ρυθμιστικά πρότυπα και τις κατευθυντήριες γραμμές που εκδίδονται δυνάμει της Οδηγίας 2014/59/ΕΕ (BRRD)

Σε όλη τη διάρκεια του έτους, η EBA προέβη στη δημοσίευση πλήθους ρυθμιστικών και εκτελεστικών τεχνικών προτύπων και κατευθυντηρίων γραμμών σύμφωνα με σχετικές διατάξεις της Οδηγίας BRRD. Τα εν λόγω σχέδια δημοσιοποιούνται προς διαβούλευση με τους φορείς της αγοράς και εν συνεχεία προωθούνται προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς υιοθέτηση με τη μορφή Εκτελεστικών Κανονισμών.

Στο πλαίσιο αυτό, η EET παρακολούθησε στενά τις σχετικές εργασίες της EBA με σκοπό την έγκαιρη ενημέρωση των μελών της και τη συμμετοχή στις σχετικές διαβουλεύσεις.

2.2 Συνεργασία με εθνικές αρχές σε θέματα του ρυθμιστικού πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση

Κατά τη διάρκεια του έτους 2016, η EET συνέχισε να παρέχει συνδρομή σε εθνικές αρχές, όπως η Τράπεζα της Ελλάδος και το Υπουργείο Οικονομίας, επί θεμάτων συντονισμού και συμμόρφωσης του τραπεζικού κλάδου στις απαιτήσεις της νομοθεσίας για την ανάκαμψη και την εξυγίανση, μεταξύ άλλων, με τη συνεχή παρακολούθηση και κωδικοποίηση των ρυθμιστικών και εκτελεστικών τεχνικών προτύπων και κατευθυντηρίων γραμμών με

γνώμονα τη διευκόλυνση της προσαρμογής του κλάδου κατά το πρώτο έτος πλήρους εφαρμογής του πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση.

2.3 Ανάρτηση ενημερωτικού υλικού στην ιστοσελίδα της EET

Με στόχο την προετοιμασία και την εξοικείωση των τραπεζών μελών με τις νέες διατάξεις, πέραν των λοιπών δράσεων της, η EET ανάρτησε στην ιστοσελίδα της ενημερωτικό υλικό και ειδοποιήσεις αναφορικά με τη δημοσίευση συναφών θεμάτων. Η σχετική δραστηριότητα περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- αναλυτική παρουσίαση του συνόλου των κατ' εξουσιοδότηση εκδοθεισών πράξεων δυνάμει των διατάξεων της BRRD,
- διαρκή ενημέρωση του ενημερωτικού κόμβου της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ένωσης –τμήμα του οποίου αποτελεί ο Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης και οι διατάξεις της BRRD- με τις τελευταίες εξελίξεις σε επίπεδο ΕΕ, και
- ανάρτηση του συνόλου των σχεδίων και τελικών κειμένων τεχνικών προτύπων της EBA και κατευθυντηρίων γραμμών.

Γ. Λειτουργία και εποπτείας κεφαλαιαγορών

1. Ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Ενημέρωση μελών για τις τρέχουσες ρυθμιστικές εξελίξεις στον τομέα της κεφαλαιαγοράς

Η ΕΕΤ ενημέρωσε συστηματικά τα μέλη της, τόσο *ad hoc* όσο και μέσω της *Μηνιαίας έκθεσης ρυθμιστικών εξελίξεων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα (Financial Regulatory Report)*, αναφορικά με το σύνολο των ρυθμιστικών εξελίξεων που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια του έτους 2016 στο πλαίσιο των εργασιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της ESMA σε σχέση με τις εξελίξεις σε ό,τι αφορά:

- την πρωτοβουλία για την Ευρωπαϊκή Ένωση Κεφαλαιαγορών (Capital Markets Union),
- τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 600/2014 και την Οδηγία 2014/65/ΕΕ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFIR/MiFID2), καθώς και την έκδοση όλων των κατ' εξουσιοδότηση νομοθετημάτων που τα συμπληρώνουν,
- τον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014 και την Οδηγία 2014/57/ΕΕ για την κατάχρηση αγοράς (MAR/MAD2), καθώς και την έκδοση όλων των κατ' εξουσιοδότηση νομοθετημάτων που τα συμπληρώνουν,
- τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 648/2012 για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών (EMIR), καθώς και την έκδοση όλων των κατ' εξουσιοδότηση νομοθετημάτων που τον συμπληρώνουν,
- τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 909/2014 σχετικά με τη βελτίωση του διακανονισμού αξιογράφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων (CSDR), και την αναμενόμενη έκδοση των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων και εκτελεστικών πράξεων που τον συμπληρώνουν,
- τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1286/2014 σχετικά με τα έγγραφα βασικών πληροφοριών που αφορούν συσκευασμένα επενδυτικά προϊόντα για ιδιώτες επενδυτές και επενδυτικά προϊόντα βασιζόμενα σε ασφάλιση (PRIIPs), και την αναμενόμενη έκδοση των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων και εκτελεστικών πράξεων που τον συμπληρώνουν,
- τον Κανονισμό (ΕΕ) 2015/2365 για τη διαφάνεια των συναλλαγών χρηματοδότησης τίτλων και επαναχρησιμοποίησης (SFTR),
- την Οδηγία 2011/61/ΕΕ σχετικά με τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων (AIFMD),
- την πρόταση Κανονισμού σχετικά με το ενημερωτικό δελτίο που πρέπει να δημοσιεύεται κατά τη δημόσια προσφορά κινητών αξιών ή κατά την εισαγωγή κινητών αξιών προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά και την κατάργηση της Οδηγίας 2003/71/ΕΚ,

- την πρόταση Κανονισμού για τους δείκτες που χρησιμοποιούνται ως δείκτες αναφοράς σε χρηματοπιστωτικά μέσα (Benchmarks Regulation),
- την πρόταση Κανονισμού για τα αμοιβαία κεφάλαια της χρηματαγοράς (MMFs), και
- τις λοιπές εξελίξεις που δρομολογούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο στον τομέα των κεφαλαιαγορών, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα στην πρώτη ενότητα του παρόντος.

Κατά τη δημόσια διαβούλευση που έλαβε χώρα για την προετοιμασία των ρυθμιστικών και εκτελεστικών τεχνικών προτύπων που συνοδεύουν τα ανωτέρω νομοθετήματα, η ΕΕΤ απέστειλε παρατηρήσεις και σχόλια για αρκετά από αυτά και συμμετείχε στις δημόσιες διαβουλεύσεις μέσω της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας.

1.2 Συμμετοχή σε δημόσια διαβούλευση αναφορικά με το έγγραφο βασικών πληροφοριών (KID) του Κανονισμού 1268/2014

Η ΕΕΤ συμμετείχε στη δημόσια διαβούλευση που πραγματοποίησε η Κοινή Επιτροπή των ΕΒΑ, ESMA και ΕΙΟΡΑ σχετικά με το έγγραφο βασικών πληροφοριών (KID) του Κανονισμού 1268/2014, αποστέλλοντας σχόλια που αφορούσαν τις περισσότερες από τις επιμέρους θεματικές που περιελάμβανε το κείμενο διαβούλευσης, και ειδικότερα, στις πληροφορίες αναφορικά με τον κίνδυνο, τα σενάρια απόδοσης και τα στοιχεία κόστους που πρέπει να περιλαμβάνονται στο KID.

Τα σχόλια που απέστειλε η ΕΕΤ, αφορούσαν παρατηρήσεις αναφορικά με την πληρότητα του σχεδίου στην –φιλική προς τον μέσο καταναλωτή– απεικόνιση τα ακόλουθων στοιχείων:

- των πληροφοριών αναφορικά με τον κίνδυνο, τα σενάρια απόδοσης και τα στοιχεία κόστους που πρέπει να περιλαμβάνονται στο KID (**άρθρο 8 παρ. 5 του Κανονισμού**),
- των προϋποθέσεων που πρέπει να πληρούνται για την αναθεώρηση και επανεξέταση των πληροφοριών που περιέχονται στο KID (**άρθρο 10 παρ. 2 του Κανονισμού**), και
- των προϋποθέσεων που πρέπει να πληρούνται ώστε να διασφαλίζεται ότι τα υπόχρεα πρόσωπα διαθέτουν το KID στον ιδιώτη επενδυτή εγκαίρως προτού ο τελευταίος δεσμευτεί συμβατικά (**άρθρο 13 παρ. 5 του Κανονισμού**).

1.3 Εναρμόνιση των διαδικασιών για τις γενικές συνελεύσεις

Η ΕΕΤ, ως συντονιστής της ελληνικής ομάδας φορέων της αγοράς (*Greek MIG – Market Infrastructure Group*) (Τράπεζα της Ελλάδος, Ελληνικά Χρηματιστήρια ΑΕ, Ένωση Εισηγμένων Εταιρειών και ΕΕΤ), συμμετείχε κατά τη διάρκεια του 2015 στις εργασίες για την εναρμόνιση των διαδικασιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο που σχετίζονται με τις Γενικές Συνελεύσεις (Market Standards for General Meetings) στο πλαίσιο των εργασιών αυτορρύθμισης που λαμβάνουν χώρα για την άρση των εμποδίων

Giovannini και την ολοκλήρωση των αγορών εκκαθάρισης και διακανονισμού (*Giovannini Barrier 3*).

1.4 Συμμετοχή σε διαβούλευση του Ευρωσυστήματος στο πλαίσιο λειτουργίας του TARGET2-Securities

Η EET, στο πλαίσιο της συμμετοχής των μελών της στο National Users Group της πανευρωπαϊκής πλατφόρμας διακανονισμού κινητών αξιών TARGET2-Securities, συμμετείχε στη διαβούλευση της T2S Harmonisation ομάδας του Ευρωσυστήματος αναφορικά με τις επιπτώσεις των διαδικασιών ελάφρυνσης της παρακράτησης φόρου στην πηγή. Η εν λόγω διαβούλευση εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για την Capital Markets Union και της δράσης για την εξεύρεση «*ρεαλιστικών λύσεων για τα μακροχρόνια φορολογικά εμπόδια όπως η διπλή φορολόγηση συναφώς με ισχύοντες διακανονισμούς περί παρακράτησης φόρου*».

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Συμμετοχή στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID II)

Η EET, καθ' όλη τη διάρκεια του 2016, συμμετείχε στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15^{ης} Μαΐου 2014 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της Οδηγίας 2011/61/ΕΕ. Λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της συγκεκριμένης Οδηγίας και τις επιπτώσεις που θα έχει στην λειτουργία των επιχειρήσεων επενδύσεων, αλλά και των πιστωτικών ιδρυμάτων που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες, η EET συμμετείχε στη νομοπαρασκευαστική διαδικασία υποβάλλοντας προτάσεις για την όσο το δυνατόν ορθότερη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των νέων υποχρεώσεων και διαδικασιών που εισάγει η σημαντικότερη αυτή ευρωπαϊκή Οδηγία, η ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο των διατάξεων της οποίας θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως την 3^η Ιουλίου 2017.

2.2 Συμμετοχή στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/91/ΕΕ για τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ)

Η EET συμμετείχε στη νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/91/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23^{ης} Ιουλίου 2014 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2009/65/ΕΚ για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) όσον αφορά στις λειτουργίες θεματοφύλακα, τις πολιτικές αποδοχών και τις κυρώσεις. Η νομοπαρασκευαστική επιτροπή ολοκλήρωσε τις εργασίες της εντός του 2016 και υπέβαλε εγκαίρως το σχέδιο νόμου στο Υπουργείο Οικονομικών.

Στις 6 Σεπτεμβρίου 2016 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο Νόμος 4416/2016 «*Τροποποίηση του ν. 4099/2012 (Α' 250) (ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/91/ΕΕ/Λ 257)*».

Ειδικότερα, ο νόμος ενσωμάτωσε στο εθνικό δίκαιο διατάξεις σχετικά με:

- τις πολιτικές και τις πρακτικές αποδοχών των ΑΕΔΑΚ,
- τις λειτουργίες του θεματοφύλακα και την ανάθεση των λειτουργιών του σε τρίτο,
- τον προσδιορισμό ενδεικτικών περιπτώσεων παραβάσεων,
- τις κυρώσεις,
- τη δημοσίευση αποφάσεων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για την επιβολή διοικητικής κυρώσεως ή άλλων μέτρων για παραβάσεις των διατάξεων του νόμου, και
- τους μηχανισμούς και τις διαδικασίες ενθάρρυνσης καταγγελιών όσον αφορά σε ενδεχόμενες παραβάσεις του νόμου.

2.3 Δημοσίευση τριμηνιαίων οικονομικών καταστάσεων από τα πιστωτικά ιδρύματα στο πλαίσιο του ν. 3556/2007

Σε συνέχεια της ενσωμάτωσης της Οδηγίας 2013/50/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά, και της κατ' επέκταση τροποποίησης του ν. 3556/2007, με την οποία καταργήθηκε η υποχρέωση κατάρτισης και δημοσιοποίησης από τον εκδότη μετοχών τριμηνιαίων οικονομικών καταστάσεων για το πρώτο και το τρίτο τρίμηνο της οικονομικής χρήσης, η ΕΕΤ συνεργάστηκε εποικοδομητικά με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς προκειμένου να θεσμοθετηθεί η δυνατότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων, των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά, να καταρτίζουν τριμηνιαίες οικονομικές καταστάσεις για το πρώτο και το τρίτο τρίμηνο της οικονομικής χρήσης και να τις δημοσιοποιούν εντός τριών (3) μηνών από τη λήξη της αντίστοιχης περιόδου.

Στόχος της συγκεκριμένης δυνατότητας για τη δημοσίευση περιοδικών χρηματοοικονομικών πληροφοριών, η οποία παρέχεται από την Οδηγία κατ' εξαίρεση για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, είναι η ενίσχυση της διαφάνειας, μέσω της παροχής επιπρόσθετων περιοδικών χρηματοοικονομικών πληροφοριών που συμβάλλουν στη λήψη επενδυτικών αποφάσεων, χωρίς να δημιουργείται στους εκδότες δυσανάλογη οικονομική επιβάρυνση.

2.4 Εκπροσώπηση της ΕΕΤ στη Συμβουλευτική Επιτροπή της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς

Η ΕΕΤ, στο πλαίσιο της εκπροσώπησής της στη Συμβουλευτική Επιτροπή της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, έργο της οποίας είναι η διατύπωση απόψεων σχετικά με κανονιστικές ρυθμίσεις που άπτονται της λειτουργίας της ελληνικής αγοράς κεφαλαίου, συμμετείχε σε μια σειρά συνεδριάσεων

για την επεξεργασία προτάσεων για τη βελτίωση της λειτουργίας των αγορών και διατύπωσε τη γνώμη της επί διαφόρων νομοθετικών προτάσεων που εισηγήθηκε αρμοδίως η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Δ. Συστήματα και μέσα πληρωμών

1. Ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Ενιαίος Χώρος Πληρωμών σε Ευρώ (‘SEPA’)

Κατά τη διάρκεια του 2016 συνεχίστηκαν οι προσπάθειες ενδυνάμωσης του στόχου δημιουργίας μιας ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς πληρωμών. Οι βασικότερες εξελίξεις, τις οποίες παρακολούθησε ενεργά η EET, αφορούσαν τα ακόλουθα:

- Την πλήρη μετάπτωση, τον Φεβρουάριο του 2016, των ευρωπαϊκών τραπεζικών συστημάτων των κρατών μελών με νόμισμα το ευρώ στον SEPA, μετά τη λήξη των διάφορων μεταβατικών ρυθμίσεων και εξαιρέσεων που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 260/2012.
- Την επέκταση, από τον Μάιο του 2016, του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής του SEPA, στον οποίο εντάσσονται τα νησιά του Τζέρσεϋ, Γουέρνσεϊ και η νήσος του Μαν, τα οποία συνιστούν κτήσεις του Ηνωμένου Βασιλείου.
- Τη δημοσίευση, τον Απρίλιο του 2016, από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών του εγγράφου με τίτλο: “Change of Creditor or Creditor Reference Party”.
- Τη διεξαγωγή, τον Απρίλιο του 2016, τρίμηνης διαβούλευσης από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών επί των προτεινόμενων τροποποιήσεων των SEPA Credit Transfer και SEPA Core και B2B Rulebooks, τα οποία θα τεθούν σε ισχύ τον Νοέμβριο του 2017.
- Τη διεξαγωγή, τον Απρίλιο του 2016, τρίμηνης διαβούλευσης από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών επί του σχεδίου του SEPA Instant Credit Transfer Scheme Rulebook, το οποίο θα τεθεί σε ισχύ τον Νοέμβριο του 2017.
- Τη δημοσίευση, τον Μάιο του 2016, από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών των συστάσεων με τίτλο: “Validity of electronic mandates in a cross-border context”.
- Την ολοκλήρωση της συνολικής άσκησης που διενήργησε το “European Card Stakeholders Group” αναφορικά με τη μελλοντική ανάπτυξη τεχνικών προτύπων για τις συναλλαγές με κάρτες πληρωμών εντός της Ε.Ε., ιδίως στο πεδίο “issuer-to-acquirer”.
- Τη δημοσίευση, τον Ιούλιο του 2016, από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών του εγγράφου με τίτλο: “Use of COR1 and SMNDA in SDD-R Transactions”.
- Τη διεξαγωγή, τον Μάιο του 2016, τρίμηνης διαβούλευσης από το “European Card Stakeholders Group” επί της έκδοσης 7.5 του SEPA Cards Standardisation Volume.
- Την πλήρη μετάπτωση, από τα τέλη Οκτωβρίου του 2016, των ευρωπαϊκών τραπεζικών συστημάτων των κρατών μελών για τα οποία ισχύει παρέκκλιση στον SEPA, μετά τη λήξη των διάφορων μεταβατικών ρυθμίσεων και εξαιρέσεων που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 260/2012.

- Τη δημοσίευση, τον Νοέμβριο του 2016, από την ΕΚΤ ενημερωτικού σημειώματος σχετικά με τις λύσεις ηλεκτρονικής εξουσιοδότησης (“e-mandates”) στις υπηρεσίες άμεσων χρεώσεων σε περιβάλλον SEPA.
- Τη δημοσίευση, τον Δεκέμβριο 2016, από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών με τίτλο: “Cryptographic algorithms usage and key management” και “Privacy Shielding for PIN Entry”.

1.2 Euro Retail Payments Board (‘ERPB’)

Κατά τη διάρκεια του 2016 συνεχίστηκαν οι εργασίες του Συμβουλίου Πληρωμών Μικρής Αξίας σε Ευρώ» (“Euro Retail Payments Board”, ‘ERPB’) για την περαιτέρω ανάπτυξη ανοιχτών, δίκαιων και ανταγωνιστικών πληρωμών μικρής αξίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και των ομάδων δράσης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών που δημιουργήθηκαν κατ’ εικόνα των αντίστοιχων ομάδων του “ERPB” για τα mobile payments και τα instant payments. Οι βασικότερες εξελίξεις, τις οποίες παρακολούθησε ενεργά η ΕΕΤ, αφορούσαν τα ακόλουθα:

- Τη διεξαγωγή, τον Ιανουάριο του 2016, από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών workshop για τις “Person-to-Person (‘P2P’) Mobile Payments”.
- Τη διεξαγωγή, από τον Μάιο έως τον Δεκέμβριο του 2016, τεσσάρων (4) συνεδριάσεων της Συντονιστικής Επιτροπής του Φόρουμ για την προώθηση πανευρωπαϊκών λύσεων “Person-to-Person (‘P2P’) Mobile Payments”.
- Τη δημοσίευση, τον Μάιο του 2016, από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών του εγγράφου με τίτλο: “Questions and Answers on the SEPA Instant Credit Transfer Scheme”.
- Την επιμέλεια, τον Μάιο 2016 εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών (‘EPC’) ερωτηματολογίου με τίτλο “*Survey on E-Invoicing/E-Bill presentment and Payment (EIPP/EBPP) solutions as well as on Issues and Barriers for their development*”, για την ηλεκτρονική τιμολόγηση, στο πλαίσιο των εργασιών του ERPB.
- Το αποτέλεσμα της δημόσιας διαβούλευσης για το μελλοντικό “SEPA Instant Credit Transfer Scheme” που ολοκληρώθηκε στις 10 Ιουλίου 2016
- Τη δημοσίευση, τον Ιούλιο του 2016, της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων του “ERPB” για την διετία 2015-2016, καθώς και το επικαιροποιημένο πρόγραμμα δράσης του.
- Τη δημοσίευση τον Σεπτέμβριο 2016, συστάσεων αναφορικά με την προώθηση των ανέπαφων συναλλαγών πληρωμών εντός της Ευρώπης
- Τη διεξαγωγή τον Οκτώβριο 2016 συνάντησης των ενδιαφερόμενων μερών με πρωτοβουλία του ERPB, για την αποσαφήνιση του μοντέλου λειτουργίας των «υπηρεσιών εκκίνησης πληρωμών» (“payment initiation services”) και τη διερεύνηση πιθανών τρόπων μεταβολής του, λόγω και των σχετικών αλλαγών που αναμένεται να επιφέρει η

αναθεωρημένη Οδηγία (ΕΕ) 2015/2366 «για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά» ('PSD 2').

1.3 Πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας για τον ψηφιακό μετασχηματισμό των τραπεζών

Η ραγδαία πρόοδος που συντελείται στους τομείς της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών σε συνδυασμό με την ανάδειξη νέων εναλλακτικών καναλιών εκτέλεσης τραπεζικών συναλλαγών μέσω του διαδικτύου και των πάσης φύσεως φορητών συσκευών, μεταβάλλει τον τρόπο λειτουργίας, τις συναλλακτικές συνήθειες και τις εργασιακές συνθήκες επιχειρήσεων και καταναλωτών, καθότι η παγκόσμια οικονομία εξελίσσεται ταχύτατα σε ψηφιακή.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός των τραπεζών αποτέλεσε ένα από τα βασικά θέματα της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας («ΕΤΟ») για το 2016. Προς τον σκοπό αυτό και λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η ΕΤΟ συγκρότησε ομάδες έργου, οι οποίες ασχολούνται με τις επιμέρους πτυχές που άπτονται της «ενιαίας ψηφιακής αγοράς» ("Data", "Cloud", "E-ID", "Blockchain" και "Alternative Lending").

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στις εργασίες των ανωτέρω ομάδων έργου, με εκπροσώπους της και συνέβαλε στην εκπόνηση τόσο του κειμένου θέσεων της ΕΤΟ για την τραπεζική στην ψηφιακή εποχή, όσο και στα επιμέρους λεπτομερή κείμενα προτάσεων στις θεματικές της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης ("e-identification"), των δεδομένων ("data") και των υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους ("cloud"). Παράλληλα, προέβη στη σχετική ενημέρωση των τραπεζών-μελών της.

1.4 Έκδοση Τραπεζογραμματίων ευρώ δεύτερης γενιάς (ES2)

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την κυκλοφορία της σειράς «Ευρώπη» του τραπεζογραμματίου ονοματικής αξίας 50 ευρώ που πραγματοποιήθηκε στις 4 Απριλίου 2017, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα πραγματοποίησε τον Ιούνιο 2016, ενημερωτικό σεμινάριο με σκοπό να βοηθηθούν οι κατασκευαστές και προμηθευτές εξοπλισμού επεξεργασίας τραπεζογραμματίων, οι πελάτες τους, οι χρήστες μηχανημάτων επεξεργασίας τραπεζογραμματίων και συσκευών εξακρίβωσης γνησιότητας και οι άλλοι συνεργάτες-ενδιαφερόμενοι φορείς για την εισαγωγή του τραπεζογραμματίου ευρώ ονομαστικής αξίας 50€ της δεύτερης σειράς ευρώ (ES2), και να διευκολυνθούν στη διαδικασία προσαρμογής των μηχανημάτων επεξεργασίας τραπεζογραμματίων.

Τον Ιούλιο 2016 η ΕΚΤ, ανάρτησε στην επίσημη ιστοσελίδα της ενημερωτικό φάκελο σχετικά με το νέο τραπεζογραμμάτιο καθώς και το χρονολόγιο που αφορά στην έκδοση του νέου τραπεζογραμματίου και στην προαπαιτούμενη προσαρμογή των μηχανημάτων επεξεργασίας τραπεζογραμματίων και των συσκευών εξακρίβωσης της γνησιότητας.

Η ΕΕΤ ενημέρωνε διαρκώς τις τράπεζες μέλη της για όλες τις ενέργειες προετοιμασίας για την εισαγωγή του νέου τραπεζογραμματίου 50€.

1.5 Έκθεση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με το πλαίσιο εποπτείας των IT κινδύνων

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ ενημέρωσε τις τράπεζες-μέλη της σχετικά με τη δημοσίευση της έκθεσης της ΕΚΤ για το πλαίσιο εποπτείας των IT κινδύνων. Η έκθεση καταγράφει:

- τις σημαντικότερες πηγές IT κινδύνων,
- τις προσδοκίες των παγκοσμίως συστημικά σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων,
- τις πρωτοβουλίες που πρέπει να αναλάβει η ΕΚΤ στο πλαίσιο αντιμετώπισης των εν λόγω κινδύνων,
- τις βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόζονται από τις εποπτικές αρχές για την αντιμετώπιση των IT κινδύνων, και
- τις δράσεις της ΕΚΤ για την ενίσχυση του πλαισίου εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων σε ό,τι αφορά τους IT κινδύνους, κυρίως μέσω της αξιολόγησης των εν λόγω κινδύνων σε μεγαλύτερο βαθμό στο πλαίσιο της διαδικασίας εποπτικής εξέτασης και αξιολόγησης ('SREP') και της υιοθέτησης σχετικών συστάσεων και οδηγιών προς τα πιστωτικά ιδρύματα.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366 «για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά» ('PSD 2')

Κατά τη διάρκεια του 2016, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ προέβη στην ενημέρωση των τραπεζών-μελών της για τα ακόλουθα ζητήματα:

- Τις απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επί ερωτημάτων για την πρακτική υλοποίηση επιμέρους διατάξεων της PSD 2 που τέθηκαν από τις τράπεζες-μέλη της.
- Τη δημοσίευση, τον Σεπτέμβριο του 2016, του Οδηγού εφαρμογής που ετοίμασε η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία («ΕΤΟ»), προκειμένου να συμβάλει επικουρικά στο έργο των πιστωτικών ιδρυμάτων για την απρόσκοπτη προσαρμογή των σχετικών - με τις υπηρεσίες πληρωμών - δραστηριοτήτων τους στις διατάξεις της PSD 2.
- Τη δημοσίευση, τον Σεπτέμβριο του 2016, της έκθεσης της εταιρείας "Accenture" σχετικά με τις αρχικές αντιδράσεις των καταναλωτών στις νέες υπηρεσίες πληρωμών που εισάγει η PSD 2 (ήτοι τις υπηρεσίες εκκίνησης πληρωμών και τις υπηρεσίες πληροφοριών λογαριασμού), καθώς και το κείμενο κοινών αρχών της πρωτοβουλίας "Open Transaction Alliance" για την πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών.

- Στο πλαίσιο της εξειδίκευσης συγκεκριμένων διατάξεων της εν λόγω Οδηγίας:
 - (i) τη δημοσίευση, τον Αύγουστο του 2016, κειμένου διαβούλευσης (“consultation paper”) της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (“EBA”) για την κατάρτιση σχεδίων ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων αναφορικά με την αυστηρή εξακρίβωση ταυτότητας της πελατείας και την ασφαλή επικοινωνία (“strong customer authentication and communication”) μεταξύ των φορέων παροχής και χρηστών υπηρεσιών πληρωμών,
 - (ii) τη δημοσίευση, τον Οκτώβριο του 2016, κειμένου διαβούλευσης της EBA για την κατάρτιση σχεδίων ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων αναφορικά με τα κριτήρια καθορισμού του ελάχιστου χρηματικού ποσού της ασφαλιστικής επαγγελματικής ευθύνης (“professional indemnity insurance”), ή άλλης συγκρίσιμης εγγύησης (“comparable guarantee”) που οφείλουν να διαθέτουν τόσο οι πάροχοι υπηρεσιών εκκίνησης πληρωμών (“payment initiation service providers”, ‘PISPs’), όσο και οι πάροχοι υπηρεσιών πληροφοριών λογαριασμού (“account information service providers”, ‘AISPs’), και
 - (iii) τη δημοσίευση, τον Νοέμβριο του 2016, κειμένου διαβούλευσης της EBA για την κατάρτιση σχεδίων ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων αναφορικά με τις πληροφορίες που θα πρέπει να κοινοποιούνται στις εθνικές αρμόδιες αρχές, αφενός κατά την υποβολή αίτησης για την απόκτηση άδειας λειτουργίας των ιδρυμάτων πληρωμών και ιδρυμάτων έκδοσης ηλεκτρονικού χρήματος, και αφετέρου για την καταχώριση σε δημόσιο μητρώο που τηρούν τα κράτη μέλη της Ε.Ε. των AISPs.
- Τη δημοσίευση, τον Νοέμβριο του 2016, της «Λευκής Βίβλου» της εταιρείας “Smart Insights”, στην οποία αποτυπώνονται εν συντομία οι κυριότερες αλλαγές που επιφέρει η PSD 2 στον τομέα της παροχής υπηρεσιών πληρωμών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρουσιάζονται, επίσης, οι ευκαιρίες και οι προκλήσεις με τις οποίες θα βρεθούν αντιμέτωποι στο εν λόγω πεδίο, τόσο οι χρήστες (πληρωτές και δικαιούχοι) υπηρεσιών πληρωμών, όσο και οι φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών (συμπεριλαμβανομένων των πιστωτικών ιδρυμάτων).

Παράλληλα, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ κλήθηκε να συμμετάσχει στις εργασίες της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής για την ενσωμάτωση των διατάξεων της PSD 2 στην εθνική μας έννομη τάξη, με την πρώτη συνεδρίαση αυτής να πραγματοποιείται τον Ιανουάριο 2017.

2.2 Στατιστικά στοιχεία που δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της ΕΕΤ

Τον Απρίλιο του 2016 ολοκληρώθηκε η συλλογή και η επεξεργασία στατιστικών στοιχείων σχετικά με τα μεγέθη και τους διαρθρωτικούς δείκτες που αφορούν το σύνολο του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Τα μέρη που απαρτίζουν την ενότητα «Στατιστικά Στοιχεία» στην ιστοσελίδα της ΕΕΤ ανανεώθηκαν πλήρως με την εισαγωγή νέων αρχείων με περίοδο

αναφοράς το έτος 2015 και άλλων σημαντικών στοιχείων και διασυνδέσεων ('links'). Ειδικότερα, οι δραστηριότητες που αφορούν την ιστοσελίδα της EET για το 2016 συνοψίζονται ως εξής:

1. Επικαιροποίηση και εισαγωγή αναθεωρημένων αρχείων παρουσίασης των στοιχείων του 2015 που αφορούν τα μέλη και τα συνδεδεμένα μέλη της EET και παρουσιάζουν:
 - τη διάρθρωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος συνοπτικά και αναλυτικά (δίκτυο τραπεζικών καταστημάτων, αριθμό εργαζομένων, δίκτυο ATM),
 - συνοπτική και αναλυτική παρουσίαση της διεθνούς δραστηριότητάς τους (στοιχεία δικτύου τραπεζικών καταστημάτων και απασχολούμενου προσωπικού σε θυγατρικές και υποκαταστήματα των ελληνικών τραπεζών σε χώρες εντός και εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης), και
 - συνοπτική και αναλυτική παρουσίαση των βασικών μεγεθών του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης σε επίπεδο τράπεζας, τραπεζικού ομίλου και υποκαταστημάτων αλλοδαπής που λειτουργούν στην Ελλάδα.
2. Αναδημοσίευση εγγράφων που δημοσιεύονται σε περιοδική βάση και περιέχουν σημαντικά στατιστικά στοιχεία ως προς την εξέλιξη των χρηματιστηριακών μεγεθών, ζητήματα συστημάτων πληρωμών, τα επιτόκια των τραπεζών και θέματα που αφορούν το χρηματοπιστωτικό σύστημα σε διεθνές, πανευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο (π.χ. TARGET2 Annual Report, Card Payments in Europe-SEPA for Cards, Statistics on payment, clearing and settlement systems, ΣΔΟΣ εξέλιξη χρηματιστηριακών μεγεθών ελληνικού τραπεζικού κλάδου κ.ά.).

Τα παραπάνω στοιχεία προέρχονται κυρίως από διεθνείς, ευρωπαϊκούς και εθνικούς φορείς του χρηματοπιστωτικού συστήματος όπως η Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία, η Τράπεζα της Ελλάδος καθώς και οι τράπεζες-μέλη και συνδεδεμένα μέλη της EET.

Επίσης, τον Σεπτέμβριο του 2016 ολοκληρώθηκε η μετάφραση των επικαιροποιημένων στατιστικών στοιχείων για το έτος 2016, στην αγγλική γλώσσα προκειμένου να επικαιροποιηθεί η ενότητα "Greek Banking System" της ιστοσελίδας της EET. Η ενότητα αυτή χρησιμοποιείται ως πηγή αναφοράς από ιδιωτικούς φορείς για την κατάρτιση στατιστικών μελετών που αφορούν το χρηματοπιστωτικό σύστημα της χώρας μας.

2.3 Οδηγία 2014/92/ΕΕ «για τη συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών, την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών και την πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά» ('PAD')

Η Γενική Γραμματεία της EET συμμετείχε ενεργά στις εργασίες της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής που είχε συγκροτηθεί για την ενσωμάτωση στην εθνική έννομη τάξη των διατάξεων της PAD. Παράλληλα, απέστειλε σχόλια και παρατηρήσεις των τραπεζών μελών της

στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης του σχετικού σχεδίου νόμου, ο οποίος δημοσιεύθηκε τελικά στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τον Απρίλιο του 2017¹⁹

Παράλληλα, εντός του 2017 αναμένεται να πραγματοποιηθεί η αναγκαία προσαρμογή στο περιεχόμενο των κοινών αρχών και του διατραπεζικού οδηγού σχετικά με τη μεταφορά τραπεζικών λογαριασμών.

2.4 Στατιστικά στοιχεία που αφορούν τις συναλλαγές πληρωμών δίχως τη χρήση μετρητών

Λαμβάνοντας υπόψη τα στατιστικά στοιχεία πληρωμών του 2015 που δημοσιεύθηκαν από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα τον Σεπτέμβριο του 2016, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ, όπως κάθε χρόνο, προέβη στην ενημέρωση των τραπεζών-μελών της αναφορικά με τα κύρια συμπεράσματα αυτών, τα οποία συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- ο αριθμός των συναλλαγών που έχουν πραγματοποιηθεί με τη χρήση επιταγών, καρτών πληρωμών (εξαιρουμένων εκείνων που λειτουργούν ως ηλεκτρονικό χρήμα), υπηρεσιών μεταφοράς πιστώσεων και υπηρεσιών άμεσων χρεώσεων στην Ελλάδα ανήλθαν σε 423 εκατ. (+101 εκατ. σε σχέση με το 2014) και στις 39 συναλλαγές ανά κάτοικο (+10 συναλλαγές σε σχέση με το 2014), και
- σε όρους αξίας συναλλαγών, οι μεταφορές πιστώσεων ανήλθαν σε 464,1 εκατ. ευρώ (74% επί του συνόλου για την Ελλάδα), οι επιταγές στα 126,1 εκατ. ευρώ (20%), οι άμεσες χρεώσεις στα 26,8 εκατ. ευρώ (4%) και οι κάρτες πληρωμών στα 8,8 εκατ. ευρώ (2%).

2.8 Αύξηση της χρήσης των ηλεκτρονικών πληρωμών

Η κυβέρνηση έχει αναλάβει την υποχρέωση για την εκπόνηση κοστολογημένου σχεδίου για την προώθηση και τη διευκόλυνση της χρήσης ηλεκτρονικών πληρωμών και τη μείωση της χρήσης μετρητών, κατ' εφαρμογή των οριζόμενων στην παράγραφο Γ του άρθρου 3 του ν. 4336/2015

Η Ομάδα Έργου επεξεργάστηκε και υπέβαλε το κοστολογημένο της σχέδιο, το οποίο αποτελείται από οκτώ (8) επιμέρους δράσεις:

1. Υποχρεωτική αποδοχή ηλεκτρονικών εργαλείων πληρωμών και υπηρεσιών μεταφοράς κεφαλαίων βάσει εντολής πληρωμής από τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.
2. Υποχρεωτική χρήση μεταφορών πιστώσεων ή/και καρτών πληρωμών για τις εισπράξεις στα τελωνεία ('ICISNet') με ταυτόχρονη κατάργηση χρήσης επιταγών και μετρητών.
3. Αποδοχή καρτών πληρωμών αλλοδαπής έκδοσης από το Υπουργείο Οικονομικών.
4. Μείωση και τελικά κατάργηση χρήσης μετρητών στις Δ.Ο.Υ.
5. Καθολική εφαρμογή Ηλεκτρονικού Παραβόλου.

¹⁹ Νόμος 4465/2017: ΦΕΚ Α' 47 / Άρθρα 1-26

6. Κατάργηση έντυπων εντολών μεταφοράς κεφαλαίων από τις Δ.Ο.Υ. προς την ΤτΕ.
7. Υιοθέτηση ηλεκτρονικής τιμολόγησης στις B2G συναλλαγές και παροχή στοιχείων διακινούμενων φορολογικών παραστατικών στις φορολογικές αρχές.
8. Ταυτόχρονη απόδοση των αποδοχών των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα, των ασφαλιστικών εισφορών και του φόρου μισθωτών υπηρεσιών.

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ ως μέλος της ομάδας έργου – και των υποομάδων που έχουν δημιουργηθεί στο πλαίσιο αυτής – ενημερώνει συστηματικά τα μέλη της για τα αποτελέσματα των εργασιών της.

2.9 Πρακτική υλοποίηση έργων της Γενικής Γραμματείας Πρόνοιας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλειας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

2.9.1 Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης

Κατά το χρονικό διάστημα Ιανουαρίου – Ιουνίου 2016, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ, κατ' εξουσιοδότηση των μελών της, επεξεργάστηκε και πρότεινε στους εκπροσώπους του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και της ΗΔΙΚΑ (Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης ΑΕ..), διατραπεζικά συμφωνημένη πρόταση πρακτικής υλοποίησης πίστωσης του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης ('ΚΕΑ') στους δικαιούχους του, η οποία και έγινε αποδεκτή.

Η ΕΕΤ στη συνέχεια δρομολόγησε έγκαιρα τις απαιτούμενες ενέργειες για την πραγματοποίηση της πρώτης πίστωσης των δικαιούχων των τριάντα (30) δήμων που συμμετείχαν στο πιλοτικό πρόγραμμα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που πραγματοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο 2016 καθώς και των υπολοίπων μηνιαίων πιστώσεων (στους δηλωθέντες τραπεζικούς λογαριασμούς και σε προπληρωμένες τραπεζικές κάρτες) που ακολούθησαν.

2.9.2 Αντισταθμιστικά μέτρα κατάργησης του ΕΚΑΣ

Τον Αύγουστο 2016, η Γραμματεία της ΕΕΤ, κατόπιν πρόσκλησης του Γενικού Γραμματέα Πρόνοιας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης πραγματοποίησε δύο συναντήσεις κατά τις οποίες συμφωνήθηκε η διαδικασία πίστωσης του νέου προνοιακού επιδόματος κατ' αντιστοιχία με αυτή του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης.

Η ΕΕΤ προχώρησε στις απαιτούμενες διατραπεζικές ενέργειες για την πρώτη πίστωση της αναπλήρωσης του ΕΚΑΣ έτους 2016 στους δικαιούχους, η οποία σε αντίθεση με τον αρχικό σχεδιασμό και οργάνωση των τραπεζών πραγματοποιήθηκε με καθυστέρηση ενός μηνός, τον Νοέμβριο 2016.

2.10 Έκδοση ηλεκτρονικού παραβόλου μέσω ATM, POS, APS ή άλλων εναλλακτικών καναλιών

Το πρώτο τρίμηνο του 2016, η Γραμματεία της ΕΕΤ μετά από αίτημα των τραπεζών μελών της συμφώνησε με το Υπουργείο Οικονομικών την υιοθέτηση 4ψήφιου αριθμητικού κωδικού τύπου παραβόλου. Η χρήση του 4ψήφιου κωδικού παραβόλου θα διευκολύνει τους πολίτες κατά τη διαδικασία έκδοσης e-παραβόλου, καθώς και την αξιοποίηση λοιπών εναλλακτικών καναλιών εξυπηρέτησης των πολιτών, όπως τα EFT/POS, τα ATM και τα APS.

Προς τον σκοπό αυτό η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων & Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Οικονομικών προχώρησε από τον Μάρτιο 2016 στην παροχή στις τράπεζες μέλη της ΕΕΤ της δυνατότητας δοκιμών με τα «*Web Services Δημιουργίας e-παραβόλου και Ανάκτηση δομής τύπων παραβόλων*»

2.11 Διακοπή εξαργύρωσης επιταγών σε δολάρια ΗΠΑ (USD) και περιορισμός στην έκδοση επιταγών σε USD

Οι τράπεζες μέλη της ΕΕΤ μετά την ενημέρωσή τους από τον κοινό ανταποκριτή που χρησιμοποιούν για την εκκαθάριση των επιταγών σε USD, πως η υπηρεσία «Cash Letter Service» δεν θα συνεχίσει να παρέχεται, σταμάτησαν να παρέχουν την εν λόγω υπηρεσία από τον Ιούνιο 2016.

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ δρομολόγησε τις απαραίτητες διατραπεζικές ενέργειες για την ενημέρωση των δικαιούχων των επιταγών καθώς και των φορέων εκπροσώπησης επιχειρήσεων που αποδέχονται επιταγές.

Στο πλαίσιο αυτό, τον Μάιο 2016 ενημέρωσε με δημοσίευση ανακοίνωσής της την πελατεία των τραπεζών για την αδυναμία έκδοσης και εξαργύρωσης επιταγών σε δολάρια ΗΠΑ (USD) από τις αρχές Ιουνίου 2016, και επανήλθε με νέα Ανακοίνωση τον Νοέμβριο 2016 διαθέτοντας συγκεκριμένους αριθμούς τηλεφωνικών κέντρων των τραπεζών μελών της για την καλύτερη ενημέρωση της.

2.12 Εκσυγχρονισμός του κύκλου των τραπεζογραμματίων στην Ελλάδα

Τον Ιούνιο 2016, η ΕΕΤ επανεκκίνησε τις εργασίες της κοινής ομάδας ΕΕΤ – Τράπεζα της Ελλάδος για τον εκσυγχρονισμό και τη μείωση του κόστους επεξεργασίας και διακίνησης των τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ, οι οποίες αρχικά είχαν ξεκινήσει το 2015 (Απρίλιος και Οκτώβριος) αλλά διακόπηκαν λόγω των έκτακτων συνθηκών που επικράτησαν εξαιτίας της επιβολής της τραπεζικής αργίας.

Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιήθηκαν δύο (2) συναντήσεις (Ιούνιος και Σεπτέμβριος) στις οποίες συζητήθηκαν εκτενώς οι βασικές προϋποθέσεις βιωσιμότητας (οικονομικής και λειτουργικής) για την υλοποίηση συστήματος ΝΗΤΟ στην Ελλάδα, χωρίς ωστόσο να πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του έτους 2016 νέα συνάντηση για την αναλυτικότερη

συζήτηση των σημείων προβληματισμού που τέθηκαν εκ μέρους των τραπεζών μελών της ΕΕΤ.

2.13 Ηλεκτρονικές πληρωμές “My Bank” για συναλλαγές σε περιβάλλον ηλεκτρονικού εμπορίου

Το πρώτο τρίμηνο του 2016, ολοκληρώθηκαν οι προδιαγραφές λειτουργίας της υπηρεσίας, η υπογραφή των συμβατικών εγγράφων μεταξύ συμμετεχουσών τραπεζών και PRETA-MyBank, και οι δοκιμές διασύνδεσης.

Στο τέλος Μαρτίου του 2016, η Ελληνική Ένωση Τραπεζών (ΕΕΤ) και η PRETA-MyBank ανακοίνωσαν, μέσω κοινού δελτίου τύπου, την έναρξη της λύσης ηλεκτρονικών πληρωμών της MyBank για αγορές μέσω διαδικτύου από ιδιώτες και εταιρικούς πελάτες τους από το τέλος Απριλίου 2016. Η έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της λύσης ηλεκτρονικών πληρωμών MyBank, πραγματοποιήθηκε τελικά στις αρχές Μαΐου λόγω του Ορθόδοξου Πάσχα που συνέπεσε στην αρχικά συμφωνημένη ημερομηνία.

Παράλληλα, με αφορμή την έναρξη της συνεργασίας των ελληνικών τραπεζών με την PRETA MyBank, πραγματοποιήθηκε στο τέλος Μαΐου 2016 συνάντηση με τους εκπροσώπους της PRETA-My Bank υπό την αιγίδα της ΕΕΤ με τις τέσσερις συμμετέχουσες τράπεζες και τη ΔΙΑΣ.

Τον Ιούνιο, μετά από συνεργασία ΕΕΤ-MyBank, προστέθηκε η επιλογή της ελληνικής γλώσσας στην ιστοσελίδα της MyBank.

Από την έναρξη της υπηρεσίας μέχρι και το τέλος του 2016, οι συμμετέχουσες τράπεζες έχουν εντάξει έντεκα (11) επιχειρήσεις και αναμένονται στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα να ενταχθούν και άλλες. Σύμφωνα με τα υπάρχοντα στατιστικά στοιχεία που γνωστοποιεί η MyBank αυξάνεται μήνα με τον μήνα το ποσοστό ολοκλήρωσης μίας συναλλαγής MyBank, καθώς αντίστοιχα και η αξία και ο όγκος συναλλαγών.

Το πρώτο τρίμηνο του 2017 έχει συμφωνηθεί η πραγματοποίηση διατραπεζικών συναντήσεων (workshops), με την προϋπόθεση ότι πριν τον καθορισμό της ημερομηνίας διεξαγωγής τους θα πρέπει όλες οι συμμετέχουσες τράπεζες να έχουν ενεργοποιηθεί στο σκέλος ένταξης επιχειρήσεων/διαχειριζόμενου οργανισμού. Παράλληλα, θα συζητηθεί η δυνατότητα πραγματοποίησης προωθητικών ενεργειών για να γίνει ευρέως γνωστός ο συγκεκριμένος εναλλακτικός τρόπος πληρωμής με τη συμβολή εάν είναι δυνατόν και της MyBank.

2.14 Ανάπτυξη διατραπεζικού σχήματος άμεσων πληρωμών (“Instant Payments”)

Η Γενική Γραμματεία κατά το πρώτο τρίμηνο του 2016 προχώρησε σε απαιτούμενες διατραπεζικές ενέργειες και οριστικοποίησε την πρότασή της για όρια ποσού, εγγύηση αυτόματης πίστωσης δικαιούχου και κοινή ονομασία της διατραπεζικής υπηρεσίας μεταφοράς κεφαλαίων (Bank to Bank DCT online), ενημερώνοντας παράλληλα τα μέλη της για την τελική ονομασία, το συλλογικό σήμα και τα χαρακτηριστικά της υπηρεσίας.

Η νέα διατραπεζική υπηρεσία μεταφοράς κεφαλαίων “IRIS Online Payments”, η κοινή ημερομηνία έναρξης της οποίας ορίστηκε την *Δευτέρα, 18 Απριλίου 2016* μπορεί να προσφέρεται από τα τραπεζικά καταστήματα και το internet banking των πέντε (5) συμμετεχουσών τραπεζών μελών της ΕΕΤ, μεταξύ των ωρών 08:00-16:30, εργασίμων ημερών του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, για συναλλαγές έως 12.500 ευρώ ανά εντολή. Η πίστωση στον λογαριασμό του δικαιούχου πραγματοποιείται αμέσως μετά την παραλαβή του μηνύματος και αποστέλεται μήνυμα επιβεβαίωσης στην τράπεζα εντολέα.

Επίσης, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ μετά την έγκριση από τα καταστατικά όργανα της, του Κανονισμού Χρήσης Συλλογικού Σήματος της νέας υπηρεσίας “IRIS Online Payments”, προχώρησε σε όλες τις απαιτούμενες εκ του νόμου ενέργειες για την κατοχύρωση αυτού. Ο Κανονισμός Χρήσης Συλλογικού Σήματος κατατέθηκε τον Οκτώβριο 2016.

2.15 Ανάπτυξη διατραπεζικού σχήματος Mobile Instant Payments

Κατά τη διάρκεια του 2016 συνεχίστηκαν όλες οι απαιτούμενες ενέργειες για τη δημιουργία ενός διατραπεζικού σχήματος άμεσων πληρωμών με τη δυνατότητα μεταφοράς κεφαλαίων σε πραγματικό χρόνο 24X7X365, μέσω application φορητών συσκευών ή του web και χρήση αριθμού τηλεφώνου ή ΑΦΜ για την πίστωση του δικαιούχου.

Το νέο διατραπεζικό σχήμα θα προσφέρεται από πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα, σε υφιστάμενους πελάτες τους οι οποίοι θα πρέπει να εγγραφούν στην υπηρεσία μέσω της τράπεζας ή των τραπεζών συνεργασίας τους. Το μέγιστο ημερήσιο όριο ποσού εξερχόμενων πληρωμών θα είναι 500 ευρώ ανά εγγεγραμμένο πελάτη (ανεξαρτήτως του εάν έχει εγγραφεί σε μια ή περισσότερες τράπεζες).

Τα κείμενα των προδιαγραφών λειτουργίας και τεχνικών περιγραφών των διεπαφών οριστικοποιήθηκαν και συμφωνήθηκε το μοντέλο προ-χρηματοδότησης (‘pre-funding’) που θα χρησιμοποιηθεί για το εν λόγω σχήμα, μετά και τη διαβούλευση με την Τράπεζα της Ελλάδος.

2.16 Στατιστικά στοιχεία για το Internet Banking, το Mobile Banking και το Phone Banking.

Όπως κάθε χρόνο η ΕΕΤ συγκέντρωσε, επεξεργάστηκε και απέστειλε στα μέλη της, τον Μάρτιο του 2016, τα συγκεντρωτικά στοιχεία έτους 2015 αναφορικά με τη χρήση του internet και mobile banking. Το ίδιο έγινε και κατά τη διάρκεια του 2016 με τη συλλογή, επεξεργασία και αποστολή των τριμηνιαίων στοιχείων έτους 2016.

2.17 Συνεργασία ΕΕΤ-Ελληνικής Αστυνομίας

Στο πλαίσιο της διαρκούς συνεργασίας της Γενικής Γραμματείας της ΕΕΤ και της Ελληνικής Αστυνομίας για θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης της απάτης στα μέσα και συστήματα πληρωμών έχει αναπτυχθεί ένας ιδιαίτερα χρήσιμος διάυλος επικοινωνίας, ο οποίος αξιοποιήθηκε αρκετές φορές κατά τη διάρκεια του 2016. Ειδικότερα, όταν συλλαμβάνονται εγκληματικές ομάδες που αντιγράφουν κάρτες, η Αστυνομία κοινοποιεί άμεσα στη Γενική

Γραμματεία κατάσταση με τα νούμερα των καρτών που κατάσχονται και η Γενική Γραμματεία, με τη σειρά της, ενημερώνει τα μέλη της με σκοπό την ανάληψη άμεσων δράσεων προστασίας της πελατείας τους.

Επίσης, στο πλαίσιο της συνεργασίας της Γενικής Γραμματείας με τη Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της ΕΛ.ΑΣ εντός του 2016 πραγματοποιήθηκαν τα εξής:

(α) Συμμετοχή των τραπεζών μελών της ΕΕΤ στην επιχειρησιακή δράση του ευρωπαϊκού προγράμματος EMPACT της Europol. Οι δράσεις που περιλαμβάνονται σε αυτό το πρόγραμμα είναι οι εξής :

1. *Επιχειρησιακή δράση του ευρωπαϊκού προγράμματος European Money Mule Action (EMMA) της Europol.*

Αφορά την Ευρωπαϊκή Δράση για τον εντοπισμό ατόμων που δρουν ως ενδιάμεσοι για μεταφορά χρηματικών ποσών που προέρχονται από παράνομη δραστηριότητα (European Money Mule Action)

Για το θέμα των Mule accounts πραγματοποιήθηκε μια καμπάνια σε όλα τα κράτη μέλη με σκοπό την ενημέρωση του κοινού. Την καμπάνια πραγματοποίησε η Europol με δελτία τύπου, infographics, σύντομα διαφημιστικά σποτ, κ.ά.. Η Γενική Γραμματεία ανάρτησε στην ιστοσελίδα της όλη την ενημέρωση (στα Ελληνικά και Αγγλικά) που της διαβίβασε η Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος σχετικά με το θέμα.

2. *Δράση της Europol για την καταπολέμηση των απατών στο ηλεκτρονικό εμπόριο (e - commerce)*

Σκοπός της δράσης ήταν η παροχή συμβουλών, προς επιχειρήσεις και καταναλωτές, σχετικά με τη χρήση υπηρεσιών ηλεκτρονικού εμπορίου, με έμφαση στις απαιτήσεις ασφαλείας.

Στο πλαίσιο της παραπάνω δράσης, η Europol διοργάνωσε συνάντηση με εκπροσώπους ιδιωτικού τομέα, την 5 Οκτωβρίου 2016 στη Βιέννη Αυστρίας, CET, στο Υπουργείο Εσωτερικών. Η Γενική Γραμματεία συμμετείχε με εκπρόσωπό της στη συνάντηση.

Συμμετέχουσες χώρες στο πρόγραμμα είναι Φινλανδία, Δανία, Πορτογαλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ελλάδα, Ισπανία, Ιρλανδία και Γαλλία.

3. *Δράση με τίτλο: “Increase Awareness of the impact of the payment cards fraud”*

Αφορά τη δράση που ξεκίνησε το 2015 και συνεχίστηκε και για το 2016, όπου πάλι ήταν leader η Ελλάδα. Το έργο της ΕΛΑΣ ήταν κυρίως η ενημέρωση των ιδιωτών αναφορικά με τις απάτες που γίνονται με κάρτες πληρωμών. Η Γενική Γραμματεία της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών συμμετείχε σε αυτή την Επιχειρησιακή Δράση «Αύξηση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σε θέματα απατών με κάρτες πληρωμής» όπου συμμετείχαν επίσης αστυνομικές αρχές, εισαγγελικές αρχές, και Πανεπιστήμια.

Στο πλαίσιο αυτής της δράσης, το Διεθνές Πανεπιστήμιο με την Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Ελληνικής Αστυνομίας και συμμετέχοντες μεταξύ άλλων, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Eurojust, διοργάνωσε συνέδριο με τίτλο “Payment Card Fraud & Legal Issues” στην Θεσσαλονίκη τον Νοέμβριο 2016, στο οποίο συμμετείχε και μίλησε εκπρόσωπος της Γενικής Γραμματείας.

4. Δράση με τα αεροδρόμια

Στο πλαίσιο αυτής της δράσης της Europol που ξεκίνησε το 2015 και συνεχίστηκε και το 2016 και με τη συμβολή των Τραπεζών, δημιουργήθηκε ένα κανάλι επικοινωνίας μεταξύ όλων των χωρών, με τα ταξιδιωτικά γραφεία όπου ελέγχουν και ενημερώνουν άμεσα την Αστυνομία και αυτή με τη σειρά της τα αεροδρόμια, για απατηλές κινήσεις καρτών, προκειμένου να εκδοθούν αεροπορικά εισιτήρια για ανθρώπους οι οποίοι κατά κανόνα δεν έχουν νόμιμα χαρτιά, προκειμένου αυτοί να ταξιδέψουν στο εξωτερικό. Το έργο έχει ήδη εξαπλωθεί σε όλα τα αεροδρόμια της χώρα και έχουν γίνει συλλήψεις.

(β) Συνεχίστηκε και το 2016 η άμεση αλληλοενημέρωση σε περίπτωση κρούσματος Malware στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας του EC3 (Joint Cybercrime Action Taskforce) της Europol, με τίτλο: “*Intelligence Requirement on Banking Malware*”.

2.18 Ερωτηματολόγιο του EC3 EUROPOL στο πλαίσιο Internet Organised Crime Assessment (“IOCTA”) 2016

Η Γενική Γραμματεία στο πλαίσιο κατάρτισης της έκθεσης IOCTA 2016 ζήτησε και πήρε απαντήσεις από τις Τράπεζες στο ερωτηματολόγιο της ομάδας EC3 της Europol.

Οι θεματικές του αφορούσαν τις ακόλουθες τέσσερις (4) κατηγορίες:

- Cyber attacks
- Payment Fraud
- Social Engineering
- Criminal Finances

2.19 Συντονιστική επιτροπή για την αποτροπή και διαχείριση κυβερνοεπιθέσεων στον τραπεζικό χώρο

Μετά τις κυβερνοεπιθέσεις DDoS (Distributed Denial of Services) στα συστήματα των τραπεζών τον Νοέμβριο του 2015, με πρωτοβουλία της ΤτΕ συστάθηκε Επιτροπή για την Αποτροπή και Διαχείριση Κυβερνοεπιθέσεων στον ελληνικό τραπεζικό χώρο. Στην εν λόγω επιτροπή μετέχει και εκπρόσωπος της Γενικής Γραμματείας της ΕΕΤ.

2.20 ENISA workshop με τίτλο: «Agency’s study on the NIS products and services market landscape »

Η Γενική Γραμματεία συμμετείχε με εκπρόσωπό της στο παραπάνω αναφερόμενο workshop, το οποίο διεξήχθη υπό την αιγίδα της ENISA και το οποίο πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο 2016 στις Βρυξέλλες.

2.21 Έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση των πρωτοβουλιών ανταλλαγής πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Γενική Γραμματεία συμμετείχε στην έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής “*European On line Fraud Cyber Center and Expert Network*” – (“EUOF2CEN”), όπου συμμετέχουν από κοινού η ομάδα EC3 της Europol, η Ιταλική Ένωση Τραπεζών (ABI) και η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία με αρχή συντονισμού την Ιταλική Αστυνομία.

2.22 Αξιολόγηση της Ελλάδας στη θεματική της πρόληψης και καταπολέμησης της εγκληματικότητας στον κυβερνοχώρο

Τον Απρίλιο του 2016 δημοσιεύτηκε το πόρισμα του έβδομου γύρου αμοιβαίων αξιολογήσεων του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικότερα της Ομάδας GENVAL (Working Party on General Matters including Evaluations), η οποία διεξήχθη το 2015 σχετικά με την «*πρακτική εφαρμογή και εκτέλεση των ευρωπαϊκών πολιτικών για την πρόληψη και την καταπολέμηση του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο*».

2.23 Εξελίξεις στην αντιμετώπιση του οικονομικού εγκλήματος και συλλογή στατιστικών στοιχείων

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ ενημερώνει συστηματικά τα μέλη της με το σύνολο του υλικού που έρχεται σε γνώση της από διεθνείς, ευρωπαϊκούς και εθνικούς φορείς και έχει σχέση με την αντιμετώπιση του οικονομικού εγκλήματος στα μέσα και τα συστήματα πληρωμών. Επίσης, σε συνεργασία με τις τράπεζες μέλη της, συνέλεξε, επεξεργάστηκε και απέστειλε για το πρώτο και δεύτερο εξάμηνο του 2016:

- αναλυτικές πληροφορίες για το κάθε περιστατικό αντιγραφής καρτών (skimming και cash ή card trapping, TRF Reversal & ATM Malware) που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό,
- συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία από περιστατικά skimming και cash ή card trapping, TRF Reversal, ATM Malware & φυσικές επιθέσεις, που κοινοποιούνται στη Γενική Γραμματεία και αφορούν λοιπές ευρωπαϊκές χώρες μέλη της EAST, και
- χρηματικές απώλειες που είχαν οι τράπεζες από αντιγραφές καρτών στο εξωτερικό και στην Ελλάδα για το έτος 2016.

Ε. Θέματα προστασίας καταναλωτή

1. Ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Ανταλλαγή πληροφοριών με την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία και τραπεζικές ενώσεις του εξωτερικού στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της Payment Accounts Directive

Κατά τη διάρκεια του έτους 2016, η συντριπτική πλειοψηφία των μελών της ΕΕ προέβη στην ενσωμάτωση των διατάξεων της Οδηγίας 2014/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014 για τη συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών, την αλλαγή λογαριασμού πληρωμών και την πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤ παρείχε πληροφόρηση αναφορικά με την πρόοδο των σχετικών εργασιών στην Ελλάδα, αλλά και ως προς την λειτουργία της ελληνικής αγοράς τραπεζικών λογαριασμών. Τα θέματα που αποτέλεσαν αντικείμενο ενδιαφέροντος αφορούσαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- ύπαρξη τυχόν εμποδίων στην πρόσβαση των καταναλωτών σε τραπεζικούς λογαριασμούς,
- ελληνική νομοθεσία προστασίας των καταναλωτών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και χρηστών υπηρεσιών πληρωμών,
- ύπαρξη τεχνικών δομών για τη διευκόλυνση της μεταφοράς τραπεζικών λογαριασμών σε διαφορετικό πάροχο υπηρεσιών πληρωμών,
- σχετικές διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και
- ετοιμότητα του τραπεζικού κλάδου πανευρωπαϊκά στην εφαρμογή των διατάξεων της Οδηγίας.

1.2 Θέματα που απασχόλησαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο στον τομέα της προστασίας του καταναλωτή

Τα θέματα που κατά κύριο λόγο απασχόλησαν κατά τη διάρκεια του έτους 2016 στον τομέα της προστασίας του καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών αφορούσαν τα ακόλουθα:

- την πρόσβαση ατόμων με αναπηρία σε τραπεζικά προϊόντα και υπηρεσίες,
- την αυτοματοποίηση στην παροχή χρηματοπιστωτικών συμβουλών προς ιδιώτες,
- την πρόοδο της ενσωμάτωσης στις εθνικές νομοθεσίες των κρατών μελών των Οδηγιών για τα στεγαστικά δάνεια και τους τραπεζικούς λογαριασμούς,
- την πρόσφατη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στο πεδίο της προστασίας καταναλωτή τραπεζικών υπηρεσιών, και

- τις επερχόμενες πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο της Πράσινης Βίβλου για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες προς ιδιώτες.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Συμμετοχή της ΕΕΤ στη Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή για την ενσωμάτωση της PAD

Με την υπ' αριθ. Γ.Δ.Ο.Π. 0001130 ΕΞ2015 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών συστήθηκε νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/92/ΕΕ για τη συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών, την αλλαγή του λογαριασμού πληρωμών και την πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά. Με βάση την ως άνω Υπουργική Απόφαση, η ΕΕΤ συμμετείχε στις εργασίες της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής.

Οι ως άνω εργασίες ξεκίνησαν εντός του δεύτερου τριμήνου του 2016 και συνεχίστηκαν μέχρι το τέλος του έτους. Στο πλαίσιο της νομοπαρασκευαστικής εργασίας η ΕΕΤ:

- ανέλαβε την επεξεργασία σειράς διατάξεων της Οδηγίας με στόχο την προσαρμογή τους στο ελληνικό νομικό περιβάλλον,
- παρείχε πληροφορίες αναφορικά με την πορεία των αντίστοιχων εργασιών σε άλλα κράτη μέλη,
- συνεισέφερε τεχνογνωσία και ειδικές γνώσεις αναφορικά με την διασυνοριακή λειτουργία των τραπεζικών λογαριασμών, και
- διενήργησε συγκριτική έρευνα μεταξύ των σχετικών σχεδίων νόμων περισσότερων κρατών μελών.

2.2 Υποβολή παρατηρήσεων στη διαβούλευση επί του σχεδίου νόμου για την ενσωμάτωση της PAD

Στις 3 Νοεμβρίου 2016, το σχέδιο νόμου για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/92/ΕΕ (PAD) αναρτήθηκε στο [openpgon](#) προς δημόσια διαβούλευση. Η παρούσα διαβούλευση ολοκληρώθηκε την Πέμπτη 10 Νοεμβρίου 2016. Η ΕΕΤ συμμετείχε στη διαβούλευση προωθώντας τις σχετικές παρατηρήσεις των τραπεζών-μελών της προς το αρμόδιο Υπουργείο. Οι θέσεις της ΕΕΤ στο πλαίσιο της εν λόγω διαβούλευσης αφορούσαν, μεταξύ άλλων, στα ακόλουθα θέματα:

- την επισήμανση σφάλματος επί του άρθρου 25 «Έναρξη ισχύος» του σχεδίου νόμου,
- την ανάγκη πρόβλεψης μεταβατικής περιόδου για την έναρξη ισχύος των άρθρων 14 και 20 παρ. 2 του σχεδίου νόμου, και
- την πρόταση συγκεκριμένου τρόπου διευκόλυνσης συγκεκριμένων κατηγοριών ευάλωτων καταναλωτών στην πρόσβασή τους σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά.

2.3 Συμμετοχή της ΕΕΤ στο Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτή και Αγοράς (ΕΣΚΑ)

Περί τα τέλη του 2015, δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ η Απόφαση αριθ. 99792/2015 του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού για τη συγκρότηση του Εθνικού Συμβουλίου Καταναλωτή και Αγοράς (ΕΣΚΑ). Μεταξύ των συμμετεχόντων φορέων στο ΕΣΚΑ συγκαταλέγεται η ΕΕΤ. Σε συνέχεια της εν λόγω απόφασης, η ΕΕΤ συμμετείχε στο σύνολο των συνεδριάσεων του Εθνικού Συμβουλίου και Αγοράς εντός του 2016. Τα θέματα που αποτέλεσαν αντικείμενο μελέτης αφορούσαν, μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

- ζητήματα αναφορικά με την προσαρμογή του τραπεζικού συστήματος στις απαιτήσεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την προστασία του καταναλωτή,
- θέματα υπερχρέωσης των καταναλωτών και μηχανισμών διευθέτησης των οφειλών τους, και
- γενικότερα θέματα λειτουργίας της τραπεζικής αγοράς.

2.4 Ολοκλήρωση εργασιών της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής για την ενσωμάτωση της Οδηγίας για τα στεγαστικά δάνεια

Με την από Γ.Δ.Ο.Π.0000007ΕΞ2014/Β.1 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών της 5ης Ιανουαρίου 2015 συστήθηκε νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/17/ΕΕ σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές για ακίνητα που προορίζονται για κατοικία. Με βάση την ως άνω Υπουργική Απόφαση, η ΕΕΤ συμμετείχε στις εργασίες της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής. Οι εργασίες της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής για την ενσωμάτωση της Οδηγίας για τα στεγαστικά δάνεια ολοκληρώθηκαν στις αρχές του έτους 2016. Σύμφωνα με το άρθρο 43 της Οδηγίας, οι διατάξεις της Οδηγίας ξεκινούν να εφαρμόζονται σε συμβάσεις πίστωσης οι οποίες συνάπτονται μετά την 21^η Μαρτίου 2016. Περαιτέρω, σύμφωνα με την τρίτη παράγραφο του ίδιου άρθρου, οι πιστωτικοί φορείς θα πρέπει να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις γνώσεων και επάρκειας του προσωπικού που εισάγει η Οδηγία μέχρι την 21^η Μαρτίου 2017.

Κατά την επεξεργασία του σχεδίου νόμου από την Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή, η ΕΕΤ προώθησε τις παρατηρήσεις του τραπεζικού κλάδου σχετικά αφενός μεν με ζητήματα εφαρμογής του νέου πλαισίου και αφετέρου με την πρόβλεψη ικανής μεταβατικής περιόδου για τη συμμόρφωση των πιστωτικών φορέων με τις ανωτέρω απαιτήσεις.

2.5 Συμμετοχή της ΕΕΤ στη δημόσια διαβούλευση επί του σχεδίου νόμου για την ενσωμάτωση της Οδηγίας για τα στεγαστικά δάνεια

Στις 28 Απριλίου 2016 αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα [opengon](http://opengon.gr) το σχέδιο Νόμου για την ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2014/17/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 4ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές για ακίνητα που

προορίζονται για κατοικία και την τροποποίηση των οδηγιών 2008/48/EK και 2013/36/EE και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010. Η δημόσια διαβούλευση διήρκησε μέχρι την 24^η Μαΐου 2016.

Οι παρατηρήσεις της ΕΕΤ επί του υποβληθέντος σχεδίου νόμου αφορούσαν, μεταξύ άλλων, στα ακόλουθα:

- την ανάγκη πρόβλεψης μεταβατικής περιόδου για την έναρξη πλήρους εφαρμογής του Νόμου κατά την έκταση κατά την οποία πλείστες διατάξεις του νόμου απαιτούν εκτενείς μηχανογραφικές προσαρμογές στα τραπεζικά συστήματα,
- την πρόταση διευκρινιστικής διατύπωσης το πλαίσιο του άρθρου 14 για την παροχή προσυμβατικής πληροφόρησης στον καταναλωτή,
- την επισήμανση ασάφειας στο πλαίσιο της διάταξης του άρθρου 23 παρ. 4 για τα δάνεια σε συνάλλαγμα, και
- την πρόταση διευκρινιστικής αναδιατύπωσης της παρ. 2 του άρθρου 27 αναφορικά με τις επιτρεπτές χρεώσεις σε περίπτωση υπερημερίας του καταναλωτή.

2.6 Ενημέρωση των πιστωτικών ιδρυμάτων σχετικά με νέες εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο

Η ΕΕΤ συνέχισε την πάγια πρακτική ενημέρωσης των τραπεζών-μελών της σε σχέση με το σύνολο των νέων εξελίξεων στον τομέα της προστασίας καταναλωτή. Η σχετική δραστηριότητα καταλαμβάνει το σύνολο των πρωτοβουλιών που λαμβάνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών και την Κοινή Επιτροπή (Joint Committee) των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών (ΕΒΑ, ΕΣΜΑ, ΕΙΟΡΑ), αλλά και από ευρωπαϊκούς φορείς προστασίας των δικαιωμάτων των καταναλωτών και διεθνείς οργανισμούς.

ΣΤ. Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, καταπολέμηση χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και φυσική ασφάλεια τραπεζών

1. Διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Οδηγός της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης ('FATF') για τις υπηρεσίες ανταποκριτικής τραπεζικής

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ προέβη στην ενημέρωση των τραπεζών-μελών της σχετικά με τη δημοσίευση τον Οκτώβριο του 2016 από την FATF του Οδηγού για τις υπηρεσίες ανταποκριτικής τραπεζικής ("correspondent banking services"). Μέσω του εν λόγω Οδηγού επιχειρείται η διευθέτηση των δυσμενών επιπτώσεων που επιφέρει η υιοθέτηση πολιτικών απομείωσης κινδύνων ("derisking") των διεθνών ανταποκριτριών τραπεζών, μέσω της αποσαφήνισης του τρόπου εφαρμογής των προτύπων της FATF στις υπηρεσίες ανταποκριτικής τραπεζικής.

Παράλληλα, απέστειλε στα μέλη της τα σχετικά κείμενα θέσεων της Διεθνούς Τραπεζικής Ομοσπονδίας ('IBFed') και της Επιτροπής Ευρωπαϊκού Τραπεζικού Κλάδου ('EBIC') επί του περιεχομένου του εν λόγω Οδηγού.

1.2 Τρέχουσες ρυθμιστικές εξελίξεις για την ενίσχυση του πλαισίου που διέπει την καταπολέμηση χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας

Κατά τη διάρκεια του 2016, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ προέβη στην ενημέρωση των τραπεζών-μελών της για τα ακόλουθα ζητήματα:

- Τη δημοσίευση, τον Φεβρουάριο του 2016, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του σχεδίου δράσης για την ενίσχυση του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
- Τη δημοσίευση, τον Ιούλιο του 2016, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της πρότασης Οδηγίας για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 «σχετικά με την πρόληψη της χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας».
- Τη δημοσίευση, τον Σεπτέμβριο του 2016, του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1675 για τη συμπλήρωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 με την επισήμανση των τρίτων χωρών υψηλού κινδύνου που χαρακτηρίζονται από στρατηγικές ανεπάρκειες όσον αφορά τα εθνικά τους συστήματα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
- Τη δημοσίευση, τον Οκτώβριο του 2016, της Γνώμης της ΕΚΤ επί της πρότασης Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.

- Τη δημοσίευση, τον Οκτώβριο του 2016, του συμβιβαστικού κειμένου της Σλοβακικής Προεδρίας επί της πρότασης Οδηγίας για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.
- Τη δημοσίευση, τον Νοέμβριο του 2016, του κειμένου θέσεων της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας («ΕΤΟ»), στο οποίο αποτυπώνονται οι προτεινόμενες από αυτήν αλλαγές επί της πρότασης Οδηγίας που τροποποιεί την Οδηγία (ΕΕ) 2015/849.
- Τη δημοσίευση, τον Δεκέμβριο του 2016, των νομοθετικών προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ενίσχυση του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει την καταπολέμηση της τρομοκρατίας.

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Στατιστικά στοιχεία ληστειών τραπεζικών καταστημάτων και ATM για έτος 2015

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και το 2016 η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ συγκέντρωσε και επεξεργάστηκε στατιστικά στοιχεία που της γνωστοποίησαν οι τράπεζες μέλη της και η αρμόδια διεύθυνση της Ελληνικής Αστυνομίας σχετικά με τις ληστείες και άλλου τύπου παραβιάσεις των τραπεζών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του πρώτου και δεύτερου εξαμήνου 2016. Τα εν λόγω στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν για την ενημέρωση των διοικήσεων των τραπεζών μελών της ΕΕΤ, των καταστατικών οργάνων της Γενικής Γραμματείας, και των αρμόδιων διατραπεζικών επιτροπών της.

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ απέστειλε, επίσης, στατιστικά στοιχεία που αφορούν τη χώρα μας στο πλαίσιο διαμόρφωσης της 24^{ης} ετήσιας έκθεσης της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας με τίτλο “*Bank robberies and other raid types*”, βασικά στοιχεία της οποίας δημοσιεύθηκαν τον Δεκέμβριο του 2016 και περιλάμβαναν στατιστικά στοιχεία των ληστειών σε τραπεζικά καταστήματα, ATM και χρηματοποστολές από 27 κράτη για το χρονικό διάστημα από 1^η Ιανουαρίου έως 31^η Δεκεμβρίου 2015.

2.2 Συλλογή στατιστικών στοιχείων βανδαλισμών τραπεζικών καταστημάτων και ATM για το έτος 2016

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και το 2016 η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ συγκέντρωσε και επεξεργάστηκε στατιστικά στοιχεία που της γνωστοποίησαν οι τράπεζες μέλη της σχετικά με τους βανδαλισμούς των τραπεζικών καταστημάτων και των ATM που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2016.

Τα εν λόγω στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν για την ενημέρωση των διοικήσεων των τραπεζών μελών της ΕΕΤ, των καταστατικών οργάνων της Γενικής Γραμματείας, και των αρμόδιων διατραπεζικών επιτροπών της.

2.3 Λήψη μέτρων πρόληψης των παραβιάσεων offsite ATM με χρήση αερίου

Η Διεύθυνση Δημόσιας Ασφάλειας της ΕΛ.ΑΣ., ανέδειξε τη σκοπιμότητα λήψης μέτρων πρόληψης και καταστολής των παραβιάσεων offsite ATM με χρήση αερίου και γνωστοποίησε την απόφασή της να τροποποιηθεί η ισχύουσα Υπουργική Απόφαση προκειμένου να γίνει υποχρεωτική η υιοθέτηση μέτρων ασφαλείας που θα συμφωνηθούν από κοινού με τις Τράπεζες.

Η Γενική Γραμματεία, στο πλαίσιο του επιβοηθητικού προς τα μέλη της ρόλου, πραγματοποίησε, ειδική συνάντηση όπου συζητήθηκαν τα μέτρα αντιμετώπισης τέτοιου τύπου επιθέσεων.

Κατόπιν απέστειλε επιστολή στην αρμόδια διεύθυνση της ΕΛ.ΑΣ, όπου ανέφερε ότι οι τράπεζες-μέλη της θα επιθυμούσαν, πριν προχωρήσουν στην υιοθέτηση κάποιων μέτρων αποτροπής, να πραγματοποιηθούν δοκιμές εκρήξεων ATM, σε ασφαλές και ειδικό προς τον σκοπό αυτό χώρο της ΕΛ.ΑΣ, με την παρουσία των ενδιαφερόμενων Τραπεζών μελών της ΕΕΤ, των αρμόδιων εκπροσώπων πυροτεχνουργών της ΕΛ.ΑΣ και των εταιρειών που προτείνουν τις λύσεις αποτροπής.

Οι δοκιμαστικές εκρήξεις πραγματοποιήθηκαν τον Φεβρουάριο του 2017.

2.4 Εκπόνηση Εθνικής Έκθεσης Εκτίμησης Κινδύνου (‘NRA’)

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την εκπόνηση Έκθεσης Εθνικής Εκτίμησης Κινδύνου επί θεμάτων που άπτονται της καταπολέμησης χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και με δεδομένη την αξιολόγηση του εθνικού ρυθμιστικού πλαισίου από την Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης (‘FATF’) το 2018, συγκροτήθηκε σχετική ομάδα έργου, στην οποία συμμετέχει η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ και ενημερώνει συστηματικά τα μέλη της για τα αποτελέσματα των εργασιών της.

2.5 Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή για την ενσωμάτωση των διατάξεων της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849

Η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ συμμετέχει ενεργά στις εργασίες της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής που έχει συγκροτηθεί για την ενσωμάτωση των διατάξεων της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 «σχετικά με την πρόληψη της χρήσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας» στην εθνική έννομη τάξη. Παράλληλα, ενημερώνει συστηματικά τα μέλη της για τα αποτελέσματα των εργασιών της.

2.6 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών 4105/10-06-2015

Σε συνέχεια της Απόφασης του Υπουργού Οικονομικών 4105/10-06-2015, η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ, σε συνεργασία με τις τράπεζες μέλη της,

ολοκλήρωσαν επιτυχώς το κατά προτεραιότητα έργο της αποστολής του συνόλου των στοιχείων κίνησης λογαριασμών για τα ΑΦΜ που τους είχαν ζητηθεί από τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων στο πλαίσιο ελέγχων της για φοροδιαφυγή.

2.7 Εγκατάσταση και λειτουργία του συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών στο πλαίσιο της FATCA

Στο πλαίσιο συμμόρφωσης με τη νομοθεσία των ΗΠΑ «Foreign Account Tax Compliance Act», η Γενική Γραμματεία της ΕΕΤ συντόνισε από κοινού με την ανάδοχο του έργου εταιρεία, την ΓΓΔΕ και την ΓΓΠΣ όλες τις απαιτούμενες ενέργειες εγκατάστασης και καλής λειτουργίας του FATCA Reporting System (FRS). Παράλληλα, αναμένεται εντός του 2017 να πραγματοποιηθούν συναντήσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων για τη διενέργεια δοκιμών καλής λειτουργίας του FRS, ώστε να υπάρξει πλήρης ενημέρωση τόσο ως προς τη χρήση του εν λόγω συστήματος, όσο και ως προς την εκπαίδευση του προσωπικού που θα χειριστεί το σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών.

2.8 Ενημερωτική παρουσίαση της ACAMS

Υπό την αιγίδα της Γενικής Γραμματείας της ΕΕΤ, η Association of Certified Anti-Money Laundering Specialists (ACAMS), σε συνεργασία με το European Institute of Management and Finance (EIMF) πραγματοποίησε ενημερωτική παρουσίαση των μελών της ΕΕΤ στις ακόλουθες θεματικές:

- Introduce ACAMS to potential Members in Greece,
- Provide an overview of ACAMS international global network and the role of a Chapter,
- Inform those present about the ACAMS certification and announce the 1st ACAMS Live Prep Event,
- Invite attendees to join ACAMS and to consider forming an ACAMS Chapter.

Z. Νομικά – Φορολογικά - Λογιστικά θέματα

Εθνικό επίπεδο

1. Νομικά θέματα

1.1 Εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων

Την 26.8.2016 τέθηκε υπόψη της ΕΕΤ το αρχικό policy paper αναφορικά με τη σχεδιαζόμενη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων (Out of Court Workout Law – OCW). Ακολούθως, την 7.10.2016 εκπονήθηκε από το αρμόδιο Υπουργείο το πρώτο προσχέδιο νόμου και μέχρι την 26.4.2017, ημερομηνία ψήφισης του σχεδίου νόμου από τη Βουλή, ακολούθησαν έξι (6) ακόμη εκδοχές αυτού.

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στη διαδικασία διαβούλευσης με τους αρμόδιους φορείς, καθ' όλη τη διάρκεια των συνομιλιών και των διαπραγματεύσεων μέχρι τη διαμόρφωση του τελικού κειμένου του σχεδίου νόμου, και υπέβαλε άνω των δέκα (10) κειμένων παρατηρήσεων προς τα αρμόδια κυβερνητικά στελέχη και τους Θεσμούς.

Στο πλαίσιο αυτό, υποβλήθηκαν από την ΕΕΤ, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες παρατηρήσεις:

- i. Εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής των ελεύθερων επαγγελματιών.
- ii. Εισαγωγή διάταξης για τη μη εφαρμογή των κανόνων για την προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού – Δυνατότητα συνεργασίας μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων.
- iii. Η υποβολή της αίτησης υπαγωγής στη διαδικασία θα πρέπει να συνεπάγεται, εκτός της άδειας για κοινοποίηση, και την άρση κάθε απορρήτου, συμπεριλαμβανομένου του τραπεζικού και φορολογικού απορρήτου.
- iv. Καθορισμός συγκεκριμένης ημερομηνίας, προγενέστερης της ψήφισης του νόμου, κατά την οποία θα κρίνεται η πλήρωση των κριτηρίων υπαγωγής, και κυρίως της χρονικής διάρκειας υπερημερίας του οφειλέτη.
- v. Αύξηση των ημερών καθυστέρησης για την υπαγωγή στο Νόμο σε 180.
- vi. Καθορισμός ελάχιστου ορίου οφειλής για την υπαγωγή στο Νόμο, το οποίο θα πρέπει να ανέρχεται στις 50.000 ευρώ τουλάχιστον.
- vii. Διαγραφή εξαιρέσεων σε ό,τι αφορά στη μη δυνατότητα απομείωσης οφειλών υπέρ του Δημοσίου (π.χ. οφειλή από ΦΠΑ, από παρακρατούμενους φόρους, ποσά από καταπτώσεις εγγυήσεων του Δημοσίου).
- viii. Απαραίτητη προϋπόθεση για την πρόοδο της διαδικασίας η παροχή των πρόσθετων ζητούμενων στοιχείων από τον οφειλέτη προς το σύνολο των πιστωτών.
- ix. Υποχρεωτική “συνυποβολή” της αίτησης και από τους εγγυητές.
- x. Απαραίτητο να αποσαφηνιστεί ότι η διαδικασία είναι στο σύνολό της εξαρχής αποκλειστικά ηλεκτρονική.

- xi.** Αντικατάσταση της μη καταβολής για χρονικό διάστημα τριών (3) διαδοχικών μηνιαίων δόσεων με την μη καταβολή για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 90 ημερών.
- xii.** Η ΕΕΤ είχε προτείνει κάθε ρύθμιση της σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών ευνοϊκή υπέρ του οφειλέτη να ισχύει και υπέρ του εγγυητή, εφόσον συνυπέβαλε την αίτηση, εκτός αν δεν συναινεί ο πιστωτής υπέρ του οποίου η εγγύηση. Τυχόν λοιποί εγγυητές θα ευθύνονται έναντι των πιστωτών υπέρ των οποίων εγγυήθηκαν μέχρι το ύψος της οφειλής ως είχε πριν την αναδιάρθρωσή της, το δε δικαίωμα αναγωγής τους περιορίζεται στο ύψος της οφειλής, όπως διαμορφώνεται μετά την αναδιάρθρωσή της.
- xiii.** Η ΕΕΤ είχε εμφατικά ζητήσει ο νόμος να τεθεί σε ισχύ μόνο εφόσον το σύνολο των απαραίτητων υποδομών έχει αναπτυχθεί και είναι πλήρως λειτουργικό.
- xiv.** Διατήρηση διαδικασίας δικαστικής επικύρωσης, η οποία θα περιλαμβάνει την κατάθεση του πρακτικού αναδιάρθρωσης στη Γραμματεία του Μονομελούς Πρωτοδικείου και θα παρέχει δικαίωμα άσκησης τριτανακοπής σε οποιονδήποτε θιγόμενο τρίτο.
- xv.** Μη αναστολή της ισχύος της σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών, όσο διαρκεί η διαδικασία δικαστικής επικύρωσης.
- xvi.** Αναστολή της διαδικασίας του Κώδικα Δεοντολογίας μόνο μετά την αξιολόγηση της αίτησης και διαπίστωσης της πληρότητάς της.
- xvii.** Απόφαση για την άρση της αναστολής των καταδιωκτικών μέτρων να λαμβάνεται από την πλειοψηφία του 60% των απαιτήσεων των πιστωτών, κατ' αναλογία με τα ισχύοντα για την επίτευξη του εξωδικαστικού συμβιβασμού.
- xviii.** Ενίσχυση των υποχρεώσεων του οφειλέτη για τη γνωστοποίηση των περιουσιακών του στοιχείων, μέσω της ρητής αναφοράς σε δήλωση τραπεζικών καταθέσεων, άυλων κινητών αξιών, χρεογράφων, επενδυτικών τίτλων, άλλων περιουσιακών στοιχείων, τηρούμενων στην Ελλάδα ή σε χώρα της αλλοδαπής.
- xix.** Αποφυγή εικονικών απαιτήσεων, με την υποχρέωση υποβολής βεβαίωσης υπογεγραμμένης από Ορκωτό Ελεγκτή ή Ελεγκτική Εταιρεία, σύμφωνα με τον Ν. 4449/2017, οι οποίοι θα βεβαιώνουν την ακρίβεια και την εγκυρότητα της κατάστασης πιστωτών. Αν πρόκειται για οφειλέτη φυσικό πρόσωπο, η εν λόγω βεβαίωση μπορεί να χορηγείται και από ελεγκτή πτυχιούχο ανώτατης σχολής, που είναι μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος και κάτοχος άδειας Λογιστή Φοροτεχνικού Α' τάξεως του Ν. 2515/1997.

Στις 3.5.2017 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο Ν. 4469/2017 «*Εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων και άλλες διατάξεις*». Σημειώνεται ότι σημαντικός αριθμός των ως άνω παρατηρήσεων/προτάσεων της ΕΕΤ έγιναν αποδεκτές, ενώ παράλληλα παραμένουν κρίσιμα ζητήματα προς επίλυση και βελτίωση.

1.2 Ζητήματα σχετικά με την τροποποίηση του Ν. 3869/2010 για τη ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων

Με τον Ν. 3869/2010 (ΦΕΚ Α 130/03.08.2010) εισήχθη στη χώρα μας η έννοια της «πτώχευσης» των ιδιωτών, με σκοπό την εξεύρεση οριστικής λύσης στο πρόβλημα της υπερχρέωσης αυτών που βρίσκονται σε πραγματική, αντικειμενική αδυναμία να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις που ανέλαβαν.

Παρά ταύτα, οι συνθήκες της οικονομίας που επικρατούσαν κατά την εισαγωγή του ως άνω νόμου και ιδίως η εξέλιξη αυτών στη συνέχεια, οδήγησαν πολύ περισσότερους, από το αναμενόμενο, οφειλέτες να ζητήσουν την υπαγωγή τους στον ως άνω νόμο, μεταξύ των οποίων και οφειλέτες οι οποίοι δεν είχαν πραγματική αδυναμία.

Αποτέλεσμα των ανωτέρω ήταν η επιμήκυνση του χρόνου εκδίκασης των υποθέσεων του Ν. 3869/2010, ακόμη και άνω της δεκαπενταετίας, γεγονός που με τη σειρά του αποτέλεσε ένα ακόμη κίνητρο κακόπιστης εκμετάλλευσης του νόμου.

Για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων και τον εξορθολογισμό του νόμου έγιναν, εντός του δευτέρου εξαμήνου του 2015, δύο τροποποιήσεις αυτού. Η πρώτη τροποποίηση, με τον Ν. 4336/2015 (ΦΕΚ Α 94/14.8.2015), αφορούσε κυρίως στην ένταξη στις διατάξεις του νόμου και των οφειλών προς το Δημόσιο, τα ασφαλιστικά ταμεία και την τοπική αυτοδιοίκηση, εναρμονίζοντας το νόμο ακόμη περισσότερο με την αρχή της συλλογικής διευθέτησης των οφειλών, η οποία πρέπει να διέπει κάθε πτωχευτική διαδικασία, αλλά και με τον χρονικό περιορισμό της ισχύος των προσωρινών διαταγών οι οποίες, λόγω των εξαιρετικά απομακρυσμένων δικασίμων, έτειναν να αντικαταστήσουν στην πράξη τις οριστικές αποφάσεις. Η δεύτερη τροποποίηση, με τον Ν. 4346/2015 (ΦΕΚ Α 152/20.11.2015), καθόρισε κυρίως κατά τρόπο σαφή τα κριτήρια για τη διάσωση της κύριας κατοικίας του αιτούντος οφειλέτη.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤ υπέβαλε, καταρχάς εντός του έτους 2015 αλλά και εντός του 2016, προς τους αρμόδιους φορείς προτάσεις αναφορικά με τις ως άνω τροποποιήσεις προς την κατεύθυνση της δημιουργίας ενός περισσότερο λειτουργικού πλέγματος κανόνων, το οποίο θα οδηγεί στη ταχύτερη διευθέτηση των υποθέσεων που υπάγονται στις διατάξεις του Ν. 3869/2010.

Περαιτέρω, η ΕΕΤ με επιστολή της προς τον αρμόδιο Υπουργό Οικονομίας & Ανάπτυξης ζήτησε την επανεξέταση της διαδικασίας επιβολής προστίμων προς τις τράπεζες μέλη της για την καθυστέρηση στη χορήγηση βεβαιώσεων οφειλών, η οποία δεν έχει κατ' ουσίαν επιπτώσεις για τους οφειλέτες.

1.3 Προτάσεις βελτίωσης των διατάξεων του Ν. 4354/2015

Με τον Ν. 4354/2015 (ΦΕΚ Α 176/16.12.2015) τέθηκαν σε ισχύ οι κανόνες αναφορικά με τη διαχείριση και την πώληση απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις.

Με τον ως άνω νόμο επιχειρήθηκε για πρώτη φορά η δημιουργία δευτερογενούς αγοράς πώλησης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις,

προκειμένου, μεταξύ άλλων, να αμβλυνθεί το ζήτημα των μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Στο πλαίσιο αυτό, η συμβολή της ΕΕΤ μέσω της υποβολής προτάσεων βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου προς τους αρμόδιους φορείς υπήρξε εντός του 2016 συνεχής.

Ενδεικτικά, οι κυριότερες παρατηρήσεις/προτάσεις της ΕΕΤ ήταν οι ακόλουθες: απλοποίηση της διαδικασίας αδειοδότησης των εταιριών διαχείρισης, δυνατότητα ανάθεσης της διαχείρισης και για ενήμερες οφειλές, δυνατότητα μεταβίβασης και ενήμερων οφειλών, διαγραφή της διάταξης σύμφωνα με την οποία θα πρέπει να έχει προσκληθεί ο οφειλέτης με εξώδικη πρόσκληση να ρυθμίσει την οφειλή εντός δώδεκα (12) μηνών προ της προσφοράς της σχετικής απαίτησης προς μεταβίβαση, καθώς και εισαγωγή φορολογικών ρυθμίσεων λ.χ. απαλλαγή της μεταβίβασης χαρτοφυλακίου απαιτήσεων από τέλη χαρτοσήμου των τελών χαρτοσήμου στα πρότυπα του άρθρου 14 του Ν.3156/2003.

1.4 Παρατηρήσεις επί του σχεδίου απόφασης της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος «Πλαίσιο για την ίδρυση και λειτουργία εταιρειών διαχείρισης ή απόκτησης απαιτήσεων πιστωτικών ιδρυμάτων από δάνεια σε καθυστέρηση (Ν. 4354/2015)»

Η ΤτΕ εντός του 2016 έθεσε σε διαβούλευση σχέδιο απόφασης αναφορικά με το ρυθμιστικό πλαίσιο που θα διέπει την ίδρυση και λειτουργία των εταιρειών διαχείρισης ή απόκτησης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις.

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στη διαβούλευση υποβάλλοντας αναλυτικές παρατηρήσεις για τα ακόλουθα, μεταξύ άλλων, θέματα: **(α)** δυνατότητα υποβολής ενός γενικού, και όχι εξαντλητικά λεπτομερειακού, επιχειρηματικού σχεδίου κατά την αίτηση για αδειοδότηση της εταιρείας, **(β)** συμφωνία της οργανωτικής δομής των παραπάνω εταιρειών με την προβλεπόμενη στην ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 οργανωτική δομή μόνο ως προς συγκεκριμένα, περιορισμένα θέματα, **(γ)** επανεξέταση των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων που θα πρέπει να πληρούνται για τις εν λόγω εταιρείες, **(δ)** δυνατότητα συνέχισης της Διαδικασίας Επίλυσης Καθυστερήσεων που τυχόν έχει εκκινήσει στο πλαίσιο εφαρμογής του Κώδικα Δεοντολογίας από την εταιρεία διαχείρισης ή απόκτησης απαιτήσεων, και όχι εκ νέου έναρξη αυτής από την τελευταία, καθώς και **(ε)** παρατηρήσεις αναφορικά με την υποβολή στοιχείων και αναφορών από τις παραπάνω εταιρείες.

Σε συνέχεια ολοκλήρωσης της διαβούλευσης, εκδόθηκε από την ΤτΕ η υπ' αριθμ. 82/8.3.2016 Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής (ΠΕΕ) της ΤτΕ «Πλαίσιο για την ίδρυση και λειτουργία εταιρειών διαχείρισης ή απόκτησης απαιτήσεων πιστωτικών ιδρυμάτων από δάνεια σε καθυστέρηση», η οποία στη συνέχεια αντικαταστάθηκε από την ΠΕΕ 95/27.5.2016. Σημειώνεται ότι η τελευταία αντικαταστάθηκε τον Μάιο 2017 από την ΠΕΕ 118/19.5.2017.

1.5 Ζητήματα εφαρμογής του Κώδικα Δεοντολογίας του Ν. 4224/2013

Η ΕΕΤ καθ' όλη τη διάρκεια του 2016 ήταν σε επικοινωνία με την αρμόδια Διεύθυνση της ΤτΕ και εκπονούσε κείμενα παρατηρήσεων και προτάσεων βελτίωσης των διατάξεων του Κώδικα Δεοντολογίας.

Τον Αύγουστο 2016 με την υπ' αριθμ. 195/1/29.7.2016 Απόφαση της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της ΤτΕ (ΦΕΚ Β 2376/2.8.2016) αναθεωρήθηκε ο Κώδικας Δεοντολογίας, που είχε τεθεί αρχικά σε ισχύ την 25.8.2014.

Το κείμενο του Κώδικα Δεοντολογίας στην αναθεωρημένη του μορφή είναι αναμφίβολα πιο λειτουργικό και λιγότερο κοστοβόρο, ενώ υφίστανται ακόμη περιθώρια βελτίωσης των διατάξεών του.

Μεταξύ των κυριότερων παρατηρήσεων που υποβλήθηκαν από την ΕΕΤ καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, καθώς και στο πλαίσιο της διαβούλευσης που διεξήχθη από την ΤτΕ για την αναθεώρηση του Κώδικα, και έγιναν τελικά αποδεκτές και ενσωματώθηκαν στο κείμενό του, περιλαμβάνονται οι ακόλουθες:

- i. Ο διαχωρισμός των οφειλετών σε τρεις κατηγορίες και αντίστοιχη τροποποίηση των διαδικασιών ως ακολούθως:
 - φυσικά πρόσωπα: πλήρης εφαρμογή των διαδικασιών του Κώδικα Δεοντολογίας,
 - μικρές επιχειρήσεις: αποστολή μόνο μίας επιστολής, αλλά και δυνατότητα υποβολής ένστασης για διαδικαστικά θέματα, και
 - μεγάλες επιχειρήσεις: επικοινωνία κατά την κρίση του πιστωτικού ιδρύματος, στο πνεύμα του Κώδικα.
- ii. Τα κριτήρια για τον προσδιορισμό των μικρών επιχειρήσεων περιορίστηκαν πλέον σε ένα: μέσος όρος κύκλου εργασιών των τριών τελευταίων ετών $\leq 1.000.000$ €.
- iii. Ορίστηκε ρητά ότι για τον προσδιορισμό της δυνατότητας αποπληρωμής του οφειλέτη λαμβάνεται υπόψη το ελάχιστο επίπεδο εύλογων δαπανών διαβίωσης (δηλαδή οι περιλαμβανόμενες στην 1η ομάδα).
- iv. Αν ο οφειλέτης δεν βρίσκεται στην τελευταία δηλωθείσα στο πιστωτικό ίδρυμα διεύθυνση ή αρνείται να παραλάβει την 1η επιστολή, αρκεί το πιστωτικό ίδρυμα να αποδείξει την αποστολή της.
- v. Οι ημέρες καθυστέρησης για την αποστολή της 1ης επιστολής αυξήθηκαν σε 60 τόσο για τα φυσικά πρόσωπα όσο και για τις μικρές επιχειρήσεις (για τις οποίες είχε προταθεί καθυστέρηση 90 ημερών για την αποστολή της 1ης επιστολής).
- vi. Η ακολουθητέα διαδικασία για τους εγγυητές, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, είναι αυτή που εφαρμόζεται για τον πρωτοφειλέτη.

1.6 Καταγραφή δικαστικών αποφάσεων για τα δάνεια σε ελβετικό φράγκο

Το ζήτημα των δανείων σε ελβετικό φράγκο έχει απασχολήσει έντονα το τελευταίο χρονικό διάστημα τη νομολογία των ελληνικών Δικαστηρίων.

Λόγω της διχογνωμίας της νομολογίας επί του θέματος, η οποία σε μεγάλο βαθμό απορρέει από την πολυπλοκότητα αυτού, η ΕΕΤ έκρινε σκόπιμο να επιχειρηθεί καταγραφή των εκδοθεισών αποφάσεων, στο μέτρο που έχουν περιέλθει σε γνώση της.

Οι αποφάσεις που καταγράφηκαν ανευρέθηκαν από έρευνα της Γενικής Γραμματείας σε νομικά περιοδικά και σε διαθέσιμες βάσεις πληροφοριών, ενώ μεγάλος αριθμός αυτών της εστάλη από τράπεζες μέλη της.

Σε συνέχεια της καταγραφής, οι αποφάσεις εστάλησαν στους επικεφαλής των Νομικών Υπηρεσιών των τραπεζών μελών της ΕΕΤ. Η σχετική έρευνα από την ΕΕΤ και η αποστολή αποφάσεων από τις τράπεζες μέλη της συνεχίζεται εντός του 2017, με στόχο τα σχετικά αρχεία να είναι επίκαιρα και να αποτυπώνουν επαρκώς τις θέσεις της νομολογίας επί του ιδιαίτερα κρίσιμου αυτού ζητήματος.

1.7 Υποβολή γνωστοποιήσεων τήρησης αρχείου προς την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Τον Απρίλιο 2016 υποβλήθηκαν στην Αρχή γνωστοποιήσεις έξι (6) τραπεζών μελών της ΕΕΤ (Τράπεζα Πειραιώς, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Alpha Bank, Τράπεζα Eurobank, Τράπεζα Αττικής, HSBC Bank) για την τήρηση αρχείου ευαίσθητων δεδομένων υγείας. Πιο συγκεκριμένα, οι γνωστοποιήσεις αφορούσαν στην τήρηση δεδομένων υγείας στο πλαίσιο τόσο του Ν. 3869/2010 και του Κώδικα Δεοντολογίας του Ν. 4224/2013, όσο και των διατάξεων της από 18.7.2015 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (ΦΕΚ Α' 84) για τον περιορισμό στην ανάληψη μετρητών και τη μεταφορά κεφαλαίων.

Οι ως άνω γνωστοποιήσεις υποβλήθηκαν προς την Αρχή με συνοδευτική επιστολή της ΕΕΤ. Η εν λόγω συνοδευτική επιστολή αποτέλεσε αντικείμενο ενδεδειγμένης επεξεργασίας από τη Νομική Επιτροπή της ΕΕΤ.

Στις αρχές του 2017 η Αρχή έθεσε ερωτήματα αναφορικά με την τήρηση των ως άνω δεδομένων από τα πιστωτικά ιδρύματα. Ειδικότερα, η ΕΕΤ, κατόπιν συνεννόησης με τις Μονάδες Κανονιστικής Συμμόρφωσης των ως άνω τραπεζών, ενημέρωσε με επιστολή της την Αρχή για τα κατωτέρω:

- Η σχετική πληροφόρηση σε έγχαρτη μορφή τηρείται σε κάποιες περιπτώσεις πιστωτικών ιδρυμάτων στα καταστήματα ή σε ειδικές μονάδες. Σε κάθε περίπτωση, η πρόσβαση στην ως άνω πληροφόρηση είναι περιορισμένη και σύμφωνη με το πλαίσιο ασφαλείας που έχει ορίσει κάθε πιστωτικό ίδρυμα για την τήρηση αρχείων με ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των πελατών του.
- Στην περίπτωση των ηλεκτρονικών αρχείων με την ως άνω πληροφόρηση, αυτά είναι προσβάσιμα μέσω των ειδικών συστημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων μόνο από εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους, οι οποίοι εμπλέκονται ανά στάδιο εργασίας και διαθέτουν μόνο τα δικαιώματα εκείνα που δικαιολογεί η θέση που κατέχουν στην οργανωτική δομή του πιστωτικού ιδρύματος.

1.8 Αμοιβές υποθηκοφυλάκων για τα ομολογιακά δάνεια και τις τιτλοποιήσεις απαιτήσεων στο πλαίσιο του Ν. 3156/2003

Η ΕΕΤ, σε συνέχεια συνεργασίας με την Ένωση Άμισθων Υποθηκοφυλάκων, απέστειλε επιστολή προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης προς την κατεύθυνση οριστικής λύσης του θέματος του ύψους των αμοιβών των άμισθων υποθηκοφυλάκων. Η ως άνω επιστολή συνοδευόταν από σχέδιο διάταξης και κείμενο αιτιολογικής έκθεσης για την τροποποίηση των σχετικών διατάξεων του Ν. 3156/2003.

Συγκεκριμένα, η πρόταση που τέθηκε υπόψη του Υπουργείου προέβλεπε, μεταξύ άλλων, ότι για κάθε εγγραφή ή καταχώριση σύστασης ή μεταβίβασης εμπραγμάτων δικαιωμάτων και κάθε είδους ασφαλειών, περιλαμβανομένης της προσημείωσης υποθήκης, σε οποιοδήποτε δημόσιο βιβλίο, μητρώο ή κτηματολόγιο, που τηρείται σε άμισθο υποθηκοφυλακείο, προς εξασφάλιση απαιτήσεων από ομολογιακό δάνειο ή διενεργείται στο πλαίσιο τιτλοποίησης απαιτήσεων, καταβάλλεται αυτοτελές αναλογικό δικαίωμα άμισθων υποθηκοφυλάκων ίσο με 0,025% επί της αξίας του εμπράγματος δικαιώματος ή της σύμβασης, με κατώτατο όριο τα 100 € και ανώτατο τα 2.500 €.

1.9 Παρατηρήσεις επί του σχεδίου νόμου «Αναθεώρηση του Πτωχευτικού Κώδικα»

Την 18η Οκτωβρίου 2016 τέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε δημόσια διαβούλευση το σχέδιο νόμου υπό τον τίτλο «*Τροποποιήσεις στον Πτωχευτικό Κώδικα*».

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤ υπέβαλε παρατηρήσεις επί των κατωτέρω, μεταξύ άλλων, θεμάτων:

- i. Κατάργηση ειδικής εκκαθάρισης σε λειτουργίας
- ii. Υποχρεωτική αντικατάσταση της διοίκησης της εταιρείας
- iii. Επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης
- iv. Διαδραστική σχέση εισηγητή και συνδίκου
- v. Ύπαρξη συνέχειας στη διοίκηση ενός νομικού προσώπου
- vi. Δυνατότητα διορισμού προσωρινής διοίκησης Α.Ε.

1.10 Παρατηρήσεις επί του σχεδίου νόμου για τον έλεγχο και την προστασία του δομημένου περιβάλλοντος

Εντός του Σεπτεμβρίου 2016 τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας για τον έλεγχο και την προστασία του δομημένου περιβάλλοντος.

Σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης δ', της παραγράφου 1, του άρθρου 64 του ανωτέρω σχεδίου νόμου κάθε οφειλέτης, ιδιώτη δανειστή ή του Δημοσίου, μπορεί να αποφύγει την σε βάρος του αναγκαστική εκτέλεση, προστατεύοντας το ακίνητό του, με την ανέγερση μιας αυθαίρετης κατασκευής, ακόμη και αν η τελευταία δεν προϋπήρχε.

Η ΕΕΤ με επιστολή της προς το αρμόδιο Υπουργείο, με συνημμένο αναλυτικό σημείωμα, το οποίο τέθηκε περαιτέρω υπόψη της ΤτΕ και του ΤΧΣ, επεσήμανε τα αρνητικά αποτελέσματα στα οποία η εισαγωγή μιας διάταξης αντίστοιχου περιεχομένου θα οδηγούσε.

Το εν λόγω σχέδιο νόμου δεν έχει μέχρι σήμερα κατατεθεί στη Βουλή.

1.11 Συνεργασία με τη Νομική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας

Η ΕΕΤ συμμετέχει στη Νομική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ) στο πλαίσιο της οποίας αποστέλλονται ερωτήματα με στόχο την ανταλλαγή απόψεων αναφορικά με τα ισχύοντα ανά κράτος μέλος της Ε.Ε.

Πιο συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του 2016, τη Νομική Επιτροπή Της ΕΤΟ απασχόλησαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα θέματα: οι αρνητικές τιμές των επιτοκίων αναφοράς, η δημιουργία ενιαίας ψηφιακής αγοράς, ζητήματα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ειδικότερα θέματα του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων, η πρόσβαση των τυφλών στις τραπεζικές υπηρεσίες, ζητήματα δικαίου αφερεγγυότητας, καθώς και η πορεία ενσωμάτωσης της Οδηγίας 2014/104/ΕΕ σχετικά με τις αγωγές αποζημίωσης για παραβιάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού.

1.12 Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις των Οδηγιών 2014/107/ΕΕ και (ΕΕ) 2015/2060

Τον Απρίλιο 2016 δημοσιεύθηκε στην επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο Νόμος 4378 (ΦΕΚ Α' 55/05-04-2016) για την προσαρμογή, μεταξύ άλλων, της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις:

(α) της Οδηγίας 2014/107/ΕΕ του Συμβουλίου για την τροποποίηση της Οδηγίας 2011/16/ΕΕ όσον αφορά την υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών στον φορολογικό τομέα, και

(β) της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2060 του Συμβουλίου για την κατάργηση της Οδηγίας 2003/48/ΕΚ για τη φορολόγηση των υπό μορφή τόκων εισοδημάτων από αποταμιεύσεις.

2. Φορολογικά θέματα

2.1 Προτάσεις βελτίωσης των διατάξεων του Ν. 4354/2015

Ο Ν. 4354/2015 (ΦΕΚ Α 176/16.12.2015), στην αρχική του μορφή, δεν περιείχε φορολογικές διατάξεις όσον αφορά στην διαχείριση και την πώληση απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις.

Η ΕΕΤ έθεσε το θέμα στην υπηρεσιακή ηγεσία και τα στελέχη της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (νυν ΑΑΔΕ), συμμετείχε σε συναντήσεις με τους πολιτικούς και υπηρεσιακούς εκπροσώπους και επεξεργάστηκε και υπέβαλε ολοκληρωμένες προτάσεις για την φορολογική μεταχείριση της πώλησης και διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις σχετικά με τα θέματα:

- της διατήρησης ή μεταβολής της φορολογικής φύσης των μεταβιβαζόμενων απαιτήσεων,
- του φόρου προστιθέμενης αξίας,
- των τελών χαρτοσήμου,
- των παρακρατήσεως στους τόκους,
- της ενδοομιλικής τιμολόγησης,
- της μεταβίβασης και καταχώρησης ασφαλειών, και
- των δικαιωμάτων και αμοιβών τρίτων προσώπων.

Παράλληλα η ΕΕΤ ανέδειξε και εκείνες τις πτυχές της φορολογικής μεταχείρισης των συναλλαγών διαχείρισης και πώλησης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις, που αφορούν στην προστασία των συμφερόντων των δανειοληπτών. Συγκεκριμένα, η ΕΕΤ επισήμανε την ανάγκη προστασίας των δανειοληπτών από το φορολογικό κόστος που προκύπτει γι' αυτούς από την εν όλω ή εν μέρει διαγραφή οφειλών τους προς πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤ υπέβαλε υπόμνημα και σχέδιο διατάξεων που προέβλεπε ελαφρύνσεις και απαλλαγές από τον φόρο δωρεάς ή εισοδήματος, κατά περίπτωση, για τους δανειολήπτες που είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Τελικά, τα φορολογικά θέματα της πώλησης και διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις ρυθμίστηκαν σε ικανοποιητικό, για τα πιστωτικά ιδρύματα, βαθμό με τα άρθρα 70 και 71 του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ Α'94/27.5.2016) και το άρθρο 4 του Ν. 4393/2016 (ΦΕΚ Α'106/6.6.2016), ενώ για τους δανειολήπτες με το άρθρο 62 Ν. 4389/2016.

2.2 Ζητήματα σχετικά με το άρθρο 27 παρ. 3 και 27Α του Ν. 4172/2013

Η ΕΕΤ, ήδη από τις αρχές του έτους 2016, ζήτησε την νομοθετική τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου του άρθρου 27 παρ. 3 Ν. 4172/2013 ώστε να δυνηθούν τα πιστωτικά ιδρύματα να απορροφήσουν, για τους σκοπούς του φόρου εισοδήματος, σταδιακά και σε βάθος χρόνου την τυχόν ζημιά που θα υποστούν από την διαγραφή χρεών των οφειλετών τους στο πλαίσιο ρύθμισης αυτών ή/και από την μεταβίβαση απαιτήσεων τους από δάνεια ή πιστώσεις στο πλαίσιο του Ν. 4354/2015.

Παράλληλα, η ΕΕΤ ζήτησε την τροποποίηση του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013 σχετικά με την Αναβαλλόμενη Φορολογική Απαίτηση (ΑΦΑ), ώστε οι διαγραφές οφειλών και οι μεταβιβάσεις απαιτήσεων από χορηγηθέντα δάνεια και πιστώσεις να μην επηρεάσουν αρνητικά την διαθέσιμη ΑΦΑ που έχει ήδη δημιουργηθεί και απεικονίζεται στους ισολογισμούς των πιστωτικών ιδρυμάτων βάσει των συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών εν γένει ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου με αναφορά στην σταθερή ημερομηνία της 30 Ιουνίου 2015.

Η σχετική διαβούλευση διήρκεσε έως τις αρχές του 2017. Η ΕΕΤ, με την συνδρομή της ΡwC, υπέβαλε προς τους πολιτειακούς και τους υπηρεσιακούς παράγοντες και προς τους Θεσμούς, όπου και όποτε απαιτείτο, σειρά υπομνημάτων, σχεδίων διατάξεων, σχολίων και

σημειωμάτων. Τελικώς, τα παραπάνω ζητήματα ρυθμίσθηκαν τον Απρίλιο του 2017 δια του άρθρου 43 Ν. 4465/2017 (ΦΕΚ Α'47/4.4.2017).

2.3 Συναλλαγματικές διαφορές Τραπεζών

Η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων (ΓΓΔΕ), με το έγγραφο της ΔΕΑΦ Β 1027291/17.2.2016 κατέγραψε, για πρώτη φορά στο πλαίσιο του Νέου Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, τους κανόνες για την εν γένει φορολογική αντιμετώπιση των συναλλαγματικών διαφορών που προκύπτουν από την αποτίμηση απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα.

Η ΕΕΤ με συγκεκριμένα διαβήματα προς την ΓΓΔΕ στόχευσε να καταδείξει ότι οι ρυθμίσεις που περιέχονται στο έγγραφο ΓΓΔΕ ΔΕΑΦ Β 1027291/17.2.2016 για τις εξ αποτιμήσεως συναλλαγματικές διαφορές είναι γενικής φύσεως, αφορούν στις εν γένει εμπορικές επιχειρήσεις και δεν συνάδουν με τον ειδικό χαρακτήρα της δραστηριότητας των Τραπεζών.

Παράλληλα, η ΕΕΤ υπέβαλε ερώτημα για την μεταχείριση των εν λόγω συναλλαγματικών διαφορών προς το Συμβούλιο Λογιστικής Τυποποίησης (Σ.ΛΟ.Τ.) της ΕΛΤΕ. Δια του υπ' αριθμ. 1404/23.06.2016 εγγράφου, το ΣΛΟΤ γνωμοδότησε ότι οι εξ αποτιμήσεως συναλλαγματικές διαφορές συνιστούν, για τις Τράπεζες, οργανικό (λειτουργικό) αποτέλεσμα.

Το ως άνω έγγραφο του ΣΛΟΤ κρίθηκε ικανοποιητικό για τις Τράπεζες. Παρά ταύτα, το έγγραφο ΓΓΔΕ ΔΕΑΦ Β 1027291/17.2.2016 δεν έχει τροποποιηθεί.

2.4 Φορολογικές ζημίες αλλοδαπής

Με την παρ. 4 της εγκυκλίου ΠΟΛ. 1088/24.6.2016 και την παρ. Β.8 της εγκυκλίου ΠΟΛ. 1094/12.7.2016 η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων υιοθέτησε μία πολύ περιοριστική ερμηνεία των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 27 του Νέου Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν. 4172/2013) αναφορικά με την δυνατότητα έκπτωσης στην Ελλάδα της φορολογικής ζημίας αλλοδαπής πηγής, δηλαδή της φορολογικής ζημίας που υφίστανται οι επιχειρήσεις από συναλλαγές τους που γίνονται, για τους σκοπούς του φόρου εισοδήματος, εκτός Ελλάδος.

Η ΕΕΤ δεν συμφώνησε με την ερμηνεία αυτή της ΓΓΔΕ και υπέβαλε δύο (2) υπομνήματα δια των οποίων επιδίωξε να θεμελιώσει ότι τα νομοθετικά ερείσματα των απόψεων της ΓΓΔΕ είναι αμφίβολης ορθότητας. Παράλληλα, η ΕΕΤ ζήτησε από την Deloitte την εκπόνηση συγκριτικής μελέτης αναφορικά με τον φορολογικό χειρισμό των ζημιών αλλοδαπής πηγής στα άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τελικώς, η επίμαχη παρ. 4 του άρθρου 27 Ν. 4172/2013 τροποποιήθηκε νομοθετικά, με αναδρομική ισχύ από την 1.1.2014, δια του άρθρου 124 του Ν. 4446/2016 (ΦΕΚ Α'240/22.12.2016). Ακολούθησε η εγκύκλιος ΓΓΔΕ ΠΟΛ. 1200/27.12.2016 για τις φορολογικές ζημίες αλλοδαπής πηγής, η οποία κρίθηκε από την ΕΕΤ ως ικανοποιητική.

2.5 Επιστροφή πιστωτικών υπολοίπων από παρακρατηθέντες φόρους επί ομολόγων, σε συμμόρφωση του Δημοσίου προς την απόφαση ΣτΕ 1463/2014

Με την από 25.4.2016 επιστολή προς την ΓΓΔΕ, η ΕΕΤ επανήλθε στο θέμα της επιστροφής των πιστωτικών υπολοίπων από παρακρατηθέντες φόρους, όταν το πιστωτικό υπόλοιπο προκύπτει μετά από έκπτωση παρακρατηθέντων ποσών φόρων για εισοδήματα των τραπεζών που φορολογούνται κατ' ειδικό τρόπο και εφόσον δεν υπάρχει, τελικώς, φόρος για βεβαίωση (χρεωστικό ποσό) στην συγκεκριμένη χρήση.

Με την επιστολή της αυτή η ΕΕΤ ζήτησε να ανακληθεί και τυπικά το έγγραφο ΓΓΔΕ Δ12Β 1138666/11.9.2013 και να εκδώσει η Φορολογική Διοίκηση νέες οδηγίες προς τις Υπηρεσίες, προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ) 1463/2014 και να επιστρέφονται στις τράπεζες τα πιστωτικά υπόλοιπα φόρου, όταν αυτά προκύπτουν από παρακρατηθέντες φόρους για εισοδήματα φορολογούμενα κατ' ειδικό τρόπο. Μέχρι στιγμής, το σχετικό αίτημα της ΕΕΤ δεν έχει ικανοποιηθεί.

H. Αναπτυξιακή δραστηριότητα

1. Συνεργασία ΕΕΤ – Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης

1.1 Μέσα Χρηματοοικονομικής Τεχνικής (MXT)

Η ΕΕΤ, στο πλαίσιο της διαρκούς συνεργασίας της με το Υπουργείο για τη χορήγηση ρευστότητας στις ΜμΕ της χώρας μας, μέσω των χρηματοοικονομικών εργαλείων της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, παρακολούθησε ενδελεχώς τη πορεία των εν λόγω εργαλείων, ενώ παράλληλα υπέβαλε τις προτάσεις της για την καλύτερη αξιοποίηση των κονδυλίων των ΜΧΤ και την ταχύτερη απορρόφησή τους.

Στο πλαίσιο αυτό, συμμετείχε σε συναντήσεις με τους αρμόδιους φορείς και στελέχη του Υπουργείου για την προώθηση και επίλυση τρεχόντων αλλά και νέων θεμάτων που ανέκυψαν, σε ανώτατο υπηρεσιακό επίπεδο.

Περαιτέρω, κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου, διεξήχθησαν στην ΕΕΤ σειρά συναντήσεων μεταξύ των αρμόδιων εκπροσώπων των πιστωτικών ιδρυμάτων και της εταιρίας Grand Thornton με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων και την υποβολή προτάσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων για τα ΜΧΤ της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου. Στο πλαίσιο αυτό, θα εκπονηθεί σχετική μελέτη αξιολόγησης, από την εταιρία, για την πορεία των χρηματοδοτικών εργαλείων της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου (2014- 2020).

1.2 Επενδυτικός (Αναπτυξιακός) Νόμος

Η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά κατά το στάδιο της διαβούλευσης του ισχύοντος επενδυτικού νόμου (Ν. 4399/2016) με προτάσεις και βελτιώσεις που επεξεργάστηκαν οι αρμόδιες επιτροπές της και εγκρίθηκαν από την Εκτελεστική Επιτροπή και την Συντονιστική Επιτροπή Αγορών και Κεφαλαίων.

Με απώτερο στόχο την ενίσχυση της επενδυτικής δραστηριότητας στη χώρα, η ΕΕΤ επεσήμανε εξ αρχής την ανάγκη ο νόμος να αποτελέσει ουσιαστικό εργαλείο ανάπτυξης της οικονομίας δεδομένης και της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας.

Στο πλαίσιο αυτό, προέβη ανά τακτά χρονικά διαστήματα στην επισήμανση της σκοπιμότητας της απλούστευσης και επιτάχυνσης των, προβλεπόμενων στο νόμο, διαδικασιών καθώς και την ανάγκη τήρησης, κυρίως από πλευράς του Ελληνικού Δημοσίου, των χρονοδιαγραμμάτων των ταμειακών ροών των επενδυτικών σχεδίων με την άμεση διάθεση των κονδυλίων για την καταβολή των ενισχύσεων στους δικαιούχους.

Προς τον σκοπό αυτό, πρότεινε, επίσης, την πρόβλεψη συνολικότερης εμπλοκής των πιστωτικών ιδρυμάτων, σε όλα τα στάδια υλοποίησης του Αναπτυξιακού Νόμου (από την αξιολόγηση και την παρακολούθηση των επενδύσεων έως και την καταβολή των ενισχύσεων).

1.3 Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)

Η ΕΕΤ ανταποκρινόμενη στη βούληση του Υπουργείου για την υιοθέτηση διαδικασίας παροχής δεδομένων τραπεζικών λογαριασμών για πληρωμές

συγχρηματοδοτούμενων πράξεων, συνεργάστηκε, και κατά το 2016, με τις επιτελικές του μονάδες, προκειμένου να οριστικοποιηθούν οι προδιαγραφές της τυποποιημένης διαδικασίας ηλεκτρονικής επικοινωνίας για την μεταφορά στοιχείων έργων του ΠΔΕ στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ).

1.4 Συμμετοχή των τραπεζών στη διαχείριση προγραμμάτων ενίσχυσης ΜμΕ στο πλαίσιο του νέου ΣΕΣ/ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020

Η ΕΕΤ εξέφρασε και εκφράζει διαρκώς και αρμοδίως σε ανώτατο επίπεδο, το ενδιαφέρον των πιστωτικών ιδρυμάτων να εμπλακούν στη διαχείριση ενισχύσεων προς ΜμΕ και για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, με σκοπό να συνδράμουν στην προσπάθεια της πολιτείας για την ενίσχυση του πραγματικού τομέα της οικονομίας και την ταχύτερη απορρόφηση των διαθέσιμων κονδυλίων με αξιοπιστία και διαφάνεια.

Κατά κοινή ομολογία η εμπλοκή των πιστωτικών ιδρυμάτων και της ΕΕΤ στο παρελθόν κατά τη διάρκεια του Γ' ΚΠΣ απέφερε απτά και απολύτως θετικά αποτελέσματα. Το σύνολο του έργου εκτελέστηκε εμπρόθεσμα με ευχερή πρόσβαση των επενδυτών σε σωρεία σημείων εξυπηρέτησης (στο σύνολο των τραπεζικών καταστημάτων). Τα διαθέσιμα κονδύλια όχι μόνον απορροφήθηκαν στο σύνολό τους, αλλά αρκετά επενδυτικά σχέδια με θετική βαθμολόγηση δεν κατέστη δυνατόν να υπαχθούν λόγω εξάντλησης των πόρων.

1.5 Συνεργασία ΕΕΤ με Γενική Γραμματεία ΕΣΠΑ για το Εγγυοδοτικό Ταμείο (Guarantee Fund) της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ)

Επισημάνθηκαν στην Γενική Γραμματεία ΕΣΠΑ τα κυριότερα προβλήματα που οι τράπεζες συναντούν αναφορικά με τη λειτουργία του Εγγυοδοτικού Ταμείου που από κοινού συνέστησε η Γενική Γραμματεία ΕΣΠΑ με την ΕΤΕπ, όπως, ο εκ των υστέρων προσδιορισμός και συνομολόγηση του περιθωρίου επιτοκίου, η απουσία ευελιξίας ως προς την επαναδιάθεση σε νέες επιχειρήσεις των χρηματικών πόρων σε περιπτώσεις υπαναχωρήσεων, το υψηλό κόστος εγγύησης υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου και η ύπαρξη γεωγραφικών περιορισμών ανά περιφέρεια για τη διάθεση των χρηματικών πόρων.

Περαιτέρω, υπεβλήθησαν οι προτάσεις των τραπεζών-μελών της αναφορικά με τις δυσλειτουργίες που παρουσιάζονται στη δράση ενίσχυσης της χρηματοδότησης του εξωτερικού εμπορίου ("Trade Finance Facility"), και κυρίως το ύψος της εγγυοδοτικής κάλυψης της ΕΤΕπ.

1.6 Συμμετοχή της ΕΕΤ στο Φόρουμ Βιομηχανίας

Η ΕΕΤ, από κοινού με τις τράπεζες-μέλη της, κατέθεσε τις προτάσεις της και συμμετείχε ενεργά στις εργασίες του Φόρουμ Βιομηχανίας, το οποίο λειτούργησε υπό την εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης. Στο Φόρουμ μετείχαν επίσης Επαγγελματικές Ενώσεις, Επιμελητήρια, ο ΣΕΒ και λοιποί φορείς του

Δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Κατά τη διάρκεια του πρώτου σταδίου των εργασιών του εν λόγω Φόρουμ καταρτίστηκαν συγκεκριμένες προτάσεις πολιτικής, οι οποίες επικεντρώνονται στις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- στην ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και των δυναμικών κλάδων της ελληνικής παραγωγικής βάσης,
- στη βελτίωση του «Εθνικού Συστήματος Καινοτομίας»,
- στη χρηματοδοτική στήριξη των ΜμΕ,
- στην επίτευξη εξοικονόμησης ενέργειας, και
- στην εφαρμογή νέων εργαλείων χρηματοδότησης των επενδυτικών σχεδίων.

1.7 Συνεργασία ΕΕΤ με τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου για το ΕΣΗΔΗΣ

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με τα αρμόδια στελέχη Ανάπτυξης και Υποστήριξης του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), καθώς και τα στελέχη της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε., προκειμένου να διερευνηθεί η δυνατότητα ψηφιοποίησης του σώματος της εγγυητικής επιστολής.

Στόχος της υπηρεσίας του ΕΣΗΔΗΣ είναι η πλήρης ψηφιοποίηση της διεξαγωγής των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων με τη χρήση του εν λόγω συστήματος.

2. Συνεργασία ΕΕΤ με το Υπουργείο Οικονομικών

2.1 Παροχή της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου σε δάνεια που χορηγήθηκαν για την ενίσχυση φυσικών προσώπων αλλά και επιχειρήσεων όλων των κλάδων της οικονομίας

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με τη Διεύθυνση Πιστωτικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων του Υπουργείου, καθώς και την 25^η Διεύθυνση Κίνησης Κεφαλαίων, Εγγυήσεων, Δανείων και Αξιών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με σκοπό την απρόσκοπτη εφαρμογή των σχετικών Υπουργικών Αποφάσεων για την ενίσχυση φυσικών προσώπων αλλά και επιχειρήσεων που λειτουργούν στην χώρα σε όλους τους κλάδους της οικονομίας, με τη χορήγηση πιστωτικών διευκολύνσεων εγγυημένων από το Ελληνικό Δημόσιο.

Οι διευκολύνσεις αυτές παρέχονται για την αποκατάσταση ζημιών που υπέστησαν τα φυσικά και νομικά πρόσωπα κυρίως από φυσικές καταστροφές.

2.2 Τροποποίηση της διαδικασίας βεβαίωσης ληξιπρόθεσμων δανείων εγγυημένων, από το Ελληνικό Δημόσιο

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε με τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Υπουργείου με στόχο την απλοποίηση της διαδικασίας βεβαίωσης ληξιπρόθεσμων οφειλών εγγυημένων, από το Ελληνικό Δημόσιο, δανείων, μέσω της ανταλλαγής των

απαιτούμενων, για την εφαρμογή των σχετικών Υπουργικών αποφάσεων, αρχείων, σε ψηφιακή μορφή.

Στο πλαίσιο αυτό, ολοκληρώθηκε η ανάπτυξη και εφαρμογή από τις υπηρεσίες του Υπουργείου, Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ), μέσω του οποίου διενεργείται η ανταλλαγή των αρχείων και η ολοκλήρωση των απαιτούμενων ενεργειών ηλεκτρονικά. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στα σχετικά αρχεία για την εφαρμογή κάθε Υπουργικής Απόφασης έχουν ήδη συμφωνηθεί μεταξύ της ΕΕΤ και του Υπουργείου.

3. Συνεργασία ΕΕΤ με το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας

3.1 Εξοικονόμηση κατ' Οίκον

Η ΕΕΤ ανταποκρινόμενη σε αίτημα της πολιτείας ανέλαβε την ανάπτυξη, τη χρηματοδότηση και τη δωρεά στο Ελληνικό Δημόσιο νέου Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) για την καταχώρηση και παρακολούθηση των βημάτων υλοποίησης του νέου Προγράμματος, του οποίου η έναρξη επίκειται. Στόχος του ΟΠΣ είναι η απάλειψη της γραφειοκρατίας και οι συναλλαγές όλων των εμπλεκόμενων φορέων (Τράπεζες, ΕΤΕΑΝ, Υπουργείο, Ωφελούμενοι) να υλοποιούνται ηλεκτρονικά πλέον μέσω αυτού.

Περαιτέρω, στο πλαίσιο του (υπό διαμόρφωση) νέου Προγράμματος, που κατά πληροφορίες θα ανέρχεται σε περίπου € 250 εκ δημόσια δαπάνη, η ΕΕΤ συμβάλλει ενεργά στην οριστικοποίηση των προδιαγραφών του Οδηγού, με την υποβολή σχετικών προτάσεων/παρατηρήσεων, καθώς και στην ικανοποίηση εκκρεμών αιτημάτων υπαγωγής στο Πρόγραμμα της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου.

Όσον αφορά το Πρόγραμμα της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου (συνολικής δημόσιας δαπάνης 548 εκ €), του οποίου η διαχείριση ανετέθη στις τράπεζες και ουσιαστικά ολοκληρώθηκε, η ΕΕΤ με καταγεγραμμένη την αυξημένη ζήτηση αιτήσεων που υποδέχθηκαν οι τράπεζες, υπέβαλε τις προτάσεις της σχετικά με την επάρκεια των πόρων του προγράμματος ανά Περιφέρεια, ενώ παράλληλα επεσήμανε τις καθυστερήσεις που παρατηρούνται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας πληρωμών (εγκρίσεων – τελικών εκταμιεύσεων) προς τους τελικούς δικαιούχους. Οι προτάσεις της ΕΕΤ αναφέρονταν:

- στην απλούστευση των διαδικασιών και την επίσπευση των συστημικών ελέγχων, με τη θέσπιση ενός Ενιαίου Πληροφοριακού Συστήματος καταχώρησης, παρακολούθησης και διαχείρισης των αιτημάτων χρηματοδότησης,
- στην ανάγκη περιορισμού της γραφειοκρατικής διαδικασίας, με τη μείωση ή/και τροποποίηση των απαιτούμενων δικαιολογητικών σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, και
- στην τροποποίηση των όρων χρηματοδότησης, με την μείωση των κατηγοριών των ωφελούμενων δικαιούχων και τον επαναπροσδιορισμό των εισοδηματικών κριτηρίων.

3.2 Χρηματοοικονομική ασφάλεια για την κάλυψη της περιβαλλοντικής ευθύνης

Η ΕΕΤ, κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου, υπέβαλε τις απόψεις των τραπεζών-μελών της επί του σχεδίου ΚΥΑ με τίτλο: «Υποχρεωτική χρηματοοικονομική ασφάλεια για την κάλυψη της περιβαλλοντικής ευθύνης βάσει του άρθρου 14 του Π.Δ. 148/2009».

Σημειώνεται ότι το περιεχόμενο της εν λόγω ΚΥΑ αποσκοπεί στη θέσπιση υποχρεωτικής χρηματοοικονομικής ασφάλειας (ιδιωτικής ασφάλισης καθώς και άλλων μορφών χρηματοοικονομικών εγγυήσεων), ως μηχανισμού αποκατάστασης και περιορισμού της περιβαλλοντικής ζημίας σε έργα και δραστηριότητες που προσδιορίζονται στην ΥΑ 1958/2012 (ενδεικτικά αναφέρονται: Συστήματα περιβαλλοντικών υποδομών, εξορυκτικές δραστηριότητες, πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, υδατοκαλλιέργειες, κ.ά.).

4. Συνεργασία ΕΕΤ με την ΕΤΕΑΝ ΑΕ

Η ΕΕΤ συνεργάζεται στενά με το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (ΕΤΕΑΝ), μεταφέροντας την τεχνογνωσία των πιστωτικών ιδρυμάτων και τις ανάγκες της αγοράς, συμβάλλοντας κατ' αυτό τον τρόπο στην κατάρτιση, ή την αναγκαία ενίοτε αναδιαμόρφωση, των προγραμμάτων της εταιρίας με στόχο την προώθησή τους, τη διευκόλυνση της πρόσβασης των επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση, την ενίσχυση των επενδύσεων και την εν γένει βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο αυτό και κατόπιν συνεργασίας με το ΕΤΕΑΝ επιλύθηκε ικανός αριθμός εκκρεμών ζητημάτων (όπως προμήθεια εγγύησης για τα υπό ρύθμιση δάνεια, ακατάσχετο των δεσμευμένων λογαριασμών στο πλαίσιο των δράσεων του ΤΕΠΙΧ).

Έχει συζητηθεί, επίσης, και παραμένει σε εκκρεμότητα το ζήτημα που αφορά την ημερομηνία λήξης της εγγυοδοτικής υποχρέωσης της ΕΤΕΑΝ για δάνεια που έχουν χορηγήσει οι τράπεζες-μέλη της ΕΕΤ σε ΜμΕ.

Τέλος, λόγω της μειωμένης ζήτησης που παρατηρείται και καταγράφεται σε όλα ανεξαιρέτως τα χρηματοδοτικά προϊόντα υπεβλήθη, και έγινε αποδεκτό από την ΕΤΕΑΝ, αίτημα παράτασης της ολοκλήρωσης των δράσεων του ΤΕΠΙΧ (Επιχειρηματική Επανεκκίνηση, Ταμείο Εγγυοδοσίας).

5. Συνεργασία ΕΕΤ με τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) για τα δάνεια του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ)

Η ΕΕΤ, παράλληλα με τις τράπεζες-μέλη της που παρέχουν κάθε δυνατή διευκόλυνση στους δικαιούχους ΟΕΚ για το τμήμα της χρηματοδότησης των στεγαστικών δανείων τους που αυτές έχουν εξ ιδίων χρηματοδοτήσει, συνεχίζει τη συνεργασία της με τα στελέχη του ΟΑΕΔ, (καθολικό διάδοχο του ΟΕΚ), για την εξεύρεση τρόπων επίλυσης των θεμάτων που ανακύπτουν αναφορικά με την δυνατότητα παράτασης της αρχικής διάρκειας των δανείων τους.

6. Συνεργασία EET με Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων - Χρηματοδοτικός μηχανισμός Jessica (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas)

Η EET, σε συνεργασία τις τράπεζες-μέλη της που αναδείχθηκαν ανάδοχοι για τη διαχείριση των Ταμείων Αστικής Ανάπτυξης (ΤΑΑ) για την υλοποίηση του προγράμματος JESSICA, υπέβαλε τις θέσεις/προτάσεις της για τη διαμόρφωση και αξιοποίηση του εν λόγω χρηματοδοτικού εργαλείου και στη νέα προγραμματική περίοδο.

7. Συμμετοχή της EET στη δημόσια διαβούλευση για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ (ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης)

Με αφορμή την δημόσια διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε επί του νομοσχεδίου για τις συμβάσεις παραχώρησης έργων και υπηρεσιών, διενεργήθηκαν διατραπεζικές συναντήσεις όπου καταγράφηκαν και υπεβλήθησαν οι παρατηρήσεις / προτάσεις των τραπεζών-μελών της EET στα αρμόδια Υπουργεία (Οικονομίας & Ανάπτυξης και Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων).

Περαιτέρω, η EET ενημέρωσε τις τράπεζες-μέλη της για τη δημοσίευση των Νόμων 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών» και 4413/2016 «Ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης και άλλες διατάξεις».

8. Συνεργασία EET με Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (EIF)

Η EET συνεργάζεται με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (φορέας υλοποίησης του Jeremie) και το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης (συντονιστική αρχή) με σκοπό την επίσπευση των διαδικασιών απορρόφησης των διαθέσιμων κονδυλίων του EIF που παρέχονται για την ενίσχυση των ΜμΕ της χώρας μας μέσω δανειακών κεφαλαίων (επενδυτικά και κεφάλαια κίνησης) για την ανάπτυξη και επέκταση των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων.

Διενεργούνται, επίσης, ανά τακτά χρονικά διαστήματα συναντήσεις για την ανταλλαγή απόψεων με τα αρμόδια στελέχη του EIF αναφορικά με τα εγγυοδοτικά προϊόντα του, τα οποία προσφέρονται μέσω των ευρωπαϊκών προγραμμάτων για την ανταγωνιστικότητα των ΜμΕ (COSME) και την έρευνα και ανάπτυξη (Innovfin στο πλαίσιο του Horizon 2020) για την πορεία εξέλιξης των οποίων η EET ενημερώνει τις τράπεζες-μέλη της.

Τέλος, η EET συμμετέχει στην Επενδυτική Επιτροπή του Jeremie.

9. Συμμετοχή της EET στη δημόσια διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις κατευθυντήριες γραμμές της Οδηγίας 2014/95/ΕΕ (δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών από μεγάλες επιχειρήσεις και ομίλους)

Στο πλαίσιο της Οδηγίας 2014/95/ΕΕ «όσον αφορά τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών και πληροφοριών για την πολυμορφία

από ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις και ομίλους», η οποία ενσωματώθηκε με τα άρθρα 1-3 του ν. 4403/2016, και λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι στο πεδίο εφαρμογής εμπίπτουν, μεταξύ άλλων, και οι τράπεζες, η ΕΕΤ συμμετείχε στη δημόσια διαβούλευση που διεξήγαγε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εκπόνηση σχετικών κατευθυντήριων γραμμών.

10. Επενδυτικό Σχέδιο για την Ευρώπη (Investment Plan for Europe)

Το «Επενδυτικό Σχέδιο για την Ευρώπη», το οποίο συνιστά πρόγραμμα συνολικής αξίας 315 δις. ευρώ για όλη την ΕΕ, με ορίζοντα αξιοποίησης την τριετία 2015-17, έχει ως κύριο στόχο την αναθέρμανση και την επανεκκίνηση της ευρωπαϊκής οικονομίας. Για τη διόδευση των εν λόγω πόρων συστάθηκε το «Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων» (‘EFSI’). Σημειώνεται ότι εντός του 2016 υπεγράφησαν συμφωνίες μεταξύ τραπεζών-μελών της ΕΕΤ και του EIF για τη διοχέτευση κονδυλίων μέσω του προγράμματος COSME συνολικού ύψους 230 εκατ. ευρώ.

Η ΕΕΤ, μέσω της συγκρότησης ad hoc ομάδας έργου, εξετάζει τα εν εξελίξει ζητήματα που αφορούν το EFSI, καθώς και την πιθανότητα διόδευσης των ευρωπαϊκών κονδυλίων της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου μέσω αυτού υποβάλλοντας αρμοδίως τις προτάσεις της.

11. Συνεργασία ΕΕΤ με φορείς εκπροσώπησης των ΜμΕ

Η ΕΕΤ, στο πλαίσιο της προώθησης του διαλόγου που έχει καθιερώσει με φορείς των παραγωγικών τάξεων (επιμελητήρια) εξέτασε πληθώρα θεμάτων που απασχολούν τις ΜμΕ, τα οποία, μεταξύ άλλων, αφορούσαν:

- την αντιμετώπιση των προβλημάτων ρευστότητας των ΜμΕ,
- την ενίσχυση των εξαγωγικών επιχειρήσεων,
- την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, και
- τη δυνατότητα παροχής εγγύησης για έκδοση εγγυητικών επιστολών υπέρ ΜμΕ.

Στο πεδίο συνεργασίας της με τις παραγωγικές τάξεις, η ΕΕΤ συμμετείχε σε ικανό αριθμό συναντήσεων με τους φορείς αυτούς και έδωσε τις απαραίτητες διευκρινίσεις και απαντήσεις σε ερωτήματα και προβλήματα που απασχολούν τα μέλη των φορέων στις σχέσεις τους με το Τραπεζικό σύστημα ειδικότερα δε σε θέματα, όπως χρηματοδότηση ΜμΕ και επιδοτήσεις μέσω ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

12. Συμμετοχή της ΕΕΤ στην Πρωτοβουλία “Sustainable Greece 2020”

Η ΕΕΤ είναι ιδρυτικό μέλος στην Πρωτοβουλία “Sustainable Greece 2020”, η οποία υλοποιείται από το Δίκτυο των Υπεύθυνων Οργανισμών και Ενεργών Πολιτών (“Quality Net Foundation”) σε συνεργασία με τους σημαντικότερους επιχειρηματικούς φορείς της χώρας. Απώτερος στόχος της εν λόγω Πρωτοβουλίας είναι να ευαισθητοποιήσει την ελληνική επιχειρηματική κοινότητα και την ευρύτερη κοινωνία επί θεματολογίας που

άπτεται της «Βιώσιμης Ανάπτυξης» και της «Υπεύθυνης Επιχειρηματικότητας».

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΤ συμμετείχε ενεργά στην οριστικοποίηση της δομής και του περιεχομένου του Ελληνικού Κώδικα Βιωσιμότητας για τις επιχειρήσεις. Συμμετέχει, επίσης, στην αρμόδια Επιστημονική Επιτροπή για τη δημιουργία του θεσμού των Bravo Sustainability Awards.

13. Συμμετοχή της ΕΕΤ σε Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας του Δημόσιου και ευρύτερου Δημόσιου τομέα

Η ΕΕΤ, στο πλαίσιο της προώθησης του καταστατικού της στόχου, συμμετέχει στις ακόλουθες επιτροπές και ομάδες έργου του Δημόσιου και ευρύτερου Δημόσιου τομέα:

- Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020,
- Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020,
- Επιτροπή Διευκόλυνσης Εμπορίου,
- Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 27 του Ν.4399/2016 (Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης),
- Επιτροπή Κοινωνικών Εταίρων και Δημόσιας Διοίκησης του Ν. 4399/2016
- Εθνικό Συμβούλιο Εξαγωγών,
- Τριτοβάθμιο Διατραπεζικό Πειθαρχικό Συμβούλιο, Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας,
- Διοικητικό Συμβούλιο Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (ΕΤΑΤ), Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας,
- Επενδυτικό Συμβούλιο JEREMIE,
- Επενδυτικό Συμβούλιο ΤΕΠΙΧ,
- Διοικητικό Συμβούλιο ΕΛΑΝΕΤ, και
- Τοπική Διοικητική Επιτροπή του ΙΚΑ για θέματα εντασσόμενων ταμείων.

Επίσης, η ΕΕΤ, πέραν των ανωτέρω, συμμετέχει σε πλειάδα εκδηλώσεων και ημερίδων που διοργανώνουν διάφοροι επαγγελματικοί φορείς (όπως Επιμελητήρια, Περιφέρειες, Πρεσβείες).

Θ. Επικοινωνιακή δραστηριότητα

Η επικοινωνιακή δραστηριότητα της ΕΕΤ κατά το έτος 2016 συνοψίζεται στις ακόλουθες ενέργειες:

1. Συνεντεύξεις – Παρουσιάσεις – Ενημερώσεις

Συνολικά για θέματα επικαιρότητας (Περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων, Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ένωση, διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση και επιπτώσεις της στην Ελλάδα, μέτρα ενίσχυσης ρευστότητας της οικονομίας, εγγύησης καταθέσεων και λειτουργίας του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων, χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καταναλωτική πίστη, διαχείριση προβληματικών δανείων, πλειστηριασμοί, προστασία καταναλωτή, χρηματοπιστωτική εκπαίδευση, πτωχεύσεις ιδιωτών, φυσική ασφάλεια τραπεζών και ασφάλεια συναλλαγών, εγγυήσεις αναχρηματοδοτήσεων και ρυθμίσεις οφειλών νοικοκυριών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ηλεκτρονικές συναλλαγές, Βασιλεία III) έγιναν:

- παρουσίες στη Βουλή,
- εμφανίσεις, συνεντεύξεις και παρεμβάσεις σε ΜΜΕ,
- ενυπόγραφα άρθρα στον ημερήσιο και περιοδικό Ελληνικό τύπο.

2. Έρευνες

Κατά τη διάρκεια του έτους 2016 πραγματοποιήθηκε έρευνα κοινής γνώμης με θέμα «Στάση των Ελλήνων καταναλωτών απέναντι στις τράπεζες και την ΕΕΤ».

3. Οργάνωση και συμμετοχή σε συνέδρια/ημερίδες/εκδηλώσεις κατά το έτος 2016

Μάιος 2016

- Αθήνα 10-11/05, Εκδήλωση με θέμα «Πληροφορική και Τράπεζες» στο πλαίσιο του 21^{ου} Banking Forum (Διοργάνωση Ελληνικό Ινστιτούτο Πληροφορικής & Επικοινωνιών της ΕΕΔΕ/ΕΕΤ)
- Αθήνα 12/05, Διάλεξη του Γενικού Γραμματέα ΕΕΤ με θέμα «Η εγγύηση των τραπεζικών καταθέσεων στην Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ένωση» στο πλαίσιο εκδήλωσης του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου – EPLO (Διοργάνωση EPLO/ΕΕΤ)
- Αθήνα 25-26/05, Εκδήλωση με θέμα τις ηλεκτρονικές πληρωμές στο πλαίσιο του 2nd Athens Digital Payments Summit (Διοργάνωση Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος/ΕΕΤ)

Ιούνιος 2016

- Αθήνα 03-04/06, Φιλοξενία της 101^{ης} συνεδρίασης του Committee on International Monetary Law του International Law Association (Διοργάνωση MoComILA/ΕΕΤ)

Σεπτέμβριος 2016

- Αθήνα 13/09, Δείπνο του Γενικού Γραμματέα EET στα μέλη της Banking Committee του European Social Affairs, στο πλαίσιο συνεδρίασης της επιτροπής στην Αθήνα (Διοργάνωση EET)
- Αθήνα 29/09, Φιλοξενία στην Αθήνα συνεδρίασης και δείπνου του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας του Ιράν και της Ιρανικής Αντιπροσωπείας (Διοργάνωση EET)

Νοέμβριος 2016

- Αθήνα 10/11, 9^ο συνέδριο Credit Risk Management (Διοργάνωση ICAP/EET)
- Αθήνα 24/11, 8^ο Risk Management and Compliance Forum (Διοργάνωση ΕΕΔΕ/EET)

4. Λοιπές δράσεις επικοινωνίας

- Παρουσιάσεις/Ομιλίες Προέδρου, Γενικού Γραμματέα και συμμετοχή εκπροσώπων EET σε εκδηλώσεις τρίτων φορέων όπως παραγωγικών τάξεων, φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, Επιμελητηρίων κ.τ.λ.
- Χορηγίες επιλεγμένων εκδηλώσεων και επιστημονικών συνεδρίων
- Η EET, και για το έτος 2016, υποστήριξε εκδηλώσεις για βράβευση φοιτητών και απονομές υποτροφιών:
 - Ήταν χορηγός στον 22^ο φοιτητικό διαγωνισμό του Ομίλου Economía με θέμα "Restarting Greece - Οικοδομώντας νέα μοντέλα ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας" όπου συμμετείχε και απένειμε βραβεία στους φοιτητές που διακρίθηκαν
 - Χορήγησε υποτροφίες σε προπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής του Πανεπιστημίου Πειραιώς

5. Διεθνείς Δραστηριότητες

Η EET μετείχε στις συνεδριάσεις του Executive Committee και του Communications Committee της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ETO) στις Βρυξέλλες, που πραγματοποιήθηκαν το έτος 2016.

Ενότητα Τρίτη: **Εκπροσώπηση της ΕΕΤ**

A. Στην Ελλάδα

Διατραπεζικά Συστήματα Α.Ε. (Διοικητικό Συμβούλιο)

Εθνική Επιτροπή Απασχόλησης (Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας)

Εθνικό Συμβούλιο Εξαγωγών

Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτή

Ελληνική Αναπτυξιακή Εταιρεία (Διοικητικό Συμβούλιο)

Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΧΑΕ)

Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης) (Διοικητικό Συμβούλιο)

Επενδυτικό Συμβούλιο ΤΕΠΙΧ

Επενδυτικό Συμβούλιο JEREMIE

Επιτροπή Έγκρισης Τραπεζικών Συναλλαγών (ΕΕΤΣ)

Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Βασικών Διαπραγματευτών Αγοράς (Υπουργείο Οικονομικών)

Επιτροπή ΕΣΠΑ

Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα

Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ψηφιακή Σύγκλιση (Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών)

Επιτροπή Τροποποίησης Κανονισμών Χρηματιστηρίου Αθηνών (Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε.)

Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (Διοικητικό Συμβούλιο)

Ινστιτούτο Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Σταδιοδρομίας (Διοικητικό Συμβούλιο)

Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 7, παρ. α του ν. 3299/2004 (Υπουργείο Οικονομικών)

Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 7, παρ. β του ν. 3299/2004 (Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας)

Μεσολαβητής Τραπεζικών Επενδυτικών Υπηρεσιών (Διοικητικό Συμβούλιο)

Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (Διοικητικό Συμβούλιο)

Τοπική Διοικητική Επιτροπή του ΙΚΑ για θέματα εντασσομένων ταμείων στο Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Τραπεζών (ΕΤΑΤ)

Τριτοβάθμιο Διατραπεζικό Συμβούλιο (Πειθαρχικό) (Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας)

Τριμελής Επιτροπή του άρθρου Β-2 στ' της από 30.7.1997 ΣΣΕ
ΟΤΟΕ/Τραπεζών (Τράπεζα της Ελλάδος)

Συμβουλευτική Επιτροπή Οργανισμού Enterprise Greece

Συμβουλευτική Επιτροπή της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς

Β. Στο εξωτερικό

Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία (European Banking Federation)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τραπεζικού Τομέα (European Banking Industry Committee)

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών (European Payments Council)

Ευρωπαϊκή Ένωση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης για τον Χρηματοπιστωτικό Τομέα (European Banking & Financial Services Training Association - EBTN)

ΟΟΣΑ - Διεθνές Δίκτυο για τη Χρηματοπιστωτική Εκπαίδευση (OECD/INFE - International Network on Financial Education)

Ευρωπαϊκή Ένωση Τραπεζικής και Χρηματοπιστωτικής Ιστορίας (The European Association for Banking and Financial History - EABH)

Ενότητα Τέταρτη: **Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο**

Το 2016 το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του ETI εμπλουτίστηκε με νέα αντικείμενα και μεθόδους για να ανταποκριθεί στις εκπαιδευτικές ανάγκες που προέβλεπαν οι εγχώριες και ευρωπαϊκές εξελίξεις. Η διοργάνωση εξετάσεων – τόσο για λογαριασμό των εποπτικών αρχών όσο και για την κάλυψη ειδικών αναγκών αξιολόγησης σε ενδοεπιχειρησιακό επίπεδο - συνεχίστηκε ικανοποιητικά. Οι εκπαιδευτικές εκδόσεις του Ινστιτούτου συνέχισαν να σημειώνουν ζήτηση, με κύριο άξονα τα εγχειρίδια που στηρίζουν την προετοιμασία υποψηφίων για τις εξετάσεις πιστοποίησης επαγγελματικής επάρκειας για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών. Τέλος, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στις θεσμικές δράσεις του Ινστιτούτου, τόσο για την πιστοποίηση γνώσεων στον χρηματοπιστωτικό τομέα, όσο και για τη χρηματοπιστωτική εκπαίδευση με σκοπό την ενίσχυση του επιπέδου χρηματοπιστωτικού εγγραμματισμού των πολιτών.

A. Θεσμική δραστηριότητα

1. Διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο

1.1 Ευρωπαϊκή Ένωση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης για τον Χρηματοπιστωτικό Τομέα (EBTN)

Με στρατηγικούς στόχους την καθιέρωση της EBTN ως φορέα ποιοτικής διαπίστευσης πιστοποιητικών επαγγελματικής εκπαίδευσης για τον χρηματοπιστωτικό κλάδο, αλλά και την ενίσχυση των δεσμών με την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία, οι κυριότερες δραστηριότητες κατά το 2016 ήταν οι ακόλουθες:

- Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση την προηγούμενη χρονιά του χρηματοδοτούμενου από την Ευρωπαϊκή Ένωση έργου “Financial Services Sector Triple E Qualifications” (Triple E) με τη δημιουργία του μοντέλου διαπίστευσης “Triple E” για τα επαγγελματικά πιστοποιητικά του κλάδου, η EBTN προχώρησε στη σύσταση Επιτροπής Διαπίστευσης Πιστοποιητικών “Triple E”. Η ανεξάρτητη αυτή Επιτροπή, υπεύθυνη του τεχνικού ελέγχου των αιτήσεων απόκτησης πιστοποίησης “Triple E” για τα πιστοποιητικά του χρηματοπιστωτικού κλάδου, ξεκίνησε τη λειτουργία της στις 25 Ιανουαρίου 2016 (www.triple-e-ebtn.eu).

Υπενθυμίζεται ότι το πρότυπο “Triple E” προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να σχεδιάζεται και να εφαρμόζεται ένα πιστοποιητικό μη τυπικής επαγγελματικής εκπαίδευσης. Δεν αποτελεί εργαλείο πιστοποίησης προσώπων, αλλά ένα σύνολο κριτηρίων για τη διαπίστευση φορέων ως προς την ποιότητα των τίτλων που αυτοί παρέχουν, προσφέροντας τυποποιημένες πληροφορίες σχετικά με την ποιότητα, το επίπεδο και το περιεχόμενο των διαπιστευμένων πιστοποιητικών. Επίσης συμβάλλει στη διαφάνεια, καθώς διευκολύνει τη σύγκριση τίτλων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

- Οριστικοποιήθηκε το περιεχόμενο, τα μαθησιακά αποτελέσματα και το μοντέλο αξιολόγησης του αναθεωρημένου Προγράμματος European

Foundation Certificate in Banking (EFCB), προκειμένου να επικαιροποιηθεί η ύλη και να πληροί τα κριτήρια που θέτει η πιστοποίηση “Triple E”. Επίσης οριστικοποιήθηκαν η διαδικασία επαναδιαπίστευσης των ινστιτούτων που κατέχουν διαπίστευση για το παλαιό EFCB, καθώς και η διαδικασία αναβάθμισης του παλαιού πιστοποιητικού σε Triple E EFCB για τους κατόχους που το επιθυμούν.

- Το ETI, αφού προέβη, με τη σειρά του στις αναγκαίες αναθεωρήσεις και προσαρμογές στη ύλη του ανωτέρου προγράμματος στις εθνικές ανάγκες, υπέβαλε αίτηση στην EBTN και έγινε ο πρώτος πιστοποιημένος φορέας που προσφέρει το Πρόγραμμα “Triple E EFCB” (<http://www.efcb.eu/>).
- Εξέδωσε επετειακό τόμο για τα 25 χρόνια από την ίδρυση της.
- Με σκοπό την επανεξέταση της στρατηγικής της EBTN 2017-2020, και την ανάλογη προσαρμογή της δομής και διακυβέρνησής της, συνέστησε τρεις ομάδες εργασίας:
 - Ομάδα εργασίας για τη δημιουργία ενός “System for Knowledge Sharing”, ως ηλεκτρονικής εφαρμογής στην ιστοσελίδα της EBTN, προσβάσιμη μόνο για τα μέλη.
 - Ομάδα εργασίας για την εκπόνηση προγράμματος άμεσων και μεσοπρόθεσμων δράσεων για την προβολή και την προώθηση της νέας διαπίστευσης Triple E και του νέου Triple E EFCB.
 - Ομάδα εργασίας για τη διακυβέρνηση της EBTN, με κύριο στόχο την περιγραφή θέσης εργασίας για την πρόσληψη Γενικού Γραμματέα της EBTN.

1.2 Διμερείς συνεργασίες

Το έτος 2016 το ETI ενίσχυσε την εκπαιδευτική δραστηριότητά του στο εξωτερικό. Διεύρυνε τις διμερείς συνεργασίες με ομόλογα τραπεζικά ινστιτούτα και διοργάνωσε εκπαιδευτικά προγράμματα για στελέχη του χρηματοπιστωτικού τομέα σε χώρες του εξωτερικού, αποσπώντας άριστες αξιολογήσεις. Στρατηγική επιδίωξη του ETI αποτελεί η συστηματικότερη συνεργασία με φορείς του εξωτερικού για εκπαιδευτικά έργα. Αναλυτικότερα:

1.2.1 Συνεργασία ETI – Egyptian Banking Institute

Το ETI, σε συνεργασία με το Αιγυπτιακό Τραπεζικό Ινστιτούτο (EBI), σχεδίασε και πραγματοποίησε δύο σεμινάρια στο Κάιρο, για στελέχη του αιγυπτιακού χρηματοπιστωτικού τομέα. Η εν λόγω συνεργασία προβλέπεται να διευρυνθεί το προσεχές έτος, με διοργάνωση επιπλέον εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

1.2.2 Συνεργασία ETI – Association of Banks in Lebanon

Το ETI και η Ένωση Τραπεζών του Λιβάνου διοργάνωσαν από κοινού τρία σεμινάρια στη Βηρυτό. Οι εκπαιδευόμενοι έλαβαν άριστες αξιολογήσεις και έθεσαν τα θεμέλια για τη διοργάνωση νέων εκπαιδύσεων κατά το προσεχές έτος.

1.2.3 Συνεργασία ETI – Albanian Banks Association

Το ETI και η Ένωση Τραπεζών της Αλβανίας διοργάνωσαν από κοινού σεμινάριο στα Τίρανα. Η εκπαίδευση ολοκληρώθηκε με επιτυχία και άφησε παρακαταθήκη για μελλοντικές διοργανώσεις.

1.2.4 Συνεργασία ETI – Cyprus Institute of Financial Services – Globaltraining.

Στα πλαίσια της ενημέρωσης του Κυπριακού στελεχιακού δυναμικού πιστωτικών ιδρυμάτων, διοργανώθηκε στην Λευκωσία ενημερωτικό σεμινάριο για την εταιρική διακυβέρνηση. Η διοργάνωση ολοκληρώθηκε με επιτυχία και άφησε παρακαταθήκη για μελλοντικές διοργανώσεις..

Εκπαιδεύσεις του ETI στο εξωτερικό το έτος 2016

Κάιρο – Αίγυπτος <i>Risk Based Internal Audit VALUE WISE - Operational and Competitive Potential with Lean Management</i>
Βηρυτός - Λίβανος <i>Audit report writing</i>
Τίρανα – Αλβανία <i>Fraud Auditing: Fraud Detection and Prevention</i>
Λευκωσία – Κύπρος <i>Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης στον Τραπεζικό Τομέα</i>

2. Εθνικό επίπεδο

2.1 Πιστοποίηση προσόντων για τον κλάδο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

2.1.1 Πιστοποίηση για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών

Στα τέλη του 2016, με Κοινή Απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς τροποποιήθηκε η ύλη των εξετάσεων για την πιστοποίηση καταλληλότητας προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες σύμφωνα με το άρθρο 14 του Ν. 3606/2007 (ΦΕΚ Β'4462/30.12.2016). Οι σημαντικότερες αλλαγές εντοπίζονται στο ταχέως μεταβαλλόμενο νομοθετικό πλαίσιο της κεφαλαιαγοράς.

Σημειώνεται ότι το ΕΤΙ είχε προηγουμένως συμμετάσχει σε Ομάδα Εργασίας υπό τον Πρόεδρο της Επιτροπής Εξετάσεων, για την επικαιροποίηση της εξεταστέας ύλης, καθώς και τη γενικότερη ορθολογικοποίησή της. Επιπλέον, το ΕΤΙ συμμετείχε και στην Ομάδα προετοιμασίας της Τράπεζας Θεμάτων για την εξέταση των ενοτήτων:

- Νομοθετικό Πλαίσιο Κεφαλαιαγοράς για τα πιστοποιητικά α1-δ, και
- Ειδικά Θέματα Κεφαλαιαγοράς α1.

Υπενθυμίζεται, ότι τα πιστοποιητικά για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών έχουν 5ετή ισχύ, και η ανανέωση τους, ανάλογα με τις προϋποθέσεις που πληροί ο κάτοχος πιστοποιητικού, μπορεί να επιτευχθεί:

- (α) είτε με την επιτυχή παρακολούθηση εγκεκριμένου από τις εποπτικές αρχές Σεμιναρίου Επιμόρφωσης για το Νομοθετικό Πλαίσιο της Κεφαλαιαγοράς,
- (β) είτε με την επιτυχή εξέταση στην ενότητα του Νομοθετικού Πλαισίου της Κεφαλαιαγοράς.

Το ΕΤΙ ανανέωσε τις εξουσιοδοτήσεις των εποπτικών αρχών σύμφωνα με τις Κοινές Αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΦΕΚ Β' 2452/13.11.2015, όπως ισχύει) και είναι εγκεκριμένος φορέας:

- διενέργειας εξετάσεων πιστοποίησης καταλληλότητας από το 2006 (ΦΕΚ Β'586/04.03.2016 [8]), και
- παροχής «Σεμιναρίου Πιστοποίησης α1» (ΦΕΚ Β'586/04.03.2016 [6]),

ενώ εγκρίθηκε από τις εποπτικές αρχές και για την παροχή «Σεμιναρίου Επιμόρφωσης των πιστοποιητικών (α1) έως (δ)» (ΦΕΚ Β'1926/29.06.2016). Επιπλέον, υπέβαλε αίτηση για έγκρισή του ως φορέα υλοποίησης Σεμιναρίου Πιστοποίησης και Σεμιναρίου Επιμόρφωσης για το πιστοποιητικό (ε).

2.1.2 Πιστοποίηση για την παροχή υπηρεσιών ασφαλιστικής διαμεσολάβησης

Στο πλαίσιο εφαρμογής των Πράξεων της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τραπέζης της Ελλάδος 45/21.11.2014 για την "Επανεκπαίδευση και επαναπιστοποίηση γνώσεων των (αντ)ασφαλιστικών διαμεσολαβητών" και 46/4.12.2014 για την "Τροποποίηση διατάξεων της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής 16/21.5.2013 (ΦΕΚ Β 1257) σχετικά με τις εξετάσεις για την πιστοποίηση γνώσεων των (αντ)ασφαλιστικών διαμεσολαβητών", το ETI προχώρησε, το 2016, σε συναντήσεις με τα μέλη της EET και επαφές με την εποπτική αρχή για τη διασαφήνιση ζητημάτων εφαρμογής αυτών, ιδιαίτερα δε αναφορικά με την επανεκπαίδευση και επαναπιστοποίηση των διαμεσολαβητών.

2.2 Εξετάσεις - Πιστοποίηση επαγγελματικής επάρκειας για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών

Σύμφωνα με την Κοινή Απόφαση 3130/2006 (όπως ισχύει) του ΔΣ της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Διοικητή της Τραπέζης της Ελλάδος για την πιστοποίηση επαγγελματικής επάρκειας των απασχολουμένων στα πιστωτικά ιδρύματα που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες, η οποία ορίζει το ETI ως φορέα διοργάνωσης εξετάσεων πιστοποίησης για όλα τα πιστοποιητικά, αλλά και Σεμιναρίων Πιστοποίησης για την ειδικότητα α1 (λήψη και διαβίβαση εντολών σε κινητές αξίες), το ETI συνεργάστηκε με τις εποπτικές αρχές και την αρμόδια Επιτροπή Εξετάσεων για την πραγματοποίηση:

- 1 διοργάνωσης εξετάσεων για τους συμμετέχοντες σε Σεμινάρια Πιστοποίησης του ETI στην Αθήνα, τον Μάρτιο, με τη συμμετοχή 35 υποψηφίων,
- 2 διοργανώσεις εξετάσεων για όλα τα πιστοποιητικά, στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, τον Μάιο και τον Νοέμβριο 2016, με τη συμμετοχή 2.350 υποψηφίων,
- 1 διοργάνωσης εξετάσεων για την ανανέωση ισχύος πιστοποιητικών μέσω εξέτασης στο Νομοθετικό Πλαίσιο της Κεφαλαιαγοράς, στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, τον Ιούνιο, με τη συμμετοχή 230 υποψηφίων, και
- 2 διοργανώσεις εξετάσεων για την πιστοποίηση (ε) (στ1) και (στ2) στην Αθήνα, τον Μάιο και το Νοέμβριο, με τη συμμετοχή 38 υποψηφίων.

3. Χρηματοπιστωτικός Εγγραμματισμός (Financial Literacy)

3.1 ΟΟΣΑ

Ο Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (ΟΟΣΑ) ορίζει τον χρηματοπιστωτικό εγγραμματισμό ως τον συνδυασμό χρηματοπιστωτικής συνειδητοποίησης, γνώσης, δεξιοτήτων, στάσεων και συμπεριφορών απαραίτητων για τη λήψη ορθολογικών χρηματοπιστωτικών αποφάσεων και κατ' επέκταση για την επίτευξη προσωπικής

ευημερίας. Ο χρηματοπιστωτικός εγγραμματισμός επιτυγχάνεται μέσω της χρηματοπιστωτικής εκπαίδευσης.

Διεθνώς, ο χρηματοπιστωτικός εγγραμματισμός αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο ως σημαντικό εφόδιο ζωής για όλους τους πολίτες. Η δε χρηματοπιστωτική εκπαίδευση θεωρείται απαραίτητο στοιχείο της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς και της προληπτικής ρυθμιστικής παρέμβασης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Στο πλαίσιο αυτό, η βελτίωση της ατομικής συμπεριφοράς περί τα χρηματοοικονομικά έχει αναχθεί σε στόχο μακροπρόθεσμης πολιτικής σε πολλές χώρες, ενώ πολυάριθμες πρωτοβουλίες χρηματοπιστωτικής εκπαίδευσης αναπτύσσονται από θεσμικούς και άλλους φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

Η EET εκπροσωπείται στο Διεθνές Δίκτυο για τη Χρηματοπιστωτική Εκπαίδευση του ΟΟΣΑ (OECD International Network on Financial Education – INFE) από το 2009, με την ιδιότητα του παρατηρητή, καθώς τακτικά μέλη του Δικτύου μπορούσαν να γίνουν μόνο δημόσιοι φορείς. Ωστόσο, αναγνωρίζοντας τη σημασία της συμβολής των μη δημόσιων φορέων στην παροχή χρηματοπιστωτικής εκπαίδευσης, το Δίκτυο άρχισε, το 2013, να εξετάζει αιτήσεις μη δημόσιων φορέων με σημαντικό ρόλο στη χρηματοπιστωτική εκπαίδευση για την κατά περίπτωση απονομή της ιδιότητας του συνεργαζόμενου μέλους (διεθνείς οργανισμοί) ή του συνδεδεμένου μέλους (ΜΚΟ, ιδρύματα, κλαδικές ενώσεις). Τον Σεπτέμβριο 2014 η EET απέκτησε την ιδιότητα του συνδεδεμένου μέλους του INFE.

Στο πλαίσιο αυτό, το 2016 η EET συμμετείχε στο διεθνές συνέδριο που συνδιοργάνωσαν ο ΟΟΣΑ και η Money Wise Platform, με πρωτοβουλία του Υπουργείου Οικονομικών της Ολλανδίας στο Άμστερνταμ, με τίτλο: “OECD-Netherlands Global Symposium on Financial Resilience throughout Life”. Στο συνέδριο παρέστη η Βασίλισσα της Ολλανδίας, Η.Μ. Queen Maxima, και ο Γενικός Γραμματέας του ΟΟΣΑ, Angel Gurría δίνοντας έμφαση στο γεγονός ότι η χρηματοπιστωτική εκπαίδευση από μόνη της δεν είναι πανάκεια, αλλά θα πρέπει να συνδυάζεται με τη δυνατότητα πρόσβασης στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες καθώς και τη διαμόρφωση αποτελεσματικής πολιτικής για την προστασία του καταναλωτή. Συζητήθηκαν σχετικά στοιχεία και έρευνες, καθώς και πρακτικές λύσεις για την ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού εγγραμματισμού σε συνδυασμό με τις τεχνολογικές εξελίξεις. Εξάλλου ο χρηματοπιστωτικός εγγραμματισμός είναι μια διαδικασία που απαιτεί διάρκεια, συνοχή και ευελιξία.

3.2 Πρωτοβουλίες EET

Η EET έχει εντάξει στους βασικούς άξονες δραστηριότητάς της την προώθηση της χρηματοπιστωτικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα και το 2016 συνέστησε Συντονιστική Επιτροπή προς το σκοπό αυτό. Ρόλος της Διατραπεζικής αυτής Επιτροπής, υψηλόβαθμων στελεχών, είναι να διαγνώσει τις ανάγκες των Ελλήνων πολιτών αναφορικά με το επίπεδο χρηματοπιστωτικού εγγραμματισμού, να χαρτογραφήσει υφιστάμενες πολιτικές και να καταρτίσει σχέδιο δράσης προς έγκριση από τα καταστατικά όργανα της EET. Επιπλέον, μέσω του ETI, η EET συνεχίζει να

αναπτύσσει ποικίλες δράσεις, συμμετέχοντας σε διεθνείς και ευρωπαϊκούς φορείς, και στηρίζοντας ενεργά πρωτοβουλίες σε εθνικό επίπεδο.

3.3 Ομάδα έργου της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας και τη Χρηματοπιστωτική Εκπαίδευση και συμμετοχή της EET

Το 2016 οι εργασίες της Ομάδας Έργου της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας για τη Χρηματοπιστωτική Εκπαίδευση (Financial Education Project Group - FEPG), στην οποία συμμετέχει το ETI, επικεντρώθηκαν κυρίως στην υλοποίηση της δεύτερης *European Money Week (EMW) 2016*, και στη συνέχεια – με βάση τον απολογισμό – στην προετοιμασία της τρίτης *European Money Week 2017*, η οποία ορίστηκε για τις 14-18 Μαρτίου 2017.

Η δεύτερη *European Money Week* πραγματοποιήθηκε στις 14-18 Μαρτίου 2016 με συμμετοχή άνω των 20 χωρών και πάνω από 500 δράσεις σε όλη την Ευρώπη, προσεγγίζοντας χιλιάδες μαθητές και σημειώνοντας μεγάλη κινητικότητα στα κοινωνικά δίκτυα. Το ETI σε συνεργασία με το ΣΕΝ/JA Greece συμμετείχε στην *EMW* με το Πρόγραμμα «Τράπεζες σε Δράση».

3.4 Σωματείο Επιχειρηματικότητας Νέων/Junior Achievement Greece (ΣΕΝ/JA Greece)

Το ΣΕΝ/JA Greece υλοποιεί προγράμματα του διεθνούς οργανισμού Junior Achievement Worldwide, με στόχο την ευαισθητοποίηση των μαθητών σε οικονομικά και επιχειρηματικά θέματα. Η EET, μέλος του ΣΕΝ από το 2007, είναι Χρυσός Υποστηρικτής του εκπαιδευτικού προγράμματος *Τράπεζες σε Δράση* (Banks in Action), που απευθύνεται σε μαθητές λυκείου. Σκοπός του προγράμματος, το οποίο διδάσκουν εθελοντές-στελέχη πιστωτικών ιδρυμάτων, είναι να δώσει στους μαθητές την ευκαιρία να αποκτήσουν βασικές χρηματοπιστωτικές γνώσεις και κατάλληλες δεξιότητες, ώστε να διαχειρίζονται τα οικονομικά τους ως ενημερωμένοι καταναλωτές και να διευρύνουν τους ορίζοντές τους ως μελλοντικοί επαγγελματίες.

Το 2016, με τη συνεργασία του ΣΕΝ/JA Greece, το ETI υλοποίησε τις παρακάτω δράσεις:

- Συνέχιση επαφών με τις τράπεζες και εμπλουτισμός της ομάδας εθελοντών (64 στελέχη τραπεζών σε όλη την Ελλάδα).
- Εκδήλωση προς τιμή των εθελοντών - στελεχών τραπεζών που έλαβαν μέρος στο Πρόγραμμα κατά τις σχολικές χρονιές 2013-2014 και 2014-2015.
- Εκπαίδευση εθελοντών για τη διδασκαλία του προγράμματος.
- Ανάλυση της δαπάνης αναπαραγωγής του εκπαιδευτικού υλικού για σχολεία που δεν είχαν τη δυνατότητα να την αναλάβουν.
- Ενέργειες δημοσιότητας: παρουσίαση του προγράμματος στη διαδικτυακή πλατφόρμα του Δικτύου για τη Χρηματοπιστωτική Εκπαίδευση του ΟΟΣΑ (*International Gateway for Financial*

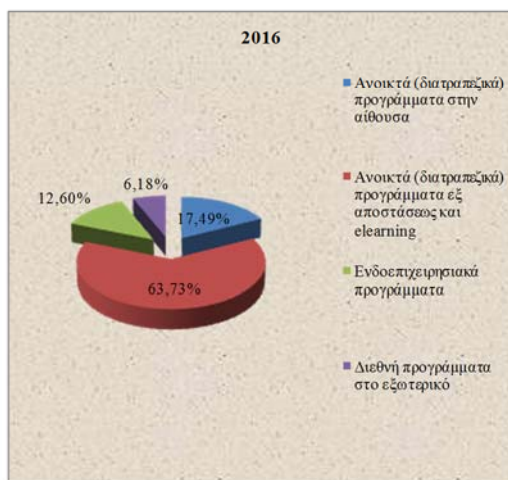
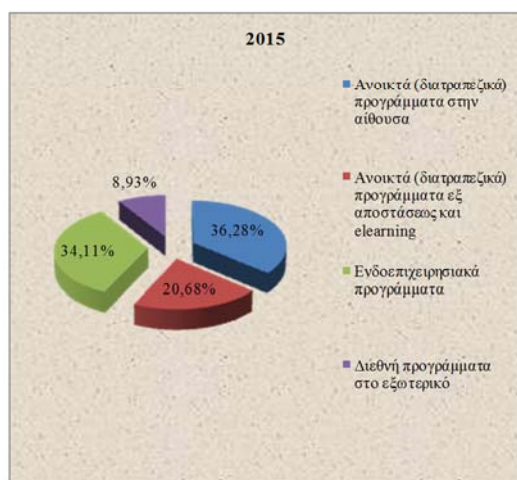
Education), στην ιστοσελίδα της *European Money Week* της ΕΤΟ, καθώς και στις ιστοσελίδες της ΕΕΤ και του ΕΤΙ.

Κατά το σχολικό έτος 2015-2016 συμμετείχαν στο πρόγραμμα *Τράπεζες σε Δράση* περίπου 700 μαθητές από 8 ιδιωτικά και 10 δημόσια σχολεία.

Β. Εκπαιδευτική δραστηριότητα

Συγκριτικά στοιχεία

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ			
	2015		2016	
Ανοικτά (διατραπεζικά) προγράμματα στην αίθουσα	500	36,28%	365	17,49%
Ανοικτά (διατραπεζικά) προγράμματα εξ αποστάσεως και elearning	285	20,68%	1330	63,73%
Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα	470	34,11%	263	12,60%
Διεθνή προγράμματα στο εξωτερικό	123	8,93%	129	6,18%
ΣΥΝΟΛΟ	1.378	100,00%	2.087	100,00%

1. Ανοικτή εκπαίδευση

Εξειδικευμένα σεμινάρια αίθουσας:

Το 2016, πέραν των τακτικών επικαιροποιήσεων σε υφιστάμενα σεμινάρια, στο πρόγραμμα του ΕΤΙ προστέθηκαν νέα αντικείμενα, όπως: *Το νέο θεσμικό πλαίσιο για την κατάχρηση της αγοράς (MAR / MAD II) και Ειδικά Θέματα Τραπεζικού Δικαίου*.

Επίσης, άρχισε να προσφέρεται το πιστοποιημένο πρόγραμμα βασικών τραπεζικών σπουδών “Triple E EFCB”.

2. Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα

Το 2016 συνεχίστηκε η διοργάνωση Σεμιναρίων Πιστοποίησης για την ειδικότητα της «λήψης και διαβίβασης εντολών σε κινητές αξίες», τα οποία προσφέρει το ΕΤΙ από το 2007, σύμφωνα με την Κοινή Απόφαση 3130/2006 της Τραπέζης της Ελλάδος και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (όπως ισχύει). Το ΕΤΙ ενσωμάτωσε άμεσα στα εκπαιδευτικά του προγράμματα τις αλλαγές που επέφερε στην ύλη των πιστοποιητικών η Κοινή απόφαση ΤτΕ & Ε.Κ (ΦΕΚ Β' 2452/13.11.2015) και με εκπαιδευτές εγκεκριμένους από τις εν λόγω εποπτικές αρχές, πραγματοποίησε τη χρονιά αυτή ενδοεπιχειρησιακές διοργανώσεις των Σεμιναρίων Πιστοποίησης για

στελέχη της Alpha Bank, καθώς και σεμινάρια προετοιμασίας για την επαναπαιστοποίηση στελεχών μέσω εξετάσεων στην ενότητα του Νομοθετικού Πλαισίου της Κεφαλαιαγοράς.

Ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο για την αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης που παρέχει το ETI, αλλά και την καθιέρωσή του ως εταίρου των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης & Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού των τραπεζών, αποτελούν τόσο τα νέα ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα που σχεδιάστηκαν για να καλύψουν τις ανάγκες συγκεκριμένων ομάδων στελεχών όσο και οι επαναληπτικές διοργανώσεις υφιστάμενων ενδοεπιχειρησιακών προγραμμάτων.

Ειδικότερα, τα εξ αποστάσεως προγράμματα του ETI *Γενική Λογιστική & Αρχές Ανάλυσης Οικονομικών Καταστάσεων, Τραπεζικό Απόρρητο, και Ο ενιαίος χώρος πληρωμών σε ευρώ (SEPA) & η ελληνική νομοθεσία για τις πληρωμές* εξακολούθησαν - και το 2016 - να αποτελούν μέρος της εκπαίδευσης που οδηγεί σε εσωτερική πιστοποίηση των στελεχών της Alpha Bank. Στα εν λόγω προγράμματα συμμετείχαν 237 στελέχη.

Παράλληλα το 2016 και σε στενή συνεργασία με την Διεύθυνση εκπαίδευσης της Alpha Bank ολοκληρώθηκε η εκπαίδευση 20 στελεχών του φορέα, στο ευρωπαϊκό πιστοποιητικό θεμελιωδών τραπεζικών σπουδών EFCB. Η νέα πιστοποίηση ακολουθεί τις προδιαγραφές του επίσης νέου προτύπου της EBTN "Triple E" για την ποιοτική διαπίστευση πιστοποιητικών του χρηματοπιστωτικού τομέα, εξ ου και η νέα ονομασία του πιστοποιητικού "Triple E EFCB". Σημειώνεται, ότι το ETI είναι ο πρώτος πιστοποιημένος φορέας παροχής του προγράμματος 'Triple E EFCB', και τα στελέχη της Alpha Bank, ολοκλήρωσαν επιτυχώς το πρόγραμμα θα λάβουν μέσα στο επόμενο έτος τους πρώτους τίτλους πιστοποίησης σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

Επίσης, το 2016, το αναθεωρημένο πρόγραμμα πιστοποίησης γνώσεων του ETI με τίτλο «Η κανονιστική συμμόρφωση στις τράπεζες». Η πρώτη διοργάνωση με την αναθεωρημένη ύλη πραγματοποιήθηκε για 16 στελέχη της Διεύθυνσης Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Τράπεζας Πειραιώς.

Το ETI προχώρησε και φέτος στην διοργάνωση γραπτής αξιολόγησης για λογαριασμό της Eurobank, και στα πλαίσια εσωτερικής πιστοποίησης στο Commercial Banking. Απονεμήθηκε σχετικός τίτλος σε 15 στελέχη της τράπεζας.

Τέλος, το ETI, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης της Attica Bank, συνέχισε την υλοποίηση ειδικού σεμιναρίου με θέμα την αποτροπή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Η εκπαίδευση, απευθύνεται σε υπαλλήλους και στελέχη του δικτύου της τράπεζας και παρουσιάζει τις πρόσφατες εξελίξεις σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, αναδεικνύοντας τις βασικές πρακτικές διαστάσεις των θεμάτων. Συμμετείχαν περίπου 70 εργαζόμενοι της τράπεζας.

**Ενδεικτικός πίνακας ενδοεπιχειρησιακών εκπαιδεύσεων του ETI
για το έτος 2016**

ALPHA BANK • <i>Σεμινάρια Πιστοποίησης α1</i> • <i>Triple E EFCB</i>
ATTICA BANK <i>Καταπολέμηση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος & της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας</i>
Τράπεζα Πειραιώς • <i>Η κανονιστική συμμόρφωση στις τράπεζες</i> • <i>International Trade Finance & Uniform Rules for Bank Payment Obligations</i> • <i>Βασικές τραπεζικές και χρηματοοικονομικές έννοιες</i>
Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα <i>Ειδικά θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης & αποτελεσματικής καταπολέμησης ξεπλύματος χρήματος & χρηματοδότησης της τρομοκρατίας</i>

3. Προγράμματα προετοιμασίας για τις εξετάσεις CFA (Chartered Financial Analyst)

Για ένατη συνεχή χρονιά το ETI προσέφερε, σε συνεργασία με την CFA Society Greece, εκπαιδευτικό πρόγραμμα προετοιμασίας υποψηφίων για τις εξετάσεις πιστοποίησης CFA–Level I και, για έβδομη χρονιά, αντίστοιχο πρόγραμμα προετοιμασίας για τις εξετάσεις CFA–Level II.

Με εισηγητές κατόχους του πιστοποιητικού CFA και ενεργά στελέχη της αγοράς, θεματολογία και μέθοδο ειδικά σχεδιασμένες για διάρκεια 100 περίπου ωρών, και επιλεγμένο εκπαιδευτικό υλικό που διανέμεται δωρεάν στους υποψηφίους, ο αριθμός των συμμετεχόντων στα εν λόγω προγράμματα παρουσιάζει σταθερά αυξητική τάση.

4. Υπηρεσίες ηλεκτρονικής εκπαίδευσης - Νέα πλατφόρμα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης ETI

Το ETI, αφενός μεν ανταποκρινόμενο στις ανάγκες του χρηματοπιστωτικού τομέα για πιο ευέλικτες, αξιόπιστες και ταυτόχρονα οικονομικές εκπαιδευτικές λύσεις, αφετέρου δε αναγνωρίζοντας την ευρύτατη διάδοση και τα πλεονεκτήματα της τεχνολογίας στον χώρο της εκπαίδευσης, έθεσε σε λειτουργία το 2016 τη νέα του πλατφόρμα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης. Η νέα πλατφόρμα φιλοξενείται στη διαδικτυακή διεύθυνση www.etilearning.gr.

Παράλληλα ξεκίνησε και η προσφορά του πρώτου μαθήματος με τη μέθοδο e-learning, με τίτλο "Νομοθετικό πλαίσιο κεφαλαιαγοράς". Το εν λόγω Σεμινάριο Επιμόρφωσης έλαβε έγκριση από τις εποπτικές αρχές (Τράπεζα της Ελλάδος και Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς), προκειμένου να χρησιμοποιηθεί από τους κατόχους πιστοποιητικών α1 έως δ για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών που επιθυμούν να ανανεώσουν την ισχύ των πιστοποιητικών τους.

Το έτος 2016 εκπαιδεύτηκαν παραπάνω από 1000 στελέχη του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού τομέα. Στόχος του ΕΤΙ είναι η περαιτέρω ανάπτυξη της ηλεκτρονικής εκπαίδευσης και η προσφορά περισσότερων μαθημάτων με τον τρόπο αυτό.